

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din
Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan s jutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

Cekovni račun
Ljubljana številka
10.650 in 10.349 za
inserate.
Uprava:
Kopitarjeva ulica
številka 6.

Pomen Turčije (K balkanski konferenci)

»Poglejte na zemljevid!« — mi je dejal neki ugledni turški politik v Ankari, vseučiliški profesor po poklicu, ki zavzema v političnem življenju zelo vidno mesto — »kar spomnite se na prošlost Anatolije in na njen pomen od prvih časov zgodovine dalje, pa boste takoj razumeli, kaj ona pomeni danes v Kemalovi Turčiji. V tistem trenutku, ko je stari Bizanc izgubil Anatolijo, je bila njegova usoda zapečatená, čeprav se je zrušil šele pozneje. In ko je bilo treba zrušiti Bizanc in njegovo moč, je bilo treba priti do njegovih vrat od Balkana sem. Anatolija je po svoji površini razsežnejša kakor vse balkanske države skupno, vključno Romunijo, in njen zemljepisni položaj je tej obsežni ploskvi dal čisto posebno politično važnost tako na Črnem kakor na Sredozemskem morju!«

Potem mi je spet razkazoval po zemljevidu in mi dejal: »Turška republika, ki se oslanja na obzidje Eđrene (Ođrina), ki hrani zgodovinske spomenike iz naše najbolj slavne dobe, kakor tudi velika dela našega največjega graditelja Sannana, ter na obale v Vzhodni Traciji, se spušča potem proti Egejskemu morju, proti Marmorskemu morju in Bosporju, ki jo popelje v Črno morje, od katerega ji pripada ena tretjina. Južno od Egejskega morja jo obdajajo sredozemske vode tja do Sirije. Na vzhodu imamo hribovite pokrajine in prave planinske masive, ki se dvigajo nad 3000 m visoko. Onstran njih živijo prijateljski narodi, s katerimi nas veže prošla zgodovina kakor tudi vzajemni prijateljski odnosi in skupne gospodarske ter politične koristi. Tam ležijo Iran, Irak, Afganistan, Sirija, in na vsem tem prostoru se je odigravala zgodovina starih narodov. In tamkaj na Kavkaz! Da, tam, še naprej od Kaspijskega morja proti Srednji Aziji se kakor rdeče niti odražajo večne ceste našega plemena. Naš jezik tudi še danes tamkaj živi, tja do osrčja Kitaja.«

Ako smemo omeniti eno slabost, bi bila ta, da na tem ogromnem prostoru ni zadosti prebivalstva, ki se tukaj ni moglo tako razmnožiti, kakor po drugih državah. Vzrok za to leži v zgodovinskem dejstvu, da je bila Anatolija skozi stoletja in stoletja neke vrste rezervoar za velika osvajanja turških sultanov, ko so razširjali svojo oblast celo do obzidij Dunaja. Medtem ko ima Francija na prostoru od 550.000 km² 41 milijonov prebivalcev, jih ima Turčija na prostoru 763.000 kv. kilometrov komaj 17 milijonov. Turčija se ni bala nobenih naporov, da bi povečala število svojega prebivalstva. Pristala je na največje žrtve, da bi v tem pogledu uspela. Trudila se je z razširjanjem ljudske prosvete, z izboljševanjem zdravstvenih prilik, z odstranjevanjem vseh tistih ovir, ki so prej povzročale padec rojstev, s priseljevanjem zamejnih Turkov na ozemlje republike. Toda številna slabost prebivalstva v ničemur ne zmanjšuje pomena Turčije in njene politične važnosti v mednarodnem življenju. Kajti Turčija, ki je plemensko enotna, po svojem duhu borbena in odurna, je tako v prejšnjih vojnah, kakor tudi v najnovejši borbi za svojo neodvisnost dosti jasno pokazala, kako živ je v turškem prebivalstvu prastari zgodovinski duh pravega Anatolca, ki je tudi danes ostal osrčje nacionale samozvesti in temelj državne misli ter njena moč. Današnja Turčija je na znotraj utrjena, pravno izgrajena. Zato lahko preide, kakor se je izjavil sam predsednik vlade, v popolno demokracijo, ki bo osnovana na polni odgovornosti naroda ter na načelih svobode in pravice. Turčija danes lahko pristopi k delu, da brez strahu izgradi popolno svobodo misli in tiska.

Zemljepisni položaj Turčije, ki leži med Črnim in Sredozemskim morjem in se s svojimi mejami dotika Balkana, bližnjega vzhoda in Rusije, ji daje veliko politično važnost. Turčija se je še vedno znašla, da svoje močne postojanke ohrani in jih celo okrepi. V začetku najnovejše dobe je Turčija oklevala, če naj postane balkansko-evropska ali izključno azijska država. Pozneje, ko je dozorela zamisel vzajemnega sodelovanja vsega Balkana, se je Turčija odločila, da hoče biti oboje. Od tistega trenutka dalje se Turčija vedno bolj zanima za ustalitev razmer na Balkanu in je temu cilju posvetila mnogo svojih najboljših naporov. Turki so dobro razumeli, da pomeni mir na Balkanu tudi varnost Balkana, a tudi varnost Turčije same. Turčiji ni uspelo samo, da je politično vplivala na pomiritev Balkana, marveč je šla še dalje in si zavarovala mir tudi s svojimi sosednimi državami na severu in na vzhodu, to je z Rusijo, z Iranom, Irakom in Afganistanom, ter na zadnje tudi s Francijo v Siriji. Končno jo je ankarski pakt z Anglijo in Francijo postavil v ospredje političnih stremiljenj dveh nasprotujočih si taborov, ter jo zavaroval hkrati na Črnem in na Sredozemskem morju.

Turčija je vedno bila iskrena sotrudnica Balkanske zveze. Vedno se je iskreno trudila, da bi se ta zveza okrepila in razširila tudi še na Bolgarijo. Prepričani smo, da je prišel trenutek, ko bo tudi to mogoče, ko bo balkanskemu združenju pristopila tudi Bolgarija, ko bodo storjene gotove malenkostne žrtve od določene strani. Iz pisanja turškega časopisa se namreč odraža težnja, da naj se Balkan organizira in krepko med seboj poveže. Balkanski narodi so dovolj močni, ako so med seboj čvrsto povezani, da odklonijo vmešavanje katerekoli vlesile, ki bi na Balkanu želela zavirati težnje drugih vlesil. Balkan je dosti močan, da se zoperstavi vsakemu napadu, naj pride od katerekoli strani! Ko se je razširila novica, da bi se Balkanska zveza razširila tudi na Podonavje,

Nemški predlogi Romuniji

Več petroleja, več lesa, bolj poceni in hitreje

»Romunija pričakuje od balkanske konference, da jo bo zavarovala proti vsakemu napadu... sicer se pobota s Sovjetijo,« trdijo italijanski listi

Bukarešta, 27. jan. t. Havas. Dobro poučeni krogi v Bukarešti menijo, da odhod dr. Clodiusa, voditelja nemške trgovinske delegacije, ki je odpotoval v Italijo, ne pomeni, da so pogajanja preložena, marveč, da so samo za nekaj dni ukinjena, dokler se položaj ne razčisti. Dr. Clodius pa je potoval v Rim zato, da Italiji osebno razloži nemške gospodarske zahteve in jo pomiri, ako potrebno, glede nekaterih nemških korakov v sovjetski Galiciji.

Dr. Clodius se bo vrnil v romunsko prestolnico takoj po balkanski konferenci in bo zahteval, da naj se pogajanja nadaljujejo in čim prej zaključijo. Nemški predlogi obsegajo naslednje 4 točke:

1. Železniški prevoz petroleja iz Romunije v Nemčijo je treba pospešiti in poiskati vsa sredstva, da se odpravijo dosedanje ovire, ki so prevoz zavlačevale.

2. Prodaja nemškega orožja Romuniji se mora natančno določiti. Nemčija je pripravljena vse dobave iz Romunije poplačati z orožjem.

3. Nemčija zahteva od Romunije zvišanje količnika za les, ter končno

4. Nemčija zahteva, da se vrednost nemške marke v Romuniji zviša, kar pomeni, da se naj količnik izvoženega blaga zviša za toliko, da bo cena v markah odgovarjala vsoti, ki je bila sklenjena dne 2. januarja 1940.

Nemška delegacija bo dokazovala, da je bil železniški prevoz skozi Madžarsko in Sovjetsko Rusijo prepočasen. Od 150.000 ton petroleja, ki ga je Romunija obljubila, da ga bo mesečno pošiljala v Nemčijo, ga niti polovico ne more priti zaradi nerada po železnicah. Nemčija bo predlagala, da naj se odpravi v bodoče prekladanje na madžarsko-romunski meji, tako da bodo vagoni šli neovirano z največjo brziho v Nemčijo. V ta namen naj se pripravijo obmejne postaje Orasen, Curtiti in Luchovkerestesz.

Nemčija želi nadalje vložiti precej denarja v romunsko lesno industrijo.

„Petrolejska kriza“ v Romuniji odmeva po vsej Evropi

V Parizu mrko opazujejo nemške čete v Galiciji

Curih, 27. jan. t. Pariški dopisnik »Neue Zürcher Zeitung« poroča iz Francije, da se tamkajšnji tisk z veliko vnemo peča z vprašanjem romunškega petroleja in s krizo, ki je nastala okrog tega vprašanja. »V francoskem tisku se odraža razburjenje, ki so ga nedavni dogodki v Romuniji in v sovjetski Galiciji, kjer se nahajajo nemške čete, povzročili na merodajnih vladnih mestih in javnem mnenju,« piše švicarski časnikar. »V diplomatskih krogih sicer nočejo pokazati razburjenja in tudi nočejo iz teh dogodkov napraviti tako hudih zaključkov, kot je to storil na primer angleški tisk, ki je že napovedal udar Nemčije na Romunijo, vendar pa ne prikrivajo vzajemnosti zaradi krize, ki je nastopila in ki lahko rodi usodne posledice na jugovzhodu Evrope.«

Švicarski časnikar je dobil od francoskih merodajnih strani obvestila, da francoska vlada ne verjame, da bi nemške čete, ki se nahajajo v južnem delu sovjetske Galicije, imele kakšne posebne napadalne namene na Romunijo. V Parizu še vedno mislijo, da gre le za uniformirano nemško delavstvo, ki popravlja železnico, ki pelje iz Krakova v Romunijo — torej skozi sovjetsko ozemlje — in ki jo je Sovjetska Rusija Nemčiji dala v uporabo, toda vdati se ni treba nobenim utvaram, da ne bi bilo presenečenja. Tudi romunski ukrep, da pride vsa petrolejska industrija pod nadzorstvo vlade, se pariškim merodajnim krogom še ne zdi kot dokaz za to, da je Romunija že padla na kolena pred nemško zahtevo po čim večjih dobavah petroleja, ampak samo kot obrambni ukrep, s katerim si hoče Romunija zavarovati proste roke glede proizvodnje in prodaje petroleja.

Glasovi iz Italije

Italijanski listi dolžijo Romunijo, da se hoče sporazumeti s Sovjeti

Budimpešta, 27. jan. t. »Pester Lloyd« kakor drugi številni madžarski listi se čez cele strani razpisujejo o romunski »petrolejski krizi«. Zanimivo je, da v tej zvezi objavljajo dolga poročila iz Italije, kakor da bi hoteli s tem povedati, kako tesno je tudi italijanska politika na Balkanu povezana s krizo, ki je nastala okrog petroleja, ki ga želi Nemčija, a ki ga Anglija in Francija branita Romuniji, da bi ga ji dala.

Zelo značilno pa je to, da objavljajo madžarski listi posebno tiste glasove v italijanskem tisku, ki govorijo o tem, da bi bila Romunija pripravljena skleniti s Sovjetsko Rusijo pakt o nenapadanju, samo da bi imela od sovjetske strani mir, pa čeprav bi ga morala kupiti z gotovimi žrtvami.

To vest je po Italiji razširil »Resto del Carlino«, ki pogostokrat pove misli zunanjega ministrstva.

Ta list pravi nadalje, če smemo verjeti madžarskim posnetkom, da bo Romunija počakala do balkanske konference, ki bo v Belgradu dne 2. februarja. Ako se ji posreči, da pridobi balkanske države pa v Anatoliji, potem bo varnost vseh mnogo večja in nevarnost pred presenečenji mnogo manjša.

Hifzi Bjelevac.

ne spuščala v kakšna pogajanja s Sovjetijo. Ako pa bi balkanska konferenca tega uspeha ne rodila, bi Romunija šla glede Sovjetske Rusije po svojih poteh.

Italijanski list pristavlja, da je ravnanje Romunije razumljivo z ozirom na premikanja nemških čet po sovjetski Galiciji, kakor tudi z ozirom na sporazum, ki je bil sklenjen med Nemčijo in Sovjetijo o uporabi gališke železnice, ki sega do romunske meje.

Podobno piše baje tudi glasilo maršala Balba »Corriere Padano«, ki trdi, da je Romunija popolnoma pripravljena na to, da s Sovjetijo sklene nenapadalni pakt in še druge gospodarske sporazume, češ da je že vnaprej pripravana, da na balkanski konferenci ne bo dosegla, da bi ji vse balkanske države jamčile nedotakljivost njenih meja proti vsakemu napadalcu.

„Tems“ se boji napada na Romunijo

Od drugega časopisa pa se odraža pisanje uradnega lista »Temps«, ki pravi,

da mora francoska vlada skrbno zasledovati petrolejsko krizo in v zvezi z njo premikanje nemških čet po sovjetski Galiciji. List pravi, da ni mogoče natančno izmeriti obsega nemško-sovjetskega sodelovanja, toda zelo verjetno je, da se bo Nemčija poskušala za velikanske žrtve, ki jih je morala odšteti Sovjetiji na Baltiku, oškodovati na Balkanu.

Za enkrat morda nemška trditev, da si hoče Nemčija prevoz petroleja po sovjetskih železnicah

zavarovati z lastnimi močmi, še velja, toda nihče ne ve, če morda Nemčija jutri ne bi uporabila iste železnice, ki jo je dobila na razpolago, za prevoz svojih čet tja do romunske meje in za napad na Romunijo. »Temps« opozarja tudi

na časovno skladnost med premikanjem nemških čet v sovjetski Galiciji in nemškim pritiskom na Madžarsko in Romunijo. »Nemčija hoče v Italiji vzbuditi vtis, da je spet premagala boljševiški imperializem, kateremu je bila v nevarnosti, da popolnoma podleže, in da ima na Balkanu prvo besedo Nemčija, ne pa Sovjetska Rusija.

Angleško-francoski protiukrepi ...

Zasedba petrolejskega ozemlja?

Drugi listi pišejo — po navedbah švicarskega časnikarja — celo o posledicah, ki jih morata Anglija in Francija resno vzeti v obzir, da ne bi zadel na kakšna neprijetna presenečenja na južnovzhodnem prostoru.

Kajti, če bi Nemčija navalila na Romunijo in zasedla petrolejske vrelce, bi verjetno tudi Madžarska hotela zasesti Transilvanijo. Anglija in Francija se morata zatorej že sedaj baviti tudi z vprašanjem, če bi ne bilo bolj modro za njune interese in za koristi malih narodov, ako vnaprej sami zasedeta romunsko petrolejsko ozemlje in tako preprečita, da bi se ga mogla Nemčija, ki je petroleja tako potrebna, polastiti. V tem primeru bi smeli računati na Turčijo in tudi Sovjetijo bi morala pokazati svojo barvo, če je samo »gospodarska zaveznica Nemčije«, ali pa če je stvarno že prava vojaška zaveznica, ki bi morala napraviti fronto proti Angliji in Franciji — ter Turčiji — v Prednji Aziji.

Nemčija pomirjuje Italijo

Madžarski listi naglašajo, da je treba tem razvojem posvetiti veliko pozornost. »Magyar Orszag« pa trdi, da je Nemčija Italiji poslala dolgo obrazložitev svojih zadnjih sporazumov s Sovjetijo glede porabe južnogaliških železnic. Nemška spomenica pravi, da ima Nemčija popolnoma v vidu italijanske koristi in da ti sporazumi Italije nikjer ne morejo oškodovati. Tudi glede bodočih ukrepov Nemčije in Sovjetije daje Nemčija Italiji zagotovilo, da ne bodo nikjer dotaknjeni interesi Italije.

Dr. Clodius v Belgrad?

Rim, 27. jan. b. Iz Londona je prispela vest, da namerava nemšk gospodarski strokovnjak dr. Clodius odpotovati iz Rima v Belgrad, kjer bo od blizu opazoval delo bližnje konference držav balkanskega sporazuma. Ne izključuje celo možnost, da bo kot opazovalec prisostvoval sami konferenci.

Kaj Italija pričakuje od balkanske konference

Rim, 27. januarja. b. V zvezi z bližnjo konferenco držav balkanskega sporazuma zatiruje italijanski tisk v poročilih svojih bolgarskih dopisnikov, da bo uspeh te konference ostal omejen zaradi tega, ker se dela za ureditev romunsko-madžarskih in romunsko-bolgarskih odnosov mora opreznost in postopoma izvesti Italijanskim listom je jasno, da bo pri tej priliki balkanski sporazum v skladu s političnimi direktivami vseh članic, kot tudi drugih držav v Podonavju ter bo Balkan potrdil politiko stroge nevtralnosti, kot tudi potrebo vzajemne obrambe miru. Gospodarska vprašanja, ki bodo neizbežna, se bodo na tej konferenci proučila zelo temeljito, ker gre za osvoboditev in vzajemno organiziranje izvoza gospodarskih proizvodov iz Podonavja in balkanskih držav. Po poročilih iz Budimpešte madžarski odgovorni krogi ne izključujejo možnosti, da bo navzile težavam, na katere je naletela akcija za ureditev madžarsko-romunskih odnosov, konferenca balkanskega sporazuma olajšala direktno zvezo med Budimpešto in Bukarešto.

Italija bo vsekakor ostala dosledna svoji miroljubni politiki in ne bo ničesar dopustila, kar bi moglo doprinesti h končni ureditvi položaja v Podonavju in v balkanski coni ter bo zato pozornost epremljala potek dogodkov, vedno pripravljena, da energično prepreči vsak poskus boljševističnega prodiranja.

Turško mnenje

Istanbul, 27. januarja. b. Zunanji minister Saradžoglu, ki je odpotoval v Belgrad v torek, polaga v konferenco v Belgradu velike nade. Predvsem naglašata turški zunanji minister, da so odnosi med Turčijo in Bolgarijo sedaj popolnoma razjasnjeni in da se od strani Bolgarije ni treba bati nobenih zapletljivosti. Ko so ga vprašali, kaj meni o možnosti, da bi se vojska razširila tudi na Balkan, je Saradžoglu odgovoril, da je mednarodni položaj tak, da upa v ohranitev miru na Balkanu.

General Weygand v Turčiji

Vojaška zveza Turčija—Iran—Irak—Afganistan?

Istanbul, 27. januarja. Prihod generala Weyganda v Ankaro je zbudil tukaj splošno pozornost. Weygand, pravijo, bo ostal v Ankari dva dni in bo imel razgovore s turškim generalnim štabom. Namen teh razgovorov od strani Francije in Anglije je, da bi se sklenila vojaška zveza med Turčijo, Irakom, Perzijo in Afganistanom proti kakšnemu morebitnemu napadu Sovjetske Rusije na Irak, ki je za demokratske zavezničke velikanske važnosti zaradi svojih petrolejskih ležišč. Ta zveza še ni sklenjena, zdj se pa, da bo kmalu podpisana.

Balkanski posvet v Berlinu

Berlin, 27. januarja. t. Reuter. Tukaj so se sestali nemški poslanci iz Jugoslavije, Bolgarije, Grčije, Romunije in Madžarske. Pozvani so bili od nemške vlade, naj pridejo osebno poročati o položaju. Tudi iz Turčije je prišel svetnik veleposlaništva Papen sam pa je ostal v Ankari. Na merodajnih mestih izjavljajo da sestanek poslanikov nima nobenega vnaprej določenega dnevnega reda, marveč, da bodo samo predložili svoja poročila, nakar bo kratka debata in bodo končno sprejeli nova navodila od zunanjega ministra Ribbentropa.

Turčija—Nemčija

Ankara, 27. jan. AA. Stefani. Danes bo v Ankari podpisan nemško-turški trgovinski sporazum. Gre za pogodbo, ki določa zamenjavo trgovskega blaga, in sicer za skupno vrednost 7 milijonov turških lir (210 milj. din).

Politični zapiski

»Odgovornost pred narodom«

Pod tem naslovom prinaša tednik »Gorenje« uvodni članek, kako vzvišeno in sveto je poslanstvo služiti narodu. Na koncu pa veli: »Kakšni so tvoji voditelji, slovenski narod? Ne mislimo tu morda vzvišene osebe našega prvega, velikega voditelja in državnika, predsednika senata g. dr. Antona Korošca, o katerem vemo nesporno, kako skrbí za slovenski narod, kako temu narodu in brigi za njegovo blaginjo pripada vse njegovo delo, vse sposobnosti, vsa njegova osebnost. On je naš resnični, pravi prijatelj in voditelj. Pač pa mislimo tu na vse tiste številne poedince, ki so kakorkoli v službi ljudstva, na vse, ki se udeležujejo v javnem življenju, na državne uradnike na višjih in nižjih položajih, na mladino, ki študira in ki se pripravlja na vodstvo državnih poslov, na učitelstvo in profesorje, ki jim je ta mladina poverjena — in končno na vse tiste, ki se aktivno pečajo s politikom, ki imajo različna voditeljska mesta, bodisi v občini, okraju ali banovini. Ali se vsi ti služabniki naroda zavedajo pri svojem delu odgovornosti pred narodom, kateremu služiti morajo pošteno, zvesto in nesebično, zasledujoč le koristi in dobrobit skupnosti in ljudstva. Odgovornost pred narodom pada slednjič na vsakega izmed nas, za vse naše delo, ki je v kakršnekoli odnosu in razmerju do naroda. Spomnimo se še tistih nevrednih sinov naroda, ki se jim je včasih posrečilo, da so uzurpirali voditeljska mesta, ki so narodovo usodo vodili temni in mračni bodočnosti nasproti, samo da so bile saturirane njihove politične ambicije po voditeljskih mestih v državi, ter da so oni in njihov klikarski krog uživali materialne koristi. Slovenski narod bi propadel, če se ne bi otresel teh parasitov, ki so pili njegov sok. Odgovornost pred narodom pa je še prav posebno velika v teh nevarnih časih. Zavalimo Boga, da je naša usoda v rokah najvrednejših in najboljših sinov našega naroda. Narod slovenski! Tvoja bodočnost in usoda bosta svetli, bosta srečni samo tedaj, če boš imel voditelje, delavce in služabnike, ki se bodo zavedali svojih velikih nalog, svoje velike odgovornosti pred narodom.«

Stališče »Hrvatskega Dnevnika«

»Hrvatski Dnevnik« prinaša spet uvodni članek z ozirom na resolucijo JRZ ter naglašja, da Hrvat ne morejo pustiti toliko Hrvatov zunaj banovine Hrvatske pod srbskim vplivom, da bi potem srbske stranke med njimi vodile volitve po srbskem načinu. Druga stvar pa je tudi ta — pravi list — da Srbi Hrvatov in tamkajšnjih krajev ne priznavajo niti hrvatske narodne pripadnosti. »Drugače bi bilo, ko bi imeli zanesljiva jamstva, da se bo spoštovala narodna volja, tedaj prava demokracija. Niti takrat bi se Hrvat ne mogli odreči nekaterih dežel, ki naravno teže k Hrvatstvu, bili bi pa vendar za druge rojake manj v skrbeh.« — Nato list naglašja, da Hrvati ostajajo pri svojem stališču, naj se sporazum spoštuje,

Kaj pravi zagrebški »Obzor«

Zagrebški »Obzor« se v političnem članku peča s političnim položajem ter navaja, kako na primer ni mogoče, da bi vsa Bosna prišla pod srbsko enoto, ker bi potem bilo za muslimane zlo. V tem pogledu med drugim navaja: »Naši muslimani dobro vedo, ko bi se uresničila želja belgrajskih politikov, da bi prišli v položaj, ki bi se v odnosu do srbijanskih strank bistveno ne razlikoval od položaja muslimanskega življa v Makedoniji, kar bi bilo tem hujše, ker bi jim katoliški Hrvati v banovini Hrvatski ne mogli po svoje pomagati. Položaj Slovencev je drugačen. Slovenci že doslej niso bili izpostavljeni neposrednemu srbskemu pritisku, po ustanovitvi banovine Hrvatske pa bodo v tem oziru v še mnogo boljsem položaju.« Nato list naglašja, da mu ne ugaja, da bi se Slovenci preveč vezali na srbske stranke, čeprav ni zoper to, da bi Slovenci sodelovali s srbskimi strankami. List se boji, da bo slovenska politika skušala spekulirati, da bi s tem dosegla čim več koristi za Slovenijo. Naše mnenje je to, da je skrb hrvatskega lista docela neutemeljena, ker so Slovenci bili tisti, ki so si doslej najbolj prizadevali za sporazum med Srbi in Hrvati, kar je v korist obojem in državni skupnosti. Tako Slovenci pod vodstvom dr. Korošca ne bodo delali drugačne politike, ki bi bila v škodo celote. Jasno pa je, da koristi Jugoslavije in slovenskega naroda ne bo vodstvo slovenske politike dalo zapostaviti nobenim strankarskim kombinacijam in jih ne bo dalo igrati. Slovenci smo za resničen, popoln sporazum v Jugoslaviji, ki pa mora upoštevati ne le Srbe in Hrvate, temveč tudi Slovence. To je tudi prava in edina jugoslovanska politika. Zato smo tudi za takojšnjo ureditev državne celote in vseh njenih delov na podlagi sporazuma! Na tem načelu želi slovenska politika sodelovati s Srbi in s Hrvati!

»Zavod za srbski narodni preporod«

V Belgradu so ustanovili zavod za srbski narodni preporod. Ustanovitelji so izdali oklic, kjer med drugim tako pravi: »Srbska mladina nima posebnega zanimanja za stvari, ki bi morale biti temelj njene delavnosti ter življenjski cilj: napredek ter krepitev srbstva. Zavedajoč se tega, je skupina iskrenih rodoljubov, Srbov, ustanovila zavod za srbski narodni preporod, ki je strogo zunaj vsakršne dnevnice in strankarske politike. Namen tega zavoda je: s časopisi, listi, knjigami, brošurami, predavanji itd. začetni krepko propagando srbske misli, besede in dejanja, srbske preteklosti, tradicije, pesmi in šeg ter navad, vse to pa z namenom, da s tem budi, krepi in dviga duha svetosavskega srbstva.«

Naloge pravoslavne cerkve

Belgrajsko »Vreme« je prineslo članek pod naslovom »Naša pravoslavna cerkev in njena najnovejša naloga«. V tem članku govori o duhovni preroditvi srbskega naroda ter med drugim tudi tole naglašja: »Mnogo se dandanes govori o potrebi duhovne mobilizacije, ki je prav posebno nam tako potrebna. Ali je kaka mobilizacija bolj nujna in bolj duhovna kakor pa zbirati sile v naši cerkvi? Ali je kdo, ki bi bil boljši izvrševalec mobilizacije, ki o njej govorimo, kakor pa je sveti Sava, ali je kdo boljši jamec za njen uspeh?«

Zagrebška vrem. napoved: Stalno.

Izjava trgovinskega ministra

Nova določila za pobijanje draginje

Beograd, 27. januarja. AA. Snoči je bila v kabinetu trgovinskega ministra pod predsedništvom ministra dr. Ivana Andreasa eja ministrskega odbora za gospodarska in socialna vprašanja. Na sjej so bili razen ministra dr. Andreasa tudi ministar za socialno politiko in ljudsko zdravje Srdjan Budisavljević, prometni minister inž. Beslić, gradbeni minister dr. Miha Krek, kmetijski minister dr. Branko Čubrilović in minister brez listnice dr. Mihajlo Konstantinović, zatem pomočnik trgovinskega ministra Sava Obradović in pomočnik kmetijskega ministra Budisavljević.

V zvezi s to sejo, na kateri so v glavnem razpravljali o vprašanju izvedbe nadzorstva nad cenami v državi, je trgovinski minister dr. Ivan Andreass danes sprejel časnikarje in jim dal naslednjo izjavo:

Na seji ministrskega odbora za gospodarska vprašanja, ki je bila anochi, smo razpravljali spet o izvajanju nadzorstva nad cenami v državi. Glede tega vprašanja je bilo doseženo popolno soglasje tako, da bomo v začetku prihodnjega tedna imeli uredbi, ki jo določa čl. 9 uredbe o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije. Temeljna tendenca novih ukrepov bo, da se oživljajočim predpisim omejenе uredbe izvedejo ter uvede strogo nadzorstvo nad cenami nekaterih posebno važnih življenjskih potrebščin v trgovini na debelo. V ta namen so bila izdelana merila za nadzorstvo teh cen ter predvidena ustanovitve osrednjega urada za nadzorstvo nad

cenami pri pristojnem ministarstvu. V tem uradu bosta imela svoje zastopnike tudi minister za socialno politiko in kmetijski minister.

Mi smo se prizadevali, da privedemo ves sistem nadzorstva nad cenami na najnižjo mero, ter da ga naredimo čim praktičnejšega. Nadejam se, da bo v praksi rodil dobre uspehe.

To prilžnost so časnikarji izkoristili ter zastavili ministru vprašanje, ki se nanaša na nove ukrepe zavoda za pospeševanje sunanje trgovine za izvoz živine. Minister Andreass je na to vprašanje odvrnil:

Po izvedenih spremembah v upravi zavoda za pospeševanje zunanje trgovine je bila moja prva skrb, da se pod novim režimom delo v tej ustanovi usmeri v tisto smer, ki jo že dolgo časa zahtevajo in žele najširši gospodarski krogi in koristi ljudskih plasti. Kot prvi ukrep na tej poti sem izdal odlok, da se razveljavi odlok mojega prednika, odlok od meseca decembra 1938, s katerim je bila dana izključna pravica zvezi mesne industrije, da edino njeni člani lahko izvažajo zaklano živino. Izvoz zaklanih prašičev v Nemčijo se je začel v sezoni 1938-37. leta s kontingentom 30.000 kosov. Pri tem kontingentu je sodelovala industrija z 58% zadruga in s 15% in izvozniki s 17% brez vneprej določene procentualne razporeditve med interese. Na podlagi sklenjenega sporazuma med zainteresiranimi izvoznimi organizacijami je moj

prednik izdal med drugim tudi odlok meseca decembra 1936, da pri bodočem izvozu zaklanih prašičev v Nemčijo sodeluje industrija s 55%, zadruga z 20% in izvozniki s 15%. Po tej razdelitvi je bil izveden izvoz v sezonah 1936-37. in 1937-38. leta. V četrtletju 1938 je bil povečan kontingent živih prašičev za Nemčijo, v začetku 1939 leta pa je moral biti ukinjen dotedaj veljavni kontingent mesa za bivšo Avstrijo. Zaradi tega je bil na konferenci zainteresiranih organizacij v novembru 1938 dosežen sporazum, da ves kontingent zaklanih prašičev za Nemčijo v tem četrtletju opravljajo izključno člani zveze mesne industrije. Z ukinitvijo kontingenta mesa za bivšo Avstrijo je bila naša mesna industrija prizadeta in je bil zato v decembru 1938 izdan odlok, da bo v letu 1939 samo ta industrija mogla izvažati zaklane prašiče v Nemčijo.

Izvoz zaklanih goved v Nemčijo (Duna) se je začel prvikrat dozdaj v četrtletju preteklega leta. V tem izvozu je dozdaj sodelovala izključno mesna industrija. Zaradi nainovejših dogodkov po svetu so se razmere v naši mesni industriji mnogo zboljšale in so s tem odpadli tudi razlogi, da se samo tej industriji poveri izvoz zaklane živine v glavnem v Nemčijo in češkomoravski protektorat. S tem, da je dobil pravico sodelovati pri izkoriščanju teh kontingentov širši krog izvoznikov, sem prepričan, da se bo zboljšala tudi cena na tržišču žive živine, kar je tudi želja naše vlade.

Načrti za banovino Slovenijo in Srbijo že izdelani

Belgrad, 27. jan. m. V zvezi z znanimi pogostimi sestanki pri ministru dr. Konstantinoviću izjavljajo dobro poučeni krogi, da so na teh sestankih proučevali vprašanje izdelave uredbe za ureditev banovine Srbije. Po zatrtjevanju omenjenih krogov so prvi načrti uredbe za ureditev banovine Srbije in banovine Slovenije že izdelani.

Volivni načrt bo spremenjen

Kandidati državne liste odpadejo

Belgrad, 27. jan. m. S potniškim vlakom je odpotoval v Niš prvi podpredsednik narodne radikalne stranke gosp. Miša Trifunović. V teku dneva je bil dvakrat pri voditelju radikalne stranke Aci Stanojeviću. V razgovoru s časnikarji ni dal nobene izjave.

V Niš je prispel tudi pravosodni minister dr.

Lazar Marković, ki je bil prav tako sprejet pri Aci Stanojeviću. Po sprejemu pri Aci Stanojeviću je dr. Marković časnikarjem izjavil, da priznava Aco Stanojevića za šefa radikalne stranke. Nato je še dodal, da bo vlada prihodnji teden dokončala delo na novem volivnem zakonu. Po izjavi dr. Laze Markovića bo v novem volivnem zakonu odpadlo 50 kandidatov z državne liste ter bodo namesto tega uvedli spet nosilce okrožnih list. Takoj nato bo vlada pričela izdelovati novi zakon o društvih, shodih in posvetih.

... sicer brez političnih dogodkov

Belgrad, 27. januarja. m. Razen svetosavske proslave ni bilo v Belgradu važnejših političnih dogodkov. Večina ministrov je odpotovala iz Belgrada. Snoči so odpotovali z bavarskim princem Albrehtom na lov v Belje predsednik vlade Dragiša Cvetković, finančni minister dr. Šutej, minister dr. Konstantinović, industrijski Bailoni in g. Todorović. Z lova se bodo vrnili jutri zvečer.

Nemčija odvisna od švedske železne rude?

Ne! pravi norveški železarski podjetnik

Paris, 27. januarja. t. United Press. V znani v francoščini napisani reviji skandinavskih držav »Le Nord« je napisal ravnatelj železarn v Lesjöforsu na Švedskem baron de Geer daljši članek o pomenu švedskih železnih rudnikov in železarn za Nemčijo.

V tem članku dokazuje ta priznani strokovnjak s pomočjo številnih podatkov, da je vse, kar se je zadnje dni in tedne pisalo o odvisnosti nemške železarske industrije od švedskih železnih rudnikov, mnogo pretirano, in da obstojajo o tem čisto napačni pojmi.

Nemčija je leta 1938 sama izkopala na domači zemlji 11 milijonov ton železne rude, iz inozemstva pa je uvozila 22 milijonov ton. Res je tudi, da so nemške železne rude na železu mnogo bolj revne kakor uvožene. Medtem ko vsebuje domača nemška ruda povprečno komaj 30% železa, ga imajo uvožene rude povprečno nad polovico. Na ta način predstavlja domači nemški pridelek komaj eno dobro petino tega, kar Nemčija na železu uvaža iz tujine. Toda — tako nadaljuje de Geer — vsi tisti, ki bi z gornjimi številkami radi dokazali, kako odvisna je Nemčija od tujega uvoza železne rude, pozabljajo, kako velikansko vlogo igra pri proizvodnji jekla staro železo. To je toliko res, da vrednost železne rude pri proizvodnji jekla stalno pada, medtem ko pomen uporabe starega železa vedno bolj narašča. Nemčija je v zadnjih letih nakupovala staro železo po vsem svetu in je svojo industrijo silila k temu, da je nakupovala predvsem staro železo. Priključitev Avstrije in Češko-slovaške ter enega dela Poljske je imela tudi svoj vpliv na železarsko proizvodnjo.

Tako je Nemčija leta 1929 proizvajala 18 in pol milijona ton jekla, za katerega je poskrbel skoraj polovico (49%) lastne domače surovine, in sicer je pridelala domačega železa v iznosu 1,8 milijonov ton, starega železa je predelala za 7 milijonov 300.000 ton, medtem ko je uvoz železne surovine iz tujine znašal le 9 milijonov 400.000 ton. Od leta 1929 dalje pa se je do leta 1939 Nemčija čedalje bolj oskrbovala s lastnim starim železom in je bila čedalje bolj neodvisna od tujega uvoza. Tako je v letu 1939 Nemčija poskrbel za 61% svoje jeklene industrije iz lastnih sredstev in je bila samo za 39% odvisna od tujine. Po računu švedskega strokovnjaka se bo to v letošnjem letu še stopnjevalo in bo Nemčija imela doma v starem železu in lastni železni rudni skoraj 75% kritje svojih potreb ter bo na tujino, to je na Švedsko, na Balkan, na Sovjetijo navezana samo še za 25%. Po njegovem računanju bo Nemčija letos potrebovala samo 9 milijonov ton tujega uvoza. Nemčija si je zadnja leta nakopičila precejšnja skladišča starega železa. Švedski strokovnjak trdi, da znašajo te rezerve najmanj 10 milijonov ton, kar je za potrebe leta 1940 zadostno. Več kot zadostno pa, ako računamo z dejstvom, da bo Nemčija v vojnem času proizvodnjo jekla podvojila izključno samo za vojaške namene, medtem ko bodo civilne potrebe kolikor mogoče zastopavljene. Tudi v zadnji svetovni vojni je Nemčija znižala proizvodnjo in potrošnjo jekla za celih 30%.

De Geer končuje svoj članek s svarilom, da naj si zainteresirani krogi ne delajo prevelikih utvar glede navezanosti Nemčije na privoz železne rude

iz tujine. Potem takem tudi švedski rudniki za Nemčijo niso življenjsko potrebni za nadaljevanje sedanje vojne. Švedski strokovnjak pa ne pristavlja, da so švedski železni rudniki Nemčiji pri rokah in da jih bo brez nadaljnje izkoriščala, ako bi se pojavila potreba za to. S pomočjo švedskih rudnikov namreč Nemčija v polni meri krije vse svoje potrebe po železu v času vojne.

Iz Sovjetije je prišlo 160.000 Nemcev, ki so jih vse naselili na Poljskem

Premisel, 27. jan. AA. DNB: Preseljevanje Nemcev iz sovjetske Galicije in Volinije se preblikuje koncu. Dozdaj je bilo z vlaki pripeljanih 103.000, z ostalimi prevoznimi sredstvi pa 35.000 Nemcev. Pričujejo se štiri skupine izselencev, tako da bo doseglo skupno število izselencev iz teh krajev 160.000. Vodka ŠS čet Himmler je izrekel izselencem, ki so večernj prispeli, dobrodošlico. Nemci so se ob svojem prihodu zahvalili Himmlerju za skrb za izselence ter izrazili veselje, da se ponovno nahajajo na nemškem ozemlju.

Iz Kovna poročajo, da približno 40% letonskih Nemcev, ki bivajo v Litvi in ki so se izrazili, da odpotujejo v Nemčijo, čaka, da jih tje dni prepelejo v nemški rajh. Generalni guverner je izdal naredbo o otvoritvi osrednjega poljedelskega urada s sedežem v Krakovu. Naloga tega urada bo urejevanje kmetijska in trgovinska vprašanja. Predvsem bo skrbel za zaloge hrane in obleke.

Češko-moravski protektorat gospodarsko priključen Nemčiji

Berlin, 27. jan. t. Dne 1. marca bo ukinjena carinska meja med nemško državo in protektoratom Češke in Moravske. Protektorat postane sestavni del Nemčije v gospodarskem oziru. Carinska meja med Nemčijo in Slovaško pa še ostane.

Svetosavske slovesnosti

Belgrad, 27. jan. m. Danes so bile v Belgradu in notranjosti države vsakoletne svetosavske proslave. V Belgradu so bile proslave na vseh šolah od univerze pa do zadnje ljudske šole. Svetosavske proslave na univerzi se je udeležil tudi zastopnik kralja konjeniški poveljnik Vojislav Petrović, kraljevsko vladno po zastopali prometni minister Nikolaj Beslić, zunanji minister dr. Cincar Marković, minister za socialno politiko in narodno zdravje dr. Budisavljević ter minister za kmetijstvo dr. Čubrilović. Po izvedenem programu so bile razdeljene običajne svetosavske nagrade.

Nesreča „Ljubljane“

Odgovori na sožalne brzojavke bana dr. Natlačena in župana dr. Adlešiča

Ljubljana, 27. jan. AA. Na svojo večerašjo brzojavko je ljubljanski župan dr. Juro Adlešič dobil od poveljnika mornarice viceadmirala Marjana Poliča naslednji brzojavni odgovor iz Zemuna:

Dr. Juro Adlešiču, županu mesta Ljubljana. — V imenu kr. mornarice in posadke velike torpedovke »Ljubljana« se najtopleje zahvaljujem Vam in prebivalstvu mesta Ljubljana za tolažilne besede, nadejajoč se skupno z Vami, da bo kr. ladja »Ljubljana« v kratkem zavzela svoje mesto v vrstah mornarice.

Na brzojavko bana dravske banovine dr. Marka Natlačena ob priliki nesreče torpedovke »Ljubljana« je minister za vojsko in mornarico, armijski general Milan Nedić odgovoril z brzojavko, ki se glasi:

Zahvaljujem se, Bela Ljubljana je večna.

Cene tiskarskih proizvodov povišane

Dne 21. in 22. januarja 1940 je bila v Belgradu konferenca Zveze organizacij tiskarskih podjetij Jugoslavije, kjer so bile zastopane organizacije grafičnih podjetij in organizacije knjigarjev. Konferenca je razpravljala o splošnem stanju grafičnega gospodarstva Jugoslavije ter je ugotovila, da je zaradi splošnih razmer grafična stroka najbolj prizadeta, zlasti zaradi znatnih povišanj cen papirja, kartona, lepenke, svina, barv, kemikalij in vseh ostalih tehničnih potrebščin, z zvišanjem delavskih mezd, povišanjem davkov ter z razširjenjem in povišanjem luksuznega davka. Zaradi vsega tega so vsa grafična podjetja vključno kartonaže in knjigovodne primorane cene vsem grafičnim proizvodom povišati. — Tajništvo Zveze organizacij grafičnih podjetij Jugoslavije.

Na progi Zagreb—Split zopet reden promet

Zagreb, 27. jan. b. Danes ob 4 popoldne so očistili železniško progo Gračac—Knin ter je zdaj na progi Zagreb—Split spet vzpostavljen redni železniški potniški promet.

Framasoni zagovarjajo Sovjete

Kakor beremo v »Hrvatski Straži«, je v »Vesniku« napisal zoper dr. Korošca v zvezi z njegovo novoletno izjavo članek neki Dušan Nikolačević, ki je — kakor pravi H. S. — »sin znanega velikega mojstra prostozidarske lože v Belgradu«. Tisti članek je takle: »Treba je še omeniti srd g. Korošca na tiste, ki povečujejo slovansko Rusijo. G. Korošec pravi, da vsi, ki danes povečujejo slovansko Rusijo, delajo to zaradi tega, da bi s tem prikrili svoje komunistično mišljenje. G. Korošec je politik, ki ima svoje pozitivnosti in ki njegove zasluge cenimo, toda g. Korošec se s takimi trditvami izpostavlja nevarnosti, da bi začel v vrste tistih, ki je njihov meč — kleveta. Ko se govori, da je slovanska Rusija, tudi mi, Srbi, Hrvati in Slovenci, in da brez ozira na prehodne sisteme, ki vladajo v Rusiji, ne smemo pozabiti dolžnih ozirov do največje slovanske države, ko se kaže potreba, da bi tudi mi, ne da bi sveda spremenjali sistem, ki vlada pri nas, poiskali bolj znošnih odnosov z Rusijo, tedaj tukaj ne more biti govora o komunizmu.« — Torej, g. prostozidarji se boje, da bi jih kdo imel za komuniste, če se, kakor komunisti, danes sklicujejo na to, da je Rusija slovanska država. Stvar pa je taka, da je ruski narod slovanski narod, ki ga moramo za njegovo usodo globoko obžalovati, ker je za vse slovansko ogromna škoda, da s se največje slovanske države polastili neslovanski rablji, s katerimi nima ne slovanska Rusija, ne drugo slovansko nič skupnega. Edina želja vseh pravih Slovanov je, da bi sedanji gospodari slovanskega ruskega naroda čimprej doživeli svoj konec ter da bi iz današnje neslovanske Sovjetije čimprej vstala svobodna Rusija. To žele vsi Slovani, le prostozidarjem to ne gre v račun. — Sicer pa navedbe g. Nikolačevića, ko citira g. dr. Korošca, tudi niso točne. Dr. Korošec je izrecno poudaril, da imamo Rusi kot slovanske brate čisto radi, ne moremo pa trpeti, da kdo med nami razširja komunizem in se pri tem sklicuje na slovansko.

Churchill o razvoju sedanje vojne

Angleški mornariški minister napoveduje hude preizkušnje, ki čakajo Anglijo iz zraka in na morju, toda o zmagi je prepričan

London, 27. jan. t. Reuter. V Manchesteru je danes govoril mornariški minister Churchill pred ogromno množico ljudstva ob priliki enega tistih zborovanj, ki jih odslej imajo člani angleške vlade vsak teden po raznih mestih Anglije. Churchill je v svojem govoru med drugim izjavil sledeče misli.

40 let sem že v javnem življenju in sem na tem mestu imel že mnogo burnih zborovanj, toda še nikdar tako velikansko kakor danes. Pet mesecev smo že v vojni proti največji vojaški in letalski sili na svetu. Ko se je vojna začela, smo vsi pričakovali, da bodo kmalu naša mesta razrušena, razcefrana in poteptana in nobenemu niti na um ni padlo, da bi po petih mesecih v tem mestu mogli imeti takšno zborovanje. V vsej dolgi zgodovini našega naroda ni nič bolj vzpodbudnega kakor naša volja, da sprejmemo vsako usodo, čeprav je ne poznamo, in da pogledamo v oči vsaki nevarnosti. To smo doživeli v septembru vsi. Še nikdar se ni pripetilo, da bi bil ves narod tako enodušno sprejel vojno, ki mu je bila vsiljena in da bi bil tako enodušno pripravljen storiti vse, česar je zmožen, da zmaga. V to vojno, ki je nismo iskali, smo bili potisnjeni kljub temu, da smo se do zadnjega trenutka borili za mir. Pod vodstvom predsednika vlade pa smo sedaj kot ena sama velika skupnost stopili v borbo proti napadu, proti tlačenju, brezvestnosti, proti nezvestobi in krvočnosti.

»V tej borbi umika ni«

V tej borbi umika ni! Ne moremo reči, kako se bo ta vojna končala, do kam nas bo še pripeljala, kako dolgo bo trajala. Toda obenem smo vsi gotovi, da se bo narod tako branil, da bo pravica zmagala in da svoboda ne bo več tlačena. Mi Angleži smo pripravljeni, da bomo svojo dolžnost izpolnili do kraja.

»Vojna na morju uspešna«

Doslej se je vojna večidel razvijala samo na morju in je prizadela samo mornarico ter letalstvo, ki brodovju nudi tako hrabro in obdovanje vredno bodočnosti. Mislim, da boste soglašali, ako rečem, da naša mornarica ni zatajila svojih slavnih izročil. Neizmerna žrtve bomo morali še sprejeti nase, da bomo končno obvladali vsa morja. Zaenkrat smemo biti zadovoljni z uspehi, ki smo jih dosegli. Nemška trgovina je padla, nemška pomorska trgovina je izginila iz vseh svetovnih morij. V Nemčijo ne prihajajo več življenjsko važne stvari. Nemški izvoz pa je takorekó popolnoma prenehal. Polovica nemškega podmorniškega brodovja, s katerim je šla v vojno, je uničena. Novih podmornic pa Nemčija daleč ni mogla zgraditi tistega števila, ki ga je pričakovala.

Nevarnost nemških min je seveda velika in nam bo napravila velikanske stroške, toda prepričan sem, da je naše znanstvo nad nemškim znanstvom in da se nam bo posrečilo, da tudi to nevarnost obvladamo in jo odstranimo.

Razmerje

Naše trgovinsko brodovje je varno pred nemškimi podmornicami. Na 500 ladij, ki so se izročile v varstvo spremstvu vojnih ladij, pride samo 1 potopljena. To se pravi, da nasprotnik angleške pomorske plovbe sploh ni mogel zadeti. Le tiste ladje, ki plovejo osamljene, so bile izpostavljene nevarnosti. To velja tudi za nevtralne ladje, od katerih so trpele tiste, ki plovejo osamljene, medtem ko so bile tiste, ki plovejo v varstvu vojnega brodovja, pred sovražnikom varne. Naša pomorska trgovina od meseca do meseca neprestano raste. Tiste ladje, ki smo jih izgubili, smo že zdavnaj nadomestili z zaplenjenimi ladjami kakor tudi z novimi ladjami, ki se v velikanskem obsegu gradijo po vseh naših ladjedelnicah.

Churchill je nato govoril o nalogah, ki čakajo angleški narod na domačih tleh, nato pa je nadaljeval:

Zakaj Nemčija še ni napadla

Mnogi se sprašujejo, zakaj do sedaj še nismo bili napadeni iz zraka. Jaz sam se čudim, zakaj do tega ni prišlo. Morda pripravlja sovražnik kakšno strašno orgijo, ki bo prišla nad nas, ali pa si ni upal napasti. Prav gotovo pa se ni vzdržal iz

kakšnih človeških, usmiljenjapolnih razlogov. Ali naj bi bili mi napadli in bi morali mesto letakov metati na Nemčijo bombe? Mislim, da je bila naša politika pravilna, ker s tem smo pridobili na dragocenem času. Nemčija se je že tri leta v polnem vojnem režimu pripravljala na sedanjo vojno in ni danes v stanju, da bi svoje napore še povečal, medtem ko naši napor stalno rastejo in smemo danes reči, da so nam bili prošli meseci naravnost od Boga poslani, da smo popravili svoje zamude. Hitler je že zgubil svojo najlepšo prilžnost.

Nato je Churchill spet govoril o naporih predvsem delavstva in žena in se nato obrnil proti onim, ki vlado kritizirajo. Dejal je, da vlada ne zameri nobene kritike. Opozarja pa, da sta narodni socializem in boljševizem umolknila vsako kritiko s pomočjo koncentracijskih taborišč, puškinih cevi in policijskih pendrekov. Takšnih sredstev se vlada Nj. Vel. ne bo posluževala. To, kar je diktatorska Sovjetska Rusija pokazala v vojni s hrabrimi Finci, daje prav angleškemu narodu, ki je vedno veroyal v učinkovitost demokratičnega življenja v demokratični vladavini.

V nadaljevanju svojega govora je Churchill dodal, da je po njegovem mnenju bila cesarska

Nemčija iz l. 1914. v pogledu notranje narodnostne strjenosti močnejša, kakor je današnja. Narodni socializem je nastal iz maščevalnih čustev nasproti zmagovalcem v svetovni vojni in je sedaj vprašanje, če čustvo maščevanja bolj trdno združuje narode, kakor pa poštena življenjska volja naroda, ki hoče postati velik. Sicer pa se bo to šele izkazalo in angleški imperij je pripravljen, da nudi sedanji Nemčiji prilžnost, da dokaže notranjo strjenost svojega naroda.

Churchill je svoj govor zaključil z daljšim odstavkom, v katerem je govoril o položaju na Češkem in na Poljskem ter o trpljenju tamošnjega ljudstva. Navedel je tudi nekaj podatkov o uničevanju kulturnega življenja češkega naroda. Uporabljal je zelo ostre besede. Izjavil je, da to, kar se dogaja na Češkem, pa ni v nobeni primeri s tem, kar se dogaja na Poljskem, kjer je bilo vsega skupaj po obvestilih angleške vlade ustreljenih že 15.000 izobražencev in kjer je streljanje množic že v navadi. Navedel je, da je bilo pri neki priliki ubitih 13.000 dijakov, med katerimi so bili tudi 12-13 let stari. Sedaj se spreha lakota po prejšnji poljski deželi. Vsa dvorana je Churchillu priredila navdušene pozdrave.

Produkcija umetnega drsanja

danes v nedeljo ob 18. uri na drsališču SK ILIRIJE

Na zahodni fronti tiho

Na suhem

Pariz, 27. jan. b. V francoskih vojnih krogih rapolagajo z informacijo o velikem gibanju nemškega topništva in motoriziranih oddelkov vzdolž Maginotove črte. Iz teh obvestil izhaja, da bo nemška armada udarila, kakor hitro bo ugodno vreme. Francoska ogledna letala so ugotovila, da Nemčija zbira veliko število poljskega topništva in municije v Vogezi, kjer delajo utrdbe in postavke za težke topove. Po poročilih, ki so prišli iz Belgije v Pariz, preizkušajo Nemci nov težki top, ki bo še močnejši od »debele Bertec«, s katerim je iz daljine 150 km streljalo nemško vojaštvo v svetovni vojni na Pariz.

Nemško in francosko vojno poročilo pravi, da ni bilo na fronti nobenih dogodkov. Zasebna poročila pa pravijo, da je nastopilo južno vreme, in da je tajajoči se sneg ozemlje na obeh straneh fronte spremenil v neprehodna močvirja in snežnih jezera. Samo topništvo se od časa do časa oglasi ob Mozeli na luksemburški meji.

Na morju

San Pedro, 27. jan. AA. Kalifornija: Filipinska potniška ladja »President Caisone«, ki je ponoči odplula iz luke otoka Binin, se je potopila. Vsa posadka in vsi potniki so bili rešeni.

Berlin, 27. jan. AA. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Uspešno izvajanje pomorske vojne je imelo 20. januarja za uspeh potopitev večjega števila ladij s skupno tonažo 20.000 ton. Razen tega je neka nemška podmornica potopila v Atlantskem oceanu v višini Portosa dve ladji iz nekega angleškega spremstva.

Trditve angleškega časopisa, da se mude v sov. vzhodni Galiciji nemške čete, so neresnične.

London, 27. jan. t. Reuter: V bližini otoka Man je valovje vrglo na čeri majhno angleško ladjico »Merisic«. Ladja se je razbila, 12 članov posadke pa je vtonilo.

Rim, 27. jan. t. Radio Roma: Iz Stockholma poročajo, da smatrajo švedsko ladjo »Silvis« za izgubljeno, ker že dolgo ni o nji nikakih glasov. »Silvis« je imela posadko 20 ljudi.

Belgija odpušča vojake

Bruselj, 27. jan. AA. Ministrstvo za narodno obrambo je sklenilo z ozirom na popuščanje napetosti položaja demobilizirati gotove kontingente pomožnih čet kopnene vojske. Gre predvsem za obveznike, ki so bili poklicani pod zastavo v zadnjem času in ki pripadajo letnikom 1920, 1921 in 1922. Ti vojaki se bodo vrnili na svoje domove,

„Kitajska se bo borila proti narodu, ki jo hoče požreti“

Izjava maršala Čangkajška

Cungking, 27. jan. AA. Havas: Marša Čangkajšek je objavil proglas kitajskemu narodu in prijateljskim državam, v katerem je naglasil, da je bil 22. januarja prvič objavljen v Hongkongu tajni sporazum, ki ga je Vančinev sklenil z Japonci o osnovnih točkah ureditve kitajsko-japonskih odnosov. Dasi ta sporazum nima nobene vrednosti, pravi proglas, predstavlja vendar značilno listino, ker nam dokazuje, da je Japonska nesposobna spremeniti svojo tradicionalno politiko zavajevanja navzlic vsem obljubam. Maršal Čangkajšek vidi v 21 zahtevah načrta Tanake duh japonske politične, vojne in gospodarske nadvlade, ki naj bi napravila iz Kitajske protektorat. Kitajska je že davno spoznala nespremenljive cilje japonskega militarizma ter prišla za orožje, da bi se branila navzlic neenakim silam. Že dve in pol leta daje Kitajska japonski odpor. Kitajska se ne bori samo zase, temveč se bori proti vedno

večjim apetitom naroda, ki želi Kitajsko požreti. Razmejitev med Mongolijo in Mandžurijo dovolj dokazuje, pod kakšnimi pogoji bi Japonska ukinila blokado Tjencina. »Pričakujem,« pravi Čangkajšek v proglasu, »da bodo sile, ki so stvarno prijateljsko razpoložene do nas, napravile resne korake za pomoč Kitajski ter odpovedale preskrbo Japonske s sredstvi, s katerimi bi lahko nadaljevala zavajevanje. Odpor Kitajske je življenjskega pomena za ohranitev skupnih ciljev človeštva.«

Japonske izgube

Tokio, 27. januarja. AA. DNB: Po uradnem sporočilu vojnega poveljstva znašajo izgube japonskih čet v toku decembra minulega leta 2538 mrtvih, medtem ko so Kitajci izgubili v istem času po japonskih trditvah 100.000 mož. Sporočilo pravi, da je tako imenovana zimska kitajska ofenziva pretrpela na vseh bojiščih popoln.

je Anglija kršila mednarodno pravo. Sklenila sta, da bosta razgovore nadaljevala.

Iz Tjencina pa poročajo, da so japonske oblasti izdale odredbe, da se mora blokada angleške nasebine, ki je bila zadnje mesece, odkar sta se Nemčija in Sovjetija med seboj zvezali, skoraj že odpravljena, poostri, strogo zapreti in da se mora v žično ograjo spet napeljati električna struja, kakor v času najhujše japonsko-angleške napetosti.

Položaj na Poljskem

Odgovor Vatikana na protest nemške vlade

Rim, 27. jan. b. Poročajo, da je nemški poslanik pri sveti Stoli v Bergen obiskal državnega tajnika kardinala Maglionea in mu izročil protest nemške vlade zaradi informacije, ki jih je vatikanski radio objavil o položaju na Poljskem in o postopanju s poljskim ljudstvom, zlasti pa s poljskimi katoliškimi duhovniki.

Zatrjujejo, da je državni tajnik kardinal Maglione zavrnil nemško protestno noto in poudaril, da so informacije, ki jih je objavil vatikanski radio, resnične in da ima Vatikan za to v rokah dokaze, katere bo tudi objavil, če bo nemška vlada ostala pri svojem protestu. Potem bo svet videl pravo stanje, ki vlada na Poljskem po vkorakanju nemških čet. Trdijo tudi, da so nemške radijske postaje skušale preprečiti emisijo teh informacij, ki so bile oddane v raznih jezikih, da pa se to ni posrečilo. Te informacije so poslušalci v Nemčiji slišali, medtem ko jih na Poljskem itak ni mogel nihče slišati, ker je nemška oblast odvzela Poljakom vse radijske aparate.

PFAFF

ŠIVALNI STROJI

TAVCARJEVA 7. TELEFON 2687

Vorošilov na Finskem

da sam preišče vzroke sovjetskih porazov

Helsinki, 27. jan. t. Reuter. Finska je vpoklicala pod orožje nekaj novih letnikov. Iz Sovjetske Rusije prihajajo poročila, da so bili v Kremlju veliki posveti glede taktike, ki naj jo sovjetska armada uporablja proti Fincem, ki so se do sedaj uspešno upirali vsem napadom. Govorijo, da pride maršal Vorošilov osebno na finsko fronto, kjer bo vso fronto strogo pregledal. Sklenjeno je bilo nadalje, da bodo Sovjeti s pomočjo letalskih napadov skušali živce finskega naroda zdrobiti in tako prisiliti ga h kapitulaciji. Na Finskem menijo, da je to pri značaju finskega naroda nemogoče. »Smrtne smučarske čete«, kamor se javlja na tisoče finskih prostovoljcev, tako da jih morajo odbijati, so dokaz, kakšne živce imajo Finci. Dokler bodo imeli le zadosti orožja, se bodo branili Sovjetski general Stern, ki poveljuje na Finskem, je dobil nalog, naj nadaljuje tudi s svojimi množestvenimi napadi velikih sovjetskih mas severno od Ladoškega jezera, da bi prišel v hrbet Mannerheimovi črti in jo tako napadel z dveh strani.

Stockholm, 27. jan. AA. »Stockholm Tidningen« objavlja dopis svojega poročevalca iz Rovaniemija, ki opisuje nevarnost, v kateri se je nahajala Finska v začetku vojne. Dne 29. novembra je imela Finska na severu navadne obmejne oddelke. Sovjetski bataljon je tega dne z godbo na čelu in velikim pompom prešel finsko mejo. Polkovnik Vilano se je mogel zoperstaviti v vsega 40 možmi. Sovjetom se je posrečilo v treh tednih prodreti do Telkvenijena ter se 17. decembra lahko bojska za najbolj kritični dan na tem odseku bojišča. Finske čete so stale nasproti množestvenejšemu sovražniku. Ker finski general Valenius, ki je bil imenovan za poveljnika severnega bojišča, ni mogel razdeliti svojih čet na več oddelkov ter jih razvrstiti ob vsej meji, je odredil, da se finske čete zberejo na jugu. Ta sklep je rešil položaj, ker so sovjetske čete prav tako začele korakati proti jugu. Kakor je znano, so bili Sovjeti takrat vrženi za 45 kilometrov nazaj.

List izve, da se že pet dni vodijo srdite borbe ob Ladoškem jezeru. Smatra se, da je v zadnjih dneh padlo na tem odseku 5.000 sovjetskih vojakov.

Finska poročila

Finski glavni štab, 27. jan. b. Ranc. Medtraj so sovjetske čete izvršile napad preko zamrznjenega jezera Nuova. Napad je bil odbit. S severnega bo-

jišča nad Ladoškim jezerom pa poročajo, da je tudi tam zapečatena usoda nove sovjetske divizije. Sovjeti so izgubili nad polovico svoje vprege in oskrba z živili in municijo ne deluje več.

London, 27. jan. t. Reuter: Vojaški krogi iz Helsinkov poročajo, da je sovjetska velika ofenziva severno od Ladoškega jezera končno strla. Rusi so tu izgubili na tisoče ljudi. Finci so danes uničili kolono od 400 avtomobilov, kateri so peljali hrano sovjetski armadi. Nato so obkolili maso sovjetskega vojaštva.

Newyork, 27. jan. b. Anglija je poslala 80 najmodernejših letal Finski. V kratkem bo poslala novo pošiljko letal, ki naj služijo za borbo proti Sovjetom. »Newyork Times« poroča, da Velika Britanija resno proučuje možnost, da omogoči Finski nabavo večjega števila letal v Ameriki. V Ameriki naj bi se ji otvoril kredit, ki naj bi ga črpala za nabavo letal v Združenih državah in drugje.

Sovjetska poročila

Moskva, 27. jan. AA. Havas. Poročilo vojnega poveljstva se glasi: Ni bilo nobenega pomembnejšega dogodka.

Finci izseljujejo otroke

Kodanj, 27. jan. AA. Havas. Včeraj je prišel iz Stockholma v Kodanj finski minister za socialno politiko Lagerholm, ki se bo na Danskem bavil z vprašanjem preselitve finskih otrok. Z istim namenom se je bil podal na Švedsko in Norveško. Nobeno finsko mesto, je dejal Lagerholm, ni več varno zaradi poletov sovjetskih letal, ki bombardirajo vsako mesto. Zato je potrebno evakuirati vse otroke v skandinavske države prej, preden preneha zima, ki je začasni zaveznik Finske. V prvi vrsti prideta v poštev za finske otroke Norveška in Švedska. Danska pa šele v drugi vrsti. Švedska in Norveška sta pripravili zavetišča za 100.000 finskih otrok.

Tokio, 27. januarja. AA. Havas. V Ninomiji je nastal požar, ki je zajel več okrajev. Pri tem je našlo smrt 55 oseb. Požar se je končno posrečilo pogasiti. Zeleniška postaja, občinska poslopja in šole požar ni poškodoval. Škoda še ni ocenjena.

Francoski vojaki na zahodni fronti hite pred nemškimi granatami v kritje.

Japonsko-angleška napetost

Blokada Tjencina spet poostrena

Tokio, 27. jan. t. Domei. Danes je bil angleški veleposlanik Craigie sprejet pri japonskem zunanjem ministru Ariti in mu izročil angleški odgovor na protest japonske vlade proti preiskovanju japonskega parnika »Asuma Maru«, s katerega so angleške vojne ladje ene 12 nemških vohunov. Razgovor je trajal dve celi uri in sta oba državnika poslala na svojem stališču, Anglija, da se je navedla strogo po mednarodnih predpisih, Japonska pa, da

Gospodarstvo

Naša zunanja trgovina

Velik presežek izvoza nad uvozom

Lansko leto je pomenilo leto pretresljajev v naši zunanji trgovini. Že v jeseni leta 1938 je prišlo do znatnih geografskih izprememb v Evropi. Marca 1939 je prišlo do vstopitve nemškega protektorata nad Češko in Moravsko in do ustanovitve Slovaške, nadalje do zasedbe Albanije po Italiji. S 1. septembrom pa se je začela evropska vojna, v kateri sta bili najprej Nemčija in Poljska, nato še Anglija in Francija. Manjšega pomena za naše gospodarstvo je linsko-ruska vojna.

Evropska vojna je imela znatne posledice tudi našem gospodarstvu, ki so bile najbolj vidne v naši zunanji trgovini. Toda prehodne težave so kmalu premagane in obseg naše zunanje trgovine v decembru kaže že znatno povečanje v primeri z decembrom 1938. Skupno izkazuje naša zunanja trgovina v decembru lani v primeri z decembrom 1938 v uvozu zmanjšanje po teži od 114.738 na 79.384 ton, po vrednosti pa od 400.85 na 400.0 milij. din. Nasprotno pa je naš izvoz narasel po količini od 301.838 na 395.793 ton, po vrednosti pa od 526.35 na 728.4 milij. din. Zaradi tega je tudi aktivnost naše zunanje trgovine izredno narasla. Decembra 1938 je znašala 125.5 milij. din, lani decembra pa že 328.4 milij. din.

Razvoj naše zunanje trgovine po posameznih mesecih leta 1938 in 1939 kažejo naslednje številke v milijonih din:

	1938	1939	1938	1939
januar	370.85	378.8	356.7	319.06
februar	431.0	402.1	394.3	389.5
marec	509.7	476.3	422.8	423.0
april	432.3	418.8	395.7	483.26
maj	489.9	424.15	445.6	466.5
junij	411.87	428.3	372.5	482.55
julij	403.2	433.8	282.7	407.96
avgust	407.1	415.94	461.85	594.7
september	368.64	253.25	397.05	240.5
oktober	374.4	357.1	468.9	512.04
november	375.5	369.8	527.9	623.7
december	400.85	400.0	526.35	728.4

Po posameznih predmetih je bil uvoz decembra naslednji (v oklepajih podatki za november 1939) v milij. din:

Surov bombaž 21.5 (19.46), bombaževo predivo 15.7 (4.06), bombaževe tkanine 15.37 (12.9), surova volna 9.0 (0.8), volneno predivo 6.4 (2.3), volnene tkanine 15.4 (14.36), svilena prediva 11.7 (11.2), nepredelano in polpredelano železo 5.1 (4.9), razni izdelki iz železa in jekla 20.6 (17.34), surova nafta 11.7 (19.14), riž 10.4 (11.06), kava 4.5 (4.7), premog 13.56 (10.44), oljnat plodovi, semena itd. 7.14 (—), stroji, orodje in aparati 31.6 (33.0), elektrotehnični predmeti 18.1 (13.65), prevozna sredstva 9.3 (10.35), umetne organske barve 7.0 (8.4), tiskarski papir 6.3 (7.2) milij. din.

Naš uvoz surovin za industrijo se je torej v decembru znatno dvignil, kar se pozna posebno v tekstilijah.

V izvozu so bili naslednji predmeti decembra najvažnejši (vse v milij. din, v oklepajih podatki za november 1939):

Pšenica 67.3 (47.76), sveže sadje 13.2 (39.3), suhe češnje 36.6 (44.26), konoplja 39.5 (30.5), konji 4.7 (1.6), goveda 16.8 (19.86), prašiči 41.0 (38.1), drobnica 6.17 (6.06), perutnina 9.0 (9.5), sveže meso 98.44 (54.4), izdelki iz mesa 12.8 (12.4), svinjska mast 31.0 (22.7), jajca 8.9 (7.4), perje perutnine 16.7 (11.94), drva 7.86 (4.5), stavbni les 120.0 (89.56), oglje 1.15 (1.12), železniški pragovi 12.1 (0.1), izdelki iz lesa 5.4 (2.87), kalcejev cianamid 5.3 (6.1), cement 3.86 (4.26), surov kaber — (11.2), svince 7.64 (5.35), rude in zemlja 22.76 (30.4) milijonov dinarjev.

Iz tega pregleda je razvidno, da je izvoz rud, zlasti pa bakra zelo slab, nasprotno pa je zlasti narasel izvoz na našem živinorejskem sektorju. Izvoz mesa je dosegel rekordno višino skoraj 100 milij. din, kar je v skladu s sedanjo zimo, ki dovoli je znaten izvoz mesa.

Če pogledamo skupne rezultate naše zunanje trgovine za lansko leto v primeri z letom 1938, dobimo, da se je uvoz zmanjšal po količini od 1.269.890 na 1.136.398 ton, odnosno za 11.3%, po vrednosti pa od 4.975.34 na 4.757.4 milij. din ali za 4.38%. Nasprotno pa je naš izvoz narasel po vrednosti od 5.047.4 na 5.521.2 milij. din ali za 9.39%, dočim je po količini padel od 3.702.070 ton na 3.464.135 ton ali za 6.43%, v glavnem zaradi manjšega izvoza koruze in zaradi skoraj popolnega prenehanja izvoza rud in kovin v zadnjih mesecih.

Slovensko trgovstvo in novi davčni predpisi

V petek, dne 26. t. m. je bila v Mariboru seja glavnega odbora Zveze trgovskih združenj dravske banovine. Ker je seja razpravljala prvenstveno o novih davčnih predpisih, je bila udeležba polnoštevila.

Predsednik Stane Vidmar je po uvodnih formalnostih prešel takoj na razpravo o davčni reformi. Podal je pregled vseh novih davčnih sprememb in nazorno prikazal pomen nove davčne obremenitve za slovensko trgovino. Podrobno je poročal o poteku vsedravnne konference zbornice, ki je bila 17. in 18. t. m. v Ljubljani. Po njegovem poročilu so posamezni zastopniki trgovskih združenj stavili konkretne predloge za omilitve novih davčnih predpisov; zlasti mnogo tehničnih predlogov je stavilo mariborsko združenje trgovcev.

Sledila je obširna in temeljita debata, nakar se je sprejela resolucija, ki vsebuje vse zahteve slovenskega trgovstva glede sprememb novih davčnih predpisov in se bo poslala vsem merodajnim ministrstvom in drugim oblastem.

Tudi zastopniki slovenskega trgovstva so na tem zborovanju poudarjali, da se mora že enkrat prenehati s prakso, da se vprašanja, ki živo in globoko zadevajo gospodarstvo, rešujejo brez zaslišanja in sodelovanja gospodarskih organizacij. Le na ta način se je mogoče izogniti takim prenapetostim, kot jih kaže nova davčna reforma in katere se bodo morale sedaj nujno omiliti.

Ves potek razprave je pokazal, da se slovensko trgovstvo globoko zaveda resnih časov, v katerih je naša država, da je pripravljeno prispevati in žrtvovati za obrambo države kar največ in da mu gre le za način, kako hoče država ta denar od njega dobiti.

Nato se je razpravljalo še o ureditvi minimalnih plač trg. pomočnikov in nameščencev in so se sprejeli potrebni sklepi za anketo pri kr. banski upravi.

V naslednjem podajamo glavne podatke o skupinah našega uvoza v lanskem letu (v oklepajih so navedeni podatki za 1938):

Bombaž in izdelki iz njega 33.642 (39.100) ton za 892.8 (787.9) milij. din, volna in izdelki 6.981 (7.598) ton za 415.1 (429.4), svila in izdelki 3.589 (2.363) ton za 137.3 (109.0) milij. din, ostala rastlinska vlakna 8.438 (11.099) ton za 105.9 (95.4) milij. din, železo in izdelki 121.877 (137.357) ton za 576.4 (571.4) milij. din, mineralna olja 151.143 (150.691) ton za 153.1 (126.8), kože in usnje 1.66 (8.751) ton za 48.9 (137.2) milij. din, steklo 2.061 (2.196) ton za 19.2 (16.9), riž 17.886 (22.219) ton za 60.1 (66.8) milij. din, kava 7.169 (7.159) ton za 50.0 (51.9) milij. din, premog 395.341 (497.778) ton za 141.0 (181.9), stroji 21.792 (24.145) ton za 388.3 (496.7) milij. din, prevozna sredstva 10.205 (12.931) ton za 261.6 (250.6) milij. din, elektrotehnični predmeti 5.705 (5.549) ton za 176.2 (180.7) milij. din. Te številke kažejo, da je bil največji padec v lanskem uvozu pri kožah ter pri premogu in koksu. Nadalje se je znatno zmanjšal uvoz strojev, po vrednosti pa tudi še uvoz prevoznih sredstev. Pri bombažu in volni je treba upoštevati, da je na eni strani padel uvoz surovin in polizdelkov, dočim se je na drugi strani povečal uvoz končnih izdelkov, t. j. tkanin.

Izvoz v letu 1939

O našem izvozu za vse lansko leto so nam na razpolago naslednji podatki (vse v milijonih din, v oklepajih podatki za 1938):

Pšenica 177.718 (110.716) ton za 311.7 (208.8) milijona din, koruza 92.604 (467.934) ton za 98.7 (480.9) milij. din, sveže sadje 47.972 (63.062) ton za 131.1 (152.3) milij. din, suhe češnje 28.100 (6.828) ton za 93.9 (32.5) milij. din, hmelj 3.099 (2.618) ton za 109.8 (51.3) milij. din, tobak 3.141 (5.569) ton za 93.5 (157.0) milij. din, konoplja 22.385 (20.041) ton za 232.6 (171.7) milij. din. — Konji 9.196 (22.793) kom. za 29.2 (71.5) milij. din, goveda 35.253 (27.362) kom. za 107.6 (74.8) milij. din, prašiči 298.439 (259.986) komadov za 484.1 (376.9) milij. din, meso 23.489 (20.981) ton za 344.7 (376.6) milij. din, mast 8.057 (6.672) ton za 140.1 (94.7) milij. din, jajca 14.862 (15.572) ton za 160.3 (157.4) milij. din, kože 4.979 (3.838) ton za 128.8 (96.7) milij. din, les 1.299.455 (1.299.455) ton za 1.131.2 (891.1) milij. din, baker 27.349 (31.523) ton za 441.4 (406.4) milij. din, rude 1.172.000 (1.398.333) ton za 327.4 (405.0) milij. din.

Izvoz koruze se je zaradi lanske slabe letine zmanjšal za 382.2, izvoz pšenice pa povečal za

102.9 milij. din. Tudi izvoz češpelj, marmelade, vina, opija, zdravilnih rastlin ter hmelja in konoplje je znatno narasel.

Najbolj pa se je povečal izvoz živine in proizvodov živinoreje. Samo izvoz žive živine se je povečal za 197.5 milij. din, mesa in drugih proizvodov živinoreje pa za 129.6 milij. din. Naš najvažnejši proizvod je še les, katerega izvoz se je povečal za 230.1 milij. din. Zanimivo je, da se je izvoz bakra po količini zmanjšal, znatno povečal pa po vrednosti. Sploh opazimo, da so se cene za številne naše izvozne proizvode znatno dvignile, kar je tudi povzročilo znatno zvišanje našega izvoza, če presojamo po vrednosti. Izvoz rud je nadoval po vrednosti za okoli 77.6 milij. din.

Naša trgovinska bilanca

	uvoz		izvoz		akt.
	tis. ton	milij. din	tis. ton	milij. din	bilanca
1935	981	3.699.8	3.327	4.030.4	330.6
1936	971	4.077.0	2.868	4.376.2	299.1
1937	1.105	5.233.8	4.557	6.272.4	1.038.6
1938	1.270	4.975.3	3.702	5.047.4	72.1
1939	1.126	4.757.4	3.464	5.521.2	763.8

Naša trgovinska bilanca izkazuje lani znatno aktivnost, ki pa se zaostaja za aktivnostjo, doseženo leta 1937. Tedaj smo imeli namreč izredno dobro letino pšenice in koruze, kar je izredno povečalo naš izvoz. Vendar pa smemo biti tudi z doseženimi rezultati v takih razmerah, kot so bile lani po vsem svetu, zadovoljni.

Odkod smo uvažali in kam smo izvažali.

Objavljeni so tudi že podatki o smereh naše zunanje trgovine. Po teh podatkih je znašal naš uvoz iz tehle najvažnejših držav (v milij. din):

	okt.	nov.	dec.
Nemčija	212.9	208.3	193.66
Italija	27.3	43.9	63.3
Protektorat	17.6	22.7	24.7
USA	17.2	16.2	20.66
Anglija	11.0	4.9	18.24
Madžarska	14.5	10.7	13.1
Romunija	13.0	20.6	12.3
Grčija	9.0	8.65	10.3

Narasel je uvoz skoraj iz vseh držav, zmanjšal pa se je uvoz iz Nemčije. Posebno znatno pa je decembra narasel uvoz iz Italije in Anglije.

Izvoz pa je bil po državah naslednji (v milij. dinarjih):

	okt.	nov.	dec.
Nemčija	163.1	264.0	304.1
Italija	55.75	67.5	106.1
Protektorat	90.5	65.5	83.8
Anglija	21.5	24.24	64.8
Madžarska	15.7	28.1	34.8
Švica	29.1	28.8	23.65
Grčija	10.0	12.5	15.9
USA	67.0	36.15	10.1

Opazimo, da je narasel zlasti naš izvoz v Italijo in Nemčijo, ki sta naša najvažnejša kupca, izredno se je povečal tudi izvoz v Anglijo in Francijo, dočim se je zmanjšal izvoz v Švico in USA.

Gospodarski dnevnik v Belgradu. V »Trgovačkih novinah«, glasilu Zveze trgovskih združenj v Belgradu, je napisal predsednik Zveze g. Nedeljko Savij uvodni članek, v katerem napoveduje, da bodo »Trgovačke novine«, ki so izhajale od začetka leta 1935 prenehale izhajati in da bo začel izhajati »Trgovinski glasnik«, ki je prenehal izhajati leta 1932 40 letih življenja. Trgovinski glasnik bo zopet dnevnik ter bo tudi organ vseh strokovnih in raznih gospodarskih organizacij. »Trgovinski glasnik« bo začel izhajati meseca februarja letos.

Osrednje predstavništvo zvez trgovskih združenj iz vse države je sklicalo plenarno sejo za 6. februar ob 9 dopoldne v Belgrad. Letošnja bo tudi seja Zveze trgovskih združenj v Belgradu.

Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini Arka Franca, poobl. graditelja v Ljubljani, Majke Jugovičev 6, narok za sklepanje poravnave 29. februarja, oglašiti se je do 15. februarja 1940. — Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o imovini Severja Antona, neprotokoliranega trgovca in posestnika v Semicu št. 13, narok za sklepanje poravnave 29. februarja, oglašiti se je do 20. februarja 1940.

Konec poravnave. Plevčak Marije iz Bauman Marije v Dobovcu št. 8 in Ločim dolu št. 20 je končan.

Likvidacija. Pašniška in planšarska zadruga v Naklem, r. z. o. z.

Borze

Dne 27. januarja 1940.

Denar

Devizni promet je znašal ta teden na ljubljanski borzi 9.043 milij. din v primeri z 10.681 milij. din v prejšnjih tednih.

Curih. Belgrad 10, Pariz 10.07, London 17.775, Newyork 446, Bruselj 75.40, Milan 22.51, Amsterdam 236.80, Berlin 178.70, Stockholm 106.15, Oslo 101.35, Kopenhagen 86.05, Budimpešta 79, Atene 3.35, Carigrad 8.50, Bukarešta 3.30, Buenos Aires 102, Sofija 5.30.

Gene živine in kmetijskih pridelkov

v Radovljici, dne 15. januarja: Voli II. 5.50, III. 4.50; telice I. 6.50, II. 5, III. 4; krave I. 5, II. 4, III. 2.50; teleta I. 7.50, II. 6; prašiči špeharji 11.50, pršutarji 8—9 din za 1 kg žive teže. — Goveje meso 12, svinjina 16, slanina 18, svinjska mast 21; čisti med 20, volna neopran 35, oprana 45, surove kože goveje 13—14, telečje 14—15, svinjske 11—12 din za 1 kg. — Pšenica 200, ječmen 190, rž 210, oves 190, koruza 140, fižol 700—800, krompir 150—175, lucerna 80—90, seno 70, slama 40, jabolka I. 600, II. 400, III. 300; moka pšenična 380, koruza 300, ajdova 450 din za 100 kg. — Drva 90 din kub. meter, jaja 1.70 komad, mleko 2 din liter, surovo maslo 44 din kg.

ŠPORT

(Ostala poročila glej na strani 17.)

Prvi dan smučarskih tekem v Tržiču

Danes so se začele ob navzočnosti najvišjih pokroviteljev tekme na 18 km in smuku

Tržič, 27. januarja.

V našem prijaznem gorenjskem mestu so se pričeli danes letošnje največje zimskosportne prireditve pod visokim pokroviteljstvom ministra za vojsko in mornarico, armadnega generala Nedica, gradbenega ministra dr. Miha Kreka in slovenskega bana dr. Marka Natlačenca. Naši smučarji bodo tekmovali za državno prvenstvo v alpeki kombinaciji in za podzvezno prvenstvo v klasični kombinaciji podzveze, ki je tudi organizirala te tekme v Tržiču. Tržič je že ves teden v prazničnem razpoloženju sprejel nenavadno veliko število smučarjev in tekmovalcev iz vseh krajev naše države. Na hribov po mestu visijo narodne in državne zastave kot pozdrav gostom. Tržičani sami so se v polni meri zavedali, kakšen pomen ima smučarska prireditev za naše območje mesto Tržič. Sam g. župan Majersič je v svoji veliki uvidenosti šel organizaciji vsesestransko na roke in poskrbel, da je oblast podprla stremeljenje smučarjev, ter izposloval tudi primerno denarno podporo od našega narodnega voditelja dr. Antona Korošca. Da prireditve poteka v tako prijetnem razpoloženju in zadovoljstvu vseh gostov, moramo čestitati g. županu Majersiču, g. podžupanu in vsem Tržičanom.

V petek, na predvečer pričetka prireditve je bil v dvorani hotela »Pošta« slavnostni občni zbor Gorenjske zimskosportne podzveze, na katerem je spregovoril v pozdrav gostom nekaj toplih besed g. župan Majersič. Z občnega zbora sta bili soglasno poslani udanosti brzojavki Nj. Vel. kralju Petru II. in Nj. kr. Vis. knezu namestniku Pavlu ter pozdravni brzojavki narodnemu voditelju dr. Korošču in ministru za ljudsko telesno vzgojo Jevremu Tomiču.

Ponovna ekshibicija v umetnem drsanju danes ob 18 na Iliriji

Drsalna sekcija SK Ilirije priredi danes ob 18 na svojem drsalšču ob Celovški cesti še eno produkcijo v prostem drsanju. Naša prvakinja Silva Palmetova se pri tej priliki najbrž za letos poslovi od Ljubljane, ker odpotuje jutri v Ga-Pa, od tam pa se vrne naravnost na Dunaj nadaljevati svoj trening. Izvajala bo danes spored, ki ga je naštevala za Ga-Pa, t. j. poleg tekmovalnega programa v prostem drsanju, še Gotovčev kolo iz »Era z onega sveta« in ples »Kresnice« iz opere »Lysistrata«. Vse ostale točke večernega sporeda bodo izpolnile Silvine klubske tovarišice in tovariši s svojim za tekme pripravljenim prostim drsanjem Dorica Schellova, Dragusa Finčeva, Marica Bogatajeva, Emanuel Thuma, Milan Betetto in Mirko Rozman. Nastopi seveda tudi naša nova juniorska prvakinja Vlasta Sernečeva.

Po lepo uspešnih nastopih ob priliki državne prvenstva bo našla nova ekshibicija naših drsalnih umetnikov gotovo mnogo odziva med občinstvom. Določena je za danes tudi zelo zmer-na vstopnina 8 din, za člane in dijak 5 din, za mladino 3 din.

Zadeva glede naše udeležbe v Ga-Pa je urejena

Naša holjska reprezentanca pojde končno le v Ga-Pa. Kakor znano, je vrhovna drsalna zveza v Zagrebu prvotno nominirala v reprezentanco slabše igralce kakor jih ima ljubljanska Ilirija in tudi strokovno vodstvo so tvorili samo Zagrebčani. Ker se s tem Ilirija ni mogla zadovoljiti, je izleglo, da s sploh ne pojde naša reprezentanca v Ga-Pa. Stvar je šla celo tako daleč, da je posredoval v zadevi minister za telesno vzgojo naroda g. Jevrem Tomič in ban g. dr. Marko Natlačenec. Sedaj se je stvar uredila v obojestransko zadovoljstvo, ker sta se Zveza in Ilirija sporazumeli glede sestave moštva in glede tehnične vodje, ki bo g. Vodiček. Moštvo odpotuje v Ga-Pa v ponedeljek. Z njim pa odpotuje tudi naša državna prvakinja v umetnem drsanju gđ. Palmetova.

Reorganizacija nogometnega športa na področju SNZ in vprašanje celjskih sodnikov

V zvezi z reorganizacijo nogometa in katerega posledica je, da se je v Celju osnovala nogometna podzveza, na drugi strani pa so nogometni sodniki prišli do svoje avtonomije, so bo v neposredni zvezi s tem ustanovila v Celju sekcija zbora nogometnih sodnikov. Delokrog sekcije se bo od sedanjega poverjenstva znatno povečal, a čemer pa se bodo povečale tudi dolžnosti sekcije. Da bi pa mogla bodoča sekcija uspešno sodelovati ter na ta način s svojim delom pripomogla k razvoju in napredku nogometnega športa v Celju, je naša potreba, da se število strokovno usposobljenih oseb, t. j. nogometnih sodnikov na teritoriji

celjske podzveze, odnosno sekcije poveča. Sedanje število celjskih sodnikov že v pretekli jesenski dobi in moglo zadovoljiti zahtev celjskih klubov. Poverjenstvu so primanjkovali sodniki in tako se je nešteto stvari, ki so imeli sodniki in tako se je nešteto krat dogodilo, da so tekme vodile nezglašene osebe, stane vprašanje, kdo je temu krivi? Klubi sami, ker ne prijavljajo kandidatov, kateri bi po položnem izpitu bili v stanju v svojem nogomet. Sodnika delovati v korist in proevit nogometnega športa. Po izvršeni reorganizaciji se bo število potreba po večjem številu solidnih in korektnih sodnikov v sekciji meri. Zlasti velja to za področje celjske nogometne podzveze, kjer je nogomet v zadnjih letih šel znatno naprej. Potrebno so nove moči s pravilnim športnim pojmovanjem, zlasti so čisti ta potreba v vrstah celjskih nogometnih sodnikov, katere sedanje število ne zadostuje zahtevam in potrebam celjskega nogometa.

Sodnikovo stališče ni lahko, njegova odgovornost pri tekmi je velika, toda prav gotovo prispevajo nogometni sodniki mnogo k športni vzgoji. Samo ob sebi pa je uveljaviti da se od sodnika zahteva korektnost, vsesestranska objektivnost in res športno razdružanje pri izvrševanju svoje dolžnosti v svojstvu sodnika. Kajti samo oni sodniki prispevajo in propagirajo za šport, kateri se svojih dolžnosti in polni meri zavedajo.

Bodoča celjska sekcija bo strogo vodila račune, da se bodo dogodki na terenu razvijali, v kolikor se ti nanašajo na sodnika, v športnem duhu. Potrebno pa je, da merodajni to stremeljenje sekcije podprejo. Zlasti se na tem zanimajo celjski klubi sami, katerih dolžnost je, da prijavljajo kot kandidate osebe, ki so s svojim korektnim športnim delovanjem dokazali, da šport kot takšen pravilno razumejo. Klubi naj prijavljajo kot kandidate predvsem športnike, ne pa zagrinje klubske fanatike, ki so klubom več ali manj potrebni, težkemu, napornemu delu t. j. sodniško-sportski odgovornosti pa niso dorasli.

Da bo celjska sekcija lahko ugodila vsem zahtevam klubov s področja celjske nogometne podzveze, bodo tekem meseca marca razpisali sodniški izpiti, kateri se bodo zaradi manjših stroškov v Celju in Celju. Na izpitu se opozorijo zainteresirani celjski klubi in to tako iz Celja, kot iz Laškega, Hrastnika, Radeč, Brezje, da prijavijo kot kandidate osebe, ki se bodo po opravljenem izpitu zavedale svoje dolžnosti in izpolnjevale svoje dolžnosti. Sedanje poverjenstvo bo pridelo z rednimi tečajmi v bližnji bodočnosti. Klubi naj vodijo račune tudi o tem, da v kolikr ne bo dovoljno število sodnikov, v tekam ne bodo deležni glavnih sodnikov celjskega področja zaradi davor bodi klubi sami nosili posledice — moralne in materialne.

Z ozirom na gornje se zainteresirani klubi naprošajo, da pošljejo prijave za sodniške kandidate, in to, da vsak klub prijavi vsaj po dva kandidata na naslov: Jože Vebič, poverjenik sekcije zbora nogometnih sodnikov, Celja, Ulica dr. Gregorja 4, Zorjova 1. Kandidati bodo, na to prejeti točno navodila glede prijave, tečaja predstojateljskih izpitov itd. Poverjenik.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

Slovenska kolesarska zveza. (Službeno.) Na peti redni seji upravnega odbora dne 25.

Prvovrstne
bukove

PARKETE

dobavlja po
najučudnejših
pogojih

REMEC-CO. KAMNIK

Predsednik vrhovnega sodišča dr. Konda:

Vrhovno sodišče in njegove nujne potrebe

V smislu člena 20 in 21 uredbe o prenosu pravosodstva na banovino Hrvaško je bil oddelek B Stola sedmorice z 1/11 1939 premeščen v Ljubljano in se je pri tem prekrstil po predpisu iste uredbe v »Vrhovno sodišče v Ljubljani«.

Finančni zakon za budžetsko leto 1939/40, ki torej še ni mogel poznati in upoštevati potrebe naše samostojne tretje stopnje, se bliža svojemu koncu. Napočil je po tem takem čas, ko se je treba prvič v našem povojnem državnem življenju resno baviti z vprašanjem, koliko osebja in katero osebje se naj dodeli v finančnem zakonu, za budžetsko leto 1940/41 Vrhovnemu sodišču v Ljubljani.

Oglejmo si predvsem statistiko za leto 1939, da bi zmogli najti za postavljeno vprašanje pravilno rešitev. Pri tem poudarjam, da je ravno omenjeno poslovno leto 1939 dalo približno isti obseg zaposlitve, izvirajoče iz ozemlja Slovenije, kakor prejšnja poslovna leta, da pa se je kazala vsa zadnja leta tendenca naraščanja poslov vsakokratnega poslednjega leta nampram vsakokratnem prejšnjemu letu.

Statistika nam pove, da se je delo, izvirajoče iz Slovenije, sestavljalo v letu 1939 sledeče:

civilne revizije, poslov.	št.	Rv 596
civilni utoki	»	Ut 250
delegacij, slučajji	»	Dd 22
kazenske revizije	»	Kre 241
kazen, pritožbe	»	Kžk 11
disciplinski slučajji	»	Ds 23
odškodninski slučajji	»	
zaradi neopravičeno	»	
prestale kazni	»	Kod 2
Minulo leto 1939 nam je dalo		
vsega skupaj		1145

kosov dela resne in zamudne vrste. Na drugi strani nudi vsako poslovno leto okoli 40 delovnih sejnih tednov in je veljalo vedno in naj velja tudi v bodoče tradicionalno merilo, da ne rešuj posamezni kasacijski sodnik na eno poslovno leto več kakor 100 kosov te vrste resnega dela. Tega merila se je držalo tudi vrhovno sodišče na Dunaju.

Upoštevati je namreč treba sledeče: Pogreške sodnika nižje stopnje so potom pravnega leka na višjo stopnjo odpravljene. Za delo kasacijskega sodnika to ne velja. Vrhovni sodnik mora imeti zaradi tega še posebno dosti časa na razpolago, da se zamore temeljito seznaniti z dejanskimi in pravnimi vprašanji, ki so v vsakokratnem slučaju v igri in da zamore vprašati pri reševanju spornih pravnih vprašanj odgovarjajočo literaturo in judikaturu. V tej zvezi kažem na okolnost, da ima azakonjen način kasacijskega sodstva nujno za posledico, da pozna vsebino spisa iz neposrednega lastnega opazovanja skoro vedno samo eden od petero sodečih vrhovnih sodnikov. Dajmo torej tudi še posebno iz vidika tega nevarnostnega momenta kasacijskemu sodniku dovolj časa! Kasacijski sodniki so zaposleni poleg dela iz svojega glavnega referata pa tudi še z drugim delom na primer z udeležnostjo na kasacijskih in disciplinskih razpravah, na občnih sejah, ki niti niso tako redke, itd. Dalje omenjam, da je že vendar enkrat treba prekiniti z dosedanjim problematično iz pomanjkanja sodnikov nastalo prakso, da naj gredo na kasacijsko razpravo samo one kazenske revizije, ki bi imele v posledici reformacijo in pejus! Saj je dovolj jasna določba § a 345/2

V Bohinju, tja v Bistriško dolino

Dobro je poznan Bohinj po širni Jugoslaviji. Tudi naši smučarji dobro vedo, da so v bohinjskih gorah najlepši smučarski tereni. Planina Vogel, Komna, Uskovnica, divna dolina Sedmerih jezer itd., so dobro znana, manj pa so poznani obiskovalcem Bohinja zelo prikladna smučišča v dolini, zlasti v bližini Bohinjske Bistrice.

Ze na postaji si lahko navežeš smuči in se požeš v smeri proti savskemu mostu ter čez senožeči tja doli do Fužin in jezera, nazaj pa mimo Hanzenove skakalnice čez položno Bohinjsko Dobravo v Bistrico. To je zelo hvaljevna enodnevna pot za prilično izvežbanega smučarja.

Malo boljši smučar pa se bo ubral od postaje Bohinjska Bistrica proti Malnarjevi koči, kjer se mu že med potjo nudi eden najlepših pogledov na Triglav in na vse vrhove tja do Vogla in Kamniških planin, v dolini pa na Bohinjsko jezero. Pot do Malnarjeve koče prehodiš z lahkoto v dveh urah, od koče pa le še pol ure, pa si na vrhu sončne Koble, odkoder se ti odpre prekrasen pogled po vsej Primorski tja do Jadranskega morja.

Kako lepo je na tem vrhu, zlasti v pomladanskih dnevih, ko našo bohinjsko stran še pokriva debela snežna odeja, tam po dolinah Soče vse tja do Snežnika je pa že vse v cvetju in zelenju.

Do poznih popoldanskih ur se lahko to sončish in uživa vse te nepopisne lepote bohinjskih gora in pogledov po toplem Primorju, nato se pa preko Medecnika ali pa v smeri proti Baškem sedlu na levo izza Malega vrha spustiš naravnost v dolino in z lahkoto v dobri uri privoziš z višine nad 1000 metrov prav do postaje Bohinjska Bistrica, katere nadmorska višina je 526 m.

Zelo pametno je, da bosta ZFO in ZDK za letošnje izvedla smuške tekme za prvenstvo v alpski kombinaciji, to je v smuku in slalomu, ravno v Bohinju, kjer najdes za izvedbo tekem vseh vrst smuških disciplin najbolj pripravne terene.

V dnevih 3. in 4. februarja pojdemo v Bohinj, eni tekmovalci, drugi pa si bomo ogledali lepote Bohinja in tekmovalci naših najboljših fantov, ki se bodo v bratski medsebojni tekmi borili za naslov prvaka v alpski kombinaciji za leto 1940.

kp., po kateri bi se smelo brez kasacijske razprave kar na nejavni seji zavrniti samo one revizije, ki so v resnici že na prvi pogled (očividno) neosnovane. Končno ni prezreti, da stojimo kasacijski sodniki že po naravnem poteku stvari v starostnih letih, v katerih so obolelosti na dnevnem redu. Ker v minulih letih za obolele vrhovne sodnike ni bila predvidena prav nikakoz rezerva, so se v taki meri nabirali zaostanki, da se jih je katerikrat nateplo tudi po tisoč kosov in še več. To je vse znano, kakor je tudi znano, da so morale iz tega razloga pravo iskajoče stranke čakati katerikrat tudi po cela leta na rešitve oddelka B Stola sedmorice v Zagrebu.

Z ozirom na predstojajoča razlaganja in zlasti z ozirom na pozivano poslovno statistiko potrebuje vrhovno sodišče v Ljubljani poleg predsednika nujno saj še deset kasacijskih sodnikov. Ker ima vrhovno sodišče že sedaj sedem sistemiziranih sodnijskih mest, mu je treba na novo ustanoviti v budžetu za 1940/41 še tri nova mesta kasacijskih sodnikov. Na potrebo takega števila sodnikov sem kazal že v svojem članku v »Slovenec« dne 18. nov. 1939. Če bo imelo naše vrhovno sodišče vsega skupaj deset kasacijskih sodnikov, bo prišel na vsakih 120.000 prebivalcev Slovenije po eden kasacijski sodnik, kar gotovo ne bo luksuz. Ker je bila ljubljanska apelacija že pred leti s sodniki zadostno dotirana, je treba sedaj pa tudi ljubljansko vrhovno sodišče oskrbeti z zadostnim številom sodnikov. Pri tem se ne sme preveč delati prebivalstvenih številčnih primerjav z drugimi pravnimi področji v naši državi. Saj je Slovenija že v gospodarskem pogledu na večji stopnji razvisti. Drugič pa je znano, da ima ravno naš slovenski človek in še posebno naša kmečka sredina izredno razvit pravi čut, ki je vzrok, da se gre za vsako tudi malenkostno krivico na sodišče in pa po instancah. Tega drugod v tej meri ni.

Vrhovno sodišče v Ljubljani bo za enkrat s predsednikom in deseterimi sodniki lahko zmagovalo vse nanj stavljenе naloge v stvarnem pogledu in z ozirom na določilo člena 46/II tudi v formalnem pogledu vse dotlej, dokler veljajo predpisi §§ 103, 112 zakona o ureditvi rednih sodišč, glasom katerih zakonitih mest so sedanja šesterja vrhovna sodišča v državi samo sestavni deli enega ter istega skupnega kasacijskega sodišča. Seveda če bi katerikrat ti slednji zakoniti predpisi padli, bo čas za razmišljanje o tem, če bi ne kazalo zvišati število morebiti tudi na več.

Vrhovno sodišče v Ljubljani ima že sedaj poleg dveh konceptnih moči na oddelku vrhovnega državnega tožilstva tudi še dva slovenska tajnika in enega pisarniškega ravnatelja. Pri tem mora tudi za naprej ostati, ker te moči vrhovno sodišče potrebuje.

Vrhovno sodišče v Ljubljani pa ima trenutno samo po eno moč: 1. za pisarniško uradniško delo, 2. za prepisovanje in 3. za služiljstvo. Tako dotiranje je je kar očitno in kar odločno preslabo. Na novo je treba siste-

mizirati v budžetu 1940/41 po eno novo mesto, tako da dobimo v tem oziru na novo k 1. do 3. tri nadaljne delovne moči.

Pri tem ni prezreti, da smo imeli že v Zagrebu po dve delovni sili k točkam pod 1. do 3. Začetkom novembra smo prišli v tem pogledu okrnjeni v Ljubljano samo zaradi tega, ker so bile dotične ostale naše delovne moči pridržane v Zagrebu zaradi svoje hrvaške narodnosti. V pogledu osebja pod 1. do 3. smo trenutno tako slabi, da se bi vsa ekspeditivnost mahoma ustavila, ko bi samo ena od teh naših moči obolela. Upoštevati je tudi treba, da ima vrhovno sodišče skupno pisarno s vrhovnim državnim tožilstvom in dobiva pisarna obilno dela s strani vrhovnega državnega tožilstva.

Ako se naše vrhovno sodišče dotira z osebjem tako, kakor predstojajoče obrazloženo, bo to stalo letno vsega skupaj na osebnih in stvarnih izdatkih nič več kakor 1.593.570 din in 15 par. Pri tem ni prezreti, da nosi na drugi strani naše vrhovno sodstvo državnemu zakladu težke tisočake na taksah, ki jih je treba plačevati od pravnih lekov. Predsedništvo vrhovnega sodišča je ravno kar vložilo predlog na ministrstvo za pravosodje, da se nam da v budžetu 1940/41 osebje, kakor predstojajoče izraženo. Zato je sedaj zlata prilika, da se kaj za vrhovno sodišče napravi. Zamujena prilika v tem prvem budžetskem letu bi bila nevaren prejudic za vsa poznejša budžetska leta. Doživeli smo na lastni koži, kako težko se te vrste grebi popravijo: Dne 23. januarja 1919 je pokrajinska vlada v Splitu sama od sebe stavila Ljubljani predlog, da bodi skupno vrhovno sodišče v Ljubljani. Toda Ljubljana je že dne 27. januarja 1919 predlog lahko odbila. Oba dokumenta, in sicer izvirni splitski telegram na dveh blanketih in pa koncept odgovora Ljubljane z podpisoma ležita v arhivu ljubljanske apelacije. Zaradi take nepremišljenosti je slovensko vrhovno sodstvo skozi 20 let moralo delati tlako.

Kot predsednik vrhovnega sodišča tudi tem potom po dolžnosti svoje službe prosim za pomoč. Prepričan sem, da mi bodo poklicani odgovorni slovenski politiki kakor vselej dosedaj, tako tudi tokrat krepko in uspešno pomagali. V tem prepričanju končavam svoj članek.

Ali so pljučne bolezni ozdravljive?

To nad vse važno vprašanje zanima vse, ki bolehalo na astmi, kataru, na pljučih, zastarelem kašlju, casuzenju, dolgotrajni hripavosti in hripi, pa doslej niso našli zdravlila. Vsi taki bolniki dobe od nas popolnoma brezplačno knjigo s slikami, izpod peresa gospoda dr. med. Guttmanä. Treba je pisati samo dopisnico (frankirano z Din 2-) s točnim naslovom na:

PUHLMANN & Co., BERLIN 619, Muggelstrasse 25-25-a

Oglas reg. od ministrstva socialne politike, aniteno oddelene S. br. 2416 od 12. XII. 1933

Za naše obmejne kraje kjer je siromaštvo doma

V začetku oktobra lanskega leta je poslal Higijenski zavod svoje zaščitne sestre in dve potujoči higijenski razstavi v siromašne haloške gorice. Gotovo ste že slišali o tem lepem delu slovenske zemlje, v zvezi z vinjarji in haloškimi vinogradi. Da, haloška zemlja — še vedno last bogatinov od drugod! Naš Haložan pa ima le malo trga, a največjo čast tlačitni drugim za težko prisluženi denar. Povsem človeška je želja imeti na sončnem griču lepo hišico in vinograd. Toda bajta slovenskega vinjarja je zgovoren primer revščine. Težko prisluženi dinarji izginejo že iz žuljave dlani, ki jih je komaj sprejela. Navadno ni kravice v hlevu in haloški otroci morajo doraščati brez prave hrane. Nič čudnega, če se njih obrazi zožijo in jim zastane rast; rano delo ob hudem pomanjkanju jim zapira pot k uspevanju. Siromašne matere imajo sicer dobro voljo — ne pa znanja, niti sredstev za pravilno nego svojih otrok. Statistično je dokazano, da je umrljivost dojenčkov v teh krajih največja in doslej tudi ni bilo opaziti nikakega zboljšanja v tem oziru. Zato je namestili Higijenski zavod v 15 haloških krajih potujočo higijensko razstavo, v okviru katere so se vsakodnevno vršila zdravstvena predavanja domačih zdravnikov in zaščitnih sester — skupno 50. Predavanjem je vsakokrat sledil poučen film higijenske vsebine; zanimanja je bilo obilno, saj se je udeležilo vseh predavanj nad 10.000 ljudi. Zaščitne sestre so obiskovale kmečke matere na njihovih domovih; bile so tudi pri onih najbolj oddaljenih, ker se niso stršile dolgih in slabih poti. Ob zibelki dojenčka in bolnikovih postelji so tam dajale praktične nasvete iz svojega obsežnega znanja, pridobljenega v specialni šoli. Takih posetov po domovih so napravile preko 500 in mnogokje so pustile v hiši lepe zdravstveno poučne knjige iz zaloge Higijenskega zavoda: 731 knjig in brošur, nad 3000 letakov in lepakov je topot ostalo v Haložah.

Koristen nasvet seveda še ni vse. Večina haloških mater tudi nima sredstev za pravilno nego dojenčka; v polnem razumevanju teh neprilik je zdravstveni akciji Higijenskega zavoda priskočilo na pomoč društvo prijateljev Slovencev goric, ki je po iniciativi in neumornem delu svoje podpredsednice gospe podbanove Klare dr. Majcenove zbralo in poklonilo haloškim materam izredno mnogo lepih in povsem novih potrebnih za nego dojenčka in malega otroka. Z ozirom na veliko revščino teh krajev pa je pridejalo še ogromno drugih potrebnih za vsakdanje življenje. Razdelje-

no je bilo: 850 plenit, 800 srajčk za dojenčke, 335 kosov nepremočljive podloge, 350 steklenič, 316 cuciljev, 25 toplih odejic, 50 slinčkov, 160 škatic vazeline, 400 škatic otroškega pudra in 484 zavitkov mila. Poleg tega še 10 oblek za dečke in deklice, 460 kosov raznega perila za matere in solsko mladino, 118 rut in robcev, 2 plašča, 22 klobukov, 10 kopic, 150 parov nogavic, 24 parov čevljev, 211 brisač, 225 kosov kuhinjske posode, 66

Zaščitna sestra daje strokovne nasvete haloški materi

† Dr. Pavle Grošelj

Iz Zagreba je včeraj dopoldne prispela žalostna vest, da je na tamkajšnji kliniki umrl prof. dr. Pavle Grošelj. Pokojnik je bil v Ljubljani in v slovenskem kulturnem in znanstvenem življenju splošno znan in z njim izginja iz našega javnega življenja mož, ki je z ljubeznijo deloval na svojem mestu za sloves in pomen našega slovenskega naroda.

Pokojnik se je rodil dne 9. februarja 1883 v Ljubljani, kjer je obiskoval gimnazijo, visokošolske študije pa je opravil na dunajski univerzi, kjer je leta 1906 promoviral za doktorja prirodoslovnih ved. Po študijah se je vrnil v Ljubljano, kjer je leta 1908 postal profesor na ženski gimnaziji. Med vojno leta 1917 je prejel vabilo zagrebskega vseučilišča, da naj pride na medicinsko fakulteto za prorektorja, vendar pa ga je leta 1918 zagrebska medicinska fakulteta imenovala za honorarnega predavatelja. Ko se je v Ljubljani ustanovila slovenska univerza in se je medicinska fakulteta organizirala, je bil leta 1922 imenovan za docenta biologije na medicinski fakulteti v Ljubljani.

Pavle Grošelj je bil plodovit slovenski pisatelj. Takoj v začetku našega stoletja je napisal več literarnih razprav in so med njimi pomembnejše razprave o »Prešernu in Petranki«, ki je bila objavljena v Zborniku Matice Slovenske v letu 1905, nato pa je objavil še več razprav v vodilnih slovenskih revijah. Večje znanstveno delo in sicer »Untersuchungen über das Nervensystem der Aktinien« je izšlo leta 1909 v izdajah zoološkega instituta na Dunaju.

V zadnjih letih je slovel posebno kot izvrsten pisatelj prirodoslovnih in prirodoopisnih razprav, ki jih je znal podajati v preprostem in lepem jeziku. Naši znanstveni terminologiji je v tem okviru storil izredne usluge. Najlepše njegove razprave pa so v zadnjih letih izhajale v reviji »Proteus«, ki jo je pokojnik več let urejal tako, da se je lahko postavila med najlepše revije v tej stroki. V letnikih te revije je vse polno prelepih odstavkov, ki opjevajo bogstvo narave in njene posebnosti. Med svojimi učenci je bil izredno priljubljen kot dober in izvrsten učitelj in vzgojnik.

Naj v miru počiva, blag mu spomin!

Anglija gradi pet vojnih ladij po 35.000 ton

List »News Review« je objavil vest, da grade v angleških ladjedelnicah pet velikih križark po 35.000 ton. Trenutno grade naslednjih pet velikih križark: Jurij V., Prince Waleski, Vojvoda Yorški, Jellicoe in Beatty. Od teh bodo spustili v morje dve še pred koncem leta 1940.

Angleško vojno ministrstvo pa pripravlja istočasno načrte za gradnjo štirih velikih vojnih ladij, od katerih bo vsaka presegala 35.000 ton. Te štiri vojne ladje bodo oborožene z najmočnejšimi topovi in njihova hitrost bo večja od vseh dosedanjih hitrosti vojnih ladij na svetu.

umivalnih skled, 81 kompletnih jedilnih priborov, 9 Perionov, 227 igrač, 418 raznih solskih potrebščin, nekaj čokolade, Kneippove žitne kave z dodatkom in obvezilnega materiala. Ves ta material so za časa akcije, t. j. od začetka oktobra do srede decembra lanskega leta ob priliki obiskov po kmečkih domovih in pri zdravstvenih tečajih razdelile zaščitne sestre med najrevnejše družine. Le-teh je bilo obdarovanih 866 in znana skupna vrednost podarjenega materiala 67.781,75 din, kar je vsakokrat izdatna pomoč revnim Haložan.

Kljub temu, da je bila akcija izvedena v jesenskem času, ob trgatvi in v deloma skrajno neugodnih vremenskih prilikah, je imela prav lep uspeh. Ta skušnja nam ponovno dokazuje, da je naše ljudstvo željno pouka in da je izbrani način dela zelo primeren, koristen in potreben. Enako akcijo pripravlja Higijenski zavod v začetku marca v naši lepi slovenski Koroški. Zopet bodo odšli na teren zaščitne sestre s potujočimi higijenskimi razstavami; s temi bodo obiskale Pameče, Libelice, Guštanj, Prevalje, Sv. Danijel, Lokovico, Mežico, Žerjav, Podpečno, Črno in Koprivno. Iz teh centrov pa bodo obiskovale tudi najbolj oddaljene kmečke domove, pa naj stoje na bregovih Pece ali v skritih dolinah; povsod je premnogo revščine in boleznij. Potem pa pride na vrsto Prekmurje in dolenske gorice. Dobra gospa Klara dr. Majcenova zbira zopet darila za revne matere na slovenskem Koroškem in apeliramo na vsa dobra srca, da po možnosti podpro to plemenito akcijo.

Ljenin proti Stalinu

Bilo je v letu 1901. Tedaj je car Nikolaj II. izjavil, da so finski topovi nevarni Petrogradu. Zato je moral nadvojvodino Finsko zasesti s carskimi četami, dasi je bila do tedaj Finska omejeno svobodna in je uživala avtonomijo. Pol milijona Fincev je tedaj poslala carju Nikolaju slovesno izjavo, da protestirajo proti temu dejanju. Ljenin je tedaj v svojem listu »Iskra« objavil protestni članek proti zasedbi Finske in je med drugim izvajal:

»To je najhujše dejanje nasilja, ki so ga zagrešili carji. Nikakor ne more biti res, da bi dva in pol milijona Fincev bilo nevarnih velikih Rusiji. Mi vsi ruski državljani se sramujemo tega dejanja. Živimo še v takim suženstvu, da nas lahko izrabljajo zato, da tudi druge narode silimo v sužnost.«

Položaj se ni prav nič spremenil in sedaj napada Stalin malo Finsko nekako iz istih razlogov, kakor je to delal car in ruska ljudstvo živi tudi pod Stalinom v takim suženstvu, da mora pod silo biča suženjevati drug kulturn in svobodoljubljen narod.

Droblne novice

Koledar

Nedelja, 28. januarja: Druga predposna nedelja. Peter Nolasco, spoznavalec; Prikazovanje Neže.

Ponedeljek, 29. januarja: Frančišek Saleški, cerkveni učenik.

Torek, 30. januarja: Martina, devica, mučenica; Hiacinta, devica.

Osebnosti

— Duhovniške vesti iz lavantinske škofije. Imenovani so bili: za kn. šk. duhovnega svetovaleca g. Atelšek Janec, dekanjski upravitelj v Braslovčah (30. XII. 1939); za dekanjskega upravitelja dekanije Rogatec g. Vajda Julij, nadžupnik pri Sv. Križu na Slatini (26. decembra 1939); za dekana dekanije Braslovčar g. Atelšek Janec, dekan — upravitelj v Braslovčah; za dekana dekanije Gornji grad megr. P. ožar Alfonz, dekanjski upravitelj na Rečici (1. I. 1940). — Postavljen je bil za provizorja nadžupnije g. Rajner Ivan, kaplan istotam (26. XII. 1939). — Nastavljen je bil za kaplana v Slov. Konjicah g. Skafar Ivan, izselj. duh. v Nemčiji (1. I. 1940).

— Poroka. V Dobu pri Domžalah sta se večeraj popoldne poročila gospod Maks Dolžan, nadstojnik tiskarne Veit in dr. na Viru, in gđ. Minka Hribarjeva, hčerka posestnika na Viru. Mladoporočencema iskreno čestitamo in jima želimo obilo božjega blagoslova.

— Poročil se je v župnijski cerkvi v Dobovi trgovec iz Zdol g. Rudi Černoga z gđ. Anjelelo Zupančič, zasebno uradnico iz Dobove, odlično prosvetno delavko pri dobovski prosveti. Novoporočencema želimo prav mnogo božjega blagoslova!

— Diplomirani so bili na pravni fakulteti univerze v Ljubljani: gg. Lobe Hinko iz Zagradca, Černe Marjan iz Ljubljane in Berden Pavel iz Kobilja. Čestitamo!

— Letošnji »Kres« ni samo izvrsten list za fantje, katerim je predvsem namenjen, marveč bo zelo dobrodošel tudi staršem, vzgojiteljem in vsem našim kulturnim delavcem. Izhaja štiriinajstredno in stane na leto 20 din. Naroča se: Uprava »Kresa«, Ljubljana 8.

— Za brezposelnega trgovskega pomočnika, o katerem smo poročali, da sta mu od mraza odpadli nogi, so darovali neimenovani iz Celja 90 dinarjev. Srčna hvala!

— V Službenem listu kraljevske banske uprave dravske banovine od 27. t. m. je objavljena »Uredba z zakonsko močjo o reviziji« in »Popravek v uredbi o spremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih«.

»All-right« KNJIGOVODSTVO
enostavno — hitro — sigurno
Ljubljana, Aleksandrova 4/II, tel. 39-09 Oton Stiglic

— Na državni cesti Ljubljana-Celje je izgubil sofer osebnega avtomobila kakih 13 km pred Celjem napolnjen otroško košaro. Najditelja naprošamo, da jo proti nagradi odda najbližji avtobusni postaji.

Lepa gesta! — Lep zgled, kako se odvrta ljudi od pijančevanja, je dal ženin g. Mrak Franc iz Bistrice pri Naklem, ki je dal mesto običajnega »tolarja« rajši primerne zneske za gasilsko četo in društvo Rdečega križa. Posnemajte ta zgled na darujte rajši človekoljubnim društvom, namesto za pijačo v teh resnih časih, da ne bo, kot je bilo v sosednji vasi, ko je bilo vse pijano, se celo šolski otroci so dobili pet litrov vina. Prosvetna društva in fantovki odseki, tu Vas čaka še polno dela, zajezite pijančevanje.

— Vabilo vsem stanovanjskim najemnikom. Novo izvoljeni odbor društva stanovanjskih najemnikov, ki je bil izvoljen na obnem zboru 20. januarja t. l., si je nadel nalogo po-

tovila, da je preračun tako v tehničen, kakor v računskem oziru vestno sestavljen, ter v preračunu vnešene vse potrebnosti, ki so neobhodno potrebne za vzdrževanje cest v letu 1940-41. Znižati preračuna ni mogoče, ker bi to škodovalo koristim cest. Zato je uprava soglasno sprejela predlog preračuna za leto 1940-41 s sklepom, da preračun predloži skupščini v odobritev. Obenem se bo predlagalo skupščini, da se za kritje primanjkljaja pobira 20% cestna določila.

Po državi

• Knez-namestnik Pavle zagrebški revežem. Zagrebško mestno županstvo je prejelo poročilo, da je Nj. kralj. Vis. knez-namestnik Pavle daroval za največje prebivalce Zagreba 100.000 din.

• Vprašanje mostu čez Kolpo v Karlovcu. Pretekli četrtak je bila ponovna licitacija za gradnjo čez Kolpo v Karlovcu. Kakor prva licitacija tako tudi druga ni uspela, ker je preračunska vsota 4.800.000 din znatno premajhna z ozirom na današnje cene. Tovarna vagonov v Slavonskem Brodu je v zvezi z gradbenim podjetjem bratov Fal-tus iz Zagreba stavila ponudbo za gradnjo mostu za 10.126.000 din. V tem je vključena tudi zgradba začasnega mostu na Zrinjskem trgu. Sedaj bo mestno županstvo poslalo ves elaborat banki oblasti, da se to vprašanje čimprej reši, ker na tak način ne bo mogoče zgraditi mostu, ki je Karlovcu zelo potreben.

• Zverj prihajajo v vasi. V zadnjem času so se zaradi hudega mraza in visokega snega začele divje zveri spuščati s planin v bosanske vasi. Pretekli četrtak se je odigrala redka borba kmetov z divjim merjascem v okolici Pazariča. S planine Bjelašnice se je merjasec priklatil v vas Karaos-manoviči blizu Pazariča. V divjem diru je merjasec tekkel skozi vasi. Ljudje, ki so bili na cesti, so vsi prestrašeni pobegnili in se zapirli v hiše. Merjasec je pridival v vas Baganove, kjer je navalil na kmeta Ibra Birdža in ga podrl na tla. Na krik kmeta je merjasec zbežal dalje in je v vasi Urtuk navalil na kmeta Sava Samouka. Tudi njega je podrl na tla in mu odgriznil kos leve roke. Samouk se je boril z merjascem in klical na pomoč druge kmete. Prihitel je neki kmet, ki je merjasec s sekuro pobil.

• Sava pri Zagrebu neprestano narašča. Pretekli petek se je dvignila Sava pri Zagrebu za pol metra. Ker je Sava zamrznila pri Jakuševcu, je narastla na področju zagrebskega mesta v zamrznjenih rokavih, zato led ni več dovolj odporen in je nevarno drsanje po njem. Sava neprestano narašča.

• Odkup tobaka v Hercegovini končan. Hercegovina je letos dobila za svoj tobak dvakrat toliko kakor lani, ker so se hrvatski ministri zavzeli za to, da se je vpeljala nova kategorija za ocenjevanje hercegovskega tobaka. Ta kategorija IIa je bila ukinjena pred devetimi leti, ker so se macedonski kadilci tobaka pritoževali, češ, da je njihov tobak boljši kakor hercegovski in da zato nima pravice do iste odkupne cene. S podobno pritožbo se kadilci tobaka iz Južne Srbije oglašajo tudi sedaj. Toda tudi Hercegovci imajo v tobaku svoj edini zaslužek in zato so bili veseli, da je vlada uvedla novo cenitev in so mogli letos prodajati svoj tobak povprečno po 26 dinarjev za kilogram. Lani so dobili le po 12,5 din za kilogram. Poleg zvišanja cene tobaku je Hercegovina dobila tudi dovoljenje, da sme letošnje leto nasaditi dvojno količino tobaknih stebel.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravnega »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova« voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. rež. S br. 30474/35.

• Delavsko šolo bo odprla Delavska zbornica v Zagrebu. V tej šoli se bodo v trimesečnih tečajih izobraževali odborniki sindikalnih delavskih organizacij in delavski obratni zaupniki. V vsak tečaj bo sprejeto po 50 delavcev. Idejna vzgoja bo seveda protimarksistična, zakaj Delavska zbornica v Zagrebu ima v rokah zastopniki Hrvatske delavske zveze, ki je sestavni del hrvatskega narodnega gibanja. V Ljubljani je Delavska zbornica že pred tedni sklenila organizirati tako šolo, ki se bo kmalu začela.

• Najstarejši Medmurec umrl. V Bukovcu pri Čakovcu je umrl najstarejši Medmurec Mijo Podvez v starosti 105 let. Bil je zelo priljubljen in velik šaljivec. Prav rad je pripovedoval anekdote iz preteklosti. Posebno pogosto je pripovedoval o pohodu bana Jelačiča leta 1848 skozi Medmure na Madžarsko. Kot mlad fant je vozil na vozu pšenico v Trst, ker takrat se ni bilo železniške zveze Budimpešta—Trst. Iz Trsta je vozil železo. Ponosno je pripovedoval, kako so se Tržičani čudili njegovim lepim medmurskim konjem. Preteklo leto je še sam gnal kravo na sejm iz Bukovca v Nedelišče in je prehodil 60 kilometrov. Na povratku iz sejma je prenočil v gozdu in se prehladil. Od takrat je vedno bolehal, dokler ni sedaj izdihnil.

• Rudarsko šolo bodo odprli spomladi v Vavraždinu. V ta namen bodo preuredili nekdanjo bolnišnico. Preureditvena dela so že oddana za 80.000 dinarjev.

Zdravilno delovanje Rogaške mineralne vode:

Pri katarju želodca in črev se najuspešneje uporablja v prvi vrsti vroče Styria. Ta vroča odlična st. in pospešuje delo želodca in črev. V srhro zdravljenje je treba tri do štirikrat na dan popiti požirek za požirkom kakih 100 g ogrete vode Styria.

• Svoje dekle zadavil. Bogati posestnik Lazar Mandić v Presenju pri Sarajevu je imel razmerje s sosedovo hčerko, ki ri ostalo brez posledic. Dekletov oče je zahteval od Mandića, da jo poroči. Mandić pa je bil že zaročen z drugim dekletom, zato je sklenil, da bo prvo dekle spravil s poti. 15. avgusta 1939 je zvalil dekle v svojo hišo in jo tam s šalom zadavil. Truplo je nato pokopal na svoji njivi. Vest ga je pa tako zelo pekla, da je svojim bratom povedal, kaj je storil. Bratje so ga izročili orožnikom. Te dni je stal Mandić pred sarajevskim okrožnim sodiščem, ki ga je obsodilo na dvajset let ječe.

• Preiskava proti Glogju Radivojki. Preiskava proti bivšemu šefu davčne uprave v Jajcu Gjorgju Radivojki, ki je ustrelil svojega

Naš drugi podlistek

Poleg povesti bomo nudili našim bralcem še drugi izredno zanimiv in aktualen podlistek

»Beg iz Varšave«

ki ga je spisal poljski emigrant, znani pisatelj B. Kuczyński, sam priča groznega umika lanske jeseni iz Varšave v inozemstvo.

Opis razpoloženja v Varšavi ob začetku sovražnosti, zmeda in beg z vlakom in avtom od mesta do mesta, pa povsod naletiš na nove ovire in sovražnike, dokler na koncu države ob romunski meji nepriznanih ne doživijo novega umika prebivalcev od vzhodne strani, ki te samoposebi pahne čez mejo v emigracijo — to je strašna vsebina tega podlistka.

Opis bega ni izšel še niti v poljščini, izhaja samo v romunskem prevodu. Pisatelj je odstopil našemu uredništvu v objavo

rokopis

ter tako začnemo v torkovi številki prinašati našim bralcem kot

drugi, toda istočasno s prvim prevodom,

ta strašni opis trpljenja poljskega naroda! Kakor smo privatno obveščeni, se pripravlja tudi francoski prevod ter izvirna poljska izdaja v Parizu!

»Slovenec« nudi s tem podlistkom svojim bralcem izredno senzacijo iz prvega vira opis dogodkov, ki nas še sedaj napolnjujejo z grozo in sočustvovanjem.

»Naročite »Slovenec«!

naslednika, je ugotovila, da je s poverbami začel že leta 1933, torej ko je prišel v Jajce. Sedaj pregledujejo knjige posebej za vsako leto in so ugotovili, da je na razne načine Radivojka poveril vsako leto več deset tisoč dinarjev. Skupna poverjena vsota je mnogo višja, kakor se je mislilo prvi hip.

• Gimnazijski ravnatelj poveril nad 200.000 dinarjev. Preiskava proti bivšemu ravnatelju realne gimnazije v Petrinji Josipu Korlajetu je dognala, da je v teku petih let poveril 206.000 dinarjev.

• Obsojen oduhek. Kosta Djokić v Belgradu je posojal denar proti silno visokim obrestim. Bil je zaradi oduhstva že večkrat zaprt. Sedaj ga je sodišče naznanilo neka delavka, kateri je posodil 4000 dinarjev in mu je morala plačevati vsak teden po 87 dinarjev obresti. Naenkrat pa je delavka prejela menico, glasečo se na 32.000 dinarjev. Djokić je ponaredil njen podpis in nato izsiljeval denar. Pred sodniki je tajil, toda priče so pripovedovale, da je moč zahteval za izposojeni denar stodoletne in še višje obresti. Obsojen je bil na eno leto robije.

• Ciganka »začarala« kmeta. V vas Kovačiče je prišla večja družina ciganov. Zenske so hodile po hišah in prerokovale na karte srečo, cigani so pa popravljali lonce in drugo posodo. Lepa mlada ciganka Jovanka Marković je kmalu izvohala, da ima kmet Milan Lovrič veliko denarja. Izvabila ga je v svoj šotor, mu tam prerokovala na karte in ga slednjič tako presleparila, da je izpil neko tekočino. Od takrat je baje Lovrič stalno govoril samo o ciganki in stalno hodil k njej na obiske. Ciganka ga je znala vleči in je na zvit način izvlekla iz njega veliko tisočakov. Ko je ciganska družina spet zapustila vas, se je Lovrič šele zavedel, kako ga je prefrignala ciganka presleparila in oskubila. Svar je prišla na sodišče, kjer pa je ciganka seveda vse tajila, čeprav so orožniki pri njej našli nad dvajset tisoč dinarjev. Obsojena je bila na tri mesece.

• V kolibi zgorel. V Sremski Kamenici se je pripetila strašna nesreča. V neki kolibi v vinogradu je zgorel poljski čuvaj Anton Privarski. Anton je spal v kolibi, ko je nenadoma nastal požar, ki se je tako hitro razširil, da se ni več mogel rešiti iz goreče kolibe.

• Brata je ubil. V Črnem Blatu pri Tuzli je v prepiru ubil Stojan Ilić svojega brata Ilijo. Zabodel ga je dvakrat z nožem. Sprla sta se zaradi delitve zemlje.

• Zanimiva razprava zaradi pohvalnih člankov. Pred okrožnim sodiščem v Novem Sadu je bila zanimiva razprava o tožbi Gjura Dragovića proti Gjuru Radivojki. Tajnik Društva industrijcev dr. Jovan Ertl iz Odžaka je pri zadnjih poslanskih volitvah kandidiral za narodnega poslanca v odžaskem okraju in se je dogovoril z Dragovičem, da bo ta v svojem listu »Vojvodinski Glasnik« pisal o njem pohvalne članke, za kar bo dobil honorar. Dr. Ertl je bil izvoljen in Dragović je zahteval od njega dogovorjeni honorar ter je v tem smislu pisal pismo dr. Ertlu. Od Ertlovega tajnika Gjura Radivojčevića pa je prejel odgovor, da je za svoj nestrokovni in nepismeni članek prejel še itak preveliki honorar. Dragović je nato zaradi žalitve tožil Radivojčevića, ki pa je bil oproščen, ker je bilo dokazano, da je bil izzvan z nekim prejšnjim pismom, ki ga je pisal Dragović dr. Ertlu.

• Blagajnik rudarskega glavarstva poveril 260.000 dinarjev. Sarajevska policija je aretirala blagajnika tamkajšnjega rudarskega glavarstva Mehmeda Čerameda. Preteklo sredo je vzel iz blagajne 260.000 din, ki bi jih moral naložiti v hranilnico. Ker se v teku dneva ni vrnil v urad, je bila za njim izdana tiralica. Drugi dan pa je sam prišel v urad, kjer je bil aretiran. Pri njem so našli še ves denar razen 24.000 dinarjev, o katerih pravi, da jih je zapravil v družbi neke ženske.

Ravnatelj varieteteja: »Dobro! Vi ste angažirani in kaj zna slon?«

Prekrasen pevski film po motivih Puccinijeve nesmrtni opere! Danes ob 10-30 (znižane cene), ob 15., 17., 19. in 21. uri

KINO UNION Tel. 22-21

Maria Cebotari LUCIE ENGLISH, PAUL KEMP in drugi izvrstni igralci
PREMIERA MADAME BUTTERFLY

— Do 15. marca se sprejemajo rešitve nagradne uganke, ki je za leto 1940 razpisuje naša »Družinska Pratika«. Razpisanih je, kakor znan, sedem knjižnih nagrad v vrednosti 25, 50 in 100 din. Ker pa je treba, da se rešitve nalepljena pošlje na našlo »Druž. pratike«, more tekmovalci samo oni, ki si je nabavil letošnji izvod. Za nakup sicer še ni prepozno, toda skrajni čas!

— Komunizem, največja nevarnost naše dobe« — je naslov knjigi, ki jo je spisal dr. Ahčin. Pisatelj je na poljuden način točno obdelal in podal jasno sliko komunizma. Knjigo toplo priporočamo ne samo v branje, ampak v resen študij. Naroča se pri Zvezi fantovskih odsekov, Ljubljana, Miklošičeva cesta 7-I in stane broširan izvod 10 din, vezan 18 din.

— Obiskovalcem angleških jezikovnih tečajev! Izpiti za »Cambridge certificate« bodo dne 19. in 20. marca t. l. Prijave za izpise se sprejemajo na angleškem generalnem konzulatu v Zagrebu, Hlica 12-II, do 14. februarja 1940.

Ženski svet daje prednost našim elegantnim, lahkim, robusnim oblekam, katere se nabavijo pri

Ljubljana PASAŽA NEBOTIČNIKA

— Zakoni, sklenjeni z zadržkom »obstoječe zakonske vezi«. V večerajšnjem članku o neveljavnosti zakonov, ki so bili sklenjeni v starokatoliški obliki z zadržkom obstoječe zakonske vezi, so pomotoma izostali podatki za daljšo dobo. V dobi od aprila meseca 1931, ko so starokatoličani začeli delovati v Ljubljani, pa do julija 1939 je bilo na področju dravske banovine sklenjenih 385 takih zakonov (po navidezni razveljavitvi prejšnjega katoliškega zakona, ob se živcem katoliškim zakonskim drugu). Vsi ti zakoni so po našem pravosodju neveljavni, ker prvi zakoni niso bili pravilno razveljavljeni.

— Trgovci! Uhogrelce razpošilja vsako množino Stermecki-Celje.

„Obisk“ št. 2

zide jutri. Druga številka najlepšega, najprezentativnejšega in najcenejšega slovenskega ilustriranega slovenskega mesečnika prinaša v pisani obliki izredno bogato količino zanimivega berila in slik. Iz slik v bakrotisku, ki jih prinaša revija 8 strani, naj omenimo krasne posnetke prizorov ob zgodovinskem obisku knežje dvojice v Zagrebu, dve strani izvirnih slik o »neznani Finski«, o domačih zanimivostih, gledališču, filmu itd. Iz vsebine navedimo: krasen odlomek iz zbranih del prvega slovenskega modroslovca A. Ušeničnika; izvirno novelo J. Krivca »Invalidi«; nadaljevanje krasnega ilustriranega romana »Juarez in Maksimilijan«; Kuretovo priredbo slovenskih preroških »Semiljnih bukev« s prelepi risbami St. Pengova; nadvse zanimivo ilustrirano »Zgodovino petroleja«; začetek vrste napetih, resničnih zgodb iz preteklosti angleškega Scotland Yarda, najčudovitejšje detektivske ustanove na svetu; izčrpen mesečni pregled svetovnih dogodkov iz peresa R. Jurčeca; celo vrsto zanimivih sestavkov iz gospodarstva, naravoslovja, športa, književnosti; štiri strani mode in gospodinjske priloge; uganke, šah, napoved velike nagradne akcije; vse to besedilo prepleteno z zanimivimi slikami iz domačega in tujeja dogajanja; razven tega prinaša še 2. številka krasno prilogo v barvah — vsega skupaj 50 velikih strani besedila in slik v vseh tehnikah; 50 strani presenečenj za številne prijatelje te nove, izborne revije.

Naročila sprejema uprava: Ljubljana, trgovina Ničman. Letna naročnina: samo 72 din.

živeti društveno delo, organizirati v svojih vrstah vse stanovanjske najemnike brez razlike stanu, položaja in političnega prepričanja in nuditi stanovanjskim najemnikom vso pomoč in zaščito. 1. februarja t. l. bodo društveni odborniki osebno naprosili posameznike, da vstopijo v društvo in poravnajo letno članarino v znesku din 12. Z ozirom na izreden pomen tega društva, posebno v današnjih časih, se obračamo do vseh stanovanjskih najemnikov z vabilom, da se pozivu odzovejo in prijavijo svoje članstvo. Oni, ki ne bi sprejeli osebnega vabila, naj se prijavijo v društveni pisarni v Ljubljani, Wolfova ul. 10. V ostalih mestih dravske banovine bo društvo stanovanjskih najemnikov v najkrajšem času organiziralo svoje podružnice, ki bodo lahko zastopale interese tamkajšnjega članstva. Prepričani smo, da vsi stanovanjski najemniki čutijo potrebo skupnega nastopa za svoje pravice, zato upravičeno pričakujemo, da se bodo odzvali vabilu. Le s skupnim nastopom in polnoštevilnim udeležanjem je zagotovljeno društvu uspešno delovanje v korist in dobrobit članstva. — Društvo stanovanjskih najemnikov.

— Smrt pod kupom slame. Posestniku g. Poredošu v Križovi ulici v Murski Soboti je v sredo nenavadna nesreča ugrabila skrbno ženo in vzorno gospodinjico Vladislavo. Ko je vlekla slamo iz velike oslice na dvorišču, je potegnila prevelik snop iz sredine kupa, tako da se je gornji del podrl na njo in jo pokopal. K nesreči je mnogo pripomogla tudi debela snežna plast, ki se je v sredo precej ojužila in s svojo težo pritiskala slamo navzdol. Ko so jo rešili izpod snega in slame, ji ni bilo več pomoči. Verjetno je ob padcu izgubila zavest in se potem zadušila. Nesrečna žena je bila stara komaj 31 let in je zapustila moža in sinčka. Po rodu je bila Poljakinja, ki jo je moč spoznal v Franciji, ko je bil tam na sezonskem delu. Bila je izredno marljiva.

Ali ste že naročili letošnje Mohorjeve knjige?

— Vroč kri mu je zavrela, ko so v gostilni razpravljali o politiki. Ivan Klinc iz tujске okolice se ni skladal s prepričanjem ostalih tovarišev in se je prehudo razvnel. V vneti debati je naenkrat posegnil nož in ga zasadel v trebuh svojemu sosedu, ki je dobil hude poškodbe. Klinc je bil pred okrožnim sodiščem v Murski Soboti obsojen na 6 mesecev zapor.

— Da boste stalno zdravi, je potrebno, da redno pijete Radensko, ki deluje proti boleznim ledvic, erca, proti kamnom, sklerozi, sečni kislini in slično. Radenska vam ohrani zdravje in mladostno svežost.

— Tat iz okolice Osluševcev in Turjanskega vrha, Jakob Orgolčić iz Sv. Jurija ob Ščavnici, je bil v Murski Soboti obsojen na 8 mesecev strogega zapor in izgubo častnih pravic za dobo dveh let. Izvršil je več drznih vlovov v kmečke domačije in odnesel precej plena. Do jeseni bo spraviljen na varnem.

Preračun cestnega odbora v Novem mestu

Okrajni cestni odbor v Novem mestu je sestavil preračun za leto 1940-41. Skupni izdatki znašajo 1.760.603 din. Med izdatki so glavne postavke: za vzdrževanje banovinskih cest 890.834 din, od katerih za osebne in upravne izdatke 33.169 din, za stvarne izdatke pa 57.665 din; za vzdrževanje dovoznih cest 29.879 din; za potrebščine cestnega okraja 298.890 din; za nove gradnje 541.000 din.

Dohodki so preračunani na 1.760.603 din, in sicer dohodki cestnega okraja 13.600 din, prispevek banovine 900.794 din, prispevek železniške uprave 9.959 din, izredni dohodki 505.260 din. Primanjkljaj znaša 330.990 din in se bo kril z 20% okrajno cestno doklado, na neposredno dokladam podvržene davke, ki so za l. 1940 predpisani v znesku 1.654.927 dinarjev.

Predlog preračuna je za leto 1940-41 z ozirom na predlog preračuna za l. 1939-40 manjši za 32.894 din, z ozirom na odobreni preračun za leto 1939-40 pa je predlog večji za 460.908 din.

Uprava cestnega odbora je na svoji seji ugo-

LJUBLJANA

Darujte za zimsko pomoč mestnim revežem

Prej po vseh mestnih ulicah vsakdanjih prizorov bede v Ljubljani ni več, odkar imamo mestne zavode za najbednejše v stari cukrarni s kuhinjo, ogrevalnico in prenočiščem ter prehodnim otroškim domom.

Prizor iz ljubljanske ulice pred dobrim letom dni.

Mestna kuhinja v stari cukrarni je v dobrem letu podarila revežem mnogo nad 100.000 kosil in večerij, sedaj pa razdeli brezplačno 600 obrokov tečne in dobre hrane na dan.

Družinam ni treba več beračiti po hišah, saj je zanje pripravljeno kosilo ali večerja v stari cukrarni. Drugi nosijo hrano svojim družinam do-

Danes pa revežem postrežejo v stari cukrarni.

mov. Otroci, ki so prej nadlegovali dobre Ljubljance z beračenjem, imajo sedaj varno zavetje v prehodnem otroškem domu v stari cukrarni. Mestna občina jim s pomočjo dobrotnikov daje dobro vzgojo in vso preskrbo, da postanejo koristni člani človeške družbe.

Čast ljubljanskega mesta nam veleva tako da razljudstvo za zimsko pomoč, da bo na srčno kulturo glavnega mesta Slovenije ponosna vsa kraljevina Jugoslavije.

Dejanja za revne naj govore — srca naj se odpro in odpro naj se roke!

Dokazi vaše dobrote naj bodo primerni veliki potrebi, saj mestna občina sama ne more zmagati vseh nalog, ker mora skrbeti za svoje in tudi za reveže iz drugih občin, ki iščejo zasluska v glavnem mestu.

Mestna občina je zaposlila že več sto brezposelnih pri spravljanju snega, in kakor hitro bo mogoče, prične z brezposelnimi tudi druga večja dela, koristna vsem občanom.

Darila za zimsko pomoč sprejema Mestna hranilnica ljubljanska. Upravlja in njih uporabo pa nadzoruje častni in delovni odbor za zimsko pomoč v Ljubljani.

zanimajo za prestop v aktivno službo, dobijo vse potrebne informacije v pisarni Zdrženja rezervnih častnikov, Kongresni trg 1-II (»Kazino«) med uradnimi urami vsak torek in petek od 18 do 19.

Vodstvo na razstavi Edo Deržaja. Na današnji razstavi alpinskih slik v Jakopičevem pivovarni bo ob 11 imel slikar sam vodstvo po razstavi, na kar opozarjamo ljubitelje lepe umetnosti in kulturno čutečo Ljubljano. Naj nihče ne odlašaj z obiskom. Tudi zunanjim obiskovalcem je vodstvo po razstavi vedno na razpolago. Ponovno opozarjamo na razstavo srednje in meščanske šolske mladine in njih cenjena ravnanja. Dijaštvo v skupinah, pod vodstvom gg. profesorjev, uživa znatno vstopnino.

Košarice za smeti, ki so nameščene po kandelabrih in hišah, vzbujajo posebno ljubeznivo pozornost ponočnjakov. Največkrat so koški pokvarjeni po naših najbolj prometnih cestah in ulicah v bližini lokalov, kjer se shaja in zabava naša nadebudna mladina. Pa tudi v Gradišču so bili koški že razbiti in pokvarjeni, zato pa prosimo našo javnost, naj pazi na take razgrajče ter jih brez usmiljenja prijavi policiji.

Za mestne reveže sta darovala ga. Rozalija in g. inspektor Josip Wester 100 din namesto cvetja na krsto ge. Marije Willenpart, a mestna vrtnarja je v znamenje te odkupnine od razkošja pri pogrebnih položila na krsto preprost venec. Brata Moskovič, veletrgovina z usnjem na Jurčičevem trgu št. 2, sta poslala 1000 din. Mestno poglavarstvo izreka dobrotnikom revežev najtoplejše zahvalo tudi v imenu podpiranih.

Poziv hišnim posestnikom. Pozivamo hišne posestnike, da v današnji težki dobi ne zvišujejo najemnin za stanovanja in v polni meri upoštevajo določbe uredbe o pobijanju draginje. Društvo bo vodilo strogo evidenco o vseh primerih, kjer bi se najemnine zviševale, oziroma obšle določbe o pobijanju draginje s kakim protizakonitim postopkom, ki bi imel za posledico zvišanje najemnin. Proti takemu postopku se bomo borili z vsemi sredstvi. Obenem prosimo stanovanjske najemnike, da take primere sporočijo podpisaneu društvu, ki posluje v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Društvo stanovanjskih najemnikov.

V Ljubljani umrli od 19. januarja do 25. januarja 1940. Pangre Ivana, roj. Pirc, vd. Petrič, vd. Prepeluh, 88 let, vdova živinskega mešetarja, Vidovdanska c. 9, Marenče Franc, 5 mesecev, sin čevljarja, Korotanska ulica, Gajšek Ana, 68 let, poljska dninarica, Vidovdanska c. 9, Kurent Marita, 18 let, sirota, Vidovdanska c. 9, Stegnar Marija, služkinja, Vidovdanska c. 9, Merjasec Marija, roj. Zirovnik, 79 let, vdova cerkovnika, Vidovdanska c. 9, Mohar Stanislav, 39 let, pisarniška moč, Sv. Florijana ulica 40. — V ljubljanski bolnišnici umrli: Deceko Jože, 45 let, delavec, Gorenja vas pri Škofiji Loka, Jereb Janez, 49 let, delavec, Hraše 19, obč. Lesce, Jurman Peter, 42 let, dninar, Vodovodna c. 31, Podboj Anton, 56 let, občinski cestar, Planina 4 pri Logatcu, Oman Marija, 24 let, žena posestnika, Sp. Duple 7 pri Kranju, Govekar Alojzij, 1 leto, sin dninarja, Podgorje 20, obč. Smartno pri Litiiji.

Za zaščito otrok za primer vojne so darovali: Mihalek Otmar din 50, Josip Tiršek din 50, A. Zescho din 200. Izdelovanje mlinskih in poljedelskih strojev, Četnik Jože din 10, Tovarna kem. izdelkov, Hraščnik din 100, Kem. industrija v Ljubljani din 100, Uduz, tvor. stopova i bičalica, F. Bumiller, D. Löbl nasl. Celje din 1000. Najiskrenejša hvala. — Jug. Unija za zaščito dece, Ljubljana. — **Za otroške košare** so darovali: Neimenovana din 40, A. Jazbec, Kranj pa otroško perilo. Vsem darovalcem se najiskreneje zahvaljujemo. Jug. Unija za zaščito otrok, Ljubljana.

I mrazu in snegu smo se zasmilili in sta nas vsaj za enkrat že oba pustila. Mraza posebnega že ni več novega, snega pa tudi ne. Kolikor ga je še po ulicah, so ga avtomobili s svojimi verigami že vsega razmleli v drobno kašo, ki je prav teška pod nogami. Mestni delavci tudi ta ostanek snežnih metežev pridno

Radio Ljubljana

Nedelja, 28. jan.: 8 Jutranji pozdrav (plošče) — 8.15 Tamburaški septet — 9 Napovedi, poročila — 9.15 Veseli španski napravi (plošče) — 9.45 Verski govor (dr. Ignacij Lenček) — 10 Prenos cerkv. glasbe iz stolnice — 11 Smučarske tekme gorenjske Zimskošportne podzveze v Trzinu (prenos reportaže slalom-tekem) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Radijski orkester — 14 Naše zborovske pesmi (plošče) — 17.05 Kmet. ura: Živalske kužne bolezni, nevarne za človeka (dr. Zibert Simon) — 17.30 Plošče — 18 Poročila o smučarskih tekmah v Trzinu — 19 Napovedi, poročila — 19.20 Nac. ura: Vladimir Jovanović in srbska tkz. realistična poezija (Siniša Kordić, Bgd) — 19.40 Objave — 20 Pevski zbor »Gospodstevski zvon« — 20.45 Vesel popoldanski koncert. Sodelujeta: Radijski orkester in Radij. komorni zbor. Dirigent D. M. Šijanec — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Plošče.

Ponedeljek, 29. jan.: 7 Jutranji pozdrav — 7.05 Napovedi, poročila — 7.15 Pisan venček veselih zvokov (plošče) — 12 Veselite se življenja (plošče) — 12.30 Poročila, objave — 13 Napovedi — 13.02 Opold. koncert Radij. orkestra — 14 Poročila — 18 Zdravstvena ura: Zakon, naravna združba (dr. A. Breclij) — 18.20 Dijaška zabava (plošče) — 18.40 Simon Gregorčič (dr. Joža Lovrenčič) — 19 Napovedi in poročila — 19.20 Nac. ura: Naša dinarska rasa (dr. Branimir Maleš, Bgd) — 19.40 Objave — 19.45 Več manire — brez zamere (Fr. Govekar) — 20 Kompozic. večer dr. Danila Svare. Izvajata gđ. Valerija Heybal in kompozist (klavir) — 21 Vsem v veselje. Poje M. Premelč, igra Radij. orkester — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Romance in serenade (Radij. orkester).

Prireditve in zabave

Odkritje spomenika roparski žrtvi je naslov veseloligre, ki je na programu zabavne prireditve v dvorani banovinskega deškega vzgajališča na Selu danes ob 5.

Prosvetno društvo Sv. Krištof priredi svoj zabaven predpustni večer v četrtek, dne 1. februarja 1940 ob 8 zvečer v dvorani hotela Miklič na Masarykovi cesti. Vljudno vabljeni!

Katoliško prosvetno društvo na Igu priredi v nedeljo 28. januarja ob 3 popoldne v Katoliškem domu na Igu igro »Miki je treba moč«.

Fantovski odsek Ljubljana-Kodeljevo priredi na pustno soboto, 3. februarja v dvorani Mladinskega doma na Kodeljevem dostojno pustno zabavo. Pričetek ob 20.

Pevski koncert Marije Tutte-Stefan 5. februarja ob 20 v frančiškanski dvorani. Pri klavirju dr. Danilo Svare. Predprodaja vstopnic v trgovini Warbinek, Miklošičeva cesta.

Igralska družina Prosvetnega društva Trnovo vpripori drevi ob 20 na društvenem odru veseloligro »Detektiv megla«, spisal J. Kranjc. Predprodaja vstopnic od 10 do 12 popoldne v društvenem domu.

Kino Kodeljevo tel. 41-64

Danes ob 1/3, 1/6, 1/9. uri dvojni spored

Potepušček

SZÖGGE SZAKAL in OTTO WALBURG z malim pevcom MIČOM

V zemlji brez zakona

Pojčiči cowboy DICK FORAN

POZOR! Pridodnji spored: Robin Hood

Veseli Matičkov dan na frančiškanskem odru. Ker je premiera prav odlično uspeša, zato se na željo občinstva ponovi v četrtek, 1. februarja, ob 8 zvečer veseloligra »Matiček se ženi«. Omenjena igra ima polno veselih in komičnih prizorov, tako da vse gledalce neprestano drži v veseljem razpoloženju. Vstopnice so v predprodaji od ponedeljka dalje v trgovini Sfiligoy v frančiškanski ulici. Vsi vljudno vabljeni!

Senjalsko prosvetno društvo priredi drevi, 28. t. m. ob 8. uri zvečer spevoigro »Kovačev študent« z orkestrom. Vstopnice se dbe jutri od 10 do 12 popoldne in popoldne od 6 dalje pri blagajni frančiškanske dvorane.

Danes popoldne ob 5 vam poskrbita Stalna prosveta in Poselska zveza pravo predpustno zabavo na odru frančiškanske dvorane. Proizvajali bodo komedijo »Stric Ihtac, tridejanko, polno smešnih prizorov. Ne zamudite! Vstopnice dve uri pred predstavo pri blagajni.

Predavanja

Sadarska in vrtnarska podružnica Ljubljana-Bežigrad priredi v torek, 30. t. m. ob 8 zvečer v fizikalni dvorani III. državne realne gimnazije - Bežigrad poučno filmsko predavanje. Vstop prost članom podružnice, kakor vsem prijateljem lepih vrtov.

Prosvetno društvo Trnovo. Na devetem prosvetnem večeru v sredo 31. januarja ob 20, bo imel v društvenem domu predavanje g. prof. Janko Mlakar pod naslovom: »Iz mojega nahrbtnika«.

Sestanki

Odbor Strokovnega in podpornega društva trgovskih in podjetniških uslužbencev v Ljubljani nanašajo svojim članom, da bo redni občni zbor v petek, dne 2. februarja 1940 ob 3 popoldne v prostorih g. Joška Hubada. Pred sklopljo 18-l. Udeležba za člane obvezna. — Odbor.

ŠOLA HEROJEV

Najaktualnejši francoski film o junastvu in patriotizmu jugoslovenskega zavra. St. CYR Ob 10.30, 15. 17., 19. in 21. uri **KINO MATICA 21-24**

I Zahvala poveljnika mornarice ljubljanskemu županu. Na svojo brzojavko, ki jo je poslal župan dr. Adlešič ob priliki potopa torpedovke »Ljubljana« poveljniku mornarice, je prejel naslednji brzojavni odgovor: »Dr. Juro Adlešiču, županu mesta Ljubljane! V imenu kr. mornarice in posadke velike torpedovke »Ljubljana« se najtopleje zahvaljujem Vam in prebivalstvu Ljubljane za tolažilno besedo, nadejajoč se skupno z Vami, da bo kr. ladja »Ljubljana« v kratkem zavzela svoje mesto v »stah našega brodogoja. Poveljnik mornarice: Podadmiral Polič.«

I Celonočno češčenje presv. Zakramenta bo v ljubljanski stolnici v noči od 1. na 2. februar (prvi petek). Nočni častitvi bodo opravljali vsako uro od 9 zvečer pa do 4 jutraj molitve 8 ure: Češčenje blažene Device in matere Marije. S temi molitvami proslavimo obenem praznik Marijinega očiščenja ali svečnic.

I Jutri, na god sv. Franciška Saleškega, glavnega zavetnika Salezijske družbe, bo v cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku celodnevno češčenje. Najsvetejše se bo izpostavilo ob 6, na kar bodo sledile svete maše napretrgom do pol 12. Zvečer ob četrta na 6 bo sklepni govor, pete litanije Srca Jezusovega, zahvalna pesem in blagoslov. — V sredo se prične na Rakovniku druga slovesna devetdnevna za mir. Vsako jutro ob 6 bo sv. maša pred izpostavljenim Najsvetejšim, zvečer ob pol 8 pa bo molitvena ura, litanije in blagoslov. Zaradi mraza bo devetdnevna v kripti pod cerkvijo, kjer je precej topleje kot v cerkvi sami.

I Krščansko žensko društvo vabi članice in soimiljenice na društveni družabni sestanek, ki bo v sredo 31. t. m. ob 3 v srebrni dvorani Uniona.

I Letni občni zbor društva »Pravniki« bo z običajnim dnevnim redom v četrtek, dne 15. februarja t. l. v dvorani št. 79 sodne palače. Začetek ob 18.

I Važno opozorilo za rezervne častnike! V sredo, 31. januarja, bo ob 20 v dvorani Delavske zbornice, Miklošičeva cesta, važno predavanje za rezervne častnike. V smislu navedbe komande Dravske divizijske oblasti je udeležba na tem predavanju obvezna za vse rezervne častnike glavnih rodov (pehote, topništva, konjenice, inženirstva in zrakoplovstva). Pri vstopu je oddati na osminko pole napisano ime z vojaškim činom za razdelitev evidencne vojne oblasti.

Rezervni častniki (pehotni in artilerijski podporočniki in poročniki, rojeni po letu 1909), ki se

nalagajo na vozove in odvažajo, da bodo ulice kmalu proste po vsej širini. Sneg postaja težji in se poseda. Jug ga je zmehčal. Morda je sedaj lepa prilika, da hišni posestniki hodnike pred svojimi hišami tako skrbno očistijo, kakor žele, da bi bili očiščeni drugod. Ako bi ga vsi sedaj postregali z asfalta, bodo v enem dnevu vsi hodniki dobili normalno letno lice.

I Tudi smučarji so zapeljive, posebno še, če so nove. Take so bile ukradene pretekle četrte B. Janku, pa ne kje daleč zunaj pred kako planinsko kočjo, ampak enostavno izpred stanovanja na Tržaški cesti. Mladi smučar zelo žaluje za njimi, ker so bile lepe, rumeno pleskane, 170 cm dolge, kakor nalašč za tak sneg, kolikor ga še bo. Na železju imajo vtišljen napis »Gorec«.

I Perici S. M. je neki zlikovec ukradel več perila, ko se je po pranju v pralnici sušilo. Parilo je zaznamovano z monogramom M. J. Perica ima precej škode, ker bo morala škodo svoji stranki najbrž poravnati.

Mickey Rooney

in

Wallace Beery

v ganljivem filmu globoke srčne kulture

VESELA POTEPUHA

Danes ob 10.30, 15. 17., 19. in 21. uri **Kino Sloga 27-30**

Gledališče

Drama: Nedelja, 28. januarja ob 15: »Kupčija s smrtjo«. Izven. Znižane cene. Ob 20: »Na prisojni strani«. Izven. — Ponedeljek, 29. januarja: Zaprt.

Opera: Nedelja, 28. januarja ob 15: »Frasquita«. Izven. — Ob 20: »Nižavac«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 29. januarja: Zaprt.

Rokodelski oder

Danes popoldne ob 5 bo v Rokodelskem domu ponovitev narodne veseloligre »Miki je treba moč«. Prosimo, da bi si občinstvo za igro, ki si je pridobila toliko prijateljev pri prvi vpriporitvi, oskrbelo vstopnice v predprodaji, ki bo danes popoldne od 10—12 v Rokodelskem domu, Komenškega ulica 12. Popoldne bodo vstopnice na razpolago eno uro pred pričetkom predstave.

SCHICHTOV RADION

nere vse!

Boljše in navadnejše tkanine, oprane s Schichtovim Radionom, bodo bleščeče čiste. S kuhanjem v raztopini Radiona se perilo varuje in je zato bolj trpežno.

RADION BELINA!

Schicht-RADION pere sam!

Ramor, Miklošičeva 20 in mr. Murmayer, Sv. Petra c. 78.

Poizvedovanja

Našla se je ženska šerpa. Dobi se v Japljevi ulici od 12 do 1 ali od 3 do 4.

Slovenci v Zagrebu

Mnogo slavnih mož je rodila naša slovenska zemlja in med njimi je na najvidnejšem mestu naš ponos — pesnik France Prešeren, kateremu v spomin je priredil prosvetni odsek Slomškovega prosvetnega društva v Zagrebu na dan 7. t. m. Prešernovo proslavo. Udeleženci proslave so z zanimanjem sledili predavanju g. M. Prešerna, stud. agronomije, o življenju in delovanju našega velikega pesnika, kakor tudi recitacijam, deklamacijam in pevskim točkam. Proslava je v vsakem oziru najlepše uspeša in prav hvaležni smo prosvetnemu odseku, ki prireja vsako nedeljo prosvetne večere in predavanja, ki morajo zanimati vsakega Slovenca.

V nedeljo 14. t. m. pa je vpriporil dramatični odsek Slomškovega prosvetnega društva dramo »Živa pokopana«, ki je pod spretnim vodstvom poizvedovalnega režiserja g. Jožeta Kramarja zapustila pri vseh gledalcih najboljši vtis. Opažati pa je, da se od predstave do predstave krči številno gledalcev. Slomškovo prosvetno društvo skrbi, da vpripori vsak mesec po eno predstavo v materinskem jeziku ter v ta namen tudi žrtvuje denar, igralci žrtvujejo mnogo noči, a kljub temu se udeležbi iger izmed toliko tisoč Slovencev, živčnih v Zagrebu, le dobra petička, kar je žalosten dokaz o našem kulturnem čutu. Še žalostnejše pa je, da tisti, ki sami nečesto posejati iger, celo drugim z neresničnim govorjenjem ubijajo veselje in voljo in jih odvračajo od slovenskih kulturnih prireditve, namesto, da bi vsi složno delali vsaj na tem polju. In zato, proč z osebnimi zadevami in mržnjami ter pokažimo in dokažimo, da Slovenci ne poznamo nikakih ovir in osebnih mrženj pri kulturnem delu, s tem, da bomo na pustno nedeljo, 4. februarja, ob 4 popoldne pohiteli vsi v Jeronimsko dvorano, Tomislavov trg 20, kjer bo dramatični odsek Slomškovega prosvetnega društva vpriporil burko v treh dejanjih »Utopljene«, ki bo vsakega spravila v dobro voljo.

V odmoru igre »Živa pokopana« se je z zelo poučnim kupletom za slovenska dekleta v Zagrebu poslovil od članov SPD in ostalih zagrebških Slovencev g. Rupnik France, tajnik društva, predsednik dramatičnega odseka, režiser, igralec in ljubimec publike, katerega kliče dolžnost na novo službeno mesto v Maribor. Težak je ta udarec za Slomškovo prosvetno društvo, kajti g. Rupnik ni bil le član društva od njegove ustanovitve dalje, temveč je vse svoje moči in ves svoj prosti čas posvetil in žrtvoval za korist in prosep društva; bil je duša in iniciator vsega delovanja ter je s svojim neprilipnim nastopom in dobro besedo pridobil člane in jih znal prav tako tudi odbržati. Kot zaveden katoličan se je boril, da smo dobili v Zagreb slovenskega duhovnika in nam je tako bilo omogočeno tudi pri pridigi in večernih kasi slati slovensko besedo. Pa tudi v času, ko je bil službeno premeščen v Osijek in nas je moral zapustiti za leto dni, ni miroval. V Osijeku je takoj ustanovil slovensko društvo. Ko pa se je vrnil v Zagreb, se je ponovno oprijel dela v Slomškovem prosvetnem društvu, kjer je ostal zvest delavec, dokler ni bil končno premeščen na domačo zemljo — v Maribor.

Službena dolžnost pa je iztrgala iz naše srede tudi gđ. Marto Plohoval, uradnico stola sedmorice v Zagrebu, sedaj vrhovnega sodišča v Ljubljani. Bila je dolgoletna članica Slomškovega prosvetnega društva, udeleževala se je v dramatičnem, pevskem in tamburaškem odseku ter je z veliko ljubeznijo do duševne vzgoje deklet bila iniciatorica, ustanoviteljica in predsednica deklatskega odseka, kjer je s toplo besedo in poizvedovanjem pridobivala članice za delo ter je z vsem srcem skrbela za njih izobrazbo in zdravo duševno razvedrilo. Tudi njo bo društvo, prav posebno pa še deklatski odsek, težko pogrešal.

Slomškovo prosvetno društvo se obema najtopleje zahvaljuje za ves trud in poizvedovanje, želeč jima na novem mestu samo najboljšo.

Kamnik

Novo izborna primorsko črnino točijo pri Cafarju.

Hrušica pri Ljubljani

Prosvetno društvo v Hrušici vpripori v nedeljo, dne 4. februarja ob 4 popoldne komedijo v treh dejanjih: »Cvrček za pečjo«. Vljudno vabljeni!

Sneberje-Zadobrova

Dramatični odsek Pevskega društva Sneberje-Zadobrova priredi v nedeljo, dne 28. januarja t. l. ob pol 4 igro »Dobri vojak Svejk«. Igra se godi za časa svetovne vojne. Vstopnice se dbe v predprodaji pri tov. Avšiču.

MARIBOR

Mariborska mestna podjetja v letu 1939

Mestna podjetja v Mariboru predstavljajo obsežen gospodarski koncern, ki je celo eden največjih tovrstnih v naši domovini. Pomen in obseg teh podjetij prav zanimivo prikazuje statistika, ki jo je izdalo vodstvo MP in iz katere posnemamo sledeče najvažnejše številke:

Najobsežnejše, največje in tudi najbolj donosno je električno podjetje mariborske mestne občine, ki ima največ zaslug, da je Maribor z vso svojo okolico tako vzorno elektrificiran. Električno podjetje, ki zalaga obsežno področje s tokom, je prejelo lansko leto od elektrarne Fale 26.945.000 kilovatnih ur. Druga leta je poraba elektrike v Mariboru kar skokoma narasčala, lansko leto pa se je jedva obdržala na predlanski višini, to pa zaradi velikih omejitev, ki jih je imela tekstilna industrija, kateri so primanjkovala surovine. Električno podjetje je lansko leto spet razširilo svoj delokrog v okolico ter je zgradilo nove transformatorske postaje v Zgor. Kungoti, v Razvanju, Rošpohu, v mestu pa na Aleksandrovi cesti, do čim je transformatorsko postajo v Sodni ulici preuredilo. Lansko leto je instaliralo 961 novih števec, kar znači, da se je število njegovih odjemalcev za toliko pomnožilo.

Po obsegu prav tako veliko, za zdravje in življenje mesta pa še pomembnejše je mestno vodovodno podjetje. Mestni vodovod izkazuje lansko leto celokupno potrošnjo vode 2.020.680 kubičnih metrov ali 2 milijardi, 20 milijonov in 680 tisoč litrov. To je že prav astronomski številka, ki si jo v naravi težko predstavljamo. Največja poraba vode je bila meseca julija, in sicer 224.645 kub. metrov, najmanjša pa januarja — 136.355 kub. m. Dnevna največja poraba je bila 2. julija — 9243 kub. m., najmanjša pa 30. januarja — 3528 k. m. Povprečno pa je porabil Maribor lani na osebo 153,8 litrov vode na dan. Črpanje vode se vrši na električni pogon ter je vodovod porabil lani 753.050 kw ur energije. Vodovodno omrežje je bilo podaljšano za 502 m, tako da znaša skupna

njegova dolžina ob koncu leta 65.322 m (približna razdalja od Maribora do Celja). Na vodovod se je lani priključilo 74 novih stavb. Maribor je dobil vodovod leta 1901. Prvi statistični podatki o potrošnji vode so iz leta 1903 ter je iz njih razvidno, da je tedaj porabil Maribor 444.380 kub. metrov vode. Takrat je porabljalo vodo iz vodovoda 26.000 prebivalcev, v letu 1939. pa 36.000. Iz tega se vidi, kako je zrastle higienski standard mestnega prebivalstva; leta 1903. je porabil Mariborčan 46 litrov vode na dan, lani pa 153 litrov. Ta zvišana poraba gre predvsem na račun modernih stanovanjskih naprav — kopalnic, izplakovalnih stranišč itd., pa tudi na račun intenzivnega škropljenja cest. Kljub temu pa Maribor le še ni dosegel drugih večjih mest — Zagreba in Ljubljane, kjer znaša dnevna poraba povprečno 250 in 280 litrov na osebo.

Veliko in važno mestno podjetje je tudi klavnica, ki je imela lani zelo živahen obrat. V klavnici je bilo zaklanih 307 bikov, 1410 volov, 2645 krav, 922 telic, 3601 tele, 7 ovac, 1 kozlič, 6442 svinj in 294 konjev. Uvozilo pa se je v tem letu v Maribor in v klavnici pregledalo zaklane živine: 595 goved, 13.722 telet, 3 ovce, 80 kozličev, 7615 svinj ter 39 prašičkov. Če računamo pri biku koristnega mesa 250 kg, pri volu 300, kravi 200, telici 200, teletu 40, ovci 10, kozliču 5, pri svinjah pa povprečno 60 ter konju 140 kg vidimo, da je porabil Maribor lani nič manj kot 3.166.576 kg mesa. Vsa ta ogromna količina je bila v mestni klavnici skrbno pregledana in strokovno preiskana, tako da so Mariborčani lani jedli res zdravo meso.

V sestav mestnih podjetij spada tudi pogrebni zavod. Ta je lani izvršil 858 pogrebov. Pokopali pa so lani Mariborčane težkim časom primerno. Dragega gala pogreba ni bilo nobenega. V I. razredu je bilo pokopanih 10 oseb, v II. 53, v III. 91, v IV. 95, v V. 137, v VI. 76, v VII. 59. Otroških pogrebov je bilo 59, ubožnih 38, bolniških 131, vojaških pa 15.

m Našim naročnikom. Z današnjim dnem je ukinjen nočni brzdavak iz Ljubljane, s katerim je doslej »Slovenec« prihajal v Maribor. Odslej bo »Slovenec« prihajal z osebnim vlakom, ki pride v Maribor skoraj dve uri pozneje, kakor dosedanja brzdavak. Zaradi tega bo dostava lista naročnikom zakasnela. Prosimo naše naročnike, da potrpijo, dokler ne bo zopet uveden opuščen nočni brzdavak.

m Ljudski oder uprizori na svečeno popoldne v režiji g. Leskovačka znamenito Molierovo komedijo »Namišljeni bolnik«.

m FO Maribor II. V ponedeljek se vrši v mali dvorani Gospodarske banke predavanje g. Kutina o temi: Razvoj prosvete med Slovenci od Slomška naprej. Za člane obvezno, gostje vabljeni! m Znižane cene za današnji gledališki predstavi. Danes popoldne uprizori gledališče letošnjo najbolj uspešno avtorsko dramo »Via Mala«, zvečer pa priljubljeno domačo opereto »Zaroka na Jadranu« — ob po znižanih cenah.

m Mariborski planinci se z veliko vnemo pripravljajo na svojo tradicionalno planinsko prireditev, ki bo v četrtek, 1. februarja v vseh prostorih Uniona. Letos bodo presenetili obiskovalce s čisto novimi atrakcijami in dekoracijami.

m Zdravniko dežurno službo za pomoč članom OUZD in njihovim svojcem ima danes dr. Velker, Maribor, Pobreška 2, tel. 25-75.

m Dobrim srecem priporočamo brezposelnega in hudo bolnega reveža na Pobrežju. Darove sprejema uprava »Slovenca«, kjer je na razpolago tudi naslov siromaka.

m Smrt kosi. V Krevcih ulici 11 je umrla vdova po nadpregledniku fin. kontrole Elizabeta Hötzl. — V Napisni ulici 11 je ugrabila smrt poslastico Franciško Springer. — Na Aleksandrovi cesti 76 je umrla 75-letna zasebnica Marija Vrecl. Naj počivajo v miru!

m Cene petroleja. Oblosti dobivajo zadnje čase iz krajev ob severni meji prijave proti trgovcem, da prodajajo petrolej dražje, kakor po 7 din. Od trgovcev pa prihajajo sedaj odgovori, da petroleja nikakor ne morejo prodajati po 7 din, ker ga po tej ceni niti sami ne dobijo od petrolejskih družb. Vsekakor se morajo te cene urediti, da se bo petrolej lahko dobil po predpisani ceni.

KOMPLETNE STANOVANJSKE OPREME

železno pohištvo, otroške vozičke dobavlja poceni „OBNOVA“ F. Novak, Glavni trg 1 in Jurčičeva ul. 6

m Smrtna žrtev zime. Na framskem Pohorju je zahtevala zima smrtno žrtev. Na Planici so našli tik šole okrog pol 4 zjutraj v snegu zmrla starejša ženska. Prenesli so jo na toplo ter jo skušali z ribanjem in umetnim dihanjem oživeti, pa so bili naporji zaman. Bila je to 62-letna Marija Marčič, ki se je podala s svojo sestro Fr. Gabrijan od Sv. Kurja ob Plesnici peš na Planico pri Framu, kjer je nameravala vzeti od posestnika Lesnika majhno hišico v najem. Obe stari ženci sta se napotili po visokem snegu v hrib. Franciška Gabrijan je prva omagala ter se je jedva privlekla do posestnika Hojnika, kjer je dobila za točiče. Prosil je sestro, naj nikar ne nadaljuje sama pot, temveč naj ostane z njo pri Hojniku. Sestra pa je trdovratno vztrajala pri tem, da mora priti do posestnika Lesnika ter se je podala naprej, do cilja pa ni več prišla.

s 8 strehe je padel. Na Nassimbenijevi žagi v Vrtni ulici se je pripetila huda nesreča. 34-letni mizarški pomočnik Josip Tinko, ki je bil zaposlen na žagi, je hotel odstraniti sneg, ki je zastri na strehi okno. Podal se je na streho, pri tem pa je v snegu zašel na omenjeno okno, ki se je pod njegovo težo zdrobilo ter je padel 8 m globoko na cestni tlak. Obležal je nezavesten. Poleg notranjih poškodb je dobil tudi prelom levega nadlakti, tako da mu je kost predrla mišice in kožo. Reševalci so ga spravili v bolnišnico.

m Zanimivi tihotapski triki. Kakor smo že javili, je sedaj pošiljanje 5 kilogramskih zavojec z živili iz naše države v Nemčijo onemogočeno, dovoljene pa so še pošiljke v teži enega kilograma. Pač pa zamorejo jemati potniki s seboj živila v poljubnih količinah. Strogo pa je prepovedano jemati s seboj ali pošiljati v Nemčijo razno kolonialno blago, katerega moramo mi uvažati iz inozemstva. Naši pa so se spretli Mariborčani, ki so znali strogo določbo teh odredb obiti na izredno spreten način, katerega pa so sedaj mariborski cariniki le razkrinkali. Ugotovilo se je na carinarnici, da se tihotapi iz naše države v inozemstvo razno kolonialno blago in drugi predmeti, katerih izvoz je prepovedan: kava, poper, paprika, milo itd. na najrazličnejše načine. V nekaj primerih so našli to robo v pločevinastih posodah, ki so bile na videz napolnjene z maslom. Odpošiljatelj je na dno posode nalil nekaj raztop-

ljenega masla ter ga pokril, ko se je strdilo, s pergamentnim papirjem. Nato je na ta papir na nasipal kave, dal vmes nekaj kosov mila, vse skupaj spet pokril s pergamentom ter na vrhu vse zalil z maslom. Ko se je tudi maslo na vrhu stajilo, je izgledalo, da je vsa posoda polna masla. Nadalje so našli cariniki tudi salame in klobase, ki so imele v notranjosti namesto mesa papirko. Kavo, papirko in poper so poskušali nekateri spraviti čez mejo tudi v originalnih škaflićah za paštete in razne konzerve. V tem poslednjem primeru pa se sedaj vrši tudi preiskava, kako je zamoglo priti tihotapsko blago v originalno zopre škaflić konzerv. Na carini se sedaj vse take pošiljke prav temeljito preiščejo. Ugotovilo se je, da so se posluževali teh tihotapskih trikov mnogi ugledni Mariborčani.

Gledališče

Nedelja, 28. jan. ob 15: »Via Mala«. Znižane cene; ob 20: »Zaroka na Jadranu«. Znižane cene.

Samo še dva dni!

Pohitite! Sreča vas čaka! Pohitite!

Se danes in jutri imate čas, da si pridobite eno od bogatih **500** nagrad, ki jih razpisuje „**Bogoljub**“ za svoje naročnike. Naročite takoj »BOGOLJUB«! — Pridobite novih naročnikov! Zrebanje bo 14. februarja!

Potrudite se!

Uprava „Bogoljuba“

Celjske novice

c »Čudež« v Ljudski posojilnici. Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita danes ob 4. popoldne v veliki dvorani Ljudske posojilnice igro »Čudež«. Vstopnina nizka. Občinstvo vabimo, da se te mladinske prireditve polnoštevilno udeleži. Vstopnice se dobe že danes od 10 do 12 v prodajni v Ljudski posojilnici.

c Na prostnem večeru v torek ob 8. zvečer bo v veliki dvorani Ljudske posojilnice govoril znani humorist in predavatelj g. Janko Makar. Tema predavanja je »iz mojega nahrbtnika«. Vabljeni člani KPD, FO in DK ter ostalo občinstvo.

SK Celje

pride v soboto 3. februarja

sportno zabavno prireditev v Narodnem domu. — Vabljeni vsi!

c Marija Fon — 80 letnica. Tih, neopaženo ter osamljena je obhajala te dni 80 letnico svojega rojstva vdova po ravnatelju zemljiške knjige v Celju, Silvestru Fonu, ga. Marija Fon. Ob njenem lepem jubileju ji želimo, da jo Bog ohrani še mnogo let v zdravju in veselju!

c Glavni turnir celjskega šahovskega kluba je v polnem teku. V sredo so odigrali 4. kolo. Schneider je nadvladal v dunajski igri kot beli Reichman v 18 potezih. Diehl Tajci je premagal prof. Tavčerja v Grünfeldovi obrambi. Rupar pa Černelca v francoski igri. Fajsi je kot črni beležil točko proti rutiniranemu Csörgeju. Pešič in Mirnik pa sta delila točko. Ing. Marjanovič je v italijanski igri izgubil proti Grašerju. Stanje po 4. kolu: Pešič 3½ (odigral 4), Grašer 3 (4), Fajsi in Rupar 2 (2), Černelc in dr. Čerin 2 (3), Cijan 1½ (2), Ing. Sajovic 1 (2), Schneider in Diehl 1½ (4), Csörge 1 (4), Reichman in Mirnik 1 (4), Tavčer 0 (3), Ing. Marjanovič 0 (2).

c Kmetijska predavanja bodo v kratkem v Lokrovcu, Lopati, Babnem in Hudinji. Predavanja bosta imela o aktualnih kmetijskih vprašanjih mestni ekonom in mestni veterinar. Sklenjeno je bilo, da bosta nastopila tudi s praktičnimi nasveti. Čas in kraj za posamezna predavanja bomo pravčasno objavili.

c Opereta »Cigan baron« na celjskem odr. Mariborsko narodno gledališče bo uprizorilo v petek, 9. febr. ob 8 zvečer v celjskem gledališču opereto Joh. Straussa »Cigan baron«. Predstava je za abonma.

c Poroke v Celju. V Celju so se poročili: Jarmek Franc, rudar, in Feldin Ana, delavka v

Zima in mraz po vsej Evropi. — Scenerija iz leda in snega v bližini Kopenhagena, kjer so imeli mraza 40 stopinj Celzija pod ničlo.

Sv. Peter pri Mariboru

Mariborska postaja za rastlinske bolezni priredi dne 1. februarja t. l. ob 9 predavanje o zatiranju San Josè kaparja, ki bo v tukajšnji ljudski šoli. Sadijari, pridite polnoštevilno!

Prosvetno društvo vabi na 3. farni sestanek, ki bo v nedeljo, 4. februarja, po rani sv. maši. Tokrat nam bo predaval g. Puš Ludvik iz Ljubljane o dvigu kmečke stanovske zavesti ter o pomenu Kmetijske zbornice. — Vsem tople priporočamo knjižnico Prosvetnega društva, ki posluje ob nedeljah!

Božičnici na obeh tukajšnjih šolah sta prav lepo uspeli. Glavni dobrotnik revnih solarjev je bil Krajevni šolski odbor. Dobrodošel je bil tudi znesek iz zapuščine Tomanič. Po posredovanju gospoda župnika Zalarja je poslala šolam izdaten dar tekstilna tvornica Marko Rosner iz Maribora. Nadaljnji dobrotniki so bili: Kralj. banska uprava, Banov. zaloga šolskih knjig in učil iz Ljubljane, ki je na posebno prošnjo upravitelja deške šole podarila razna samoučila za revne učence, ter še razni domači dobrotniki, pri katerih so se oglasile č. šolske sestre. Solarji so bili obdarovani s obutvijo, puloverji, blagom za obleke, perilom itd. Vsem dobrotnikom v imenu obdarovancev iskrena hvala!

Sadlarska in vrtnarska podružnica je imela pred kratkim svoj občni zbor, kjer je bil vnovič izvoljen za predsednika g. Kovarčič, tajnikoval pa bo še vnaprej g. Bračko. Zbor je bil združen s primernim predavanjem, ki ga je oskrbel znani vrtnarski strokovnjak g. Jemec Ivan iz Maribora. — Drugič pa le glejmo, da bo udeležba še številnejša!

Sv. Trojica v Slov. goricah

Katoliško slov. izobraževalno društvo vpripori na svečeno po večernicah v Domu veseloigro: »Zenin na tolgici«. Vsi od blizu in daleč vljudno vabljeni!

Brežice

Podružnica Slovenskega čebelarkega društva Brežice-okolica, priredi dne 2. februarja t. l. ob pol 9 dopoldne v pisarni bivše občine Zakot čebelarstvo predavanje. Predaval bo urednik »Čebelarja« gospod Avgust Bukovec iz Ljubljane. Takoj po predavanju bo redni občni zbor v istem prostoru. (Ne pa pri tajniku, kakor je bilo v »Čebelarju« objavljeno.)

Gibanje prebivalstva. V preteklem letu je bilo v naši župniji rojenih 176, in sicer 96 dečkov in 80 deklic. Od teh je 48 iz domače župnije in 128 iz drugih, ki so bili rojeni v tukajšnji bolnišnici. Umrlj jih je 137, in sicer 80 moških in 57 žensk. Od umrlih jih je iz domače župnije 49 iz drugih pa 88, ki so umrli v tuk. bolnišnici. Med umrliimi jih je bilo 9 starih nad 80 let, najstarejša iz župnije 87 let. Poročenih je bilo 22 parov.

Rečete orhideje je naslov krasnega glasbenega filma v glavni vlogi znane operne pevke Olge Čehove, ki ga bo predvajal v soboto in nedeljo Narodni kino. Obenem opozarjamo na razkošen pevski vefilim, ki ga bo vrtil Narodni kino v četrtek zvečer 1. in na praznik 2. februarja »Tarentela« v glavni vlogi kraljica petja »Jeanette MacDonald«. Film, ki prekaša znana filma »Rose Marie« in »Beli jorgovan«.

Sv. Lovrenc na Dravskem polju

Koleno si je strl na levi nogi pos. Stefan Črnik iz Apač. Ko je sosedu Zajcu pomagal v hlevu pri bolanem konju, ga je ta pri padcu podrl na tla ter mu zlomil nogo.

Odrezani od sveta smo bili tudi pri nas dva dni. Zaradi velikega snega namreč pošto-potniški avtobus ni vozil dva dni.

»Črna žena« je naslov pretresljivi narodni drami, ki jo bomo igrali na svečeno popoldne ob 3. uri. Režijo in glavno vlogo ima gđc. učiteljica Pavla Kosinina.

Ponikva ob juž. žel.

Danes ob 3 popoldne priredijo igralci Prosvetnega društva iz Sv. Jurja v dvorani Slomškovega doma veseloigro v 4. dejanjih »Stric ima milijoner«. Vabljeni! — Na svečeno ima tukajšnja gasilska četa svoj redni letni občni zbor v gostilni Zličar. Poleg običajnega dnevnega reda je tudi predavanje o obrambi pred napadi iz zraka.

Sv. Martin na Pohorju

Zahvala. Upraviteljstvo ljudske šole pri Svetem Martinu na Pohorju je letos prvič izvedlo obdaritev najrevnejših otrok. Da se je obdaritev vsaj za silo obnesla, je predvsem zasloga našega slovenskega voditelja dr. Antona Korosca, ki je naš revni mladini naklonil velik dar 1000 din. Naš slovenski voditelj pač vedno misli na nas vse. Slehera vas ima priliko občudovati njegovo velikodušnost in stalno skrb za slovenski narod. Pohorcem je slovenski voditelj že mnogokrat pomagal. V imenu Pohorcev za zopetno pomoč najlepša hvala! Vasica Sv. Martin na Pohorju leži visoko. Težko je v tako raztreseni vasi organizirati večjo akcijo, težko je tudi priti v stik z ostalim svetom zaradi prevelike oddaljenosti. Zaradi tega je šolsko upraviteljstvo pisмено zaprosilo razne naslove za tozadevno pomoč. Odziv je bil lep, bil bi pa lahko še lepši, če bi ljudje vedeli, koliko napora je potrebna, da otrok v mrazu in visokem snegu pride do šole. Večina otrok hodi v šolo nad eno uro daleč. Dobrotnikov je bilo sicer malo, a zato ti zelo velikodušni. Predvsem je velikodušno daroval tudi gospod senator Smodej. Mnogo ljubezni do bližnjega so nadalje pokazali g. Glaser Viktor, Ruše, tvorka Zugmayer in Gruber, tovarnar Stiger Albert, notar dr. Makso Peterlin, tovarna Zlatorog, odvetnik dr. Franjo Lipold in Nabavljalna zadruga državnih nastavljenec v Mariboru. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da je tudi pohorska mladina lahko občutila, da še bijejo dobrohotna »srca, najlepša hvala!

Ljutomer

Danes popoldne bo po večernicah ob pol štiri v dvorani Katoliškega doma lepa in humoristična igra »Babilone«.

Gospodinjstva šola. Pozdraviti moramo načrt naše ljutomerske občine, ko namerava letos zgraditi za naše mesto, okoli in Slovenske gorice ter Prekmurje gospodinjstvo šolo. To bo nad vse važna pridobitev za Ljutomer, kjer se bodo naša dekleta vzgojevala v dobre gospodinjce.

Gradnja stanovanjske hiše. Ker je v mestu nastopila stanovanjska kriza, bo naša občina v kratkem odobrila predlog za zgraditev nove stanovanjske hiše v Ljutomeru. Tako bo s tem važnim delom naših moč popravljena napaka občinskih odborov prejšnjih let, ko je moralo naše uradništvo in drugi nastavljenec ikati svoja stanovanja po raznih hišah, ki so jim dale le pogojo nehygienična in mnogokrat stanu neprimerna stanovanja.

Fram

Na Planici je zmrla 50 do 60 let stara Marija Marčič iz Gorice pri Račah. K sorodnikom je bila namenjena na »domači praznik« in je v pozni noči tik pred hišo v snegu omahnila v naročje smrti. To je že četrti mrlič v tem tednu (za deveti v tem mesecu). — Danes se poroči gosp. Stanislav Bezjak, sin tovarnarja z gospodino Elizabeto Ferl iz Gornje Polkave. Mladoporočena sta oba iz zelo uglednih rodbin in jima na potu življenja želimo obilo božjega blagoslova. — Cerkveni pevski zbor za postni čas pripravila pretresljivo žalostno v petih dejanjih »Žrtev epovedne molčečnosti«.

L E P O T I C A

Spominjam se, kako sem se še kot peto- ali šestosolce z dedom peljal iz vasi Boljšaja Krjepkaja v Rostov ob Donu. Bil je vroč, mučno dolgočasen dan v avgustu. Od vročine in zaradi suhega, žgočega vetra, ki nas je zasipal z oblaki prahu, so bile oči kar zlepljene, in so bila usta vsa izsušena. Človeku se ni ljubilo ne gledati ne govoriti in ne misliti. In ko je zaspani kočijaž zamahnil po konju in je pri tem mene z bičem oplazil po čepici, nisem niti zinil, nisem dal glasu od sebe, marveč sem samo, zbudivši se iz dremavice, zaspano in ponižno pogledal v daljo, čes, ali tam zadaj za prahom ni še nobene vasi na spregled? Da bi konje nakrmili, smo se ustavili v veliki armenski vasi Bahčij-Salij pri nekem bogatem Armenu, ki je bil moj ded znan z njim. Še svoj živ dan nisem videl kaj bolj spačenega, kot je bil ta Armenec. Mislite si majhno, obrito glavico s košatimi obrvmi; zraven kljukast nos, štrneste sive brke in široka usta, ki iz njih visi dolg čibuk iz višnjevega lesa. Ta glavica je bila nerodno prilepljena na mršavo, skriviljeno telo, ki je bilo našemljeno ko za maške-rado: rdeča, kratka jopica, pa mahedravi, kri- čeče modri hlačoni. Hodila je ta spaka z raz- krečnimi nogami in v drsajočih copatah, go- vorila je, ne da bi vzela čibuk iz ust, in se je pri tem vedla prav po armensko visokorodno.

V sobah Armenca ni bilo ne vetra ne pra- hu, a bilo je v njih prav tako neprijetno so- parno in pusto kakor v pustinji in na cesti. Spominjam se, kako sem ves zaprašen in izčr- pan od vročine, sedel v kot na nekakšno ze- leno skrinjo. Surove lesene stene, pohištvo in rumene podnice so izpuhtevale vonj po izsuše- nem, od sonca opaljenem lesu. In kamor se ozreš — same muhe, muhe, muhe... Ded in Armenec sta se polglasno pomenkovala o paš- nikih in čredah, o drobnici...

Neka Malorusinja z ruto na glavi je pri- nesla pladenj za čaj in pa samovar. Armenec je zložno stopil v vežo in je zaklical:

»Mášja, pojdi sem, da boš čaj pripravila! Kje pa si? Mášja!«

Slišati so bili urni koraki, in v sobo je sto- pila deklica šestnajstih let v preprosti bomba- žasti obleki in z belo ruto na glavi. Pomivajoč posodje in natakajoč čaj, je stala s hrbtno proti meni in videl sem le to, da je bila tanka čez pas in da je bila bosa in so bile njene male, gole pete skoraj pokrite z dolgimi, ši- rokimi hlačnicami.

Gospodar me je povabil, naj pridem čaj pit. Sedeč za mizo, sem se ozrl v obraz deklice, ki mi je dala kozarec, in sem mahoma začutil, kako se mi je vetre spreletel po duši in je ondi odpihlil vse današnje vtise, vso puščobo in ves prah. Zagledal sem očarljive poteze najlepšega obraza, kar jih sploh more biti na svetu, in ki sem ga sploh kdaj mogel zaslišati bodi v sa- njah bodi na beli dan. Pred menoj je bila le- pota, in razumel sem to na prvi pogled, kakor razumem kak blisk.

Pripravljen sem, da bi prisegel, da je bila Maša, ali kakor jo je njen oče poklical, Mášja, resnična lepota, vendar tega ne morem doka- zati. Časih se pripeti, da se oblaki zmedeno nakopijo na obzorju, in sonce, ki je skrito za njimi, okraši te oblake in vse nebo z najraz- ličnejšimi barvami: krvavorede, pa oranžno- rumeno, in zlato, pa lilasto, pa sajastorožasto. Ta oblaki sliči menihu, oni kakor ribi, tretji Turki s turbanom. Zar prevzame tretjino vse- ga nebesa, se zasvetli na križu cerkvenega stolpa in na oknih hiše, se lesketa z reke in z luž, drhti na drevju. Daleč-daleč tam v dalji leti jata divjih rac kdovekam k počitku... Pastir, ki žene krave domov, in zemljemerec, ki se v vozu pelje s splavom čez reko, in spre- hajajoča se gospoda — vsi opazujejo sončni zahod in vsi pravijo, da je neznansko lepo, vendar ne more nihče ne vedeti ne povedati, kaj je prav za prav tista lepota.

Pa se ni samo meni zdela lepa ta armen- ska deklica. Moj ded, osemdesetletni stavec, trd človek, brezbrizen za ženske in prirodne lepote, je kar minuto dolgo nežno gledal na Mašo in jo vprašal:

»Ali je to vaša hči, Avet Nazarijč?«
»Hči. To je hči,« je odvrnil gospodar.
»Pridna gospodična,« je pohvalil ded.

Kak umetnik bi bil dejal, da je lepota dek- lice klasična in stroga. To je bila vprav tista lepota, ko si pri njenem opazovanju, Bog ve odkod, prežet s prepričanjem, da so poteze pravi- lne, da se lasje, oči, nos, usta, vrat, prsi in vse kretnje mladega telesa skladajo in so poln, harmoničen sozvoč, pri katerem se ni narava niti za najmanjšo črtico zmotila. In Bog ve za- kaj se ti mahoma zazdi, da mora imeti idealno lepa ženska vprav tak nos kakor Maša, vprav takega ravnega, le malce usločenega, in prav takšne velike, temne oči, take dolge trepalnice, prav takšen koprneč pogled, in da njeni črni, kodrasti lasje in njene obrvi prav tako spa- dajo k nežni belini čela in lic kakor spada ze- leno trsje k tihi rečici. Mašin beli vrat in nje- ne mlade prsi so še malo razvite, vendar se ti dozdeva, da je treba neskončnih stvariteljskih moči, da bi jih mogel izklesati iz marmorja. Gledaš in polagoma se ti poraja želja, da bi rekel Maši kaj prav izredno prijetnega, resnič- nega in lepega — kaj prav tako lepega, ka- kršna je ona.

Spčetka se mi je jako zamerilo in sram me je bilo, da se Maša niti zmenila ni zame in je zmeraj v tla gledala. Nekakšno posebno srečno in ponosno ozračje jo je ločilo od me- ne, tako se mi je zdelo, in jo ljubosumno skri- valo spričo mojih pogledov.

Mislil sem si, da je pač tako tako, ker sem sam bil ves zaprašen, ves ožgan, in pa, ker sem bil samo še deček.

A polagoma sem popolnoma pozabil nase in sem se ves vdal občutenju lepote. Že se ni- sem več spominjal niti pustinjske samote niti prahu, nisem nič več slišal brenčanja muh in ne občutil okusa čaja in je bilo le še to v meni, da je na nasprotni strani mize lepa deklica.

Lepoto sem prav čudno občutil. Maša mi ni vzbujala ne želja ne navdušenja niti slad- kosti, ampak globoko, dasi prijetno žalost. Ta žalost je bila nedoločena, bila je zmedena ka- kor sanje. Kar nekako zasmilil sem se sam sebi, zasmilil se mi je ded in Armenec, in celo dek- lica sama. Tako čudovito me je prevzemalo, kakor da bi bili vsi štirje nekaj izgubili, nekaj važnega in potrebnega za življenje, nekaj, če- sar ne bomo nikoli več našli. Tudi ded je bil videti malo žalosten. Zdaj že ni nič več govoril o pašnikih in ovcah, marveč je molčal in za- misljeno gledal Mašo.

Po čaju se je ded ulegel, da bi spal, a jaz sem šel iz hiše in sem se useel na zunanje stopnice. Hiša je bila — slično vsem hišam v Bahčiju-Saliju — kar na sončni pripeki. Ni bilo ne drevne ne pristreška in ne kake druge sen- ce. Veliko dvorišče Armenca, vse porasto sple- velom, je bilo navzlic hudi vročini polno živ- ljenja in veselja. Zadaj za nizkim plotom, ki jih je več preprežalo obširno dvorišče, je bila mlačev. Krog stebra, ki je bil zasajen v tla, je stopalo drug zraven drugega dvanajst konj, kakor dolg polmer kroga. Za njimi je koračil hlapec v dolgem telovniku in širokih hlačah, pokal je z bičem in je kričal s takim glasom, kakor bi hotel sramotiti konje in se bahati s svojo oblastjo nad njimi.

»A-ha-ha, ti prekleta! A-ha-ha. Ni nobene kolere za vas, kaj? Se bojite, he?«

Konji, rjavi, beli in marogasti konji, niso razumeli, zakaj jih silijo krožiti in teptati pse- nično slamo. Tekali so nejevoljno, le še z naj- večjo silo in so užaljeno udrihali z repom. Izpod njihovih kopit je veter dvigal kar obla- ke zlatih plev in jih odnašal daleč preko plo- tov. Krog visokih, svežih žitnih stogov je mrgo- lelo žensk z lesenimi vilami in so se motali vozički, in zadaj za stogovi, na drugem dvo- rišču, je tekalo krog stebra prav tak ducat konj in prav tak hlapec je pokal z bičem in se je norčeval iz konj.

Stopnice, ki sem sedel na njih, so bile vro- če. Na mršavem oprijemaču in na okenskih okvirjih je bil tu in tam od vročine prilezel klej iz špranj. Pod stopnicami in po senčnih progah so se gnetli rdeči hroščki skupaj. Sonce mi je pripekalo na glavo, na prsi, na hrbet, vendar tega nisem opazil, ampak sem le čutil, kako so za menoj v veži in v sobah po lesenih podnicah stopale boste noge. Ko je pospravila posodje od čaja, je Maša stekla po stopnicah mimo mene in zapihljalo je kakor dehteča sap- pica, nato je lahko kakor ptiček sfrlela k majhni, okajeni kolibi, brčkone kuhinji, od- koder je zadisalo po kostrunovi pečenki in se oglasilo ježno, armensko rentančenje. Izginila je v temnih vratih in namesto nje se je na pragu pojavila stara, zveržena armenska že- nska rdečega obraza in v zelenih, mlahavih hlačah. Starka se je strupeno srčila in je ne- koga psovala. Kmalu se je Maša prikazala pri vratih; od kuhinjske vročine je bila vsa rze- greta v obraz; na rami je imela velik hlebec črne kruha. Lepo sklanjajoč se pod brene- nom, je tekla čez dvorišče na gumno, je na- lahno oprijemila se preskočila plot, se pojavila v oblaku zlatih plev in je izginila zdaj za vo- zom. Hlapec, ki je poganjal konje, je počesil bič, umolknil je in je minuto dolgo molče gl- dal proti tistemu vozu, a nato, ko je deklica spet sfrlela mimo konj in preskočila plot, jo je sledil z očmi in je nato zakričal na konje, ko da bi bil strahovito užaljen.

»Ah, da bi vas zemlja požrla, vražje ka- nalije!«

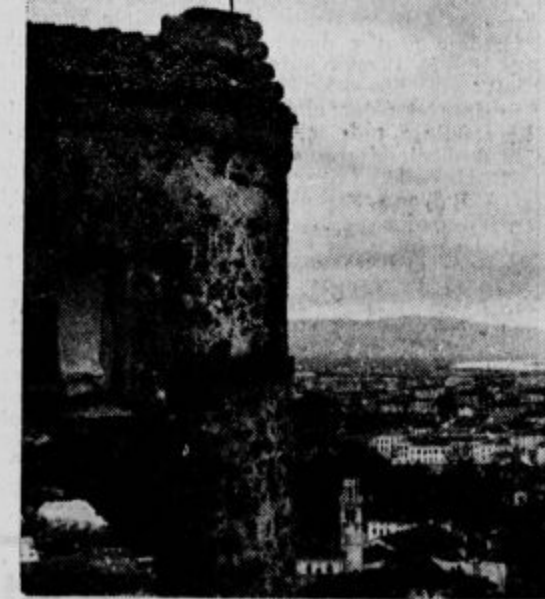
Vlak je čakal na kolodvoru »Gorizija«, da odrbi z nami iz Gorice proti Podbrdu, ob reki Soči, v Jugoslavijo — domov.

V posameznih gručah prihajajo izletniki na kolodvor. Ob pasu vise nekaterim ročne bombe z napisom »Chiantic«. Tam skupina, hiteča na ko- lodvor, poje kakor ne sme v Ljubljani:

»Regiment po cesti gre...«
Pri besedah »Moj fantič se pa izmed vseh spozna...« je grlo pevca zavriskalo, da sem mi- sil, da sem na vasi pod okni deklete in malone bi sam zavriskal.

Pevci na kolodvoru so zapeli:

»Buči, buči morje Adrijsko...«

Pogled na Gorico z gradom (na levi)

Se majhen, pa vendar vnet smučar

In ves čas sem venomer slišal stopinje nje- nih bosih nog, in sem videl, kako resnega in zaposlenega obraza teka sem in tja po dvo- rišču.

In čim večkrat je s svojo lepoto zaplavala mimo mojih oči, tem hujša je bila moja za- lost. Žal mi je bilo samega sebe, nje, in tistega hlapca, ki jo je vselej tako bridko spremljal s pogledi, kadar koli je stekla skozi oblak plev k vozovom. Ali je bila nevoščljivost zaradi le- pote, ali sem bil žalosten, ker to dekle ni bilo in nikdar ne bo moje in da sem bil zanjo le tuje? Ali pa sem podzvestno občutil, da je bila njena izredna lepota samo slučajna, da ni bila potrebna in kakor vse drugo na svetu — tudi ne trajna? Ali pa je bila, nemara, moja žalost tisto posebno čustvo, ki ga resnična le- pota vzbuja v človeku — Bog ve!

Neopazno so minile tri ure čakanja. Zdelo se mi je, ko da niti nisem še utegnil tako prav do dobra pogledati Maše, ko se je naš voznik, Karpo, že odpeljal k reki in je našega konja nagnal v vodo ter ga nato vpregel. Mokri konj je od užitka prskal in je s kopiti udarjal na ojnice. »Nazaj!« je kričnil Karpo nanj. Ded je bil zbujen. Maša je odprla škripajoča vrata, sedli smo na voz in se odpeljali iz vasi. Vozili smo se molče, kakor da bi bili drug na dru- gega jezni.

Ko se je čez dve ali tri ure v dalji pri- kazal Rostov, se je Karpo, ki je bil ves čas tiho, nenadoma obrnil, rekoč:

»Presneto je lepa tista dekle tam pri Ar- mencu!«

In je dal konju eno čez hrbet.

(Rusko: A. Čehov.)

„Krasna si, bistra hči planin...“

Ali vlak se je ustrašil. Zganil se je. Pevci so skočili v vagon, a pesem ni prenehala. Iz oken vagona je donela dalje.

Zadnji akordi so čudovito, kakor mogočen koral, zveneli skozi okna vagona. Zdajci je iz okna vagona zaplapolala jugoslovanska trobojni- ca. Nepričakovano, nenadoma. Nenačuden občutek se loti v takem trenutku človeka. Navajen sem plapolanja zastav. Doma ni to nič posebnega, vsa- sih celo izzivanje. Vsakdanja reč. Ali zdaj je bila kakor mogočen krik.

Hitel je vlak iz Gorice skozi Solkan, preko solkanskega mostu, ob parobku gore Sabotin, tik smaragdnozelene Soče

Na policah v vagonih je ležala municija. Po 3—4 kg za vsakega. In bilo nas je 350. Torej tisoč pet sto kilogramov municije — breskev. Ob pa- sovih pa so visele ročne granate z napisom »Chi- antic«. Pesem za pesmijo je donela iz oken vago- nov, pozdravljala mimo bežeče vasi in povsod so nam mahali z rokami in robci v pozdrav.

Zdaj je Soča stisnjena v ozki strugi. Zdi se, kakor bi se vozili z vlakom iz Litije do Zidanega mosta, le da je vse še mogočnejše. Nato postaja prostor širši, slikovitejši. Cerkev s Svete gore nas gleda, Banjska planota je razpeta in iz nje se nam režijo kaverne.

Predori se vrste za predori. Ob parobkih go- rovja so vasic in med njimi cerkvice. Od Plave do Kanala beže mimo nas breskve, gorice, ja- blane... Soča se vije v veličastnih ovinkih. Tam so še razvaline neke hiše. Najbrž kakšnega Slo- venca. Pustil je kraje in se preselil v Jugoslavijo.

Soča je polna plemenitih postrvi. Pri Sveti Luciji se izliva v njo Bača, Zremo v globino. Tako nam je, kakor da se peljemo od Otoč proti Ra- dovlicji in gledamo Savo. Samo mnogo bolj sli- kovito in romantično. Proga se dviga, Kras pre- nehuje. Vedno bolj se poraja alpsko vzdušje in priroda.

Mogočne so stene ob Soči. Kakor bi hodil po Vintgarju — zdaj po iškem, zdaj po blejskem. Mogočnost se dotika srca, kakor da sem stopil v deželo pravljic divje romantike. Soča je najlepša reka v Evropi. Ni čuda, da jo je goriški slavček tako čudovito opeval.

Vidim velikansko podzemsko električno cen- tralo. Zidajo še. Soča hočejo zajeziti, speljati jo v drugi tok, da bo tvorila jezero. (Zdaj je to že izvršeno.) Da bo gonila turbine, ki bodo proizva- jale blisk in strela. Zdaj gledam Sočo kako teče skozi stene, vse bele kakor iz marmorja izdol- bene, v strugi, kakor z dletom iztesani. Kakor bi gledal znameniti Džerdap — Železna vrata na Donavi.

(Nadaljevanje na 10 strani spodaj.)

PLEN

Nekega hladnega jutra je kraj poti blizu majhne koče ležal star osel. Bil je sive kože, ki mu je z nje dlaka na mnogih mestih izpadla in zapustila rjave lise, udelane do bleska in obrunkaste od udarcev. Ondod po nogah, kjer so se mu v letih hlapčevanja zajedale v meso vprežne vrvi, je imel globoke obročaste vdrtine. Veliki uhlji so se mu pobešali. Ležal je na strani in nategoval uhlje. Dihal je počasi. Kadarkoli je zahrpal, mu je trebuh silovito nabuhnil. Glavo je držal pokonci, vendar so se nozdrvi malone dotikale tal. Vroča sapa mu je buhtela v tla in se spreminjala v dim.

Po poti je ležal raztajan sneg in tu pa tam je brstela skorjica tajajočega se ledu. Sonce je žarelo prelepo, zakaj bilo je spomladno jutro. Sonce je tajalo zimski sneg in led. Pot je sijala. Zemlja se je svetila. Ptici so peli. Zrak je bil oster in rezek. Vse se je veselilo v mraznem sijaju presončenega zraka, le stari osel ne, ki je zleknil na poti počasi zopel.

Iz koče je prišel pes. Dvignil je rep, zalajal in planil proti oslu. Ustavil se je pred njim, krempljal po tleh in lajal. Osel je hreknil, zastokal. Pripognil je glavo, potresel ušesa in se pobral na noge. Počasi je odšel po poti, vkreber v hribe. Pes je šel za njim in lajal. Iz koče je stopil stavec. Pomahal je s palico in ščeval psa za oslom. Ta stari osel se je to zimo pritepel sem gor, postajal okoli koče in stikal za krmo. Kazalo je, da nima gospodarja. Nekdo je moral spoditi nerabnega starega potepuha, da je tod naokoli delal nadlego, ko je skušal krasti krmo.

»Hej! Hej!« je viknil stavec. »Primi ga, Tiger!«

Pes je lajal. Osel je drobnel vkreber in se gredoč kresal s prednjima nogama. Za ovinkom je postal. Pes je sledil za njim. Ko je pes prišel okoli ovinka, je nehal lajati in obstal pri miru. Pobesil je rep in nekam čudno ovahaval zrak. Ko je osel videl, kaj pes počenja, je stresel glavo v opomin. Psa pa le ni napadel. Znova se je naval dalje. Počasi se je spenjal in od strani oziral po psu. Zdaj je imel pes rep med nogami. Zibal je in si oblikoval gobec. Oprezno se je oziral proti koči. Iztegnjenega gobca je premeteno pogledoval tudi za oslom. Osel je nepočakano, toda z veliko težavo, zavil v drugo. Tedaj je pes, gobec pri tleh, sledil za njim, in hodil se počasneje kakor osel. Vohal je tla in se prestopal zlagoma in neslišno. Previdno se je oziral s strani in stran in gledal neznano.

Nenadoma je stavec pred kočo zažvižgal. Pes se je zdrnil in z repom pod trebutom stekel nazaj. Enkrat se je ustavil in vohal pot navzgor, ki je po njej odšel osel. Nato se je spazil k starcu, opletajoč z repom in vlekoč se s strebuhom po tleh. Stavec ga je udaril in pljunil.

Osel se je spenjal, dokler ni prišel tjakaj, kjer je iz strme obcestne ježe tekla voda. Z gobcem se je pritaknil belega, šumečega vodnega slapa. Potlej se je stresel in poskusil piti. Zdelo se je, da mu voda ni bila po volji. Stresel se je znova, pobesil glavo in odšel vkreber. Prišel je na vrh hriba.

Zgoraj je bela pot tekla ravno preko ravnega barja. Tam ni bilo hiš. Z ene in druge strani so vinkaste stezice vodile v pust močvirnat svet. Po barjanski pušči so se paste ovce. Tam so bili grički. Tam je bilo grmovje. Na levi, daleč, na kraju barja, je rastle nekaj dreves. Bila so ograjena. Osel si je vse ogledal. Potlej je šel s poti v mokro travo. Povohal jo je. Nato se je trikrat zasukal, zastokal in se ulegel. Legel je na stran. Noge je zleknil kakor poprej. Gobec se mu je skoraj dotikal tal, in vroča sapa mu je hlapela v travo.

Prišli sta dve vrani in ga preleteli. Videli sta, da je ležal na strani, mirno in iztegnjenih nog. Zakrakali sta in se zgoraj na nebu zavrteli. Potlej sta krakali venomer. Osel ju je slišal in zagnal tegoben glas. Skolehal se je na noge in šel naprej, proč od poti, v celo

po barju. Vrani sta se spustili na grm in stregli na osla.

Kmalu skoraj ni bilo videti sive postavi, ki se je počasi pomikala med barjanskimi grički. Osel se je čisto ustavil in oziral. Na razdaljo ga je sledilo že več vrani. Krakale so le, kadar so ga izgubile izpred oči, pa spet potihnile, ko so ga spazile. Tedaj so se pobešenih nog in pobešenih peruti počasi spuščale in sedale po vzboklinah ne daleč od njega. Osel je skozi hodil in vrane so šle za njim.

Gredoč se je nameril na barjansko jezero sredi nizkih gričev. Tam je v ločju stal žerjav. Ne da bi bil zavreščal, se je lenivo dvignil, in zlagoma letel proti oslu. Ko je mineval čezenj, je pazljivo gledal navzdol. Na neki razdalji je obrnil, letel nad njim nazaj in ostro oprezoval. Obletel je jezero in se spustil na svoje mesto v ločju. Za osla se ni menil več in spet začel gledati v vodo. Osel je odšel in za njim so šle vrane in še nekaj drugih čudnih ptičev, ki so pluli visoko gori na nebu. Vran je bilo že veliko krdelo. Nekaj jih je šlo za njim, nekaj pred njim, druge pa so frfotale skrajema. Črne krokariče so ga obkolile.

Ni ni zadelo, kakor tudi je vinkal med nizkimi grički in se zaklanjal za grme. Vedno znova so ga našle. Zvečerilo se je.

Osel je prišel v majhno globel, ki je bila na gosto zakrita z grmovjem, s šipkovjem in z bodičevjem. Bila je v prijetnem kraju, zaklonjena in nedostopna. V tej tihi dragi je bila trda tema. Osel se je zavlekel v sredo globeli in obstal pod grmom. Tu je bilo v resnici mirno. V razdalji, nad glavo in na straneh, pa so na glas krakali ptiči, ki so šli za oslom. Vsenaokrog so besno frfotali in krakali. Osel se je ulegel z nogami proti grmu in položil glavo na vesino. Obležal je na miru. Spreletaval ga je drget, skraja rahel, kasneje močan. Začel je hropeti. Hropenje je prešlo v hreščanje. Pod gosto rastjo v globeli je bilo vse mrtvo in tudi temno. Bilo je v kraju popolnega miru in na prijetnem mestu za spanje. Oslu so začela kopita na lahno udarjati ob korenine površ zemlje.

Velika krokariča se je poglajala nizko h globeli in ugledala osla, ki je ležal tam spodaj na strani in iztegnjenih nog. Ptič se je tedaj na obrat vzdignil in ko se je med letenjem zavrtel, turbno zakrakal. Vsi ptiči so obnemeli. Vsi so se vsenaokrog spustili na tla. Hodili so

Zasnežene smreke

sem pa tja. Ključali so zemljo. Brusili so si kljune.

Osel je na glas zavečal in se po dolgem iztegnil. Besno je brenil z zadnjima nogama in pridvignil glavo. Streslo ga je od glave do nog. Telo se mu je pomirilo.

Tedaj je zaselestelo in izpod robidovja kraj osla je planil zajec in zbežal proč, drugam v barje. Več drugih majhnih živali se je poglajalo iz globeli in se poskrlilo po luknjah. Drobčen ptič, ki je priletel sem z nečim v kljunu, je sedel na vejo blizu osla. Pokimal je z glavo. K njemu je sedel drug ptiček, ki je tudi nekaj nosil v kljunu. Oba sta pokimala z glavo. Nato sta zibaje se gori in doli zletela stran in se izgubila.

V zrak se je odgnala vrana in večkrat zakolobarila nad globeljo, vselej niže. Spustila se je na grm nad oslom. Obrala si je perje. Potlej je pogledala podse. Ne glasu ni dala in se spustila na oslov hrbet. Vsi ptiči so vzleteli in okolobarjali globel.

Kasneje so prišli psi in pregnali ptiče.

(Angleško: Liam O'Flaherty.)

Svoj redni letni občni zbor je imel prejšnji teden Centralni šahovski klub v Ljubljani. Kljub temu, da klub obstoja šele nekaj več kot pol leta — ustanovljen je bil 12. julija 1939 — se je že uveljavil kot eden največjih in najmočnejših slovenskih šahovskih klubov in je tudi med najboljših organiziranih. Njegov največji dosežek je zmaga v lanskim medklubski brzoturnirski tekmi za prvenstvo v Slo-

Angleži v Franciji.

»Mama, kaj pa je gentleman?«

venski šahovski zvezi organiziranih klubov. V kratkem se bo pričel v klubu prvi glavni turnir za naslov klubovega prvaka, katerega se bo udeležilo več odličnih slovenskih amaterjev. Predsednik kluba je prof. Slavko Osterc. Igralne večere ima klub vsak torek in četrtek v svojem lokalu v posebni sobi v kavarni Zvezda.

O matchu med Aljehinom in Capablancu, ki bi se moral pričeti letos v aprilu, poročajo, da je preložen. Aljehin je baje znižal nekoliko svoje prvotne visoke denarne zahteve, kar daje upanje, da bo do tega matcha le še prišlo.

Euwe je takoj po porazu v matchu s Keresom pozval svojega mladega nasprotnika na revanšni boj. Keres je na revanšni match pristal, odigrala ga bosta pa šele prihodnje leto. Poročajo, da je Keres, ko mu je v 13. partiji zadostoval že remis za končno zmago, dal Euweju remis v poziciji z odličnimi izgledi na zmago. V zadnji partiji je Euwe igral kot črni sprejeti damski gambit in zmagal po 62 potezah. Keresu pa ni bilo v tej partiji že niti za remis več in je največ zaradi tega izgubil. Danes prinašamo drugo partijo, igrano 25. decembra 1939 v Amsterdamu.

Keres—dr. Euwe.

1. e2—e4, e7—e5. 2. Sg1—f3, Sb8—c6. 3. Lf1—b5, a7—a6. 4. Lb5—a4, Sg8—f6. 5. 0—0, Sf6×e4 (Euwe najrajši igra na ta način špansko igro. To je priporočal dr. Tarrasch in je Euwe s tem načinom pred nekaj leti tudi Keresu lepo premagal). 6. d2—d4, b7—b5. 7. La4—b3, d7—d5. 8. d4×e5 (slabše je Sf3×e5, ker je konj f3 močnejši od konja c6). Lc8—e6. 9. e2—c3, Lf8—e7 (na tem mestu pride v poštev tudi Lf8—c5, kar je še malo raziskano). 10. Sb1—d2 (v prej omenjeni partiji je Keres igral Lc1—e3, nakar ga je Euwe presenetil s potezo Sc6—a5! in prišel polagoma v boljšo pozicijo). 0—0. 11. Dd1—e1 (nova poteza. Na Dd1—e2 sledi Sc4—c3, Sf3—d4, Sc5×b3, Sd4×c6, Sb3×c1 in beli mora vzeti na c1, ker črni grozi S×e2+). To možnost je Keres z igrano potezo izločil). Se4—c5. 12. Sf3—d4, Dd8—d7 (po S×b3? bi črni sedaj po Sd4×c6 izgubil figuro). 13. Lb3—c2, f7—f6 (črni mora čim prej napasti belo središče, ker bi postala sicer njegova pozicija kmalu nevzdržna). 14. Sd4×c6, Sc5×e6. 15. Sd2—f3, f6×e5. 16. Sf3×e5. 17. Dd1×e5, Le7—d6 (vpotev je prihajalo tudi Le7—f6. Euwe očitno hoče oropati belega nevarne prednosti dveh lovcev s tem, da izsili menjavo enega). 18. De5—h5, g7—g6. 19. Dh5—h3, Tf8—f7. 20. Lc1—h6 (namesto tega bi mogel beli z g2—g3 zadržati dvojne lovce in s tem malo prednost). Ld6—f4! 21. Ta1—e1, Lf4×h6. 22. Dh3×h6, Se6—f4. 23. g2—g3, Ta8—f8 (Euwe ponuja Keresu remis. Če beli vzame konja na f4, daje črni z damo na g4 in f3 večni šah). 24. f2—f3 (Keres hoče zmagati in žrtve konja odkloni). Sf4—h5. 25. Dh6—e3, Sh5—g7 (črni je dosegel trdno obrambno pozicijo in brez težav odbije tudi nadaljnje poskuse belega, da bi dosegel odločilen napad). 26. f3—f4, Tf8—e8. 27. De3—d2, Tf7—e7. 28. Te1×e7, Te7×e7. 29. f4—f5 (Keres poskusi še z žrtvijo kmeta, da bi oživil svoj napad). g6×f5. 30. Dd2—g5, Te7—e5. 31. Dg5—f6 (dobi kmeta nazaj, toda partija se še bolj približa remiju). Dd7—e8. 32. Le2×f3, Sg7×f5. 33. Tf1×f5, Te5×f5. 34. Df6×f5, De8—e3+. 35. Kg1—g2, e7—e6. 36. Kg2—h3, De3—h6+. 37. Kh3—g2, Dh6—d2+. 38. Df5—f2, Dd2—d3 (črni ne sme menjati dam, ker je končnica s kmeti zanj izgubljena. zaradi groženj belega b2—b4 in potovanja kralja h kmetom, proti čemur črni nima prave obrambe, ker beli obenem z groženjami g2—g4 itd. zadržuje črnega kralja na kraljevem krilu). 39. Kg2—h3, Dd3—c4. 40. Df2—f6, Dc4×a2. 41. Df6×c6 in velemojstra sta se tu zedinila na remis.

Tam pri Sveti Luciji je v kamnitno gorsko steno vklesano: »Tukaj se je boril 17. kor.« — Pod ta napis pa so Italijani pristavili: »In potem je prišel naš dan.«

Kdo bi opisal občutke, ki se lotevajo potnika, gledajočega krasoto Soče v vseh njenih odtenkih,

Kanal pri Gorici

romantiki, tako skozi okno vlaka? Njeno mogočnost, lepoto, silo, razbrzdanost hudourniško, kdo bi opisal? Da...

Krasna si bistra hči planin!

Kako glasno, ljubo žumljaš, kako čvrsto, krepko skakljaš, ko sred gora še pot imaš.

Tvoj tek je živ in je legak ko hod deklet s planine in jasna si kot gorski zrak in glasna si kot spev krepak planinske je mladine. — Krasna si hči planin!

A ko prideš na ravnine,

zakaj te živa radost mine?

Mar veš, da tečeš tik grobov, grobov slovenskega domova?

In nehoti se vzbudi v človeku, da govori in kliče s Simonom Gregorčičem:

»Naraeti, vzkipi v tok strašan! Ne stiskaj v meje se bregov! Srdita čez branove stopile«

V Podbrdu stojimo. Nekako predolgo stojimo. Potniki-izletniki bodo zamudili v Ljubljani zvezo z drugimi vlaki. Vse do sedaj je šlo v redu. Kaj se je zgodilo?

Tako lete vprašanja.

Rožman, načelnik izleta, pojasnjuje:

»Tovariš izletnik je zamudil. Malo prehitro je odpeljal vlak, oziroma minuto prepozno je prišel na kolodvor tovariš-zamudnik. Vljudni so gospodje v Gorici. Telefonirali so v Podbrdo: Vlak z Jugoslavo ustavi v Podbrdu. Počakati! Zamudnika pripeljemo z drezino — s posebnim vlakom za njimi.«

Smeh, nejevolja, zbadljivke... Ročni bufet se oblega. Ročne granate s šifro »chiantie« eksplodirajo. Govori se o stari burki — igri »Zamujeni vlaki«.

Naposled smo dočakali. Vljudnost italijanska je pripeljala s posebnim vlakom s 24 sedeži, od katerih je bil zaseden samo eden — zamudnika iz Gorice v Podbrdo. Hote ali nehoti je nas 349 sopotnikov tako dokumentiralo svojo solidarnost z zamudnikom in žrtvovalo svoje zveze z drugimi vlaki...

Lokomotiva je zapuhtela. Skozi noč je šlo... In ko se je čez 15 minut zopet zadržalo, smo bili doma, v Jugoslaviji. Črna prst—Ajdovski gradec — Črtomirova lastnina in očka Triglav sta nas gledala.

Vlak je odpeljal proti Ljubljani.

(† Iv. Vuk.)

TEHNIKA

Milimeter

Če gledamo nazaj v zgodovino tehnike, je prav za prav težko najti tisti dogodek, oziroma iznajdbo, ki je sprožila velikansko delo, ki je ustvarilo današnjo tehniko. Gotovo je, da bi bilo človeško prizadevanje na tem področju zastalo Bog ve kje, če ne bi poznali recimo parnega stroja. Toda če gledamo prve poskuse Papina, ki svojih zamisli ni mogel uresničiti, ker so mu že pri prvem obratu popokale cevi, in prizadevanje Watta, ki je poleg vseh teoretičnih težav moral o tem ustvariti točno izdelan parni valj in valju primeren bat, oboje iz snovi, ki naj bi v pari dovolj dolgo zdržale, bomo spoznali, da sta se morali obenem s pogonskim strojem razvijati tudi obdelava in izdelava snovi. Še večji pomen kakor v prvih začetkih pa je dobilo obdelovanje materialov, ko so se začeli pogonski stroji uveljavljati v vsakdanjem življenju, ko so zrastle iz tal prve tovarne in so stroji začeli nadomeščati obrtniško izdelavo. Pri obrtniški izdelavi je mojster sodeloval pri izdelavi predmeta prav od začetka, dokler ni izdelek zapustil delavnice. Pozneje pa je ta način dela izpodrinilo v industrijski izdelavi »tekoče« delo. Posameznik je dobil v izdelavo samo še določeno delo na kakem predmetu, ki pa je moral biti izdelano natančno po načrtu, sicer se izdelani kosi ne bi skladali pri montaži. Vzemimo recimo avtomobil. Ali si moremo misliti, da bi polomljen del, ki ga hočemo zamenjati, morali še prej piliti, žagati, tolči in vrtati, da bi lepo pristojal na prejšnje mesto? S »tekočim« načinom dela je natančnost pri izdelavi dobila čisto poseben pomen. Natančnost je še otekočena s serijsko proizvodnjo. Brez natančne serijske izdelave pa danes ne bi imeli poceni biciklov, motornih koles, avtomobilov itd. Natančna izdelava je torej tudi neposredna posledica pospešenega izdelovanja v velikih količinah.

Danes se v mnogih obratih računa, da odpade na samo izdelavo predmeta komaj štiri-deset odstotkov delovnega časa, medtem ko odpade na merjenje in kontrolo šestdeset odstotkov dela. Seveda se za merjenje rabijo primerna orodja. V teku uporabe se tudi merilna orodja izrabijo in jih je treba od časa do časa preizkusiti. Pri preizkušanju merilnih orodij pa človeško oko odpove. Tukaj ni več merodajen milimeter, ampak samo njegovi majhni deli. Zato lahko kontrolna merila preizkušamo samo na zelo natančnih aparatih za merjenje. Pri takih merilih prihajajo čisto v območje fizikalnih zakonov, ki jih v navadnem življenju niti ne slutimo. Dvoje končnih ploskev, ki v takem stroju predstavljata mejo, do katere merimo, sta zbruseni tako natančno, da predstavljata najpopolnejšo zrcalo. Razdalja med njima je določena z natančnostjo nekaj desetstotink milimetra. Aparat se da nastaviti za posamezna merila, od katerih vsako posebej kaže svojo natančno določeno dolžino. Za prakso seveda ni potrebno, da bi imeli do 100 milimetrov dolžine vse možnosti, ki nam jih lahko da tako natančno merjenje. Do 100 milimetrov nam zadošča »samo« 142 različnih mer. Najmanjšo »dolžino«, ki jo tak aparat pokaže, je četrtrinka milimetra. Pri končnih ploskvah aparata lahko zasledujemo prav zanimive pojave. Če kontroliramo merilno pripravo, ki ima ravno tako natančno zbrusene ploskve kakor aparat sam, se obe ploskvi (med katerima je lahko v najslabšem primeru zaradi nevarnosti komaj nekaj desetstotinke milimetra prostora) tako prilepita druga ob drugo, da je potrebna precejšnja sila, če hočemo ploskve ločiti. Z začudenjem opazimo, da je sila, s katero sta se ploskvi v nekaj sekundah sprijeli, mnogo večja, kakor bi bila sila elektromagneta. Če bi pa pustili ploskve drugo k drugi stranji nekaj dni, bi videli, da jih s preprostimi sredstvi sploh ne moremo več ločiti. Šele z močnimi udarci ali pa z zelo veliko silo bi oba predmeta lahko razklenili, pri tem pa bi opazili, da končni ploskvi, ki sta se zlepili, nista nič več zrcalno gladki, kakor prej, ampak da sta druga iz druge iztrgali posamezne končke materiala, tako da v pokvarjeni zrcalni ploskvi vidimo primerno grobo površino. Površini obeh predmetov sta bili tako natančno zglačeni, da je ob dotiku začel material iz enega predmeta pronicati v drugega, pojav, ki ga drugače lahko dosežemo samo z velikim pritiskom ali močnimi udarci, če obenem oba kosa jekla dovolj razžarimo.

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

odpremlja denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem denarnem kursu. Vrš vse bančne posle najkulantneje. Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše ček, račune: Belgija: št. 3064-64, Bruxelles; Francija: št. 1117-94, Paris; Holandija: št. 1458-63, Ned. Dienst; Luksemburg: št. 5987, Luxembourg. — Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

Zahtevajte povsod naš list!

Kurenčkuva Neška ma tud beseda

Tu je blu glih na prazen sv. Treh kralu. Uzuni je blu že tku lepu, de b blu kar greh, če b člouk duma sedou pa douhčas predaju. Z douhčasam je zdej slab kšeft, če prou se glih douhčas ni prou nč pudražu, koker sa se use druge reči. Mende je pre-več tega blaga na svet, zatu je pa u-ustou pr ta stareh cenah. Men pa za douhčas ni prou nč. Jest ga na nucam,

ke morem ceu dan tku garat, ket črna žvina.

No, ke sem pu kusil mal voken udprla, de b se soba zluftala, ke moj mož tku kadi tiste štinkadores, ki jim praua Drava cigarete, ma prec soba tak čuden duh, de pride men naprej, koker de b pršla u kašna štala. U tak sob pa jest še pet menut na morem zdržat. Kar u glau se m začne vrtit, koker de b se na ringelšpil vuzila. Sej jest b mu že zdauni prepuedala te cigarete kadi, al kua pa čem? Ta srumak je holt držaun uradenk, pa s na more nč bulšga prvošt. Zdej ke s bo mogu še plinska maska kupet, mu pa še za Drava cigarete na bo ustal. Tu bo šele naroden zajnga, ke zdej tku kadi, koker kašen Turk. Zdej bo mogu pa kar križ naredit tud čez Drava cigarete. Tu vem, de bo tku siten, de ga na bo za prenašat.

Pa pestima Drava cigarete pr gmah. Men že kar slab ratuje, če sam slišem al pa guvarim ud nh. Asten, ke sem jest u sob mal voken udprla in pugledala skuz, če je kej ldi na cest, sem pa zagledala na cest kar cela ramunda smučarju in pa smučark u hla-čah, ke sa se bli prou gvišen namenem jit kam na Goluc smučat, sem dubila pa tud jest kar naenkot tak veselo du smučajna, de sa me začel kar pudplati srbet. Veste, soje čase sem bla tud jest tku zagrizena smučarka, de b mela ta narrajš ceu dan smuče na nugh. Še zvečer, ke b šla spat, b jih sam zatu djala dol, te b rjuh z nim na strgala.

Koker sem zagledala tiste smučarje na cest, sem pa kar rekla mojmu može, ke je

pr peč smrču, de nej se hifer naprav, de bova šla tud midva smučat gor na Sveta Mar-jeta, koker sva soje čase hudila. Veste, moj mož je blu tud hud smučar. Prou pr Svet Marjet pr smučajna sva se seznanla. On se je zaletu u en drevu s taka sila, de je telebnu na tla pu sneg, koker je biu doug in brok. Ke sem vidla, de na more ustal, sem mu pa jest hiter prskučila na pumuč, de sem ga spet pukone pustaula. No, in tku se je prouzprou najen znajne prču. Ke sem mu z moja palca še sneg nazadne dol z nega sklofala, m je biu pa tku hvaležen, de me je kar ubjeu in še kušent me je tou. No, pa se m nistem pu-stila, ke je mou take mestafe, koker kašen kozu ruge. Ud mene pa le ni tou jit več ne-kamer. Kar držu se me je, koker kloč. No, in tku je šlu pol naprej tulk časa, de sva se putočla. Zdej je že, kar je. Zdej se na da

Cez drn in strn

nč več pumagat. Če dubi ženska enkat dedca na glava, pa je fertik.

Ke sem letas na prazen sv. Treh kralu dedca tku deleč prpraula, de se je skubacou ud peči in se ubleku u smučarska uniforma, sem pa še jest hiter nateknila ene stare možuve hlače, pa sva ja mahelna z usa smučarska rišenge, preke glaunmu kuludvore. Tam sem kupila pr kas dve karte za turistusk ulak za ke in nazaj du Medenga. Dala sem zajne dvanaest dinar-ču. Pa sva se udufurala. Ke sem jest uzela s saba dva kuača, nama je ustal sam še osem dinarču. Moj mož je biu pa suh ket poper. Jest mislem de je bl pameten, de člouk na uzame s saba dost gnarja, če re me smučat. Kene, pr smučajna lohka gnar zgebi, al ga pa pol pu smučajn zapije, ke pu smučajn je člouk punavab zmeri žejen. O, jest sem heđu praktična ženska. Moj mož žiher nuč in dan Buga hval, de je dubiu tku dobra in pametna žena, če prou me ni ureden. Ampak, prou lepu vas prosem, de tega na bote mojmu može na nus

ubesel, Kar sem vam lla rekla. Če b on tu zvedu, b blu prec vogen u streh. Sej drgač se med saba čist dober zastopva, če niva skregana. Asten, gospoda moja: silencium! Sej jest glih na vem, kua je tu silencium. Ampak, keder začnem jest može kašna pridga delat, pa useli zareči nad mana: silencium! pa sem prec tih. Če jest vem, kua če mož s ta beseda ud mene, bote ja tud vi vedel, pa lepu mou-čal. Scer prauja lde, de beseda ni koja. Am-pak jest vam puvem in m tud žiher verja-mete, de je nahtera beseda še hujša, ket leu. Asten, še enkat: silencium!

No, ke sva se z možam prfurala ke du Mednega, sva ja pa prec ubrala gor preke Svet Marjet. Ceu pupodne sva se pol draj-sala tam ukul svete Marjete. Ke se je začeu pučas mrak delat, sva se pa lepu drajsala nazaj preke Mednem na kuludvor. Ke sva tam pugledala, če je že ulak pršon, sa nam pa puvedal, da ma skori ena ura zamude, koker punavab.

Ke niva mogla čakať na kuludvore usa premražena kar cela ura na vlak, sva pa stu-pila ke zraven k Cirmane u uštarja. K sreč sem mela še osem dinarču pr seb. Tku, de je blu glih še za pu literča, še dva dinarčka b nama ustala, če b na dala natakarc en di-narček za napitnina. Sej mož ga je tou še pu literčka naručit, pa sem ga s kumoucam dregelna in mu začepetala na uhu, de mam sam še en dinar. No, pol je dau pa gmah. Kar pr prazen flaš sva čakala na vlak. Koker je vlak prputou na kuludvor, sva pa hiter pu-pokala svoje kupita, pa zlezla u en vagon.

Skori du šenvida nama je šlu use pu sreč. Mejčken pred šentvidam je stopu pa en kun-dukter u vagon in začeu karte pregledvat. Ke sem mu najne karte pokazala, naj je začeu pa tku grdu gledat, koker de b naj tou pužrt. »Tu ja nisa ta prave karte,« je zarežu nad nama. »Tu sa ja karte za turistusk ulak, vidva se pa zdej vozta kar z navadenm ulakam. Kar dol bosta mogla jit, al pa še trinajst dinarju duplačat.«

»Lepu vas prosem, kuku pa morva midva še trinajst dinarču duplačat, ke mava pa uba skp sam še en dinaček premužejna? Tu je ja nemugoče,« sem ta reč kundukteri pujasnila.

»Tu je men prou use glih,« je spet kun-dukter zarežu nad mana. »Če nimata gnarja, se pa kar hiter izkubacajta ven iz vagona, ke mi morma naprej. Ala kar hiter!«

»Gespud! Al b na blu prou useglih, če b se midva s tem ulakam kar naprej pelata du lblane? Sej sva vender pušten vožna plačala,« sem ga še precej uluden prašala. »Če bo ta ulak ene par kil štajnkolna zavle naj več pu-nucu du lblane, bo pa turistoušk ulak tulk mu štajnkolna punucu, ke naj na bo treba pelat. Koker vidte, železensk derekcion na bo mou zavle tega prou nubene zgube.«

»Z vam se na bom tlela špetern. Jest sem uradna useba. Če me na bota pr te prič ubu-gala, bom pa žendarje puklicu,« se je kun-dukter še naprej ufeđu.

Jest sem že tla rečt, de nej kar žendarje pukliče, de se boma skp pelat. Sej pol bova z možam še bl na varnem. Prustora je blu pa tud zadost u vagona. Pa sem s nazadne mislela, piš me uh useksp. Jest pa moj mož niva kašna španska kiboborca, de b se u tak boj pušpala. Kar začela sva najna smučarska rupuťja puspraulat. Ke sva bla fertik, sva se pa ven iz vagona skubacala. Kuku sva pol z možam ušteme pu snegje iz šentvide du duma racala, pa raj na bom prpoudvala, ke vem, de b se vam smilla. Sam tu vam se pr te prloznost puvem, de sem prec, koker sva dam pršla, usa tista smučarska rišenga razsekala in z no u peč zakurila, de sva se mal pu-grela. Pa tu sva s tud še tist večer naprej uzela, de na bova šla nekol več Svete Marjete s smučkam ubiskat.

Čakte no še mal. Tula vam morem pa tud še puvedal, de na bote rekcl, de na znam ma-nire. Una nedela je biu moj gud, koker je punavab usak let ta dan. Z useh peteh delu

Na božji črvi

V čem je skrivnost uspešnih vzgojnih del in prizadevanj? V zavesti, da »... obrode sad v potrpljenju.« Vedno nam nekaj za-dera, kadar mislimo na vzgojitelje. Tudi na tiste, ki vzgajajo s listom in s peresom. Počasi kali zrno v zemlji, polagoma obrodi sad dobra beseda v srcu. Kdo more videti, kako raste zrno; kdo more vedeti, kako raste milost v duši? Obojna rast je skrivnostna. Kmet ne nosi sejačke in srpa obenem na polje. Danes sejal, jutri žeti — ne gre.

»Nobena beseda se ga več ne prime!« toži mati nad otrokom. Seveda! Preveč naukov in spominov otroku in sploh človeku otopi srce. Drugi sežejo po palici. Pa »kogar je veliko bitt, tega je malo užitit,« pove pregovor. Opo-min in kazen, oboje je dobro; toda oboje ob svojem času, ob redkem času — v potrpljenju.

Pravi sejavac mora biti zbran, čuječ, mi-ren v svojem delu. Vzgojitelj, ki se razburja pred učenci, je za tisti čas že izgubil zmago nad njimi. Zmaga je tedaj na strani učencev, ki potrpe s takim učiteljem. »Danes je bil pa kratko nasajen!« so rekli učenci o njem.

Dobro sejanje je bilo prej, ko poljedelci še niso imeli sejnice (stroja), velika umetnost. Včasih si je privezel belit prt ob ramenih in ga napolnil z rumenozlatimi zrnji; s pobožnim izrekom: »V imenu Tolažnika sv. Duha in sv. Janeza, učenca božjega!« je prišel svoje delo. Potem pa je šel in sejal seme s tiho resnobo in z nekakšno slovesnotjo. Gor in dol po dolgih razorih, a vselej — v potrpljenju.

Se pomembnejša je duhovna setev. Nauk in opomin naj ztvira iz ljubezni, da bo lepa beseda našla lepo mesto. Kdor kara ali ka-znuje iz ljubezni do Boga in iz ljubezni do dotičnega, mu bo gotovo koristil. Kdor pa hoče z opominom in kaznijo doseči kaj drugega, kakor da bi častil Boga in pomagal onemu, ki ga muči in strahuje: s takem sejalcu in strahovalcu moramo kar varnost trdit: da prihaja resnica iz kalnega narava. Boljše zamol-čati kako resnico, kakor jo povedati na ne-prijazen način. Za vzgojno delo je treba ve-liko dobrega in plemenitega srca.

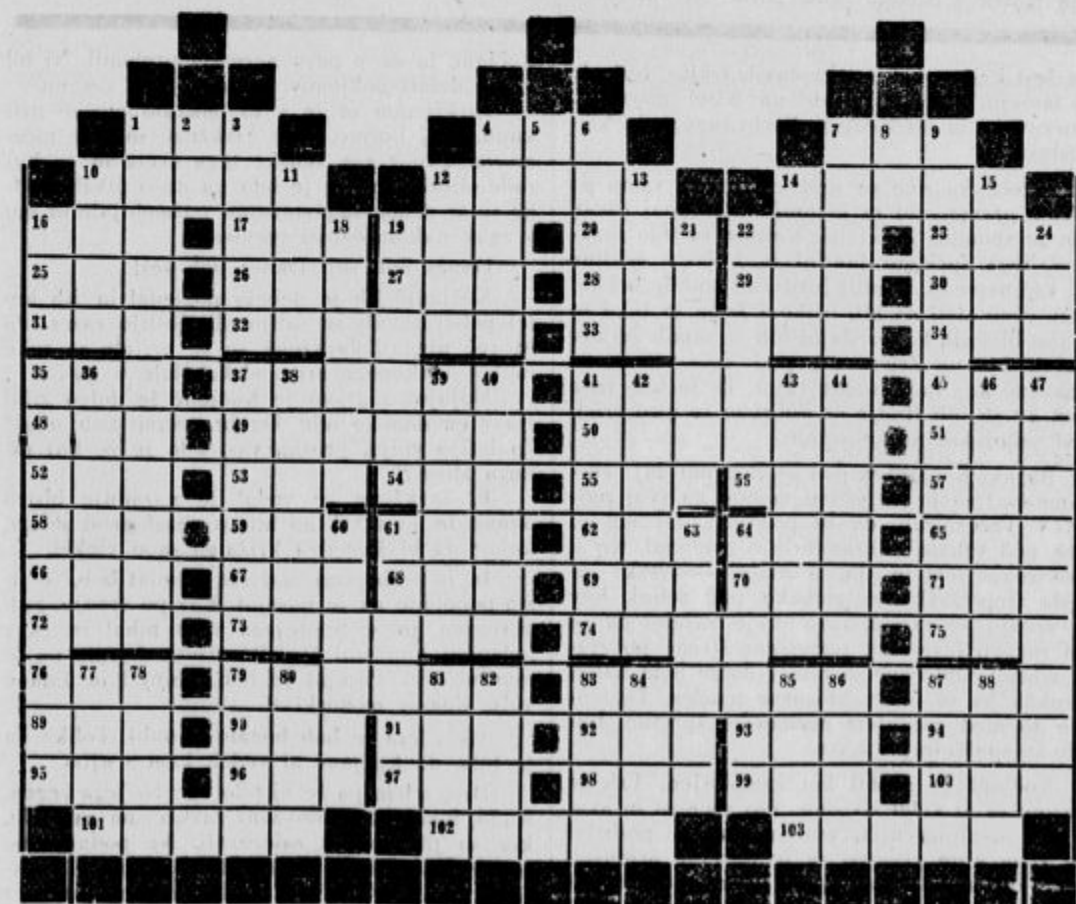
Spreminjajoča se moda

Že jeseni smo videli, kako je moda prožna, saj je bilo že vse pripravljeno za jako »žen-sko poudarjeno« sezijo, ko so nastale vojne homatije. Tisti, ki modo krojijo, pa niso bili nič v zadregi. Zakaj, že čez nekaj dni nato smo dobili kar številne primere oblek, ki so se pri-lagodile vojni. Zlasti so se morala spremeniti pokrivala, ker se pač dajo najlaže spremeniti. A tudi obleke in plašči so se predručali, se-veda največ le glede na okraske. Epotele, vr-vice in okrasni iz vrvice so prišli na prsi, ra-mena in hrbet. Tako vidiš kako pokrivalo, ki se z letali kar kosa, kdo bo prej sfrčal kvi-šku. Ali je pa eno, na katerem je obviselo padalo; na tretjem pa poudarjajo vihrajoča peresa vojaško črto.

V nekem kitajskem kinu je visela tabla z na-pisom: »Ne kadite! Pomislite na veliki požar v Kantonu!«

Spodaj pa je nekdo pripisal: »Ne pljuvajte! Pomislite na veliko povodenj v Hankavu!«

Križanka

Vodoravno: 1. Sladka stvar, tudi kovina. 4. Mala lesena hišica. 7. Finsko pristaniško mesto, ki v tej vojni največ trpi od letalskih napadov. 10. Slovenski pisatelj, avtor »Serenissime«. 12. Grški junak iz Salamine, ki se je udeležil oble-ganja Troje. 14. Moška oseba iz sv. pisma. 16. Druga beseda za zbor, tudi kraj v cerkvi. 17. Pla-čilno sredstvo, nakazilo za določeno vsoto. 19. Sla-bo tekoča mastna snov v narečju. 20. Manjše vrste zločinec. 22. Osební zaimek. 23. Neizprosen, na-sprotje ob mehak. 25. Romunska reka, pritok Do-nave. 26. Žensko krstno ime. 27. Strupena domača plazilka. 28. Del voza. 29. Slovenski ljudski običaj, ples, zabava. 30. Pritrdilnica v češčini, tudi 4. skl. besede pod 98. vodoravno. 31. Smuči, smuka. 32. Gora v Savinjskih planinah. 33. Majhna beležka,

kratko sporočilo. 34. Glasbena lestvica. 35. Boleča stvar, rastlinski izrastek. 37. Spominsko darilo (n. pr. obesek), ki ga človek vedno ima pri sebi in mu je nadražji. 41. Grški junak, ki se je deset let vračal v domovino, po njem se imenuje Ho-merjev er. 45. Pesniška vprašalnica. 48. Svetnik, po katerem se imenuje znana sol. 49. Pospeši, hi-treje napravi. 50. Druga beseda za ravnino. 51. Rimski pozdrav. 52. Član starega azijskega nardo, ki je doigo vladal Slovanom. 53. Cerkveni iz-raz, pomeni »molite«. 54. Osební zaimek (v 3. sklonu). 55. Ruska reka, pritok Volge. 56. Neumen. 57. Amerikansko zganje. 58. Umetniški izdelek. 59. Druga beseda za lepilo, tudi desni pritok reke Drine. 61. Poseduje, vsebuje. 62. Druga beseda za tlo, tudi krajevno določilo. 64. Razlega, doni. 65.

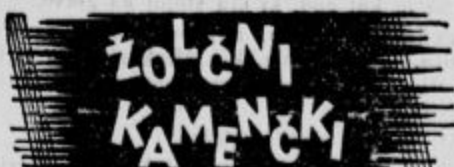
Vzklik. 66. Italijanska reka, tuji žensko krstno ime. 67. Vzklik, pogost v narodnih pesmih. 68. Pri življenju, ni mrtev. 69. Drugo ime za očeta. 70. Bivša poljska politična osebnost, tudi odeda. 71. Rudniški izkop, rudnik. 72. Se menjava z nočjo. 73. Namera, načrt. 74. Druga beseda za sli-čnost, primerjavo. 75. Osební zaimek kot pri 22. vodoravno. 76. Grška črka. 79. Draga črna snov, podobna marmorju. 83. Kile, vik, ukanje, tudi po-seben izraz za neprijeten občutek, n. pr.: kisel kot... 87. Zarja, prvi svet. 89. Divja mačka, tudi začarani krog. 90. Krajni konec zemeljske osi, ali magnetne igle. 91. Prisodobna za žensko. 92. Bivališče blaženih. 93. Glej 66. vodoravno. 94. Oblika glagola imeti. 95. Osební zaimek. 96. Krat-ko domače moško ime. 97. Gorovje ob Drini, kjer so Srbi porazili Avstrijce. 98. Žensko krstno ime. 99. Tanko vlakno. 100. Industrijska rastlina. 101. Žensko ime, tudi opera. 102. Kar ni krivo, ne ro-bato. 103. Kmet, po katerem se imenuje znana Savinjska dolina.

Navpično: 1. Levstikova vzorna zgodovinska povest. 2. Vzklik. 3. Pravičen, prijeten, radodaren. 4. Drugo ime za ptico-roparico. 5. Kazalni zaimek. 6. Svetnik, ki mu pozvanjajo na Šmarjni gori. 7. Umetna pesem. 8. Pevska partija. 8. Pogojna členica. 9. Začetek priljubljene slovenske narodne popev-ke. 10. Vojaška celota, enota. 11. Glavno mesto Italije. 12. Muslimanski bog. 13. Španska reka, ki se pri Lisaboni izliva v morje. 14. Notranjska reka — ponikalnica — predhodnica Ljubljanske. 15. Ita-lijanska reka, ki teče skozi Firence. 16. Del, ko-mad, tudi ptič rumenokljun. 18. Neprijetna sta-rostna nadloga. 19. Železniška postaja in mesto na progi v Sušak. 21. Daljica, ki veže točki kro-govega oboda. 22. Druga, celo slična beseda za opisani. 24. Nizko ležeč kraj, dolina, tudi vas pri Ljubljani. 35. Zgodovinski grad v Parizu, sedaj ljudsko gledališče. 36. Gozdno grmičevje. Jagoda, tudi slovenski dramatik. 37. Grški bog. 38. Gora v Palestini, znana iz svetega pisma, beseda po-meni tudi veliko grozodejstvo. 39. Fina, lahka lka-nina. 40. Kraška reka ponikalnica, ki se pri Der-vinu izliva v morje. 41. Opeharjen, človek, ki so mu nasilno vzeli imetje. 42. Ena izmed Združenih držav Severne Amerike (ob gornjem toku reke Missouri). 43. Invalid, ki mu manjka ud. 44. Mlada kokoška, enoletna. 46. Vojno orožje in prometno sredstvo. 47. Druga beseda za prenovljen, resta-viran. 60. Kraj na Gorenjskem. 61. Prebivalec znane vasi pri Ljubljani, katere ime ima samo dve črki. 63. Vrtina evetlica. 64. S kisom začnjen. 77. Domače moško krstno ime. 78. Član starega sveto-pisemskega naroda. 79. Priposedni pesnik, ki ope-va večje dogodke, ali osebe. 80. Steklenica v srbo-hrvaščini. 81. Miselní utrinek, tudi traka. 82. Reka v Črni gori, tudi izraz pri tehtanju. 83. Črna ptica — krogar. 84. Navsezgodaj. 85. Nekdanji rimski oblastnik. 86. Rimski filozof. 87. Reka na Koro-skem. 88. Mož, ki se po njem imenuje znana sara-jevská mošeja

Rešitev zlogovne križanke z 21. januarja

Vodoravno: 1. Gorica. 3. Tema. 5. Pisa. 6. Ne-lepo. 8. Pazi. 10. Teži. 12. Sava. 13. Vile. 14. Doga. 16. Masa. 18. Maroko. 19. Veda. 20. Reka. 21. Zala. 23. Vače. 25. Meka. 26. Kosa. 28. Nika. 30. Kako. 32. Lira. 33. Zelo. 35. Vaja. 37. Mama. 39. Kuta. 40. Riga. 41. Gobe. 43. Loka. 45. Mura. 46. Telo. 48. Ziva. 50. Vaja. 52. Kaja. 53. Veža. 55. Rima. 57. Tiho. 59. Vazali. 61. Pena. 62. Rupa. 63. Giba. 65. Teme. 67. Zaga. 68. Buša. 69. Riba. 70. Siga. 71. Biga. 72. Vino. 74. Tisa. 76. Rado. 78. Šiti. 79. Zika. 80. Tonaža. 82. Ragu. 84. Nika. 86. Šuma. 87. Ziča. 88. Neto. 90. Baku. 92. Kepe. 93. Buri. 94. Dati. 96. Baža. 98. Miha. 99. Tuba. 102. Toži. 104. Leča. 106. Gama. 107. Soba. 108. Para. 110. Laze. 112. Mula. 113. Ruta. 114. Seve. 115. Lima. 118. Baza. 119. Vida. 120. Pepita. 122. Togo. 124. Paka. 126. Pila. 127. Poni. 128. Jona. 130. Bi-pi. 132. Nalika. 133. Kozla. 134. Dasi. 135. Notica.

Navpično: 1. Golijo. 2. Capa. 4. Mate. 5. Piva. 6. Nele. 7. Poseka. 9. Zima. 11. Zima. 12. Sako. 13. Vida. 15. Gaza. 17. Sava. 19. Veka. 20. Resa. 22. Lani. 24. Ceka. 25. Mera. 26. Kolo. 27. Sova. 29. Koma. 31. Koča. 32. Lipa. 33. Zeta. 34. Nega. 44. Kava. 45. Muja. 46. Teža. 47. Bari. 49. Vati. 51. Java. 52. Kali. 53. Vena. 54. Hupa. 56. Magi. 51. Java. 52. Kali. 53. Vena. 54. Hupa. 56. Magi. 58. Hote. 60. Zato. 61. Pega. 62. Ruša. 64. Baraga. 66. Merino. 67. Zagati. 68. Butara. 71. Biti. 72. Vi-ka. 73. Kuna. 75. Sara. 77. Doni. 78. Silo. 79. Zima. 80. Toča. 81. Zane. 83. Guha. 85. Kadi. 88. Supé. 87. Ziri. 89. Toda. 91. Kuba. 92. Keja. 93. Buba. 95. Tito. 97. Zale. 98. Mira. 99. Tuma. 100. Soba. 101. Sapa. 103. Zila. 105. Cari. 106. Gala. 107. Soba. 110. Rase. 111. Zeli. 112. Muza. 113. Ruda. 115. Veto. 117. Mapa. 118. Balina. 119. Vila. 120. Peni. 121. Tajó. 122. Gobi. 125. Kapuca. 126. Pika. 127. Poza. 129. Nada. 131. Pino.

Znani SALVAT CAJ proti toč-nim kamenčkom in bolečinam zložnega mehurja se dobiva pri glavnem zastopniku: Apoteka Sv. Ivana, Zagreb, Kapitul 17. — Prospekt o zdravljenju po-ličimo zastoni.

O. z. S. br. 27870-1936. Rn. 3487.

MLADI SLOVENE

Kako je Tonček kosmatega Matevža ujel?

1. Kosmati Matevž je bil daleč naokrog znan razbojnik. Pred sto leti se je klatil po notranjskih gozdovih in prežal na svoje žrtve. Nobena cesta, nobena kolovozna pot ni bila varna pred njim. Kar na lepem je planil izza širokega debela in napadel nič hudega slutečega kmeta, ki se je vračal iz bližnjega trga v domačo vas. Grozeče mu je pomolil pištolo pred nos in mu pobral ves denar. Zastonj so gozdarji in birači iskali njegovo skrivališče sredi temnih gozdov. Nekega dne se je vračal premožen kmet na svojem vozu iz trga domov. Cesta se je vila daleč proč od gozda in še več drugih vozov je spremljalo kmeta. Kosmati Matevž je dobro vedel, da ima kmet v mošnjičku 300 goldinarjev, ki jih je dobil za prodano rž. A preveč tvegano se mu je zdelo, da bi ga napadel kar na odprti cesti. Bogatega plena pa ni hotel opustiti kar tako. V primerni razdalji je sledil ropotajočim vozovom.

Medtem se je stemnilo. Kosmati Matevž je počakal v senci velikega skednja, da je kmet konje izpregel in odšel v hišo. Potem se je po prstih sp plazil na dvorišče in se postavil pred odprto okno.

Kmet je ta čas sedel v izbi za mizo in štel denar. Njegov sin Petrček je videl, kako se kovanci v svitu lojenke lepo leskečejo in iztegnil je ročico, da bi jih prijel. Oče ga je udaril po roki, mati pa ga je potolažila:

»Pokažaj, Petrček, da oče denar prešteje, potem dobiš goldinar!«

Petrček pa s tem ni bil zadovoljen. Začel je tuliti, da se je oče zmerom znova zmotil pri štetju.

Zunaj je zalajal domači pes, ki je zavohal v Matevževem žepu klobaso.

Oče je jezno zaklical: »Petrček, če ne boš tiho, bom dal ves denar psu!«

Petrček pa je tulil kar naprej. Oče je tedaj pograbil mošnjiček, v katerem je bilo še več kot 200 goldinarjev, in ga pomolil skozi okno, rekoč:

»Na, Sultan, na!«

A kaj je tedaj storil kosmati Matevž? Izkoristil je priliko in v potegnil mošnjiček kmetu iz rok. Preden je presenečeni kmet prišel do sape, je bil razbojnik že daleč...

2. Nazadnje pa se je kosmati Matevž le ujel v past.

Pri vaškem mlinarju je služil za pomočnika čvrst fant, ki mu je bilo ime Tonček. Ničesar drugega si ni tako vroče želel kakor to, da bi tudi njemu glasoviti razbojnik prekril pot.

»Vse kosti mu bom zdrobil!« je zagrozil, ko so mu ljudje o kosmatem Matevžu spet pripovedovali hude stvari.

Ljudje pa so se mu smejali:

»Petelinček, ne repenči se! To niso mačkine solze. Kaj boš pa počel, a če ti bo rokomavh pomolil pištolo pod nos? Pred nekaj leti ga je prav takle vročerkvnež hotel ukrotiti z golimi pestmi. Mahnil jo je v gozd, da bi ga poiskal. Pa ga ni bilo več nazaj. Sele čez nekaj dni smo ga našli. Imel je drobno luknjico v čelu... mrtev je bil, čisto mrtev!«

Tonček pa se ni dal ugnati. Imel je pač svoje načrte in naklepe.

Nekaj dni nato se je vračal iz mesta, kjer je za svojega mojstra iztirjal nekaj starih dolgov. Dvesto zvenkljavih goldinarjev je nosil v usnjeni vrečki.

Zvižgal je veselo pesem predse in po taktu udarjal z grčavo palico ob tla, ko je korakal skozi samotni gozd.

Ko je bil komaj še pičlo uro oddaljen od domače vasi, je nenadoma zaslišal v gostem grmičevju za seboj sumljiv šum. Hitro se je obrnil — in pred njim je že stal širokopleč hrust, s črno masko na obrazu in mogočno pištolo v roki.

»Stoj!« je zakričal razbojnik. »Samo gani se in takoj dobiš kroglo v srce!«

Tončka je obšla divja jeza, a pomagati si ni mogel. Pokorno je obstal.

»Snemi torbo s pasu in vrzi palico na tla!« mu je ukazal razbojnik.

Tudi temu ukazu se je moral Tonček s škripajočimi zobmi pokoriti.

Ropar je pograbil težko vrečko z denarjem in jo vtaknil v svoj žep.

»Tako, zdaj pa poberi šila in kopita in steci domov!« je zadovoljno zarenčal. »A gorje ti, če se le enkrat obrneš!«

Tonček pa je obstal na mestu in žalostno rekel:

»Matevž, glej, če se vrnem domov in me mojster vpraša, kje imam denar...«

»Ah kaj!« se je kosmati Matevž grdo zarežal. »Povej mu, da sem ti ga jaz vzel. Če ne bo verjel, pa naj me pride povprašat!«

»Ne bo mi verjel, res ne,« je Tonček ponižno nadaljeval. »Prepričan bo, da sem denar zapravil s kvartanjem in pijančevanjem. Prosim te, bodi tako dober in preluknjaj mi s

sveto!«

Narobe svet...

Za smeh in kratek čas

Kako se jaz učim

Zvečer ob sončnem vzhodu skočim iz postelje, vzamem smuč in se grem sanjkat. Sanjam se tako dolgo, dokler nimam smuč še kaj namažane. Ko pa sije luna takó svetlo, da je okoli mene temno kot v rogu, se odpeljem peš domov.

Hitro popijem žgance in popjem mleko. Ko sem tako sit, da mi želodec od lakote kruli, vzamem v noge računico in se iz nje naučim pesem. Ko jo dobro znam, si nataknem rokavice na noge in grem bos za peč. Za menoj hoče pes, ker pa je peč preniška, ne more skočiti nanjo. Primem ga za ušesa in potegnem gor. Tam začne vleči dreto. Zunaj pa mačka s svojimi lajanjem brani hišo.

Iz najlepšega sna me s svojim meketanjem prebudi petelin. Mekeče zato, ker je sneg mrzel in ga peče v noge. Moram vetati in mu dati koruzo. Ko jo popije, spleza v drvarnico in tam začne loviti miši. Nato moram krmiti puiške, ki me sprejmejo z glasnim rezgetanjem. Dam jim vodo. Ko jo pojejo, prihrči stara svinja in jih boža po kodrolastih glavah.

svojo pištolo rokav, da bom mojstru lahko luknjico pokazal. Potlej mi bo gotovo verjel.

Kosmati Matevž se je zagrohotal, da je šlo skozi ušesa.

»Dobro, fant,« je rekel židane volje. »Če nimaš druge želje kakor to, ti rad ustrežem. Saj me nič ne stane!«

Pomeril je in sprožil. Krogla je prevrtala Tončkov rokav.

»Se eno!« je zaprosil Tonček.

»Nak, to pa ne gre,« je odgovoril razbojnik. »Več nabojev nimam v pištoli.«

Tončku so zažarele oči.

»Tako? Nobene krogle nimaš več?« je zaklical. »Čakaj, rokomavh, jaz ti bom pokazal!«

Vrgel se je na razbojnika, ga objel s svojimi medvedje močnimi rokami in ga tresel na tla. Kosmati Matevž je divje zaklel in se branil na vso moč. Tonček ga je z eno roko stisnil za grlo, z drugo pa je pograbil palico in ga začel mlatiti, da je bilo hudo.

Šele tedaj, ko je razbojnik kot prevrnjena vreča ležal v mahu in presunljivo stokal, ga je Tonček izpustil. Zvezal mu je s pasom roke, ga zgrabil za ovratnik in postavil na noge. Pištolo in torbo z denarjem je varno shranil, razbojnika pa je sunil s pestjo in mu ukazal:

»Naprej!«

Lahko si mislite, kako so ljudje strmeli, ko je Tonček pičlo uro nato s svojim ujetnikom prikorakal v vas! Staro in mlado je drvele skupaj, da bi si prepozna razbojnika ogledalo od nog do glave.

Proti večeru so prihiteli birači in odgnali kosmatega Matevža s seboj. Tonček je dobil sto goldinarjev nagrade za svoje junaško dejanje in najlepša deklina v vasi se je zagledala vanj in postala čez nekaj let njegova žena. Tonček si je postavil v sosedni vasi svoj mlin ter živel v njem srečno in zadovoljno do smrti.

Potlej odidem nazaj v hišo, kjer mi perešnik napiše nalogo. Za plačilo ga tako lepo obrišem in očistim, da je vse črn. Na peči odprem knjigo in se z zaprtimi očmi naučim na pamen še nekaj poevstic. Dalje ne morem pripovedovati, ker se zmerom — spim.

Edvard Velbi, uč. I. r. mešč. š. v St. Vidu nad Ljubljano.

Voznik Joža

Zadnjič mi je voznik Joža pripovedoval tole svojo dogodivščino, ki je od prve do zadnje črke zlagano resnična.

Nekega dne se je Joža peljal po cesti tako počasi, da je bil ves premočen od hoje. Nenadoma je srečal voz, ki je bil vanj vprežen neki gospod, na vozu pa je sedel in se zabaval konj. Konj je z bičem udrihal po gospodu in kričal: »Danes meni, jutri tebi!«

Potem je Joža srečal cesto, ki je hodila po neki gospodični. Hodila je tako hitro, da bi jo 100-letni fantek z lahkoto zadaj pustil. Ker ni imela

daru govora, je tako vpila, da bi bila kmalu vsa dežela ošlepla. Ker je Joža hodil po sredi ceste, se je gospodična zadržala nad njim, naj gre cesta iz njega. Ko je gospodična odšla dalje, ji je Joža pokazal iz preluknjane škornja figo.

Zdajci je Joža opazil, da je zaton padel v sonce. Bliskovito kot polž jo je ubral domov. Hiša je skočila vanj, postelja pa se je vrgla nanj in sladko zasmrčala.

Za danes naj bo te dogodivščine dovolj, ker se je prelomilo črnilo in razlilo pero.

Tina Janc, Zabreznica, p. Zirovnica.

Nekaj sestavkov bo Kotičkov striček objavil še prihodnjo nedeljo in obenem razglasil izid zbiranja.

MLADA NJIVA

Legenda o sv. Antonu

Zimski večer je bil. Čez zasnežene poljane je bril mrzel veter. V luninih žarkih se je iskriko po snegu milijon draguljev.

Ob robu gozda je slonela nizka koča. Na ognjišču je še tla žerjavica. Ob njem je bila zbrana družina. Prejšnji dan so otroci pojedli zadnji kos kruha in zdaj niso imeli ničesar.

Mati pa ni obupala; saj je bil ta dan god sv. Antona, njega, ki daje revnim in potrebnim kruha. Zato je sklicala vso družino k molitvi na čast sv. Antona, da jim pomaga iz hude stiske. In tako je donela iz borne kočice pobožna molitev v jasno zimsko noč.

Nenadoma je nekdo potrkal na okno. Družina se je zdržnila sredi molitve. Tedaj je potrkalo vdrugič. Oče je vstal in šel odpirat.

Čez prag je stopil star mož s srebrnoblado brado. Izpod gostih obrvi so gledale mile oči.

»Dobri ljudje, dajte mi kosček kruha; že ves dan nisem imel griljaja v ustih,« je zaprosil.

Oče in mati sta se žalostno spogledala, otroci pa so začudeno strmeli v poznega gosta. Oče je odmahnil z glavo in rekel:

»Žal nam je, da vam ne moremo postreči. Radi bi vam pomagali, pa sami nimamo skorjice kruha pri hiši.«

Starček se je dobrohotno nasmehnil in rekel:

»Hvala, stokrat hvala! Sočutna beseda, ki ste mi jo dali, je vredna mnogo več kot z nejevoljo darovana miloščina.«

Na te besede je izginil.

Zdajci je najmlajši iztegnil roko in pokazal na omaro:

»Lej, mama, lej! Kruh!«

Mati je pogledala tja in ostrmela: na omarici je res ležal velik hleb kruha. Sele v tem trenutku je spoznala vsa družina, koga so imeli v gostih. Sam sv. Anton je prišel k njim! Pri srčno so se zahvalili Bogu za nepričakovano rešitev.

Mati je začela kruh deliti med otroke. A glej: naj je odrezala od njega še toliko kosov, hleb je bil zmerom enako velik.

Tako je Bog blagoslovil revno družino na god sv. Antona.

Štefka Drolc, dijakinja kl. gimn., Maribor.

Sestrici

Snoči v tihem mraku zvon pozvanjal je, moj spomin pri tebi, sestra, sanjal je.

Pod žalujko vrbo, v grobu zdaj počivaš, a pri Bogu večni pokoj, mir uživaš.

Jože Babič, Trbovlje.

Olikanost

Francek in Micka sta šla teta voščit za god. Na mizi sta ležala dva kosa čokoladne torte, eden manjši, drugi večji.

»Radovedna sem,« je rekla teta, »kateri izmed vaju je olikanejši.«

»O, to je pa Micka,« se je odrezal Francek in hitro vzel večji kos.

Kočjanč in se v pasu nerodno prelomil. Ni bil vajen delati poklonov, štorasti mož, res ne.

Žarkženam se je s to pohvalo močno prikupil. Kaj hočete, tudi žarkžené so bile ničemerne kakor vse ženske tega sveta in so kaj rade slišale, če jim je kdo na dušo pihal. Sladko so se dedcu zaglamanemu nasmehljale in mu v znak naklonjenosti svetovale:

Danes bob seji! Danes bob seji!

Kočjanč jih je debelo pogledal in jih hotel pobarati, ali se šalijo ali mislijo zares. Pa ni več utegnil žarkžené so se prijele za roke in kot lahkonožne srne odskakljale v goščo.

Majajoč z glavó je Kočjanč še dolgo zijal tja v en dan ko tele. Da bi pozimi bob sejal? Za božjo voljo, prosim vas, kdo je že kaj takega slišal?!

E, žarkžene že vedo! je nazadnje bistro uganil in jo s takšno hitro rezal proti domu, kakor da bi šele dva križa za sabo vlekel.

In je prebrisani mož res posejal bob, še tisto popoldne ga je posejal. Kar po srenju. Suh gorenjec je s Srednjega vrha pihal in ga z ledenimi kleščami ščipal v ušesa. Njemu pa še mar ni bilo. Posejal je bob, posejal in židane volje domov odštokljal.

Tisto leto je bob bogato obrodil. Toliko ga je bilo, da Kočjanč ni vedel, kam z njim.

Drugo leto pa že ni bilo več božjega žegnja. Hudó, hudó so se dovžani žarkženam zamerili, ker so jih povsod zalezovali. Ne podnevi ne ponoči jim niso dali miru. Hoteli so, da bi žarkžené, zlepa ali zgrda, tudi njim pomagale z dobrimi nasveti. Žarkženam to nadlegovanje ni bilo všeč. Uzaljene so jo iz naših krajev popihale za zmerom.

Mlakarjev stric je končal. Srdenasto je pogledal izpod čela in s pestjo udaril po mizi — treskl, da je tresčilo kot ob hudi uri.

»Ti sprijeni fantini in avšaste deklino so vsega krive!« je zarohnel. »Če bi teh ne bilo, bi žarkžené še dandanes po dovških goščah rajale in dobro bi se nam godilo!«

Poklical je novo merico, razkačeni mož, in s takšno togoto zliž vase strup, da je kar pljusnilo — treskl! kakor da bi debel kamen vrgel v tolmun.

Mirko Kunčič:

Pravljice in pripovedke izpod Triglava

18.

Žarkžene na Zrnovem robu

Mlakarjeva strica na Dovjem je večkrat kakšen zlodej nemarni po trebuhu črvičil. Strašne so bile tiste minute, kot uročne so bile! Prežaljeni mož kar ni našel in ni našel obstanke doma. Bridko se mu je razlilo v spomin, kako je na tem svetu sam, čisto sam, kadar ni božje kapljice pri hiši, in kako je njegov trebušček na milost in nemilost predán zlodeju nemarnemu, da uganja svoje vragolije po njem.

Malo je še po omarici v steni pobrkjal, malo še v brke zarenčal, potlej pa se je na hitro poslovil od kajže v rebri in odcokljal v vas. Kar na rokah je kot zemeljsko kroglo svoj rejeni trebušček v gostoljubno Potokarjevo hišo prinesel. Toliko je še imel moči, da je krepko pozdravil: »Bog ga daj!« Potlej se je v bohkovem kotu sesedel na klop — treskl! in je bil do kraja skrušen mož. Nobene več ni zinil. Samo zvižal se je kot gad, ki mu stopil na glavo.

Potokarjeva Anka, najzgovornejša ženica tiste hiše, je že vedela, kje Mlakarjevega strica čevlji žuli. Kot navit gramofon ga je sočutno pobarala:

»Ali vas pet daj, stric?«

»Oh, spet, spet,« je zatarnal Mlakarjev stric in mučniško nakremžil obraz.

»Pa bi malo pozebrali,« mu je svetovala Anka.

»Saj žebram, pa še kako žebram,« se je zarotil Mlakarjev stric in kot k prisegi dvignil roko.

»Pa kako to, da nič ne pomaga?« se je čudila Anka in majala z bradó.

Mlakarjev stric jo je kljukasto pogledal in besede so se mu v prirojeno modrost sprevrgle.

»Si že pozabila,« je zagrmel nad njo, »si že pozabila, kako pišejo svetopisemske bukve? Takole pišejo: Pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal! — Brž mi daj merico zelenega. Z njim bom zlodeja pánal!«

Puntarska kri se je prebudila v Mlakarjevem stricu. Z desnico je požugal zlodeju, ki mu je po trebuhu rogovilil, z levico pa je krvoločno nágnil merico in pljusnil vase zeleni strup. In glej čudo: zlodej nemarni v njegovem trebuhu se je zvil v klobčič kot jež in niti s krempeljčkom ni več mignil. Bil je ustrahovan.

Mlakarjev stric si je zadovoljno obrisal brke, ki so mu kot lepo zapečen kifelček pod nosom visele, in zmagovalno stisnil iz sebe: »Treskl! Pa sem ga!«

»Hvala Bogu,« se je oddahnila Potokarjeva Anka. Iz previdnosti pa mu je kot lačni ribici vrgla novo vabo: »Ali bi še enega, stric, da bo do kraja ukročen?«

»Pa ga daj,« je mogočno pokimal Mlakarjev stric.

Kar na mah je postal spet drenova grča in neugnan besednik. Z bistrim pogledom je zakolovratil po hiši in preštel ušesa, ki so se kot žejni lijak okoli peči gnetla. Bilo jih je kar čedno številec. Ne bo marjal gluhim stenam, hvala Bogu! Nič ni pobaral, ali je komu prav ali ne; kar skočil je — treskl! v reko dogajanja, ki so mu jo vrtinčili spomini na stare čase.

»Takole ponoči,« je začel in z njegovega glasu je zadihala preteklost, »takole ponoči, ko

me šest križev kot šest grčavih trklóv teží, da ne morem spati, mi pride na misel marsikaj. Cmeravega in burkastega. Prebrisane in klamastega.

Sinoči, ko sem se spet kot presit vamp po ležišču premetaval in zastonj oči skupaj tiščal, sem se spomnil žarkžená. Kakšne so bile žarkžené, tega sprideni fantini in avšaste deklino nič več ne vedo. O mili Jezus, ali so bile brhké! Zlati, čisto zlati so bili njihovi lasje in tako so se jim bliščali, kakor da bi bili iz samih žarkov stani. Tja na Zrnov rob pod Večernicami so žarkžené kaj rade hodile rajat. To je bilo tiste čase, ko so bili ljudje še dobri in se niso grizli med seboj kot psi in volčje.

Rajniki Kočjančev ded — Bog mu daj sveta nebesa! — jo je pozimi mahnil na svoj pašnik v Večernicah, da bi pogledal, ali mu ni sneg pod vrhom kakšno brinjo prelomil. Ko ti tako cokol sem in tja, ti zdajci — treskl! zagleda trop žarkžená globoko pod seboj. Kar po srenju so rajale, tako divje rajale, da so jim razpeti lasje kot razmršene širne po zraku vihrali. Obledene so bile v dolge bele halje, v rokah pa so imele prozorne tenčice. Te tenčice so med rajanjem neznanako spretno dvigale in spuščale po taktu.

Kočjanč je obstal kot zamaknjen. Takšne krasote še ni videl živ dan. Vso večnost bi svoje oči pasel na njih, vso večnost bi poslušal kot zvon ulite glasove, se je pozneje pridušal. Pa ga je menda sam spodnji premotil, da je odromplál — treskl! po strmini navzdol. Prav na Zrnov rob je šel zijala prodajat.

Žarkženám še na misel ni prišlo, da jih opazuje grešno človeško oko, tako so bile zaverovane v svoj ples. In še kar naprej, bi bile rajale, če se ne bi Kočjanč na lepem sam izdal. Sitna žilica mu ni dala miru in mu ni. Takó mu je bilo rajanje všeč, da se je spozabil in navdušeno zaploskal.

Kot bi mignil — treskl! so žarkžené nehale rajati. Zbegano so v nepovabljenega gosta uprle svoje mile oči in si na hitro popravljale razmršene gile.

»Salabolt, ve pa znate!« jih je pohvalil

Največje čudo

Slovenska delavska družina s petorico otrok in devetdesetletnim starim očetom.

V našem mestu se je tole pripetilo:

Neki gospod stopa s svojo ženo in s svojimi šestimi otroki v nedeljo po sv. maši po cestah in parkih.

Nenadoma ga vpraša žena: »Ti, ali se ti ne zdi, da nas vsi ljudje tako zvedavo ogledujejo? Vsi se obrnejo, da nas gledajo, ko gremo že mimo. Ali ni naša obleka v redu, ali pa se vsi skupaj ne znajo vesti? Ali je sploh kaj posebnega na nas? Ne bi rada povzročala pozornosti.«

Tedaj ji mož odvrne: »Kaj ne veš, čemu je tako? Midva s šestimi otroki sva zdajle v mestu največje čudo! In sicer 1. zato, ker smo družina, kjer je šest otrok; 2. pa zato, ker smo družina, ki je v nedeljo skupaj zbrana in ki gre skupaj na sprehod, ne da bi mislila na druge zabave. — Vidiš, zato se vsi čudijo in nas gledajo.«

Ta družinski oče ima prav. To je zares največje čudo: lepa, otrok vesela družina, ki ob nedeljah ostane skupaj in ki se nedelje skupaj veseli!

Doživeto in posneto

Nekega dne se je srčna kultura spremeni v človeško podobo in se je pridružila zemljanom. Vprav, ko je hotela iti čez cesto, je zapazila sključeneno ženo zgaranih rok in zaskrbljenega obraza. Dozdevalo se je, da jo bo težki kovčeg kar k tlom pritisnil, a zraven je stopal krepak sin vitke postave. Takoj je pristopila srčna kultura in je dala težki kovčeg mlademu gospodiču v roke, rekoč: »Ti si mlajši in močnejši; tale žena je tvoja mati. Če bi še kdaj pozabil na svojo dolžnost kot otrok te matere in se ne bi spomnil svoje hvaležnosti, pa te bom opozorila!«

Nato je zavila krog vogala in je vstopila z mlado, v žalno obleko oblečeno gospo v toplo sobo imovitejše ženske. Ta je pravkar sedela v mehkem naslanjaču in je s slastjo uživala kruh, obložen z gujato, in kozarec krepkega vina.

»Bolna sem bila,« je dejala gospa v žalni obleki in pridobiti si moram novih moči. In ne da bi se dosti zmenila za svojo gostinjo, si je dalje privoščila jedi in pijače. Brez besede je srčna kultura stopila k omari, vzela je krožnik in kozarec, in je oboje postavila pred domaćo gospo: »Tako, v dvojbo bo še boljše dišalo. To bo dobro delo tej revji po vseh teh nadlogah, ki jih je morala v zadnjem času prestajati!« Z ljubeznivo kretnjo je domaćo gospo potrepjala po rami, nekaj ji je zašepetala — in je odšla.

A ko je hotela skozi vrata, je zaslišala iz pritičja glasno in ostro govorjenje. »Le kaj se je zgodilo,« je pomislila, in ker ji je bila

tista stranka znana, je brez obočavanja vstopila v njeno stanovanje. Videla je, kako je gospodinja pravkar neko uslužbenko psovala in jo obdolžila hudega pregreška. »Ali ne bi to rajši mirno opraviti med štirimi očmi?« je prijazno dejala srčna kultura. »Že upravičen opomin je nekaj mučnega in bridkega; dvakrat huje pa je, če poslušajo tuji ljudje, — kako je človek po krivem opovan!«

»Kako malo poznajo ljudje ljubezen in dobrote,« je preudarjala srčna kultura, ko je šla dalje. »Da le morejo tako hitro pozabiti, da ne sme človek ničesar storiti, česar sam ne bi mogel prenesti.«

In marsikako bridko besedo, ki je hotela raniti, je zadržala, da ni spolzela čez neumljene ustnice. Preprosto je pristopila povsod, kjer je bilo treba žalostne tolažiti, ranjene poceliti, potrte spraviti kvišku in poživiti vero v človeštvo.

Potrpežljivo je poslušala tožbe bolnikov, zapuščenosti starih in osamljenih, gorje izdanih in napak umevanih ljudi; in je odšla šele, ko so bili dvomi razvozani in so se valovi poglegli.

Iskreno besedo hvaležnosti je položila na jezik tistih velikih sebičnežev, ki so dobroto sprejemali kot nekaj samo po sebi umevnega.

»Otročiči, ljubite se med seboj,« je dejala, ko je odhajala. Pa nič drugega. Obljubila je tudi, da bo pri Detetu v jaslicah vplivala na to, da bo vsak novi zemljan v letu 1940 dobil v svojo zibelko zlat zavojček s srčno kulturo za na pot v življenje.

Kako napraviš iz starega žempra lep telovnik

Če je tvoja jopica na rokavih že raztrgana, moreš iz njene, še dobre volne, narediti lep, gorak telovnik. (Lahko je v eni barvi, ali v dveh).

Potrebuješ 2 pletilki št. 2 in pol in pletilki št. 3 in pol.

Vzorec za pletenje je: v prvi vrsti 1 desna, 1 leva; v drugi vrsti: desne potegnesh čez leve in leve čez desne pentlje — in tako dalje. Pleteš zmeraj 1 levo, 1 desno pentljo.

Hrbet: Nasnuješ na pletilko št. 3 in pol 78 pentelj in pleteš 1 desno, 1 levo. Ko je plete-

nje dolgo 9 cm, dojemaj na vsaki strani po 1 p., dokler nimaš 98 p. S temi pentljami pleteš dalje, da imaš 24 cm dolgo pletenje, in začneš z odprtini za rokava, in sicer tako, da v začetku prvih 2 vrst skoneš po 5 p., in v začetku nadaljnjih 4 vrst po 2 p. Ko je delo dolgo 40 cm, začneš z rameni tako, da skoneš srednjih 21 p. za odprtino za vrat in pleteš obe rami na isti način na obeh straneh iz ostalih 25 p. Pri tem skoneš v 1. vrsti (na strani k odprtini za rokav) 4 p., in navadno pleteš vrsto do konca. Pleteš dalje, dokler ne ostane le še 6 p., ki jih nato skoneš.

Za oba spodnja dela nasnuješ na pletilko št. 3 in pol eno pentljo, pleteš dalje 1 d. in 1 l. in 1 d. v nasnovano petljo. Potem dojemaj v vsaki drugi vrsti na eni strani dela, na sprednji strani, po 1 p., dokler nimaš 35 p. Potem nasnuješ na koncu vrste 15 p. za stranski rob, in pleteš na tej strani naravnost navzgor. Na sprednji strani dojemaj v vsaki drugi vrsti po 1 p., dokler nimaš 57 p. Ko meri delo po stranskem robu 24 cm, narediš luknjo za rokav. Pri tem skoneš ob odprtini 6 p. in nato v vsaki 2. vrsti po 2 p. na strani odprtine, da skleneš skupno 14 p. V 1. vrsti od začetka rokavske odprtine pleteš odprtino za žep tako, da 19 srednjih pentelj skoneš in na njih mesto prepleteš v naslednji vrsti notranji žep s pomožno pletilko. Nato pleteš naravnost navzgor, dokler ni delo dolgo 35 cm, nakar začneš odprtino za vrat. V ta namen skleneš ob odprtini za vrat 5 p. in pleteš v vsaki 2. vrsti po 2 p. skupaj, dokler nimaš 21 p. Ko meri rokavska odprtina 18 cm, se rama sklene v 4 skupinah. Drugi sprednji del pleteš prav tako kot prvega, a seveda v nasprotnem redu.

Za pasico na hrbtu nasnuješ 72 pentelj na pletilko št. 2 in pol. Pleteš 11 vrst po 1 d. 1 l. in skoneš.

Ovratnik. Najprej pleteš tilnik tako, da na pletilko št. 2 in pol nasnuješ 69 p. in pleteš 1 d. 1 l. V vsaki 4. vrsti skoneš na vsaki strani po 1 p. V vsaki 10. vrsti skoneš pentlje. Oba

Smučarke

Prav letos, ko je toliko snega, se je šport smučanja razvil do najvišjih mer. Smuča se staro in mlado, moški in ženske. Ženske v smučarski obleki se ne razlikujejo po obleki od moških. Tudi smučarke se morajo prilagoditi snegu, to se pravi, da se morajo pač po smučarsko obleči. Je pa smučanje zdrav in lep šport in je tak šport, ki ga ne moreš izvajati v ženskem krilu. Če se hoče ženska mladina smučati, mora pač imeti »dres«, to je, oblačiti se mora v smučarske hlače in v jopico in dati na glavo čepico ali avbico. Mislimo, da zaradi smučarskih ženskih hlač ne bo nihče vihal nosu. Vse o svojem času in na svojem mestu. Nismo za to, da bi ženske hodile v hlačah po mestni promenadi, za »hecc«, zaradi spogledavanja! Tudi nismo za to, da bi ženske v hlačah hodile v kavarno ali v gostilno ali na obisk. Vendar, če se ženska smuča, mora biti vprav zaradi smučanja v hlačah, kar je tudi lepše in primernejše glede na spodobnost in na zdravje. To velja prav tako za mesto kakor za deželo. Je pa odvisno od tiste ženske, ki ima smučarski »dres« na sebi, kako se vede v tem »dresu!« Ženska, čeprav je oblečena v športne hlače, na tistem kraju, kjer izvaja šport, ostane še zmeraj ženska, to se pravi, dostojna in spodobna, saj se njena spodobnost ne da meriti z obleko, ampak s tem, kar ima v duši.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je DARMOL

Čigavi so otroci - očetovi ali materini?

Glede na ta članek, ki je bil v Slovenscu na »Družini« objavljen 14. januarja 1940, smo dobili dotični paragraf, ki pravi:

§ 142. o. d. z. določa:

»Ako se zakonca ločita ali razdružita in nista s pritrditvijo sodišča dogovorila ničesar o negi in vzgoji otrok, mora sodišče glede na posebne okoliščine primera in koristi otrok, poklic, osebnost in lastnosti zakoncev in vzroke ločitve ali razdružitve odločiti, je-li prepustiti vse otroke ali katere očetu ali materi. Drugi zakonec obdrži kljub temu pravice, osebno občeševati z otrokom. Sodišče more občeševanje bližje urediti. Stroške vzgoje trpi oče.«

Ob spremenjenih razmerah, more sodišče brez ozira, na svoje prejšnje odredbe ali dogovore zakoncev na novo odrediti, kar je potrebno v korist otrok.«

O novih modernih barvah

Mimo klasične temnomodre barve, ki ima vsako pomlad prvo besedo, so še druge modre barve moderne. Tako imamo sračjo modro barvo in lastavičjo modro barvo. Obe barvi sta motno temni ali pa svetli.

Jabolčno rdeča barva je nova barva v jako razkošni vrsti rdečih barv. To je tista sveža, močna rdečica, ki nam je tako všeč na majhnih jabolčkih.

Z imenom pušavsko pečeno je označena nova barva, čigar nežen odsev je mnogo toplejši kakor sicer pri sivih barvah.

Mandarinska barva je nova sočnata rumena barva, ki v zvezi s črno, temnomodro ali temnorjavo barvo jako lepo vpliva.

sprednja dela pleteš na isti način. Nasnuješ na plet. št. 2 in pol 47 p. in pleteš po 1 d. 1 l. in v vsaki 4. vrsti skoneš na eni strani po 1 p. V 10. vrsti skoneš pentlje. Potem daš pentlje za rokavsko odprtino na 4 pletilke za pletenje nogavic in pleteš rob, ki tvori nato ovratnik.

Robove obeh žepov pleteš: Na pletilko št. 2 in pol nasnuješ 27 p. in pleteš 11 vrst po 1 d. in 1 l., nato skleneš.

Potem posamezne dele sešiješ in prišiješ pasico na hrbet, tako da je kakih 5 cm od spodnjega roba oddaljena. Nato vsižeš zadržgo in do-daš zgornj lično čopko.

Sl. b. Telovnik lahko delaš tudi tako, kot je na tej sliki. Namesto zadržgo so gumbi. Oba kosa sprednjega dela lahko spleteš tudi seeloma.

Sl. c. Staro, razvito volno uravnaj nad močno soparo.

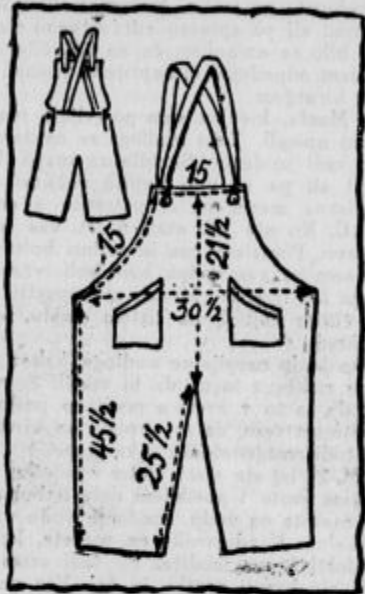
Deška obleka za igranje

Otroci ne morejo pri igranju tako paziti na obleko, kakor bi si odrasli želeli. Zatorej je zmeraj na mestu obleka, ki pokrije drugo obleko, katero je škoda, da majhnega fantka sešiješ tako oblekico iz pralnega, trpežnega blaga. Vse robove obšiješ z belim blagom. Kroj

na sliki je tako preprost, da ga utesne raz-ni-meti sleherni ženska. Blaga potrebuješ 1 in četrt m. v širini 1 m za obšitke pa 2 m.

Preden urežeš, si napraviš kroj iz papirja. Z risbe d dobro spoznaš, kako je treba to storiti.

Gumbnice ne delaj v naramnice, ampak v pas. Naramnice naj bodo dolge 35 cm, gumbi naj bodo na pravem kraju. Če fantek odraste, se gumbi lahko prešijejo. Obstranska razporka naj bosta dolga 6 in pol cm. Zapenjata se z dobro prišitimi gumbi.

Afrika in Indija z navdušenjem žrtvujeta vse za britski imperij.

Kaj bi s pepelom od tobaka?

Če imaš pepel od cigaret ali smotk, ga je treba presejati, ker ga lahko za marsikaj uporabimo.

Noži, ki imajo navzlic čiščenju še zmeraj duha po čebuli, slaniku in po sličnem, takoj izgubijo ta duh, če kanemo v tobačni pepel malo salmijaka in s tem obdrgnemo nože. Pri tem izginjejo tudi rjaste in kislinaste maroge. Treba je pa nože takoj še umiti, ker se salmijak zaje v jeklo.

Tobačni pepel je tudi dobro sredstvo za čiščenje kovin. Dalje z njim odstranimo bele kolobarje na polituri pohištva. Tedaj moramo pepel malo ovlažiti; z mehko cunjjo nato do suhega obdrgnemo dotični kos pohištva.

K U H A

Reški golaš

Goveje meso razrežeš na kocke in dušiš s čebulo na masti. Ko je napol dušeno, dodaš na kocke razrezano slanino, olupljeno, razrezano jabolka in razčetrverjeno zeljato (majhno) glavo. Pokriješ, dolivaš po malem vodo in dušiš do mehkega. Nazadnje osoliš.

Jabolčna polenta

Skuhaš pol kg koruznega zdroba (polento) na 1 litru osoljene vode. Polento daš v dobro pomasheno posodo: eno plast polente, eno plast olupljenih, razrezanih jabolč (1 kg). Vsako plast poliješ z raztopljenim maslo in potreseš s sladkorjem in cimolom. Nato pečeš v hudi pečici.

Francoski krompir

Kuhan krompir narežeš na rezine, ki jih polagaš v pomasheno kozico, vmes sesekljano gnjat ali klobaso in rezine v trdo kuhanega jajca. Na vrhno plast poliješ pol litra kisle smetane. Nato dobro osoliš in pečeš v vroči pečici.

Kruhova juha

Nalahno opraviš čebulo, narežeš mednjo kruha, pražiš dalje, dodaš olupljen, na kocke razrezan krompir, naliješ juhe (ali vode) in ko je vse mehko, precediš in ubiješ juho še jajce. Na rezine narezana klobasa pa da juhi še boljše okus.

Naš domači zdravnik

17 letna: Slabokrvni etc. suhi, tehtate samo 50 kilogramov. Zredili bi se radi in si pomagali. Sicer ste zadnje mesece imate ob čišči bolečin v spodnjem delu trebuha. Dobili ste jo s 14. leti ves čas neredno.

Vse to spada v en okvir. Bledica, suhost, neredna čišča s bolečinami itd. Ko si boste opomogli in postali krepkejši, se bo to vse lepo uredilo in uravnalo. Jajte večkrat in pomalem. Tale jedilni list vam priporočam: jutraj belo kavo ali kakao na mleku in eno osemko litra sladke smetane, eurovo maslo, med, marmelado. Dopoldne: 2 kuhani jajci, mleko, čaj, žunko, sir. Popoldne: gosto zakuhanu juho, dve prikuhi (repa, špinata, koleraba, ohrovt, krompir, salata), močnata jed, pretlačen kompot. Popoldne: kakor jutraj. Večerja: postna juha in močnate jedi. Gobjite se čim več na prostem.

Bračno življenje: Mislim, da niste Slovenec. Poslijte mi točni naslov. Takih problemov na tem mestu ne morem razpravljati. Odgovoril vam bom pismeno.

C. K. 1. V jeseni se vam je zadelo, da imate dimeljsko kilo, ki je na desni strani večja kot na levi. Došli so vam izbočenje trebuha, votline in vam priporočili, da nosite kilni pas. Ubogali ste. Težav nimate nobenih. Vprašujete, če ne bi kazalo, da bi pas odložili in mesto njega nosili bolj širok hlačni pas, ki bi ga niže opasali. Vprašujete tudi, če si ne bi mogli utrditi s primerno telovadbo trebušnih mišic.

Po opisu sklepam, da imate ohlapne dimlje. S pasom, ki ga nosite, si pomagajte, da ne bi trebušna stena še bolj popustila in nastala prava kila. Kilni pas nositi je neprijetno. S hlačnim pasom pa, ne vem, če bi si mogli kaj pomagati, ker ni zato primeren. Za telovadbo pa mislim, da je že malo pozno. Poskusite pa lahko. Ne vem, koliko ste stari. Če ni starost ali pa splošno zdravstveno stanje zapreka, bi bilo še najboljšo, če se odločite za operacijo. Potem odpadejo vsi neprijetni pasovi. Posvetujte se s kirurgom.

P. L. Meša, kjer se vam pojavljajo rdeče lise, niste točno opisali. Take nadloge se na tem mestu pojavljajo radi znojenja. Skrbite za to. Kopljite se večkrat ali pa se vsaj umijte večkrat s toplo vodo. Opisana mesta pa si potresite s smukcem.

S. L. C. Ko ste bili stari 6 let, vas je udaril konj v glavo. Pomalem vas je vedno bolela glava. Eno leto sem pa vas vedno huje boli, včasih tako, da se vam kar zmede. Morali ste opustiti službo. Bolečine čutite najbolj na tistem mestu, kjer vas je udaril konj.

Res so hudo neprijetne nadloge, kakor je vaša. Vendar pa raditega se ni, da bi mislili še najhujše. Sklepam, da je to v zvezi s prejšnjo poškodbo na glavi. Svetujem vam, da se obrnete na kirurga. Potrebna je tudi rentgenološka slika glave.

V. L. M. 25 let ste stari. Letos v začetku ste zboleli. Bolečine imate v spodnjem delu trebuha. Vsake četrte ure morate na vodo. Puščanje vode vas peče. Voda je kalna. K zdravniku ne morete, ker že od rane mladosti komaj hodite. Pa tudi eram vas je. V lekarni ste kupili praške in čaj. Vse pa ni nič ne pomaga. Poskusili ste tudi s sedecimi kamilničnimi kopelmi, tudi brez uspeha. Trese vas mraz, četudi sedite pri topli peči.

Menim, da imate vnetje mehurja in ledvičnih mehov. Kaj je bilo prvotno, ne vem: lahko je bilo najprej vnetje mehurja, ki se je razširilo na ledvica, lahko je pa tudi obratno. V to smer kaže izostanek čišče in bolečine v trebuhu. Sramežljivost

tu ni prav nič na mestu. Pokličite zdravnika! Danes je pri nas zdravstvena služba tako urejena, hvala Bogu, da nikomur ni potrebno pogrešati zdravnika.

Dida. Pišete, da zdravnik večkrat priporoča tistim, ki so slabokrvni in slabo prebavljajo, samo cvček. Radi bi vedeli, če ima tiste zdravilne snovi v sebi samo pristni dolenjski cvček ali pa tudi kakšen bizeljsčan.

Cvček ima v sebi dosti kisline, ki pospešuje tek in prebavo. Kot tak je torej najboljši pristni dolenjski cvček.

J. R. S. Tri leta vas že muči bolezen. Če kaj težjega delate, vas boli za pleči. Včasih tudi v desni ali levi rami, včasih pa v prsih. Za vsako težje delo ste nesposobni. Vprašali ste za svet. Rekli so vam, da ste se prevzdignili, in pa, da ete prehlajeni. Zdravila vam skoraj nič ne pomagajo. Sapo imate hudo težko. Če gree v breg, morate neprestano počivati in si oddihovati. V preih vam piska in vas drži. Poleti ete kosili. Mislili ete, da ne smete zaostajati za drugimi kosci. Gnali ete se toliko, da vas je začelo dušiti. Napadel vas je kašelj. V pljunku ste opazili kri. Če nekaj časa pa ete bruhanji samo kri. 14 dni ete opazili nato še kri v izpljunku. Vprašali ete ponovno za svet. Rekli so, da vam je počila žila. Za vsako malenkost ete prehladiti. Zvečer, ko ležate, vas muči kašelj. Boli vas v prsih, peče in ekeli. Včasih imate občutek, kakor bi imeli kamen v prsih. Poskušali ete že z vsemi mogočimi čaji, pa brez uspeha.

Prijatelji, bolni ete na pljučih. Kar nič ne odlašajte. Stopite v Skofjo Loko v protituberkulozni dispensar, kjer vas bo strokovnjak brezplačno pregledal in vam dal potrebna navodila. Mnogo ete zamudili. Poskušajte popraviti zdaj, da ne bo pozno.

Fr. M. C. Lani februarja vam je na neki hriboviti poti začela z vodo ubajati kri. Krvaveli ste dva dni. Bolečine pa niste imeli nobenih. Ko ste vprašali za svet, so vam rekli, da vam je počila žila v mehuru. Letos v decembru se je krvavitev ponovila. Dan prej ete začeli krvaveli, vas je bolelo v križu in epredaj nad stegom proti sredini. Krvaveli ete 4 dni. Zadnji dan je bila voda črna kot razredčeno črnilo. Hudo ste oslabili. Druga nadloga pa, ki vas mori je napihjenost v črevesju. Po trebuhu se vam pretaka in kruli kakor gramofon. Stari ste 74 let.

Krvavitev iz mehura je resna stvar. Obrnite se takoj na kirurga. Potrebna je točna preiskava notranjosti mehura, ki jo more izvršiti le strokovnjak. Kruljenje in napetost vam povzročajo vetrovi. Skrbite za redno iztrebljanje. Kadar ete hudo napihjeni, vzemite živalsko oglje.

S. J. Lj. Kako bi odpravili revmatizem, ki vas muči že štiri mesece?

Za zdravljenje revmatizma imamo v glavnem tri načine zdravljenja: kopalsko zdravljenje (toplice), fizikalno in medikamentozno zdravljenje. Vsako revmatično obolenje je primer zase. Po tem se ravna tudi zdravljenje. Najbolj uspešno zdravljenje so toplice. Ni pa seveda vsak primer za toplice. Varujte se mraza! Bodite vedno toplo oblačeni. Pokrbite zlasti za toplo obutev! Preproste se počinite. Pijte lipov čaj. Vzemite ekoci 3 do 4 dni po štiri aspirine na dan. Ker se vam ponavlja, je prav, se si daste pregledati zobovje in žrelnico. Pogosto so gnili zobje in žrelnice, z večkrat ponavljajočo se angino, kosiče, od koder se revmatizem ponavlja.

Pravni nasveti

Oena v poselski knjižici. V. V. B. B. - Ni dopustno, da zapišete poslu v poselsko knjižico slabo oceno, ki bi ga ovirala pri iskanju nove zaposlitve. Zato ne smete zapisati o služkinji, da je bila pri delu površna, razsipna in neuhodljiva. Če ne morete napisati dobre ocene, pustite stolpec v knjižici prazen. Službodajalec bo to razumel, služkinja sama pa se lahko v novi službi potruži, da si zasluži dobro oceno.

Odpoved zaščite dolžniku. S. B. - Pred 1930 kupna pogodba preneha, čim preteče doba, za katero je bila sklenjena, odnosno če je bila sklenjena za nedoločeno čas, pa proti primerni odpovedi. Če odpovedni rok med strankama ni bil določen, potem se morajo odpovedi ravnati po posebnih običajih kraja. Vprašajte pri županstvu, kakšen običaj je pri vas za odpovedi zakupov. Če pa takega običaja ni, potem znaša odpovedni rok za zakupne pogodbe šest mesecev.

Neveljavna oporoka? M. I. J. - Če je sodišče že opravilo zapuščinsko razpravo na temelju takrat po enem izmed dedičev predložene oporoke in prisodilo dediščino temu dediču kot oporočnemu dediču, ne morete več zdaj, po preteku več kot treh let spodbiti tiste oporoke. Neveljavnost oporoke se mora tekom treh let uveljaviti, sicer je ta pravica zastarala. Prej bi se morali pobrigati za vaše zdaj zatrjevane pravice! Dedič pa ne more biti skozi 30 let v negotovosti, ali je opravičen dedič ali ne, zato pa je zakonodajalec določil, da se more oporoka ovreči tekom treh let; po preteku teh let pa ni več.

Vrtnitev posojila. G. - Z ženo ste solastnik posestva in hiše, v kateri se izvršuje gostilniška obrt. Vprašate, ali uživate zaščito za dolg, ki ste ga napravili leta 1927 in leta 1929? - Če bi vas bilo po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov smatrati za kmeta, bi imeli pravico do zaščite. Za kmeta se po tej uredbi smatra tista oseba, ki ji je kmetijsko glavni poklic, ki obdeluje zemljo sama ali s člani svoje rodbine, po potrebi pa tudi z najeto delovno močjo, ki izvršuje njene obdavnice dohodki pretežno iz kmetijstva, ki pa nje poskevto ne presega površine 50 ha za obdelovanje sposobne zemlje. Za kmete se smatrajo tudi osebe, ki se poleg kmetijstva bavijo s posli vsakega obrtnika ali trgovca. Niste navedli nobenih podatkov, iz katerih bi mogli sklepati, da se vas smatra za vsakega obrtnika. Glede gostilničarjev je pravosodni minister izdal pojasnilo, da jih ni šteti med vsakega trgovca, po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov. Okrožno sodišče v Ljubljani pa je v nekem primeru izdalo temu pojasnilu

nasprotno odločbo ter je tudi nekemu vašemu krčmarju, ki se seveda bavi s kmetijstvom, priznalo zaščito. Če mislite, da bi tudi vi mogli doseči zaščito, si morate izposlovati od občine potrdilo, da ste kmet po predpisih navedene uredbe.

Odpoved zaščite dolžniku. S. B. - Pred 1930 letom ste se zadolžili. Leta 1934 so vam priznali zaščito in ste že odplačali dva obroka dolga. Tretjega pa niste mogli plačati. Proti koncu leta 1939 ste pa prejeli izjavo Privilegirane agrarne banke, da niste več zaščiteni, ker je ob času zadolžitve vaš davek od obrti presegal zemljiškega. Obrt ste odjavili že l. 1929. Vprašate, ali ima posojilnica pravico zdaj od vas izterjati ves dolg in vse obresti, ter kako visoke obresti boste morali plačati? - Zaščita po uredbi o likvidaciji kmetijskih dolgov se nanaša na vse dolge, ki so nastali pred dnem 20. aprila 1932, in sicer tistih kmetov, ki so bili v času zadolžitve in na dan, ko je uredba stopila v veljavo, t. j. 26. septembra 1936, kmetje. Vi ste se pričeli zadolževati, kakor navajate v vprašanju, že leta 1926 in je trajalo zadolževanje do leta 1930. Če ste se tedaj bavili z obrtjo in je obrtni davek presegal zemljiškega, ne izpolnjujete pogojev navedene uredbe za zaščito. Zato bo posojilnica lahko ves dolg izterjala in ji boste morali plačati dogovorjene obresti.

Škarpa na meji. J. K. - Sosed je pred več leti napravil škarpo, in to precej čez mejo med njegovim in vašim zemljiščem. V teku let je na ta način mejo odrl in na vaše zemljišče. Vprašate, ali bi kazalo zahtevati na ta način odvzeto zemljišče od sosedu nazaj? - Če sosed s 30 letnim nemotenim uživanjem vašega zemljišča se ni priposvestoval, ga še vedno lahko s tožbo zahtevate nazaj. V tožbi boste morali pač dokazati svojo lastninsko pravico. Morda bi se ta stvar dala urediti tudi s posredovanjem občine, ker pravda bi mnogo stala in se ne more vedeti za njen končni izid.

Prošnja za pismo. S. J. K. H. - Name-ravate vložiti prošnjo za službo pismošne. Vprašate, kakšne listine bo treba prošnji priložiti? - Prošnja za državno službo mora biti opremljena z listinami, iz katerih bo razvidno, da izpolnjujete pogoje § 3. uradniškega zakona za sprejem v državno službo. Priložiti boste morali: rojstni in krstni list, zdravniško spričevalo, navstveno spričevalo, zadnje šolsko spričevalo, vojaško knjižico, če ste odslužili vojaški rok, potrdilo sodišča, da niste pod krstvom in da ni nad vami podaljšana očetova oblast, dalje da niste obsojeni na izgubo častnih pravic in da niste v preiskavi zaradi dejanja, ki ima za posledico izgubo častnih pravic ter državljansko izkaznico.

Pravica hčerke do rodbinske pokojnine po uradniškem zakonu. iz leta 1923. C. B. - Vaš oče, ki je bil učitelj in posestnik, je umrl v novembru 1923 leta. Slišali ste, da imajo hčerke pokojnih državnih uslužbencev in upokojeence pravico do rodbinske pokojnine. Vprašate, ali pripada tudi vam kot neporočeni edini hčerki pokojnega učitelja pravica do pokojnine in kaj vam je potrebno ukreniti, da se vam pokojnina prizna? - Ker je vaš oče umrl v letu 1923, je

treba presojati vprašanje vaše rodbinske pokojnine po predpisih uradniškega zakona, ki je veljal od 1. septembra 1923 do 31. marca 1931. Po tem zakonu bi vam pripadala rodbinska pokojnina le do dovršenega 25. leta starosti. Po tem letu starosti pa bi imeli pravico do pokojnine, če bi postali telesno ali duševno nesposobni za pridobivanje in če ne bi imeli nobene druge vzdrževalnine. Če bi bil pa vaš oče umrl po 1. aprila 1931, ko je stopil v veljavo še zdaj veljači uradniški zakon, bi vam rodbinska pokojnina pripadala do omožitve.

K vojakom potrjen. J. C. - Lani ste bili potrjeni in bi radi služili vojake pri planjincih na Sušaku. Vprašate, kam bi se obrnili, da to dosežete? - Za take prošnje je pristojno pooveljstvo vojskega okrožja. Morda vam bodo ugodili, če prosite.

Državna podpora. M. K. L. - Oče je bil sodni sluga, umrl je leta 1917. Hčerka živi v bedi. Ali bi mogla dobiti kakšno podporo od države in kam naj se obrne? - Obrne naj se

Posebno pasite, kaj bolnik pije!
Če vam je le mogoče, dajte mu za zdravlje in užitek čim čiste najboljše mineralne vode
ono z rdečimi srci.

Če sami boleate ali se ne počutite dobro, zahtevajte naš brezplačni prospekt, v katerem imate mnogo koristnih navodil o zdravju

Uprava Radenskega sdravilnega kopališča
SLATINA RADENCI.

na pravosodno ministrstvo; morda bi ji priznali življenjsko rento v smislu § 74. in 62. zakona o obskrbi javnih nameščencev in njihovih vdov in sirot iz leta 1914 ter na podlagi člena 5 in 6 uredbe o prevedbi kronskih upokojeencev na dinarske.

Davčni nasveti

1. Občina D. — občinska trošarina na vino. Doslej je vaša občina pobirala občinsko trošarino na vino in sicer 1 din od enega litra. Po novi uredbi pa smete pobirati samo 0,50 din od enega litra. Vprašujete, če velja ta določba že za zadnje tri mesece letošnjega proračunskega leta in na kak način bi v tem primeru krili deficit, ki bo nujno nastal v proračunu, ker je trošarina zelo važna postavka v vašem proračunu.

Oglejte si natančno uredbo o spremembah in dopolnitvah zakona o državni trošarini in njen pravilnik, ki sta objavljena v Službenih Novinah br. 300 — CVI z dne 30. decembra 1939. V Službenem listu kraljevske banke uprave ta uredba in pravilnik še nista izšla. V svojem čl. 5 uredba jasno pravi, da občine od 1. aprila 1940 dalje ne bodo smele pobirati večje trošarine na vino kot 0,50 din od enega litra. Zato v letošnjem proračunskem letu mirno pobirajte naprej 1 din od enega litra vina. Z novim proračunskim letom 1940/41 od 1. aprila 1940 dalje bo pa občina pač morala najti neke druge vire dohodkov, da bo uravnovešila proračun kljub na polovico reducirani trošarini na vino.

2. J. C. R. — Prenosna taksa: Na javni sodni dražbi ste kupili posestvo, ki je bilo ocenjeno na 142.000 din, najvišji ponudek pa je znašal 160.000 din. Davčna uprava vam je predpisala prenosno takso od cenilne vrednosti po 142.000, češ da se prenosna taksa na dražbi kupljenega posestva plačuje od cenilne vrednosti in ne od izkupčka.

Prenosna taksa se plačuje od prometne vrednosti v trenutku nakupa nepremičnine ali od kupne ocene ali od zakonite minimalne vrednosti, kakor je pač katerega teh vrednosti večja. Prometna vrednost ni identična s cenilno vrednostjo, bo pa najbrže večja od izkupčka. S posebno vlogo na davčno upravo predlagajte, naj davčna uprava postopa po posebnem razpisu finančnega ministrstva z dne 30.

Naš živinozdravnik

Krči prašička. F. A. I. Pri vaši 10 tednov stari prašički, ki je sicer zdrava, ste opazili, da so jo pred nekaj dnevi med hranjenjem napadli krči. Ko je pričela jesti, jo je nenadoma vrglo nazaj, da je obležala, brčala z vsemi štirimi in cvilila, kar je trajalo nekoliko minut, potem pa je bilo vse dobro. Napadi so se ponavljali štiri dni. Sedaj pa opazujete, da se prašička nagrbni po zavžitem obroku, in ne more prestopiti s prednjima nogama. Dozdeva se vam tudi, da ima revmatizem v zadnjih nogah, čeprav imate svinjak v zaprtem prostoru in je leseni nad vzdignjen od tal. Hoteli ste prašički dati ribjega olja, a ga niste dobili. Zelite zvedeti, s čim bi mogli prašičko ozdraviti? - Opisani znaki govorijo za bolezensko stanje, ki ga v nekaterih krajih označujejo kot mōro, ali kakor ljudje pravijo, da prašička mōra tlati. Mōro ali krče povzroča pri svinji pomanjkljiva enostranska hrana, v kateri zlasti primanjkuje apna in vitaminov. Najbrž krmito prašičko s samimi pomijami in kuhinjskimi odpadki, kar navadno ni dovolj za nedoraslega pujska. V kolikor vam ni mogoče dobiti ribjega olja, dajte nekaj časa vsaj po eno žlico namiznega ali bučnega olja, kakršnega pač imate. Dobro je dati tudi kosček sirovih jeter med hrano. Če prašička dobi od časa do časa sirovega mleka, tudi ne bo škodilo. Hranj pri-mešajte dnevno po eno žlico posušenih, dobro zdrobljenih jajčnih lupin, ali pa žličko klajnega apna, kar vam bo pač prikladnejše. Priporočene snovi dodajajte nekaj časa vsakemu obroku. Čim skopni sneg, poiščite za vašo prašičko kaj zelene-gal! Zgrbljenost, negibljive prednje noge in do-zdevni revmatizem zadnjih nog, vse to so samo početni znaki rahitisa, katerega povzročajo pomanjkljiva, enostranska hrana. Če se boste držali da-nih navodil, je verjetno, da bodo kmalu izginili vsi prej opisani znaki.

Praznična bolezen konja. S. K. M. Po daljšem mirovanju ste zapregli vašega mladega, težkega

in dobro rejena konja. Nekoliko časa je vlekel z vso vnamo brez vsakega priganjanja, potem ste pa opazili, da se je pričel konj nenavadno obilno znojiti, korak mu je zastajal in končno se je konj kar na lepem sesedel. Po daljšem trudu vam je vendar uspelo spraviti konja na noge in po krajšem počitku ste ga srečno spravili v hlev. Konj sicer je, ali ne tako kot prej. Opažate, da je ves trd in spet, da se je komaj premakne z mesta. Do sedaj ste konja drgnili s slamo, ali do sedaj niste mogli opaziti znatnega pobiljanja. S čim bi konja zopet razgibali? - Opisani znaki govorijo za tako zvano praznično bolezen konj, kjer nastane zastrup-ljenje z mlečno kislino v mišicah. Svetujemo vam, da čimprej poiščete strokovno pomoč, sicer ob-stoja velika nevarnost, da bo konj po daljšem bolehanju izgubljen. Do prihoda strokovnjaka je dobro konja pustiti v toplim hlevu, edino kar morete storiti sami, je, drgnjenje živali s slamo. Živali je nujno potreben popoln mir. Praznična bolezen je veliko lažje preprečiti kakor ozdraviti jo. Omenjena bolezen se pojavlja v pretežni meri pri težkih konjih, hladne krvi, in sicer v prvi vrsti pozimi in zgodnji pomladi, ko začnejo konji delati po daljšem odmoru. V brezdelju in ob do-bri hrani se nabere v telesu veliko pričuvnih snovi — nazvanih glikogen —, ki se ob prvem večjem delu vse hkrati pretvori v mlečno kislino, katere izzove zgoraj omenjene pojave. Da se pre-preči ta proces, je potrebno zmanjšati konju ob-rok hrane v času, ko ne dela; zlasti ne sme dobiti polne mere ovsu. Priporočljivo je konju dati repe, da se bolj očisti. Tovorni konj ne bi smel nikdar po cele dneve počivati, če res ni nikakega posla, jih je dobro vsaj nekoliko prepeljati, da se dnev-no nekoliko pregibljejo. Skrbeti je tudi treba, da se hlev primerno zrači. Prevelika razlika med temperaturo hleva in zunanjo temperaturo je tudi eden predpogojev, ki v znatni meri pospešijo na-stanek bolezni.

Kmetijski nasveti

Domača priprava »kranjskih klobas« in salam. J. M. S. - Pred leti sem med »Kmetijskimi nasveti« čital navodilo za napravu kranjskih klobas in salam ter za sušenje svinjskega mesa. Ker sem pa ta navodila založil, bi želel, da se v tej rubriki ponove, s čemer boste ustregli mnogim vašim bralcem. - »Kranjske klobase« pripravljajo na razne načine, ki pa vsi temeljijo več ali manj na sledeči pripravi mesa in speha: Vzemite 20 kg svinjskega mesa in 20 kg speha, zrežite ga na dolge kose in potem z roko na kocke. Na 30 kg tako pri-pravljenega skosane mesa potresite 840 g soli in 90 g zmeltega belega popra. Medtem skuhajte v pol litra vode česen in to vodo precedite v meso. Nato mešajte in gnetite to zmes v veliki skledi ali škafu pol ure, da po-stanejo vsi deli enakomerno osoljeni in popo-prani. Tako zmehano meso potlačite in izrav-najte po vrhu, pokrijte ter pustite vsaj 12 ur na miru, da se dobro prekvasi. Nato ga na-tlačite v svinjsko črevo ter napravite klobase. Te obesite na police ter jih dajte 2-3 dni v polhladen dim, da postanejo rdečkaste, na kar jih obesite kam pod streho, da so na zraku. - Za salame vzemite 10 kg mesa od stegna starejših svinj, zrežite ga s strojem bolj na drobno. Temu dodajte 2 kg slanine, zrezane na kocke, primešajte 30 g soli, 2 g belega popra in pol glave sesekljane česna, nato še 1 dkg

solitra in 2 dkg kandis-sladkorja. Vse to sku-paj gnetite pol ure, da se dobro prekvasi, na-ker nadevajte v debela goveja čreva. Tako pripravljene salame obesite 3-4 dni v hladen dim, od koder pridejo potem na zrak. - Klo-base ohranite sveže tudi v masti, če jih po osušenju v dimu in na zraku vložite vanjo tako, da se ne dotikajo ena druge. V njej ostanejo dobre dolgo do poletja in se nikakor ne morejo skvariti.

Hranjenje kamnikita. M. H. N. - Strelivo kamniktit ste laeli shranjenega v suhem pro-storu približno tri mesece. Po tej dobi je po-stal popolnoma suh in se pri streljanju ka-menja ni hotel užgati. Zelite navodila, kako je to strelivo hraniti, da ostane uporabno več mesecev? - Po navodilih smodnišnice v Kam-niku se morajo njena razstreliva hraniti v su-hem prostoru pri povprečni temperaturi od 20 stopinj Celzija. Na vlažnem jih ne smemo imeti. Če ste kamniktit res imeli na suhem, tedaj bi se po mnenju strokovnjakov moglo sklepati, da je bila užgalna kapica za prenos detonacije na razstrelivo ali preslaba ali sploh nepravilna. Na podlagi tega pojasnila boste mogli ugotoviti pravi vzrok, zakaj se kam-niktit ni užgal. Najbolj pa bo, ta pošljete del tega razstreliva državni smodnišnici v Kamnik v preizkušnjo.

ODREZITE

SLOVENC V SVETOVALEČ

odgovarja samo na vprašanja, ka-terim je priložen tale odrezek

'Slovenec' 28. januarja 1940

Od nedelje do nedelje

Zunanji pregled

Bojišča, tako vojaška kakor diplomatska, so v preteklem tednu bila dosti živahna in imajo vtis, da je pretekli teden na obeh področjih odprla nova poglavja, katerih polna vsebina bo pisana v prihodnjih dneh in tednih.

Razgled po bojiščih

Nazahodni fronti na suhem ni bilo nobenih dogodkov. Vodilna francoska vojaška osebnost pa se je izjavila, da bo tišina trajala do marca meseca in da je treba takrat pričakovati velike nemške ofenzive. Tudi v zadnji svetovni vojni so Nemci začeli svojo največjo ofenzivo na Verdun, to je 12. februarja 1915. V zraku ni bilo nobenih dogodkov, izjemši običajnega izvidniškega letenja. Na morju pa so občutili, da je Nemčija vrgla v boj novo skupino podmornic, ki so bile verjetno zadnje tedne dograjene. Priča temu je izredno visoko število potopljenih ladij v Severnem morju. Tudi ob španski in portugalski obali ter ob ameriški obali so se pojavile nemške podmornice. Glavni delež žrtve nosijo nevtralne države, med tem ko glavni tok angleške trgovine še ni bil prizadet. Anglija je izgubila kar dva rušilca, o nemških podmornicah pa poročajo, da sta bili potopljeni dve.

Po finskih bojiščih so boji kljub mrazu in zimi trajali neizprosno dalje. Toda tudi tokrat sovjetski napadi niso nikjer imeli uspehov, kljub temu, da so bili napravljeni z veliko premočjo. Fince se vedno uspeva njihova taktika, da pustijo Sovjete nekoliko prodirati, nakar jih smučarski oddelki obkrožijo v klešče in jih potem od obeh strani zdrobe. Posebno barbarski pa so bili v preteklem tednu sovjetski letalski napadi na finska naselja. Sovjeti so zmetali na tisoče bomb na finska mesta, zadeli predvsem bolnišnice in delavska naselja, cerkve in pokopališča, kot je to ugotovil voditelj angleške delavske stranke Citrine, ki si je sam ogledal bombardirane kraje. I'omoč iz tujine le počasi prihaja na Finsko, tako da je zunanji minister Tanner izjavil, da nastaja vprašanje, kako dolgo se bodo mogli Fini sploh še upirati, ako ne dobijo hitro velike letala, da bi se mogli spustiti v boj v premočnim sovjetskimi letalstvom.

Na diplomatskem polju

Kar naenkrat je v preteklem tednu izbruhnila tako imenovana »petrolejska kriza« v Romuniji ter je žarko posvetila po vsem evropskem vzhodu in oklirala, da obstojajo še mnoge možnosti za nevarne zapletitve. Ze nekaj časa sem je inozemsko časopisje pisalo in pisalo, da se nemške čete premikajo po sovjetskem delu južne Galicije, da je Sovjetija južno Galicijo sploh odstopila Nemčiji, ki da s tem dobiva skupno mejo z Romunijo, da se nemške čete pojavljajo tudi na Slovaškem in podobno. Istočasno smo zaznamovali veliko diplomatsko razgibanost po vsem Balkanu, razgovore med Italijo in Madžarsko, razgovore med Romunijo in Jugoslavijo, razgovore med Turčijo in Bolgarijo ter mrzlična posvetovanja glede priprave na sestanek balkanskih držav v Belgradu prihodnji petek, dne 2. februarja. Vse to se je zdelo zelo v meglo zavito, dokler da ni izbruhnila, kot smo rekli, »petrolejska kriza« v Romuniji.

Bistvo vsega trenja okrog romunskega petroleja pa je v naslednjem: Nemčija, ki za vojskovanje potrebuje ogromno petroleja (bencina), ga zaradi angleške in francoske blokade ne more dobiti od nikoder drugod, kakor iz bivše Poljske, iz Sovjetske Rusije in iz Romunije, kjer ga je največ. Od tod petrolej lahko dobiva po suhi zemski poti. Ker ga sama doma ne proizvaja, na skladiščih pa ga verjetno nima za več kakor za pol leta ali eno leto, mora na vsak način gledati, da si ga oskrbi, ali pa se zrušiti, kajti sodobne vojne brez bencina ni mogoče peljati. Zaradi tega je Nemčija pritisnila na Romunijo, da ji odstopi večji del svoje bogate petrolejske proizvodnje. Romunija se je očividno morala vdati, toda nasprotnika Nemčije, to sta Anglija in Francija, sta bila drugih misli. Petrolejski vrelci v Romuniji so večidel last Anglije in Francije, ki bi potem takem morali svojega lastnega nasprotnika zalagati s petrolejem, to je tistim blagom, ki je za nadaljevanje vojne neobhodno potrebno. Na drugi strani sta Anglija in Francija tudi zanjemili nedotakljivost Romunije. Iz teh dveh razlogov sta dvignili protest in v Romuniji zagrozili, da bi morali soči po »strožjih ukrepih, ako bi se izkazalo, da Romunija pošilja v Nemčijo več petroleja, kakor je bilo prej z Anglijo dogovorjeno.

Romunija se torej nahaja v nevarnem precepu. Nevarnost njenega sedanega položaja osvetljuje usoda, ki jo je iz istih »petrolejskih« razlogov doletela v zadnji svetovni vojni, ko jo je morala Nemčija zasesti, da je prišla do petroleja. Romunija danes čuti na eni strani pritisk Nemčije, ki ima po dogovoru s Sovjeti prosto pot skozi južno Galicijo tja do romunske meje, ona čuti nadalje pritisk v Karpatih, kjer je slovaška vojska z nemško armado tesno povezana, ona čuti pritisk od strani Madžarov, ki bi v primeru napada na Romunijo skušali zasesti Transilvanijo. Na drugi strani pa ji pretijo grožnje Anglije in Francije, da ji bosta odpovedali obljubo oboroženega jamstva za njeno nedotakljivost, kar bi pomenilo toliko, kakor da nasprotniki Romunije dobijo prosto pismo, naj jo mirno napadejo.

Vsa diplomatska posvetovanja zadnjih tednov, od madžarsko-italijanskega sestanka v Benetkah pa do balkanskega sestanka v Belgradu prihodnje dni, so v tesni zvezi s položajem, kot se je razvil okrog Romunije in njenega petroleja. Poučeni ljudje izražajo upanje, da se bo tudi ta kriza, ki je

treščila na jugovzhodno Evropo, razbolela in prešla brez hujših posledic, ter dodajajo, da bo posredovalna vloga Jugoslavije mnogo pripomogla k temu, da bo balkanski prostor ostal miren in nevtralen.

Od drugih zunanje-političnih dogodkov je treba omeniti, da je prišlo do manjše napetosti med Anglijo in Japonsko zaradi preiskovanja japonskih ladij, in do hude napetosti med Japonsko in Ameriko zaradi položaja na Kitajskem. Ne pozabiti, da je Amerika tihi zaveznik Anglije in se tudi nova japonska vlada trudi, da bi z Anglijo uredila svoja nesoglasja.

Notranji pregled

Pretekli teden je treba poleg važnih političnih dogodkov omeniti še hudo nesrečo, ki je zadela jugoslovansko vojno mornarico. V sredo zvečer se je pri vzhodu v kanal v Šibeniku ponesrečila naša lepa in nova torpedovka »Ljubljana«, ki se je kmalu potopila. Huda burja, ki je takrat divjala na morju, je torpedovko, ki je vozila v luko, pritisnila ob skalo, zaradi česar se je ladja tako poškodovala, da je dobila veliko luknj. Izmed moštva je bilo pri tem ranjenih 10 mož, en mož pa je mrtev. Poveljnik ladje je bil kapitan bojne ladje Ahlin, po rodu Slovenec iz Ljubljane, ki slovi za vestnega častnika ter ga je nesreča čez vse potrla. Ta huda nesreča je močno zadela našo mornarico in vso državo. Upamo, da se bo posrečilo ladjo dvigniti, ker je tam morje le 10 metrov globoko ter deli ladje še mole iz morja.

Resolucija JRZ

V naši notranji politiki pa se je ta teden življenje spet razgibalo. Med najvažnejši politični dogodke spada brez dvoma resolucija, ki jo je sklenil ožji glavni odbor JRZ v sredo, 24. t. m. zvečer v Belgradu. JRZ je kot vladna stranka odobrila sporazum, ki je bil sklenjen dne 26. avgusta ter se je zanj ves čas potegovala. Zato je bilo docela naravno, če je stranka v svoji izjavi naglasila, da je sporazum zadovoljil ne le Hrvatce, marveč tudi dokazal privrženost Hrvatov do kraljevega doma in države. S tem je Jugoslavija v inozemstvu pridobila mnogo ugleda. Prav tako je naglasila JRZ v svoji resoluciji, da je prepričana, da bodo interesi Srbov in Slovencev v banovini Hrvatski vsestransko zavarovani. Dalje je JRZ naglasila, da bo nadaljevala svoje delo za demokratizacijo vsega našega javnega življenja, da pa svoboda, ki izvirja iz demokracije, ne pomeni anarhije. Kdorkoli bi torej svobodo zlorabljal, ga bo vlada odklonila. Treba pa je uvesti na podlagi svobode popolno enakopravnost tudi v gospodarstvu in socialnem življenju. Glede volitev je stranka naglasila, da je načrt za volivni red sicer izdelan, da pa še ni sprejet in potrjen. Na podlagi kritik javnosti bo načrt spremenjen, da bo vsestransko ustrezen. Stranka je zato, da se izvedejo volitve čim prej, kakor hitro bi to dopuščale razmere, da bi se politično življenje vrnilo v pravi tok. Treba pa je še poprej vse potrebno pripraviti, da bodo volitve mogoče. JRZ je mnenja, da je pred kakršnimi koli volitvami treba poprej preurediti vse dele naše države ter izvesti njeno reorganizacijo v celoti, in sicer na podlagi ter načelih narodnega sporazuma. — To je važna vsebina izjave JRZ.

Tri izjave

Ta resolucija je dvignila mnogo prahu v vsej javnosti. Časnikarji so stopili k dr. Mačku ter ga povprašali, kaj on pravi na te sklepe JRZ, ko se poteguje za čim prejšnje volitve. Dr. Maček je odgovoril, da sporazuma ni sklepal z JRZ, temveč z g. Dragišo Cvetkovićem, da pa si bo prizadeval še za naprej, da bi bil volivni zakon čimprej spre-

jet. Kdaj pa bo uveljavljen in kdaj bodo nato volitve, to pa ni odvisno le od njega. V istem smislu je potem izjavil tudi g. Dragiša Cvetković, da je dr. Maček sklepal sporazum z njim kot s predsednikom vlade, da pa je JRZ sporazum potem potrdila. V petek je potem podal izjavo slovenski minister dr. Krek, ki je naglašal, da se ne vtiika v izjavo JRZ, ker je dovolj jasna, ne v izjavo dr. Mačka in Cvetkovića, ker bosta ta dva kot voditelja strank najlažje sama uredila zadeve, da pa hoče povedati le to: Sporazuma in vseh dogodkov ne smemo presojati površno, temveč jih gledati v zvezi z drugimi dogodki. Nato je naglasil, kakšen odmev je imel sprejem knežje dvojice v zunanjem svetu. Ta sprejem pa je bil posledica sporazuma. Zdaj je treba urediti še druge dele države, da bodo tudi Slovenci in Srbi dobili, kar Hrvati že imajo. Tako bo mogoče doseči harmonično sodelovanje Slovencev, Hrvatov in Srbov v složni Jugoslaviji. Volitve pa, kakor so sicer zaželjene, bi v sedanjem trenutku, ko je v vsej Evropi tak politični položaj, ne bile dobre, ker bi nam utegnile v teku več ali manj hudega volivnega boja zunaj nakopati marsikako nevšečnost. Zato pa lahko avtoriteto svoje države tem bolj dvignemo, če za zdaj sami med seboj lepo uredimo svoj notranji dom, da se uredi zadeve ne le Hrvatov, temveč tudi zadeve Slovencev in Srbov, nakar bo svet videl, da smo južni Slovani ena bratska družina, ki bratsko ureja svoj skupni državni dom. To bo najbolj srečna rešitev.

Kaj pravijo Srbi in Hrvati?

V zvezi s tem vprašanjem so srbski listi začet vedno glasneje dvigali svoj glas ter naglašati, da tudi Srbi hočejo svojo banovino, češ da ne gre, da bi Hrvati imeli svojo banovino, kamor se nihče ne sme vtiikati, da pa se Hrvati lahko po mili volji pečajo z zadevami, ki se tičejo le srbskega ozemlja. V tem smislu zlasti pišeta lista Politika in Pravda. Pa tudi manjši listi so polni člankov v tem oziru. Tako piše na primer belgrajski Napred, ki ga ureja belgrajski vseučiliški profesor dr. Ilić: So tri nezadovoljnosti glede sporazuma. Vse tri skupaj so lahko močno nevarne. Med prvo vrsto nezadovoljnosti so taki, ki so bili poprej za sporazum, pa zdaj vidijo, da je ostalo vse le na pol pota, da so Hrvati dobili vse, drugi pa nič. Drugi so tisti, ki obsojajo napake, ki so bile narejene pri sporazumu, kar je bilo človeško. Če zdaj odpravimo vzroke nezadovoljnosti s tem, da državo preuredimo v vseh njenih delih ter da poskusimo vsaj nekateri napake popraviti, potem bodo ostali le nezadovoljnosti tretje vrste, to so tisti, ki so bili že poprej zoper sporazum, in sicer so bili le zato zoper, ker je pokvaril njihove osebnostne želje. Ti pa sami zase potem ne bodo nevarni, ker so pač oni sami največ krivi, če sporazum ni boljši. Ko bi bil sporazum prišel poprej, bi bil boljši, kar so pa ravno ti prepričali. To najbolj leti na tako imenovane jugoslovanske nacionaliste. Tako pravi srbski profesor, ki sicer odkrito odobrava sporazum.

Nastajajo pa težave v tem pogledu zaradi tega, ker Hrvati še ne zaupajo Srbom ter ne žele, da bi Srbi vodili volitve v krajih, ki so zdaj zunaj Slovenije in Hrvatske. Zato se Hrvati upirajo ureditvi države že zdaj, ob enem pa naglašajo, da je treba meje banovine Hrvatske spremeniti, ker te meje niso dobre. Glede Slovenije so vsi soglasno teh misli, da ni nobenih ovir za banovino Slovenije, vendar je banovina Slovenija po vsem tem nekako vezana na preureditev z drugo državo. Težave pa so prišli silej glede Bosne, ki jo muslimani hočejo vso skupaj kot enotno banovino. Bosna pa je danes razklana na dva dela, eden je v banovini Hrvatski, drugi del pa je v drinski banovini. Pa tudi Srbi hočejo vso Bosno za se, češ da je bolj srbska kakor sama Sumadija. Z dobro voljo brez strasti bi se te zadeve dale lepo urediti na skupno dobro. Toda trma nikjer ni dobra. Se hujše pa je, če se vmes vtiikajo politični špekulanti, ki netijo prepričati ter strasti, da potem lažje žive od prepira med drugimi. Tako je tudi tukaj.

Pozabljeni dokument

V belgrajski »Politiki« je pred nekaj časa minister dr. Miha Krek objavil članek, kjer govori pod tem naslovom o zadevi, ki je velike zgodovinske vrednosti za Slovence, Hrvatce in Srbe, sploh za vse Jugoslovane. Članek v glavnem takole pravi:

... Beseda je o spomenici, ki jo je bil Jugoslovanski klub v dunajskem parlamentu dne 31. januarja leta 1918 poslal šefom nemške, avstro-ogrske, ruske in ukrajinske delegacije na mirovni konferenci v Brestu Litovskem. Precej obširna spomenica izrazito in v zelo ostri obliki popisuje neugodno stanje Jugoslovancev v Avstro-Ogrski. Sklicujoč se na načela o samoodločbi narodov, ki naj bi po sklepu sovjetskega kongresa služila za temelj mirovnih pogajanj, ki jih je bila avstro-ogrska vlada sprejela v svojem odgovoru na sovjetski telegram, spomenica najodločneje zahteva, da bi se izvoljeni zastopniki avstro-ogrskih narodov, zlasti Jugoslovancev, udeležili mirovnih pogajanj, da bi se med seboj sporazumeli o neomejenem, zajemnem pravu samoodločbe narodov iz avstro-ogrske monarhije. Poleg tega, spomenica, katero je bil v imenu Jugoslovanskega kluba podpisal g. dr. Anton Korošec, dobesedno določa še naslednji program:

1. Da se takoj začne sklepiti splošni in demokracijski mir, popolna razorožitev, mednarodno jamstvo in varstvo svobodnega razvoja vseh velikih in malih narodov. — 2. Priznanje in zavarovanje popolnoma svobodne samoodločbe narodov, zlasti z ozirom na vprašanje, ali žele svobodno državo in v kaki obliki jo žele uresničiti. — 3. Mi

za svojo državo ne zahtevamo ničesar, kar pripada kakemu drugemu narodu, za svojo državo zahtevamo le tisto ozemlje, ki je neprekinjeno naseljeno z množicami Srbov, Hrvatov in Slovencev. — 4. Morje, zlasti Jadransko morje, naj bo svobodno. V kolikor bi promet skozi pristanišča, ki leže na našem kompaktnem narodnem ozemlju na severnem Jadranu, bil posebno koristen narodom, ki so od morja bolj oddaljeni, smo pripravljeni z njimi skleniti take pogodbe, ki jim bodo zagotovile svoboden trgovinski promet skozi ta pristanišča.

Vsekakor je to bil zelo zanimiv program, ki nam z ozirom na majsko deklaracijo kaže, kako se je jugoslovansko narodno gibanje Slovencev in Hrvatov v Avstriji radikaliziralo. Naj navedemo še en odlomek spomenice, ki pomeni značilno opozoritev sil bivše monarhije:

»Mir, ki naj bi v prihodnje obdržal sedanje stanje, bi ne bil mir za avstrijske narode. Tak mir bi bil začetek boja na življenje in smrt avstro-ogrskih Jugoslovancev ter bi pomenil neodstlanljivo oviro za socialni razvoj narodov, ki bi se udeleževali tega boja. Toda tudi mednarodni mir bi zaradi takega stanja bil vedno ogrožen. Ali si je mogoče misliti, da bi mednarodna organizacija mira mogla nuditi svoje varstvo takemu položaju, ki je moralno nevdružljiv?«

V zvezi s tem je predsednik Jugoslovanskega kluba dr. Korošec predložil celo vrsto interpelacij ter nujnih predlogov v parlamentu, zlasti pa v delegacijah v Pešti proti grofu Černinu. Čeprav ga je že poprej napadala protislovanska javnost in tisk, je zdaj tudi oficijozni tisk začel nanj in Jugoslovanski klub sipati ogenj ter so se vrstili nazivi: hujška, plačane srbske vlade, veleizdajalec itd. Razume se, da taka spomenica in vsa parlamentarna akcija v tedanjih razmerah ni mogla pričakovati pozitivnega uspeha, pomenila pa je uspešno sredstvo propagande, ki je kot taka precej vplivala na pogajanja. Vsekakor pa je spomenica pomenila posrečen taktičen maneuver. Opozoril je avstrijske narode na dvojno moralo državnih krmljarjev. Ti so se pogajali s komisarji ruskega naroda, ki so izšli iz revolucije, pri tem pa niso puščali besede zastopnikom avstrijskih slovanskih narodov. Na drugi strani pa je ta akcija morala biti neprijetna tudi boljševikom, ki bi jo bili prav za prav morali z ozirom na svoja razglašena načela podpirati.

Največji pomen spomenice pa je vsekakor v tem, da je jugoslovanskemu gibanju v mejah Avstrije dala mednarodno obeležje, kar zelo jasno dokazujejo odzivi v tisku zahodnih držav. Stvarno je bilo s tem zahtevano priznanje jugoslovanske državnosti. Delo jugoslovanskih emigrantov je do tlej le prevečkrat naletelo na gluha ušesa ter celo na nezaupanje pri merodajnih.

Ko danes po 21 letih razmišljamo o teh dogodkih iz naše preteklosti, ki so osredotočeni v tej spomenici Jugoslovanskega kluba na mirovni konferenci v Brest Litovsku, nam je jasno, da bi ta

Nemški težki atlet Walter Neussel trenira za boj z düsseldorfskim težkim atletom Pavlom Wallnerjem. Boj se je odigral včeraj v berlinski športni palači.

dokument ne smel ostati nepozabljen. Mislim, da je dobro danes opozoriti na dejstva, katere navaja spomenica, ker ta dejstva — mutatis mutandis — v marsičem še veljajo, ker so trajna:

Jugoslavija je ustvarjena kot nacionalna država Srbov, Hrvatov in Slovencev, po volji, s hrabrostjo in krvjo naših prvih sinov iz vseh njenih krajev. Mir in koristen razvoj tega dela Evrope more biti zajemčen samo, če je ta država nedotakljiva. Vsakršen razgovor, ki bi se vtiikal v naše meje, pomeni razdiranje miru. Spomenica misli zlasti na kraje ob Savi in Dravi ter ob severni obali Jadranskega morja. To je naša narodna zemlja!

Toda mi Jugoslovani: Srbi, Hrvati in Slovenci, ko beremo dokumente boja za svojo osvoboditev, mislimo in spominimo se, kako smo takrat bili pripravljeni vse storiti za Jugoslavijo. Spominimo se, kako smo takrat idealno želeli in hrepeli za skupno narodno državo. Sami sebe spominjamo, kako smo takrat bili voljni in pripravljeni le za dobro bratsko pomoč in vzajemno podporo. Takrat je enakopravnost bila sama po sebi razumljiva, takrat smo imeli srbstvo in hrvatstvo i slovenstvo za naravne temelje jugoslovanske državnosti in srbsko, hrvatsko in slovensko narodno samobitnost za abecedo jugoslovanskega nacionalnega prepričanja. Svobodno Jugoslavijo smo gradili na popolni svobodi srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda. Zgodovina mlade Jugoslavije dokazuje, da smo grešili, ko smo vse to pozabili.

Jesenice

Gledališka družina »Aljaž« vprizori drevi ob 8 v Krekovem domu veseligr v 6 slikah »Neopravičena urac«.

Kino Krekov dom predvaja danes samo ob 3 velefilm »Jošivarac«, večerna predstava zaradi igre odpade. V ponedeljek zvečer ob 8 se predvaja film »Človek krepljih mišice«. Za dodatek tednik.

Jesenški aero-klub se zahvaljuje vsej javnosti za pomoč in sodelovanje pri prireditvah. Le tako je bilo mogoče po 2 letih obstoja napredovati tako daleč, da se danes gradi lastna delavnica in lastni hangar ter se dovršuje že sedmo jadralno letalo. Ustanovljena bo tudi motorna sekcija. — Letošnji občni zbor aero-kluba bo 31. januarja v mali dvorani Krekovega doma na Jesenicah. Vabimo članstvo in javnost. Pričetek občnega zbora ob pol 7 zvečer.

214.450 oseb je lani prekorajilo državno mejo v območju jesenškega policijskega komisariata. Na treh prehodih državne meje, ki spadajo pod tukajšnji policijski komisariat, Korensko sedlo, Rateče in Bohinjska Bistrica, je v letu 1939 dopotovalo 77.861 oseb, odpotovalo pa jih je 70.862, skozi državo tranzitno se je peljalo 65.727 oseb. Sezonskih delavcev in izseljencev se je odpeljalo skozi Jesenice 8462; od teh v evropske države 6801, v prekomorske države 1661. Vrnilo se je skupno 7521 oseb in to iz evropskih držav 6833, iz prekomorskih pa 688 izseljencev.

Ptuj

Danes zadnjičkrat »Indijski nagrobni spomenik« (nadaljevanje »Ešnapurekga tigra«). Najgrandioznejši film sezone! — Pride: francoska umetnina: »Zastrupljena mladost«.

Iz Julijske Krajine

Pravda zaradi suhih češpelj. Bilo je l. 1936. Na Cerkljanskem so izvršno obrodile češplje. Ker je bila doba sankcij — abesinska vojna — je za živila predla trda in je bilo zaukazano strogo varčevanje. Previdni cerkljanski kmetje so zato svoje češpljeve zaklade posušili. V novembru in decembru je nastalo na Cerkljanskem veliko povpraševanje po raznem suhem sadju. V Cerklno so prišli kupci iz Milana in Monze in so sklenili s številnimi domačimi trgovci dobavne pogodbe za velike množine posušenega sadja, zlasti češpelj. Trgovci so se potrudili in kmalu so začeli dovažati kmetje z vseh cerkljanskih pobočij kar polne voze češpelj. Nekega lepega dne pa jo! Finančno poveljstvo je zaplenilo vse češplje, ki so jih trgovci natrpali po svojih skladiščih, češ, da so bile pretihotapljene iz Jugoslavije in je kupce, prodajalce in posredovalce zaradi tihotapljenja velikih množin posušenih češpelj, posušenih fig, posušenega grozdja, kave in žganja ovadilo sodišču. Po večletnem preiskovanju, zasliševanju, sitnarjenju in mnogih stroških je strahotna zadeva sedaj v januarju prišla končno do zaključne obravnave. Ta se je vršila pred goriškim okrožnim sodiščem in je porabila dva dneva. Na zatožni klopi je sedelo 24 krivcev, ki jih je branilo 10 odvetnikov. Obe skupini sta bili prav pestri. Velikim grostom iz Milana in Monze so se prijateljsko pridružili odlični zastopniki trgovskega stanu obojega spola iz Cerklne in njihovi sodružniki in dobavitelji, med deseterico zagovornikov so pa poleg znanih imen iz Milana in Trsta vneto vršili svojo dolžnost tudi nekateri bolj skromni gospodje iz Gorice. Obe skupini je pa prevela ena složna misel: uničiti obtožbo. In to se jim je posrečilo. Z medsebojno pomočjo, z bistro in ognjevit besedo so ovrgli obtožbo o pretihotapljanju suhih češpelj in drugega blaga ter se očistili očitenih krivd. 17 obtožencev je bilo popolnoma oproščenih, trije so dobili pa denarne kazni, eden 1000 lir, dva po 40 lir. Tako je končala slavna češpljeva pravda, ki je štiri leta vznemirjala marsikateroga Cerkljana in mu kratila spanec.

Brežiška bolnišnica v letu 1939

Ob svojem zlatem jubileju v preteklem letu 1939 je tukajšnja bolnišnica dosegla promet kot do sedaj še nobeno leto ne. Kakor opazamo pri vseh naših bolnišnicah stalno naraščanje števila bolnikov v zadnjih letih, tako tudi pri tukajšnjem zavodu.

Tako je bilo v preteklem letu zopet sprejetih znatno več bolnikov kakor pa v prejšnjih letih. V letu 1939 se je zdravilo v bolnišnici 3119 bolnikov, in sicer jih je ostalo 1. januarja 1939 107, sprejetih pa je bilo 3012. Napram letu 1938 je bilo sprejetih več 179, napram letu 1937 pa 550 in napram letu 1936 pa 728 bolnikov. Kakšen je napredek pri sprejemih v zadnjem desetletju je najbolj razvidno iz tega, ko je bilo na primer v letu 1929 sprejetih v bolnišnico 1390 bolnikov.

Vseh oskrbnih dni za bolnike je bilo 42.711. Povprečno se je dnevno oskrbovalo 117 bolnikov, dočim znaša povprečna oskrbna doba za enega bolnika 13 dni.

Na kirurškem oddelku se je zdravilo 1405 bolnikov, na medicinskem 1657 in na infekcijskem 57. Operacij je bilo izvršenih na kirurškem oddelku 1007. Porodov je bilo 148, ker bolnišnica sprejema le nujne primere, ker še nima urejenega porodniškega oddelka. Na medicinskem oddelku se je oskrbovalo 53 tuberkuloznih bolnikov, na katere odpade 157 oskrbnih dni. Stroški zdravljenja za te gredo večinoma v javno breme, t. j. države in banovine.

Tekom leta je bilo iz bolnišnice izpuščenih 2183 ozdravljenih, 689 zboljanih, neozdravljenih pa 95. Umrlo jih je 92 in znaša mortaliteta 3.05%.

V minulem letu je bolnišnica nabavila med drugim tudi novo, moderno operacijsko mizo. Izolirna je bila vsa prenovljena in izvršena podometna električna napeljava. S podporo kr. banske uprave pa je bila urejena nova hladilnica, katero je bolnišnica že dolgo pogrešala.

Oh, ta tržaška burja...

Pogled na Trst in pristanišče.

»100 let ni bilo takega vraga v Trstu...«
 »Ni mogoče...«
 »Čujte, moj ded ima 90 let in pravi, da je slišal kot otrok govoriti o grozni burji pred 15 leti...«
 »Pasja burja... vrag se je odvezal... takšne pa še ne...«
 »Maledetto tempo...«
 »In malora...« in sto drugih vzklikov si slišal po Trstu letos, od večera 10. januarja do petka 12. januarja 1940, ko je pihala čez Trst grozanska burja s tako silovitostjo, da stari ljudje ne pomnijo podobne. Finska vojna, Maginotova črta in bližajoča se kava, vse to je stopilo v ozadje pred silnimi vtisi tega orkanskega neurja.

170 km na uro...

»Kako praviš, da pišejo? 170 km na uro?«
 »Da 170 in to z mrazom 12-14 stopinj pod ničlo... Iz morja so se dvigali oblaki vode, ki je po obrežju mahoma zmrznila in se gromadila tako, da je dvignil n. pr. pomol svetega Karla (Audace) pred prefekturo svojo površino za pol metra, samega ledu seveda!«

Kdo bo zmagal, duh ali materija?

Po ulicah slika evakuiranih mest. Redki pasanti so se plazili le po zavetjem visokih hiš. Na vsakem vogalu: stoj! Videl si jih pomoliti pol očesa in konec pordečega nosu čez vogal, da prečunajo moč sunka, ki je prihajal od kraške strani. Kakor se jim je zdelo, da bi šlo, se je zapodil ta ali oni čez ulico proti sosednji hiši, pa ne vselej srečno... Na sredi ga je zajel nenadni sunek burje, kratak boj, rdeče-modre roke so skočile na pokrivalo, oči pol zaprte, boj se je raznel... Pa kaj nato se je že začela »trdnjava« nagibati in hip zatem si videl neko sčedrano, odkrito in razmršeno zmes, ki se je kotalila v vedno hitrejšem kolobarju proti bližnjemu drevesu ali svetilniku ali pa naravnost v... morje... Zastonj vsi »aiuto« in »mama mia« in »Dio mio« klici, konec dvoboja med vzduhom in materijo je bil plusk v morje in če je šlo po sreči, takoj nato njemu »tuffo« nad vse zaslužnega stražarja, ki se je vrgel za ponešrečencem v razdivjani mokri element. Pa niso rešili vseh... nekaj žrtev je končalo v morju svoje zemsko življenje.

Ta drva so zanič...

Kdor se ni »potil« pod odejami je bil pri štedilniku v kuhinji. »Kuriš kaj?, zaneti vendar, saj bomo zmrznili!«

»Od jutraj že gori, kaj naročaje polen sem že požgala, pa ne zaleže nič... Na štedilniku sedim, noter gori, mene pa zebe...«

Ni čuda! Peči so vleklo izbornu, hiše, mogočne tržaške palače pa so se sunkoma stresale, kakor vulkan, ki ima bruhati, telefonske in električne žice so divje žvižgale pod silo grozanske burje. Opeka je letela s streh, okna so se kar udirala in letela večinoma na cesto, kjer so glasno in z živahnim žvenketanjem naznanjala — konec svoje službe...

Stokrat na dan so prihajali prestrašeni obrazi gledat skozi stekla na ulice, če ne bo že jenjal divjati ta razbesneli pekel! »Ne ven glave!« je bila povsod parola teh dni, ker se je zdelo, da jo morajo grozni sunki mahoma odtrgati, tako divja je bila slavna tržaška burja...

Novi pozdravi...

Tramvaj je pa le vozil... Ruse... Kdo bi verjel, da je sploh v Trstu toliko kućem astrahanskega izdelka ali vsaj kućem a la astrahan?! Klobuki so zginjili in po mestu si videl kućme, same kućme, potegnjene do oči in nosa. Ljudje so se stiskali za hišami ali so bili premetavani po ulicah in gledali samo, kdaj se prikaže rešilni tramvajski voz; vse je drlo proti njemu in nečloveško zvite postavle so se borile, da bi čimprej bile na varnem v dobro zaprtih, res lepih vozovih tržaškega tramvaja.

»Uff, che tempo... (Kakšno vreme!...)«
 »Maledetta bora... (Prekl. burja...)«
 »Kdo se je neki obesil, da tako nazarensko pihja in divja...«
 »Robe de čodi... (Nezaslišano...)«
 »Zum Teufel!«
 »Uiiiiii...«

Taki so bili navadni vzkliki ubogih izmučenih žrtev tega orkanskega neurja in koj nato pa komentari zadnjih dogodkov in doživeti in vtisov. Eden krvav, drugi obvezan, tretji polne oči peska, zopet drugi živordeče barve in ves objokan in to brez... srčne boli... vsi so se zatekali na rešilni tramvajski voz.

Dolgo pa so morali čakati listkarji, da se je klient toliko odvil, ogrel in... nakle, da je prišel do denarja v hladnem žepu. Neenkrat je pa končalo to iskanje z velikimi očmi na cesto proti mestu zadnje »tombole« (padca), kjer mu je bil zletel pri »cestni tragediji« denar iz žepa.

Halo, halo!

Casopisje in Radio je zabičavalo ljudem, naj pazijo na ogenj in naj kličejo gasilce pri najmanjšem primeru, ko se vname dimnik ali karkoli. —

Gorje, da bi se vnel kje resen požar! Bilo bi ob cel del mesta.

Nad 200 krat so dirjali v teh dveh dneh »pompirji« (gasilci) po mestnih ulicah, klicani na vse mogoče kraje. Kar naprej si slišal njihove rezke, obupno doneče brizge po mestu; splošno občudovanje: kljub pasjemu mrazu in divji burji so stali ti korenjaki na blatnikih avtomobilov kakor kipi. Zanje niso veljali cestni predpisi in ne rdeče luči na križiščih... Veliko pohvalo, ki so jo pisali na njihov račun v teh dneh, so fantje res zaslužili.

La benemerita...

Ta naslov gre pa mestnim stražarjem! Velezaslužni! Saj jih poznate te krepke možake v značilnih uniformah po mestnih križiščih, kako pazijo na vsako kretanje pasantov in posebno na vozila in urejajo s svojimi značilnimi in elegantnimi kretanji cestni promet.

»La benemerita« so jih krstili za njihovo veliko delo v teh dneh;

Vztrajali so fantje na svojih mestih. Vsake četrt ure so se zamenjali, dlje niso mogli vztrajati. Vsak je imel v žepu blok »buonov« ali čekov, da se je mogel kjerkoli v kavarni ali v gostilni okrepčati s katerikoli hrano in pijačo in vse na račun občine.

Marsikdo bi bil danes že pri nebeškem koncertu, če bi ga ne bilo rešilo gibčno telo in neverjetna energija mestnega stražarja. Govorijo, da jim je poklonil neki bogataš zato veliko vsoto tišočev v dar; prav je to!

Prizori

Reški avtobus je privozil v mesto... brez strehe. Burja jo je bila odnesla!

Goldonijev trg. Vrvi razpete za varstvo pasantov. Povsod ob njih dve, tri, štiri žrtve, ki se obupno držijo in kljubujejo burji. Eden izmed njih, debelusen gospodič, misli, da se lahko postavi na svoje noge, pusti vrvi... pa je na tleh in burja ga kotali preko korza. Stražar za njim. Tudi ta pade, se pobere in leti za vrtečem se »sodčkom«, ki krili z rokami, kriči in tipa med gibčno »telovadbo«, kaj je neki z nosom in glavo, klobuk pa mu kaže pot v veliki daljavi pred njim. Stražar ga po ponovnem svojem padcu doseže, ga dvigne in zavleče nič več elegantnega junaka v bližnjo kavarno.

Prodajalna. 2 in pol krat 2 m velika šipa se pod pritiskom silne burje naenkrat upogne, se zdrobi in gre v kose med glasnim žvenketom.

Albanija - nekdanj in sedaj

Doma živi komaj milijon Albancev, poldrug milijon pa v tujini

Albanija je slabo naseljena in verjetno je sedaj število prebivalstva že naraslo na milijon. Toda izredno mnogo Albancev živi v tujini in sicer menijo, da jih je po vsem svetu raztresenih vsaj poldrug milijon.

Naselja so zelo redka in raztresena tako, da so zelo daleč drugo od drugega. Še danes se vsem in mestom pozna, ali so ilirskega, grškega ali pa rimljanskega izvora.

Večja mesta in naselja

Glavno mesto je Tirana, ki ima 30.000 prebivalcev. Med svetovno vojno je bilo v Tirani poveljstvo avstro-ogrsko vojske, ki je bila zasedla Albanijo. Mesto se sedaj razvija zelo moderno in kmalu ne bo več mogoče najti sledov albanskega izvora tega mesta.

Drugo največje albansko mesto je Skader in ima sedaj 29.000 prebivalcev in je najstarejše albansko trgovsko mesto. Najslavitejša mesto je Lezhjo, ki ima sedaj samo 1800 prebivalcev, zgrajeno pa je bilo že v 4. stoletju pred Kristusom in je tam pokopan albanski narodni junak Skanderbeg. Skanderbegovo rodno mesto je Kruja, ki ima 5000 prebivalcev; v tem mestu je grob drugega albanskega narodnega junaka Leopolda Ghardija.

Najvažnejše albansko pristanišče je Drač, ki ima 10.000 prebivalcev. Mesto je igralo veliko vlogo v bojih med Cezarjem in Pompejem. V notranjosti Albanije je največje mesto Elbasan, ki ima 13.000 prebivalcev; mesto je najslavitejša albansko zdravilno kopališče in ima krasne muzeje stare albanske umetnosti. V mednarodni politiki zadnjih desetletij je igralo veliko vlogo pristanišče Valona, ki ima 9000 prebivalcev in je središče albanske pomorske trgovine.

Tretje največje mesto v Albaniji pa je mesto Korča, ki ima 23.000 prebivalcev in je v tem mestu bilo med svetovno vojno glavno poveljstvo francoskih čet.

Albanci so junaški narod

Albanci so narod, ki je zelo nadarjen, junaški, vztrajen, ponosen, gostoljuben in svobodoljuben. Z najbolj priprostim orodji in sredstvi izdelujejo Albanci najlepša dela umetne obrti.

Številni potopisni menijo, da je za Albance vojskovanje neke vrste strast, boriti pa se mora tudi zato, da ne umre od gladi. Stari albanski bojevniki so poprej za denar služili v raznih vojskah večjih veselil, ki so bile v njihovem sosedstvu. V tuje vojske so Albanci peljali s seboj tudi svoje družine, ki so se preživljale na ta način, da so opravljala razna vzporedna dela. Bojevali pa so se Albanci samo tedaj in to junaško z vso silovitostjo, če so bili za službo v vojski redno in dobro plačani. Če pa je plača prišla samo za en dan prepozno, tedaj so takoj odločili orožje in se z vso silo uprli. Nikdar ni nikdo mogel od Albance zahtevati, da bi se boril za koga iz razlogov ljubezni, tovarštva ali iz zvestobe do stvari same. Kadar je zmanjkalo denarja, tedaj se je Albanc takoj začel ozirati po drugem delodajalcu. Med svetovno vojno so se albanski oddelki borili v obeh taborih. Če pa je na eni strani za en dan izostala plača ali pa hrana, je albanski vojsk takoj prešel na drugo stran, če je bilo tam oskrbovanje točno in v redu.

Nekoliko zgodovine

Albanska zgodovina se izgublja v prastare čase. Albanci so avtohtono ljudstvo, ki je živel v Albaniji od časov, o katerih govorijo najstarejši grobovi in slične izkopnine. Pripadajo ilircem in o njih je pisal že grški zgodovinar Herodot. Najraje se imenuje po zgodovinskem imenu skipetari, to ime pa izvira iz albanske besede »skip« — orele — in je časten naslov za vsakega Albana. To ime bi jim naj bil dal epirski kralj Pirus, ki jih je v svoji vojski proglasil za najhujšega bojevnika in jih zato proglasil za »orlove sinove«. Še do danes se je med albanskim ljudstvom ohranilo marsikaj tudi iz najstarejših časov, tako v narodni noši ali pa v narodni pesmi.

Na severu žive večji in močnejši »ghegi«, na jugu pa živahnejši in drzejši »toski«. Na severu

Korzo. Bolniška nuna gre po gladkem asfaltu, bojuje se z divjim elementom. Kam? Dolžnost jo kliče. Ulica kakor izumrla. Silen sunek, nuna roko pokoncu, vsa se stisne, se vrli, pade in burja jo kotali neusmiljeno navzdol. Naglo je pri njej stražnik. Tudi on pade, se pobere, jo zgrabi in »madre, la permetti!« (dovolite, častita), si jo zadene v naročje in jo nese v bližnjo lekarno.

Kdo bi jih ne občudoval

Na morju nori ples. V šaketu, ob obrežju svetega Andreja, so bili skladi lesa. Kar pomelo jih je v morje. Okoli kopališča Ausonia in ob starem svetilniku ter v škedenskem zalivu: vsepovsod deske cele in na kosih in tramovje vseh kalibrov, vse je šlo! In je kubik meter po skoraj 500 lir... En sam lastnik toži, da ima 40.000 lir škode.

Nekaj parnikov kroži po zalivu, da rešuje ribiške čolne in jadralce, ki blodijo sami ali pa s premrzlimi ribiči po morju. Na krovu stoje mornarji in vrše svojo težko službo, vsi premrzli in oledeneli od pljuskajoče vode: druge rešujejo, petim njih pa so odmrznili prsti...

Takega pa še ne!

»Zefa, no kako je bilo v Trstu, vas ni vzel?« — »Bustefrdamaj, takšnega pa še ne, moj živ dan! Mleko sem oddala in sem hotela na koriero, pa me je zgrabila tam pri Kaf Fabris in mi je hotela na silo vzeti vrče in jervas, ta žajgla božja od burje...! Ti frdamani pičmoh grdi, sem djala, ali si ga ti kupila, ta moj jervas. Tiščala sem, kar sem mogla, roke so mi bile že premrzle, in sem se lovila od ogla do ogla. Vrag te vzemi, sem rekla nazadnje, boš ti mene martralo, dela sem jervas na tla, vrče sem zgrabila z roko, sedla sem v jervas, na, sem rekla, burjača matasta, zdaj si pomagaj! In veste, kaj se je zgodilo? Peljala me je ta krola po cesti! Kakor v barki sem sedela in je šlo kot tavten vragov, malo po tleh, malo po zraku, malo na prav, malo narobe. Sama sebi sem se morala smejati, prišla sem ekspres do koriere! Na kaj človek ne pride ob razsaianju tržaške burje!« (Nibla.)

— Pri zaprtju, motnji v prebavi, vzemite jutraj še na prazen želodec en kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

Mali Albančki

so najslavnejše plemo malisori, ki se ponašajo s tem, da jih nikdo nikdar ni mogel premagati ali ukloniti. Nad poldrug milijon Albancev živi v tujini, vsi pa so ostali zvesti svoji domovini in govore danes albansko, ki je nekoliko podobna stari grščini in sta ta jezik uporabljala tudi Filip Macedonski in Aleksander Veliki.

Ko so Rimljani zasedali obalo Jadranskega morja, je bil uradni jezik v Albaniji latinski. V srednjem veku se je ob obali raztezalo gospodstvo beneške republike in tedaj so tod govorili italijansko. Vse to pa ni vplivalo na razvoj albansko, ki se je pristna ohranila do danes. Prvo albansko slovnico je napisal vladni svetnik bivše Avstrije Pekmez, ki je za splošno albansko govorico uvedel tisto albansko, ki se govori okoli Elbasana.

Ko je ob začetku 20. stoletja začelo razpadati turško cesarstvo v Evropi, je osvobodilni val zajel tudi albansko ljudstvo. Velešile so delile plen po razpadu stare Turčije in so določile, da naj se Albanija oblikuje v samostojno državo s svojo ustavo in v svojim prestolu. Za vladarja Albanije v novi dobi je bil določen prvi princ Viljem Wied, ki je prišel v Tirano v marcu 1914. Toda mladi vladar se ni mogel znati v teh razmerah in se je moral umaknit pred gonjo Esada paše, ki ga je bil sicer poprej podpiral. Esad paša je nato zavladal nad ozemljem srednje Albanije, toda vojna vihra ga je odgnala iz domovine in njegovo ozemlje so v svetovni vojni zasedle avstro-ogrsko čete.

Vsi zgodovinarji soglasno poudarjajo, da so Albanci fanatično borben narod. Turki so jih imenovali Arnave in arnavtske čete so bile zmeraj najboljše v vsej turški vojski. Ko je med svetovno vojno neka tuja vojska pripeljala v Albanijo s seboj kinoaparate, so pred Albanci predvajali tudi stare bojne filme. Pogled na razvoj borb je Arnave tako razburil, da so planili proti filmskemu platnu, da bi se udeležili krvavega filmskega klanja.

V Albaniji se ob vsaki priliki obilo strelja. Gorje tistemu, ki se je do sovraštva sprl z Albancem; krvno maščevanje je sicer že precej ponehalo, vendar pa se zmeraj rado poje orožje svojo pesem v obrambo osebne časti in zavesti.

Strateški pomen Albanije

Albanija leži ob Jadranu, ki se ob južnem koncu zoži v prehod, ki je širok 70 km. Kdor je v Albaniji gospodar, lahko sam urejuje ves promet v Jadranu. Že med svetovno vojno so z majhnimi vojnimi ladjami Otrantsko ožino s posebnimi železnimi pregradami tako zaprli Jadransko morje, da skozi to pregrado ni mogla nobena ladja in tudi nobena podmornica.

Albanska pristanišča so že nezadostno opremljena, da bi se tam mogla hitro izkrcati večja vojna sila. Vendar pa bo to oviro lahko premotiti in tedaj je možno na vsej albanski obali hitro nastopiti.

Zahvala

Vsem cenjenim gostom se najtopleje zahvaljujem za dosedanja obisk gostilne v Lescah. Obenem sporočam, da se 1. februarja 1940 preseliva v svojo lastno gostilno na Poljane - Kočna. Gledala bora nadalje na vsestransko potrebo ter solidne cene. — Prae vljudo se priporočata še za nadaljnji obisk

Lesce, Kočna - Poljane, 28. januarja 1940

FRANCKA in JANEZ ROZMAN

ŠPORT

Pred obćnim zborom SK Ljubljane

V prihodnjih dneh bo imel Sportni klub Ljubljana svoj obćni letni zbor. Je to kljub vsemu naš najmoćnejši nogometni klub, ki je vsa poslednja leta zastopal slovenski nogometni šport v težavni konkurenci z ostalimi najboljšimi in najmoćnejšimi nogometnimi klubi v državi.

V vseh teh letih je bilo nekaj lepih uspehov, pa tudi mnogo neprijetnih neuspehov. Ni čudno! Saj je klub ves čas skoraj samo živel zaradi nerazumevanja onih, katerih dolžnost bi bila, da mu pomagajo.

Z reorganizacijo nogometnega športa v naši državi se porajajo tudi za SK Ljubljano novi problemi, ki jih bo morala bodoća klubova uprava točno oceniti, če jih bo hotela pravilno rešiti. Bolj kot do sedaj bo zaviselo od števila delovnih in postržovalnih delavskih ljudi v klubu, koliko bomo Slovenci v našem nogometnem športu pomenili. Klubsko vodstvo je zadnji čas najelo strokovnjaka trenerja; toda to ni vse. Klub nujno potrebuje športnih delavcev in moćne opore v svojem bodoćem vodstvu.

Za pomenek o vsem tem sklicuje uprava SK Ljubljane sestanek svojih članov in simpatizerjev, ki jim je ne samo do uspeha svojega kluba, temveć ki si želijo vsehsplošnega napredka v slovenskem nogometnem športu. Sestanek bo v ponedeljek 29. t. m. ob 20 v salonu restavracije pri »Sestici«. Dobrodošli bodo vsi, ki jim je na tem, da bo Ljubljana in športna Slovenija boljše kot do zdaj zastopana v vrhunskem nogometnem športu v Jugoslaviji.

Medklubski slalom tekma

Sportni klub Laško v Laškem priredi dne 4. februarja 1940 z začetkom ob 10.30 dopoldne na Smohorju nad Laškim medklubski slalom tekmo.

Tekmuje se po pravilniku JZSZ. Pravico starta imajo vsi verificirani člani JZSZ, ki plaćajo predhodno prijavnino 10 din. Prvo plasirani prejme plaketo, doćim prejmejo nadaljnji trije plasirani lićne diplome. Prijave je treba poslati na naslov: Zadravec Drago, Laško, najkasneje do 3. februarja t. l.

Železniške ugodnosti za nedeljske povratne vozovnice po znižani ceni veljajo na progi Ljubljana-Jesenice-Rateče oziroma Bohinjska Bistrica tudi za vlak P-914 ob sobotah, dasi odpelje iz Ljubljane že ob 11.43. Ker v času od 12. do 13. ure na Gorenjsko ne vozi vlak, veljajo ugodnosti nedeljskih povratnih vozovnic že za navedeni vlak na Gorenjsko, ki odpelje pred 12. uro in je najugodnejša zveza za planince smučarje, ki gredo ob sobotah na svoje smučarske ture na Gorenjsko.

Ležišča in sobe v planinskih postojankah SPD so še na razpolago. Glavni dotok turistov-smučarjev bo v mesecu februarju, zato je priporočljivo, da se zainteresirane že sedaj pobrigajo za mesto. »Zlatozorg« ima prostih 34 postelj v 16 sobah, Dom na Komni: prostih je še 42 postelj v 18 sobah, Erjavčeva koća je oskrbovana ob sobotah in nedeljah, ima 18 postelj v kurjenih sobah. Dom na Kravcu razpolaga še z 8 posteljami v sobah in s 32 ležišči na kurjenem skupnem ležišču; koća na Vel. Planini ima še 34 ležišč v dveh kurjenih sobah; Dom v Kamniški Bistrici ima še nezasedenih 15 postelj v 7 sobah. Podrobnije informacije o zasedbi v posameznih planinskih postojankah in o snežnih razmerah dobite v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4-I.

ZFO

III. smučarske tekme ZFO

v Bohinju dne 4. februarja, v Dovjem-Mojstrani pa dne 10. in 11. februarja

Zveza fantovskih odsekov priredi v dneh 4. februarja svoje tretje smučarske tekme v alpski kombinaciji (smuk in slalom ter smuk za člane, stare nad 38 let) v Bohinju ter v dneh 10. in 11. februarja v klasićni kombinaciji (tek na 15 km, skoki ter štafete) v Dovjem-Mojstrani. Te tekme bodo prekašale prve in druge tako po svoji kvaliteti kakor po udeleţbi članstva, med katerim vladajo veliko zanimanje.

Vse članstvo opozarjamo, da se toćno ravna po navodilih, ki smo jih objavili v »Slovenec« v četrtek 25. in v petek 26. t. m. Zatorej še enkrat preberite razpis in vsa podrobna navodila. Opozarjamo vse članstvo, da se pravočasno prijavijo, da ne bo imelo tehnićno vodstvo zadnje naj preveć dela. V Bohinju in Dovjem-Mojstrano naj pridejo poleg tekmovalcev tudi drugi člani organizacije in njeni prijatelji.

Smućarske tekme barjanskega okroţja ZFO na Kureščku

V nedeljo, dne 21. t. m. je priredilo Barjansko okroţje svoje III. smučarske tekme. Za tekmovališe si je izbral zopet svoj tradicionalni Kurešćek: 833 m višine krasnozgradni hrib jugovzhodno Ljubljane, ki slovi po svojih izvrstnih smučarskih terenih. Čeprav se je već ko polovica prijavljencev ustrašila naletavajoćega snega in posedla v zapećke, je bil odziv prav zadovoljiv: 28 tekmovalcev, med temi 11 izven konkurence, je poskusilo svojo srećo v smuku in slalomu. Proga je bila dolga okoli 1200 m z višinsko razliko med startom in ciljem ca. 230. V konkurenci je zasedel prvo mesto Berlot Bogdan (FO Sv. Jakob), ki je prevozil progo v 39 min. 8 sek. Drugo mesto pripada Lipoven Cirilu (FO Zelinić) s 43 min., tretje pa Logarju Francu (FO Sv. Jakob) s 54 min. 9 sek. Izven konkurence pa se je plasiral na prvo mesto Jeloćnik Albert (FO Ljubljana-mesto), ki je progo zmagal v 35 min. in 4 sek. Prvovrstni smuk, prijazna in cenena postreţba v planinski koći — pa kup veselja in dobre volje: vse to si bodo ohranili tekmovalci letošnjih tekem v najlepšem spominu.

ZDK

Smućarski tećaj

Članice-smučarke opozarjamo na razpis smučarskih tekem ZDK v Boh. Bistrici 4. februarja t. l. in na prijavniki rok tekmovalk, ki je 1. februarja. Tekmovalke naj pridejo po moćnosti že v soboto v Boh. Bistrico in se oglašijo v Prosvetnem domu. Za prenoćišće in hrano je preskrbljeno. Bog živi!

Kauće

otomane, naslonjaće dobavljajo najceneje »Obnova« F. NOVAK, Glavni trg 1 — in Jurćićeva ulica 6

Mali oglasi

Sluţbe iŝcejo

Iŝčem
sluţbo hiŝnika. Znam već jezikov. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1195.

Dekle

zmoţna kuhe in gospodinjstva, iŝče kakrŝno koli sluţbo. Vajena tudi gostilne in gospodinjstva. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod »Vestna«.

Absolventka

dvorazredne trg. ŝole ŝeli nastopiti mesto kot pisarniŝka moć ali kot blagajniĉarka. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Vestna«.

20 letna prodajalka

delavoljna, pridna, poŝtena, iŝče kakrŝno koli sluţbo. Vajena tudi gostilne in gospodinjstva. Naslov v vseh poslovalnicah »Slovenca« pod 1072. (a)

Absolventka

gospodinjŝke ŝole ŝeli mesto kot pomoć gospodinj in boljši druţini, kjer bi se rada bolj izurila v kuhi. Gre tudi v Zagreb ali Beograd. — Naslov v vseh poslovalnicah »Slov.« pod št. 1082

Starejša kuharica

varna gospodinja, zdrava, iŝče sluţbo pri kakem gospodu — najraje duhovniku ali mali druţini kjerkoli. Plaća postranska stvar. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1136. (a)

Trgovski pomoćnik

ŝpecerist z 2 letno prakso v ŝećeznini in pri barvah iŝče zaposlitev. Nastopi tudi kot praktikant v manufakturi, drogeriji ali pisarni. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pomoćnik« 1148. (a)

Bolniĉarka

iŝče mesto k bolniku. — Cenj. ponudbe prosim na upr. »Slovenca« pod »Nastopim takoj« 1201. (a)

Sluţbodobe

za vsa dela, sprejemem k dvema osebam. Groharjeva ulica 16. (b)

Trgovsko pomoćnica

zmoţna manufakture, z znanjem nemŝćine, za većjo trgovino z meŝan. blagom, predvsem zdravo in poŝteno, sprejme Koŝelj nasl., Trzić. (b)

Dekle

dobro, poŝteno, katoliŝko vzgojeno, iŝčem za sluţbo pri boljši slovenski druţini brez otrok v Zagrebu. Ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju z navedbo zahtevka pod »Poŝtena«.

Prvovrstna sobarica

ki govori nemŝko ter zna perfektno ŝivati, skladata, roćna dela delati, svileni perilo prati ter ima dolgoletna priporoćila — se iŝče za Slavonjjo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Prvovrstna« št. 1001

Mesto oskrbnika

Mariborske koće oddamo s 1. aprilom 1940. Samo pismena pojasnila daje podruţnica Slovenskega planinskega druŝtva v Mariboru, kamor je poŝlati samo pismene ponudbe do 15. februarja.

Fanta h konjem

sprejme Burkeljca, Spod. Zadobrova 2, p. D. M. v Polju. (b)

Hlapec

poŝtenega, pridnega, takoj sprejme Müller, meŝar, Janŝeva ulica 15 — Ljubljana. (b)

Raznaŝalec

14-letnega kmećkega fanta sprejemem. — Trgovina Certane Joŝe, Ljubljana-Vić, Cesta na Brdo. (b)

Mlado dekle

ki je vajeno vseh hiŝnih del, sprejemem. Naslov v upr. »Slovenca« pod ŝtev. 1202. (b)

Ŗivilja-prikojevalka

za pletenine in trikotaŝe se takoj sprejme v stalno sluţbo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Trikotaŝa« št. 980. (b)

Mlekar

pameten, samostojen, z letnimi spricevali, po moćnosti već nemŝćine, se sprejme takoj k 16 do 20 kravam. — Ponudbe »spricevali, ki bodo takoj vrnjena, naj se poŝljejo na: Dr. E. Reiser, Pekre, p. Limbuŝ.

Zastopniki - organizatorji

ŝposobni, agilni za delovanje na deŝeli za rajone: Ptuj, Brezice, Novo mesto, Crnomelj, Koćevje, Kranj in Jesenice se takoj sprejmejo. Obŝirne ponudbe na podr. »Slovenca« v Celju pod »Dobro provizijsko zastopstvo 1944«. (b)

Krojaŝkega pomoćnika

takoj sprejme v trajno delo Cukjati Gaŝper — St. Gotard, p. Trojane. b

Lesostrugar

dobi takoj stalno sluţbo pri Slapŝak, Sv. Jurij ob juŝ. ŝel. (b)

Modistinjo

izurjeno in samostojno sprejme Klopĉar, Kongresni trg 7. (b)

Kuharico

samostojno, srednjih let, z daljšo prakso, iŝčem za hotel. Nastop takoj. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Kuharica 1940« 1057

Mlado dekle

za vse, ki zna tudi malo kuhati, sprejemem s 1. ali 15. februarjem v većjo trgovino na deŝeli, tik kolodvora. Prednost imajo z znanjem nemŝćine. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Poŝtena« 1056. (b)

Prima propagandistke

s prakso, za ŝpecerijski artikel, z znanjem hrvatskega in nemakega jezika, sprejememo. Prednost imajo dobre trgovske pomoćnice. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobro zasluŝek« 1054. (b)

Dobro kuharico

ki bi opravljala tudi druge posle — in perfektno sobarico, ki zna tudi nekoliko ŝivati — sprejme fina hiŝa. Plaća za kuharico 450 din, za sobarico 350 din. — Ljubica Hinić, Ostjsek I., Preradovićevo ŝet. 7. (b)

Postreţnico

majŝo, za vsa hiŝna dela, sprejemem. Zor, Jesenikova ulica 5. (b)

2 ĉevljarska pomoćnika

za ŝbita dela, sprejemem. Oskrba v hiŝi. Kolniĉar, Duplje pri Trziću. (b)

Poŝteno dekle

staro 18 do 25 let, dobi sluţbo, ako ima svoje stanovanje. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 1162.

Mesarski pomoćnik

samostojen, dober sekaĉ, z dobrimi spricevali, poŝten, dobi takoj sluţbo. Plaća dobra. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Sekaĉ« št. 1053.

Izurjena kuharica

starejša, ki bi prevzela malo kuhinjo na svoj raćun, dobi mesto. — Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Samska 40« 1116.

Dekle

ki dobro kuha, opravlja vsa gospodinjŝka dela, stara 30 let, dobi stalno sluţbo. Plaća 400 din. — Ponudbe na poŝtni predal št. 189, Ljubljana. (b)

Molzaĉi,

oskrbovalci goveje ŝivine, volarji, konjarji, offerji, delavni, poŝteni, majŝi ljudje, dobijo stalno sluţbo pri dobi oskrbi in plaći na veleposvetstvu Rogoŝki dvor, poŝta Hoće.

Iŝčem

16—18 letno zdravo, pridno, poŝteno kmećko dekle za vsa hiŝna dela. — Nastop takoj. Poŝnić Pavla, Ljubljana 7, Dravska št. 11 (za Stadionom). (b)

Ŗensko pisarniŝko moć

majŝo, z znanjem italijansćine v govoru in pisavi ter po moćnosti tudi francosćine, sprejemem takoj v sluţbo. Ivan Preŝern, Kranj. (b)

Trgovskega pomoćnika

samostojnega prodajalca s kavcijo sprejme trgovina v stalno sluţbo. V poŝtev pride starejša moć većŝa v ŝećeznini. — Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Poŝtenost« 1035. b

Dekle

starejša, pridna, zdravo, strogo poŝteno, ki zna nekoliko kuhati — takoj sprejemem. Ponudbe upr. »Slovenca« pod »Prevalje« št. 998. (b)

Ŗoferji

dobri avtomobilisti z daljšo prakso s pravico voŝti avtomobila — se takoj sprejmejo. Ponudbe s toćno navedbo dosedanje prakse na podr. »Slovenca« v Mariboru pod »Avtobusni ŝofer« 173. (b)

Deklico ali deĉka

do 14 let, ŝole prostega, sprejemem kot slugo v pisarno k eni osebi. Nastop takoj, ostalo po dogovoru. Če moćoće sirota brez starŝev. Ponudbe na Batagelj, ŝalovci, Premurje.

Velika italijanska tvrdka

iŝče za vsako banovino v Jugoslaviji pridno in resne zastopnike proti proviziji, vpeljane za aneliŝke barve. Ponudbe curriculum vitae in referencie poŝlati na A. Mullig, Sondrio (Italija). (b)

Trgovskega potnika

za obisk ŝpecerijskih in podobnih trgovin v Ljubljani in okolici iŝčem za takojŝen nastop. Prednost imajo oni, ki imajo ŝe zastopstva za obisk teh trgovin. Samo pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Provizija« 1161. (b)

Perfektna kuharica

zmoţna samostojno voditi gospodinjstvo, poŝtena, popolnoma zanesljiva, lepega vedenja, ki poseduje »dolgoletna spricevala, dobi mesto proti dobri plaći k eni osebi v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poŝtena, ĉista kuharica« 1215. (b)

Od ĉasa do ĉasa

potrebujem osebo k telefonu. Ćokert, klepar, Gregorićeva 5, Ljubljana. (b)

18-letnega fanta

sprejemem za kmećka dela. Andrej Kregar, stroj. mizarstvo, St. Vid n. Lj.

Postreţnico

iŝčem zvraven Sv. Kristofa. Naslov pove uprava »Slovenca« pod 1073. (b)

Vrtnarskega vajenca

in vezaliko vences sprejemem takoj z oskrbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1151. (v)

Sluŝkinjo

vajeno vseh gospodinjŝkih del, sprejemem takoj. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Din 300« 1197

Prodajalko

izveŝbano za delikateso ali začetnico takoj sprejemem. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Poŝtena« št. 1052

Vajenci

Krojaŝkega vajenca sprejemem. Jerŝin Ivan, krojaĉ, Kranj. (v)

Pekovskega vajenca

takoj sprejme parna pekarna L. Preŝelj, Litija.

Vajenca

za kovaŝko obrt sprejme Frbeŝar Anton, Smarje-Sap. (v)

Vrtnarskega vajenca

sprejemem. — Raner K., vrtnarstvo - Maribor - Dalmatinska 7.

Krojaŝkega vajenca

sprejemem takoj po dogovoru. Ivan Kuhelj, krojaŝtvo, Zuŝemberk 16. (v)

Pekovskega vajenca

16—17 let starega, sprejme pekarna Felertag, Maribor, Betnavska 43. (v)

16 letni fant

iŝče mesto vajenca za krojaŝko obrt. — Kolenc Franc, Globodol, Mirna peć. (v)

Uĉenca (-ko)

za fotostroko, ki ima već selje do fototrgovine iŝčem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1150. (v)

Vajenca

za ĉevljarsko obrt takoj sprejemem. Opreŝnik Ivan, Ljubljana, Lepi pot 12, Mirje. (v)

Uĉenca

poŝtenega, z dobro ŝolsko izobrazbo, sprejemem. Balant Anton, valjĉni mlin, Preserje 18, poŝta Braslovće. (v)

Uĉenka

z meŝćansko ŝolo, sprejemem s 15. februarjem v trgovino z meŝ. blagom. Ponudbe v upravo »Slov.« pod ŝifro »Zdrav in moćan« št. 1090.

Uĉenko

za trgovino z meŝanim blagom, staro 14—16 let, moćno in delavoljno ter dobro v raćunstvu, takoj sprejemem v mesto na deŝeli. Ponudbe v upravo »Slovenca« pod »Izvrstna« št. 1066. (v)

Pouk

Krojni tećaj Joŝice Kumelj se prićne

6. februarja 1940

Novi trg 1-I., Ljubljana. Po naroćilu izdelujem vse kroje (ŝnite) po meri in ŝurnalu.

Strojepisni pouk

Većerni tećaji. Vpisovanje — prićetek pouka 1. februarja. Christofov zavod, Domobranska 15.

Instruktorja

za praktićni pouk nemŝćine s konverzacijo, le resnega starejšega gospoda, sprejemem. Ponudbe z navedbo zahtevkov na upravo »Slovenca« pod »Nemŝćina« št. 1112. (u)

Ćitajte »Slovenca«

Novo leto, nove cene...

S 1. januarjem 1940 so bili zviŝani davki na rad'o od preŝnjih 20% na 44% od nabavne cene. Radi tega so bile vse tovarne, katerih aparate prodajamo, prisiljene nekoliko poviŝati cene

Nove prodajne cene noŝjih aparatov, veljavne od 15. januarja 1940 so sledeće:

	za gotovino	na 6 mes.	na 12 mes.
1. Dveelektronski DKE	Din 750.-	800.-	—
2. Troelektronski baterijski DKE	Din 900.-	1.020.-	—
3. Troelektronski V E 301	Din 1.350.-	1.435.-	—
4. Troelektronski Telefunken T 913	Din 2.430.-	2.574.-	2.718.-
5. Štirielektronski super Orion 044	Din 3.100.-	3.320.-	3.535.-
6. Štirielektronski baterijski super Orion 044B	Din 3.150.-	3.370.-	3.590.-
7. Štirielektronski super Telefunken T 965 WK	Din 3.825.-	3.841.-	4.057.-
8. Štirielektronski super Telefunken T 965 GWK	Din 3.825.-	4.053.-	4.281.-
9. Štirielektronski baterijski super Radione 440 B	Din 3.950.-	4.200.-	4.450.-
10. Petelektronski super Blaupunkt 6 W 69 P	Din 4.000.-	4.200.-	4.410.-
11. Petelektronski super Orion 055	Din 4.375.-	4.680.-	4.990.-
12. Šestelektronski super Telefunken T 975 WK	Din 4.800.-	4.876.-	5.152.-
13. Petelektronski super Radione 540 W	Din 4.800.-	4.850.-	5.100.-
14. Petelektronski super Radione 540 GW	Din 4.700.-	4.950.-	5.203.-
15. Šestelektronski potovalni super Radione R 2	Din 5.300.-	5.600.-	5.900.-
16. Petelektronski super Blaupunkt 6 W 79	Din 5.400.-	5.670.-	5.955.-
17. Šestelektronski super Telefunken D 750 WK	Din 5.450.-	5.780.-	6.110.-
18. Šestelektronski super Telefunken D 750 GWK	Din 5.750.-	6.098.-	6.448.-
19. Osemelektronski super Radione 740 W	Din 6.300.-	6.630.-	6.990.-
20. Šestelektronski super Blaupunkt 7 W 79	Din 6.300.-	6.615.-	6.945.-
21. Sedemelektronski super Radione 740 GW	Din 6.400.-	6.700.-	7.000.-
22. Šestelektronski super Blaupunkt 7 W 79 D	Din 6.800.-	7.140.-	7.500.-
23. Sedemelektronski super Telefunken D 770	Din 6.925.-	7.345.-	7.785.-
24. Sedemelektronski super Telefunken D 860	Din 6.600.-	9.116.-	9.632.-
25. Dvanajstelektronski super Telefunken T 8001	Din 9.000.-	po dogovoru	
26. Osemelektronski super Blaupunkt 8 W 79	Din 10.000.-	po dogovoru	
27. Enajstelektronski super Blaupunkt 11 W 79	Din 12.000.-	po dogovoru	
28. Glasbena skrinja Blaupunkt	Din 28.500.-	po dogovoru	

Posedstva

Prodaj parcelo
Polze se Vižmarje 75,
p. št. Vid. (p)

Manjše posedstvo
v krsnem ali novomeskem
okraju kupim. Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Točen popis« 1032. (p)

Hiše, posedstva, parcele
in druge nepremičnine
najugodnejše kupite ali
prodaste potom Realitete-
ne pisarne — Ljubljana,
Gospodarska 3/I. (p)

Kupim hišo
eno- ali dvostanovanjsko,
v Ljubljani. Ponudbe z
navedbo cene na upravo
»Slovenca« pod »Išča«
št. 1125. (p)

Več stavbnih parcel
napredaj po din 25—30,
ob banovinski cesti, elek-
trika in vodovod na stav-
bišču. Pol hipoteke se
prevzame za stavbišče.
Škrbine, Vižmarje 39. (p)

Kupim
hišo v Ljubljani za 300
do 500.000 din. Placam
tako ali prevzamem dolg.
Ponuditi s spisom donosa
in zadnje cene na upravo
»Slovenca« pod »Ameri-
kanec« 1176. (p)

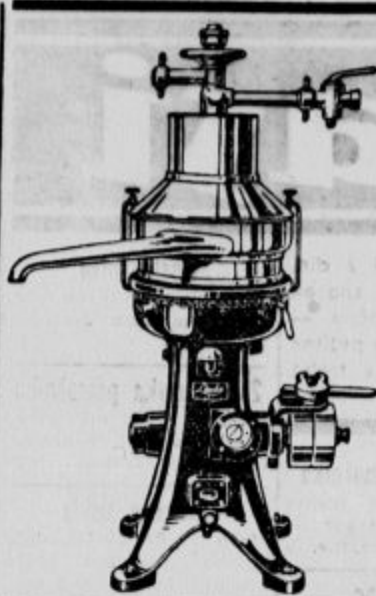
Dvostanovna trg. hiša
velika, v sredini mesta
Celja, s trgovskimi lokali
in velikimi skladišči na-
proda. Ponudbe podružni-
ci »Slovenca« v Celju
pod »Kapital« (p)

Stavbno parcelo
na lepi sončni legi, ob
banovinski cesti, v oko-
lici Ljubljane, 10 minut
od žel. postaje, ugodno
prodaj. Pripravno zlasti
za trgovce. — Naslov v
upravi »Slovenca« št. 1119

Hišico
z malim lokalom v oko-
lici Celja prodam. — V
hišici je električna raz-
svetljava. Poleg hiše je
lep zelenjadni vrt, vsega
skupaj je 1920 kv. m. —
Naslov v podružnici »Sl.«
v Celju pod št. 28.

Zaradi opustitve kmetije
ugodno prodam travnik
ca. 70.000 m², 10.000 m²
njiv, manjši gozd, par
težkih konj, več krav in
košelj. — Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Okolica Ljubljane« štev.
1133. (p)

Enostanovna hiša
nanovo preurejeno, tri-
stanovanjsko, s sadnim
vrtom, ob glavni cesti,
na prometnem kraju, pri-
merno za trgovca ali
obrtnika, v Prevojah pri
Domžalah — prodam za
68.000 din. Polze se pri
Rode, Homec. (p)

Pozor!

Obrtniki • Kmetje • Trgovci • Šivilje • Mlekarni

Valjčne mlne, najnovejše tehnično izpopolnjene, kateri Vam služijo za
mletje vsega žita v poljubno fino in navadno moko, s planskim sejalom
in strojem za čiščenje zdroba, ter obdelovanje ješenja in kaše.

Elektro in Diesel motorje razne velikosti in moči.

Električne črpalke za črpanje vina, kisa, vode in drugih tekočin. Boljše
od inozemskih in 100% cenejše.

ROYAL šivalne stroje z večletnim jamstvom, so jako lepo in močno iz-
delani, za kar že jamči znamka ROYAL.

Lacta, New Prima, Milena, Teutonijska, vsakovrstne mlekarske stroje
za kmečko in domačo uporabo.

Kangije na mleko v vsaki velikosti.

Vse to dobite, kakor tudi dele od teh strojev, po zelo nizki cenah pri trdki:

Jelenc Adolf & Tomažin - Ljubljana
Celovška cesta 49

Novosti

Hranilne knjižice
Hranilnice kmečkih občin
v vsoti 260.000 din
prodajo. — Ponudbe na
upr. »Slovenca« pod šifro
»Hranilnica« 1181. (d)

Dve knjižici
Hranilnice kmečkih občin
v Ljubljani, za 13.500 din
in za 153.000 din prodaja
Krajevni solski odbor v
Javorju pod Ljubljano. —
Ponudbe odboru ali upr.
»Slovenca« pod št. 916.

STROJI

Vsakovrstne
stroje za obdelavo lesa!
posebno 3 in 4 stranske
skobeljnike, najboljše kva-
litete, izvanredno kratko-
ročno dobavljiva

Peter Angelo, d. z. o. z.
Ljubljana, Pražakova ulica 8

Stružnico,
vrtalni stroj, stroj za
variti in kovačnico, vse
v dobrem stanju, kupim.
Ponudbe na Ivan Prešern
v Kranju.

Parni stroj
150/300 ks. ali lokomobil,
Dinamo in elektromotor
istostmernega toka kupim.
Informacije honoriram. —
Perles, Osijek. (k)

Trofazni motor
ca. 110 PS, 500 voltov, 50
perod, brez napušča ter
klopke in spojke, v do-
brem stanju, kupim. Po-
nudbe na Publicitas, Za-
greb, Ilica 9 pod »55254«.

KLAVIRJE VIJOLINE

**Elektro univer-
zalni stroj v
vsako mizarsko
delavnico!**
Dobava iz zaloge

Dia 7000—
Mizarski mojster
Grm. Videm - Do-
bropole, piše:
Zahvalim se Vam
za dobavljen stroj
»Fortuna«. Na stroju
izdelujem vsa
potrebna dela in je
res rešitelj ma-
le obrti.

PETER ANGELO
d. z. o. z.
Ljubljana, Pražakova 8

Stroj za tamburiranje
poceni prodam. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
1218.

Stružnico
in nekaj mehan. orodja
prodam. Ponudbe na upr.
»Slovenca« pod »Poceni«
št. 1106. (l)

Stroje
univerzalne mizarske in
posamezne:
brusilne (Bandschleifma-
schinen)
stružnice za kovine
vrtalne stroje
stiskalnice na vreteno in
exenter
Dieselmotorje
pumpe avtomatske za hiš-
ne vodovode
(Abschärfmaschine) za us-
nje, in sploh vse
stroje za vsako obrt in
industrijo — deloma iz
skladišča ali takoj iz
tovarn v Nemčiji —
dobavljajo po originalnih
tovarniških cenah, brez
vsakih pribitkov

Ludvik Heršič
strojno tehnična pisarna
Ljubljana
Cesta 29. oktobra št. 13
(Rimska cesta)

Več šivalnih strojev
najboljših znamk in ne-
šteto vsakovrstnih drugih
predmetov poceni napro-
daj pri »Promet« naspro-
ti križanske cerkve. (l)

Debelinski skobeljnik
(Dickenhobel) ca. 40
cm širine, rabljen, a do-
bro ohranjen, kupimo. —
Ponudbe na Remec Co. —
Kamnik. (stroji)

Anker šivalni stroji
za gospodinj, šivilje in
krojače, čevljarje; tudi
cik-cak stroji za entla-
nje in v dvema iglama.
Na zalogi malo rabljeni,
z okroglim čolnikom,
Veritas in Central Bobbin
TRIGLAV, Resljeva 16.

SOBE

Oddam sobico
Poljanski nasip 22/II. (s)

Separirano opremlj. sobo
oddam. Komenškega uli-
ca 16/I, desno. (s)

Opremljeno sobo
za dve osebi takoj oddam
zakonskemu paru ali dve-
ma gospodinjama. Toman,
Resljeva c. 30. (s)

Stanovanja

ISČEJO:

Enosobno stanovanje
v bližini centra iščem za
prvi maj. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod »Točen
plačnik«. (c)

Enosobno stanovanje
s pritlikinami išče gospa
za marec. Ponudbe na
upr. »Slovenca« pod »Bli-
žina trnovske cerkve, Mir-
je« 1157. (c)

Stanovanje
obstoječe iz 4 ali 5 sob,
s kopalnico in pritlikinami.
Iščemo v Ljubljani.
Ponudbe je nasloviti do
konca tega meseca v upr.
»Slov.« pod šifro »Stano-
vanje 1940« št. 721.

ODDAJO:
3-sobno stanovanje
udobno, oddam s 1. ma-
jem. — Naslov v upravi
»Slovenca« št. 1122. (c)

Lepo stanovanje
tako oddam po zelo nizki
ceni na Dolenskem.
Lovše Janez, St. Rupert
pri Mokronogu. (c)

Stanovanje
najugodnejše in najhitreje
oddaste ali najamete po-
tom Realitete pisarne —
Gospodarska 3/I. (c)

Trisobno stanovanje
sončno, kopalnica, plin,
soba za služkinjo, blizu
Taborja, oddam z majem.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1039. (c)

Takoj oddam
2 prazni parketirani son-
čni sobi na najlepši točki
blizu Sv. Jožefa. Polze-
vedbe dnevno dopoldne
pri Strojanskih — Stara
pravda I, Ljubljana. (c)

Dvostanovno stanovanje
s predsobo, kabinom ali
kopalnico in vsemi pri-
tlikinami oddam, eno za
februar, drugo za marec.
Mošte, Tovarniška 28; —
Vprašati v sosednji hiši
23-I, Seme. (c)

Petsobno stanovanje
komfortno, izredno ugo-
dno za zdravnika, zobo-
zdravnika ali pisarno, v
bližini Glavnega trga v
Mariboru, ugodno oddam.
Ponudbe na podruž. »Slov.«
v Mariboru pod
»Ugodno in poceni 174«.

Petsobno stanovanje

z vsemi pritlikinami, kom-
fortno in dvojnimi vho-
dom oddam v strogem
centru mesta za takoj ali
pozneje. Stanovanje je
dostojno služilo kot stano-
vanje in pisarna. — Vsa
potrebna pojasnila daje
Vzajemna zavarovalnica
v Ljubljani, Miklošičeva
cesta št. 19, telefon štev.
25-21 in 25-22, vsak de-
lavec med uradnimi ura-
mi od 8. do 14. ure.

Dvostanovno stanovanje

s kopalnico se odda. (Lj-
hartova 22. (c)

Enosobno stanovanje
oddam. Ljubljana, Ope-
karska c. 31. (c)

3-sobno stanovanje
v pritličju, z vsem kom-
fortom, nasproti kina v
št. Vidu n. Ljublj. št. 37,
oddam.

Ženitbe

Gostilničar-posestnik
v Ljubljani, star 34 let,
tako poroči gospodično
do 30 let. Ponudbe upra-
vi »Slovenca« pod »Nekaj
gotovine« 1172. (2)

Trgovsko naobražen fant
želi spoznanja z gospo-
dično. Tajnost zadržana.
Ponudbe s slikami na po-
druž. »Slovenca« v Celju
pod »Dobrosrčen«. (2)

Gospodična
s hišo v predmestju, po-
roči državn. uslužbenca,
tudi vdova, upokojenca,
od 40—55 let. Ponudbe v
upravo »Slovenca« pod
»Sreča« 1000. (2)

Ženitna ponudba
Poročim mladenko blondi-
ko, ki ima veselje do
vodstva gostilne in ki
ima 30—40.000 din doh.
Ponudbe upravi »Slov.«
pod zn. »Sreča lepota«
št. 930. (2)

Posestnik

gostilničar in trgovec,
Slovenec, blizu Postojne,
39 let star, poroči doma-
činko ali Jugoslovanko,
gospodično ali vdovo do
35 let. Denar ali premo-
ženje zaželjeno. Ponudbe
na upravo »Slovenca« pod
»Sreča in delo« št. 1080.

Kolesa

Najnovejši otr. vozčki
motorji
trickiji
šivalni
stroji

Velika izbira!

igračni vozčki, »kroji«, avtomobilčki, koles, deli

Tribuna F. B. L. Ljubljana, Karlovska c. 4

Podružnica: MARIBOR, Aleksandrova 26.

ZA ZIMO...
KLAVIRSKE
HARMONIKE
OD DIN 480

ZAHTEVAJTE BREZPLAČEN KATALOG!

MEINEL & HEROLD d. s. o. j.

ZALIVORNE GLASBIL. MARIBOR št. 102

Naš novi podlistek

Najlepša dolina v Švici

se imenuje Engadin in vajuje jo proti jugu po-
gorje Bernini. V zgornjem delu te doline so sve-
tovno znana letovišča St. Moritz, Pontresina in Sa-
maden, vsa obkrožena od dva tisoč metrov visokih
gora z večnimi ledeniki, z rajem poletnih tur
kakor tudi zimskega športa. Prebivalci teh prelepih,
dolga stoletja skorajda nič znanih krajev, so La-
dinci, vendar uživa v javnosti njihov jezik — la-
dinsčina, neke vrste romansčina — popolno enako-
pravnost z drugimi švicarskimi jeziki: francoščino,
nemščino in laščino.

V to čudovito pokrajino med Ladince bo vo-
dil naše bralce naš novi podlistek

»Berninski kralj«

roman iz švicarskega pogorja
slavnega pisatelja Jakoba K. Heera,
ki jo je ovekovčel s svojo zgodbo o slavnem lovcu
iz »Napoleonovih časov« Marku Pseltramu in lepi
hčerki vaškega župana.
Ljubitelji lepih povesti iz lepih krajev — ne
zamudite tega podlistka, ki ga bomo pričeli ob-
javljati v torkovi številki »Slovenca«.

Dekle

hišna posestnica, poroči
gospoda do 40 let, v drž.
službi, po možnosti z ne-
kaj gotovine. — Ponudbe
v upravo »Slovenca« pod
»Smisel za življenje« št.
1074. (2)

Radio

Radio aparat »Philips«
iz leta 1938, dobro ohran-
jen, poceni napredaj. —
Polze se v podružnici
»Slovenca« na Jesenicah.

Prodaj radio

štiricevni, priključni, 450
din; gramofon, salonski,
40 plošč, 500 din. Kupim
kitaro, citre. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Glasba«.

Glasba

Klavirsko harmoniko
34 tipk, 80 basov, 1 re-
gister, popolnoma novo,
s kovčkom, ugodno pro-
dam. — Naslov v upravi
»Slov.« pod št. 1118. (g)

Gramofon

s 119 najrazličnejšimi
Pathé ploščami, mizico
in stojalom ceno prodam.
Cesta na Rožnik št. 5-I,
Ljubljana. (g)

Prihodnostne prodaje
ne iščete, ker dobite tovar-
niško nove plošče v poljubni
izbiri že po Din 35.— Zahre-
vajte seznam.

Več harmonijev
velikih in malih, 1 kratak
klavir, križane strune,
dolg klavir, dobro ohran-
jen, ter večjo množino
mahagoni furnirja pod
ceno prodaj trdka Ivan
Kacin, Domžale. (g)

Hranilne knjižice
3% obveznice
in druge vrednostne
papirje kupuje in plača
najbolje

BANČNO KOM. ZAVOD

MARIBOR
Aleksandrova cesta 40

Pozor!

100.000 dinarjev posojila
iščem na hišo v centru
Ljubljane, vredne en mi-
lijon din. Vknjižba prva.
Ponudbe na upravo »Sl.«
pod »6% obresti« št. 1134

Hranilne knjižice

vrednostne papirje
kupujemo
stalno po najvišjih cenah
in proti takojšnjemu pla-
čilu.

Rudolf Zore

Ljubljana, Gledališka 12.

Ureditelj premoženja

Poravnave, konkurzne za-
deve, ožup in inkaso
terjatev, (tudi kmetijskih!)
nabavo posojil in družbe-
nikov, dobičkanosno in
varno naložitev kapitala
ureditev uprave in knji-
govodstva, bilance, kal-
kulacije, upravo nepre-
mičnin, nadzorovanje so-
udeležb, — sploh vse
trgovsko-obrtniške zadeve
overite zaupno strokovni
pisarni

ZAJO LOJZE

Ljubljana, Gledališka ul. 7

Kompanjona

za povečanje svoje dobro
vpelane tehnične trgo-
vine sprejemam. Ponudbe
upravi »Slovenca« Mari-
bor pod »50.000« št. 159.

Prodamo

Jajca, cvetje
dobite pri Baloh, Kolo-
dvorska 18, dvorišče. (1)

Najugodnejši nakup
moških oblek nudi
Presker, Sv. Petra c. 14,
Ljubljana.

Heliolux aparat
za oževanje, skoraj nov
poceni napr. Poizve
set V. Seliskar, Tržič -
Glavni trg 29. (1)

Trgovci pozor!
Ajdovo moko vsake vr-
ste, najboljšo, dobite na
veliko in na drobno pri
Kopar Anton, umetni-
milin, Zg. Poljskava. (1)

Hrastove štuke
4 m dolžine, 5 in 7 cm
debeline, do 40 cm širine,
skupaj 6 m, kubični me-
ter 800 din; deske 4 m
dolžine, 3 cm debeline,
3 m, kubični meter 600
din — prodaja J. P., št. 66,
Sv. Lovrenc na Pohorju.

Prodaj
kompletne naprave s 3
motorji, ventilator, kadl
in vso električno napra-
vo za kromanje — zelo
ugodno. Na ogled pri J.
Gustinič, Kneza Kocija
(Tattenbachova) št. 14,
Maribor. (1)

Dvovprežne sanke
(Bockschlitten), močne,
za prevoz, štirikolesni
koleselj, pokrit, dvoko-
lesni vozček za pedalo
in slično, 20 kompletnih
oken s šipami, 200x100,
2 telesbeni hrastovi okni
z roletami, kompletni mlin
za drobtine in mlin za
žito prodaja Jos. Kirbiš,
Celje. (1)

Fizol za kuho
dobite poceni pri Sever
et Komp., Gospodarska
cesta 5. (1)

Špecijska trgovina
napr. - Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Zastolček« št. 1127. (1)

Damske smuči
dobro ohranjene, in dam-
ske smučarske hlače (za
manjšo postavu) prodam.
Rožna dolina, Cesta IX.
št. 29.

15 publikacij Modre ptice
iz najnovejših letnikov,
20 zvezkov zbirke »Eva-
lida«, trije letniki »Prijat-
elja«, čisto novi, ugodno
napr. Poizve se v po-
družnici »Slov.« na Je-
senicah.

VINA
za vse prilike naročite pri
Centralni vinarni
v Ljubljani.
TELEFON ŠTEV. 25-73

PREMOG
DRVA
OGLJE
dostavlja na dom trdika
Bartol Anton
Ljubljana VII.
Podmilščakova 15
Telefon 35-40

ŽAGE
original Dominicus
Remscheid
izberete najceneje pri
»Jeklo« - Stari trg

Šivalni stroj
malo rabljen, prodaja Nova
trgovina, Tyrseva 38, na-
sproti Gospodarske zveze.

Trgovino s sadjem
zelenjavo, mlekom, kru-
hom in slaščicami prodam.
Ljubljana, Igriska
št. 14. (1)

Mlekarna
v centru in na promet-
nem kraju zaradi odpoto-
vanja napr. Poizve na
upravi »Slovenca« pod št.
1156. (1)

Lep luster
iz medenine, 3x3, in ena
močnejša, zarnica, oddam
za 600 din. Beethovnova
št. 14, mezz., levo, pisar-
na. (1)

Razne nepremičnine
stoli, mize, omare, kre-
denca itd., bodo prodane
na sodni dražbi, ki se bo
vršila dne 29. januarja
ob pol 15 v Bohoričevi
ulici 9. (1)

Masaže — aparat
visokofrekvenčni in apar-
at za oževanje z ultra-
violetno, rdečo in belo
žarnico, napr. Poizve, Lu-
dovik Ilerski, Ljubljana —
Rimska cesta 13. (1)

Trgovino z meš. blagom
zelo dobro vpeljavno, v
prometnem kraju Ljub-
ljane prodam zaradi nuj-
nega odhoda. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Promet« 1170. (1)

Prodaj
trgovino čevljev v naj-
večjem centru, dobro vpe-
ljano, zaradi napornega
dela. Ponudbe na upravo
»Slovenca« pod »Potreben
kapital 35.000 do 40.000
din« 1220. (1)

Prodaj suha bukova drva
800 kub. m. Strukelj, Sp.
Loka, p. Lukovica. (1)

Šivalni stroj
nov, prodam. Poizve set
Ljubljana, Opekarska 31.

Športne sani
in konja, 5 let starega,
prodam. Drolka A., Dob
pri Domžalah št. 78. (1)

Mlekarno
s kuhinjo prodam takoj
v centru mesta. Naslov v
upravi »Slovenca« pod št.
1210. (1)

Litoželezne peči
vrtalni stroj, škarje za
pločevino, feldšmido, pro-
da Metalia, Gospodarska
št. 16.

Pisalni stroj
Uranita portable, povsem
nov poceni prodam. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 1206. (1)

Pisalni stroj
novejšega sistema, za-
jamčeno brezhiben, poceni
prodam. Radloval, d.
z o. z., Ljubljana, Dal-
matinova ul. 13. (1)

Kupimo

Otroški vozček
dobro ohranjen, kupim.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1047. (K)

Vsakovrstno zlato
srebro in briljante ku-
puje vsako količino po
najvišjih cenah
A. Božič, Ljubljana
Franciškanska ulica 3.

Stalnega dobavitelja
za mleko, sladko smeta-
no in čajno maslo iščem.
Naslov v upravi »Slov.«
pod št. 1060. (K)

Cunje
krojaške odrezke, star
papir, tekstilne odpadke
ter ovčjo volno, govejo
dlako (aroveco) — kupi
vsako množino Arbeiter,
Maribor, Dravska 15.

Srebro, drage kamne
in vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
Jos. Eberle, Ljubljana
Tyrseva 2
(Galača hotela »Slon«)

Bukove hlode
kupi Remec & Co.,
Kamnik. (K)

Kupim
več novih ali dobro ohr-
anjenih oken, vrat, strešne
in zidne opeke stare di-
menzije. Ponudbe na upr.
»Slovenca« pod »Okna«
št. 1114. (K)

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, Juvelir, Ljubljana
Wolfova ulica št. 3

Kože divjih živali
Veverice, zajčje, kune in
sploh vse vrste, kupuje
stalno ter plačuje visoke
cene. Kupi tudi sčetine.
ZDRAVIČ, Ljubljana,
Stari trg 30. (h)

Staro zlato,
zlato zobovje
in srebne kronc
kupi po najvišjih cenah
A. KAJFEŽ
trgovina z urami in slatinic
precizna delavnica za
popravlila vsakovrstnih ur
Ljubljana, Miklošičeva 14

Cunje
mehke, čiste, kupuje Li-
tografija Čemažar, Ljub-
ljana, Igriska 6. (K)

Auto-motor
Tovorni avtomobil
5 tonski, s prekuženjakom,
dobro ohranjen, kupim.
Ponudbe na upravo »Sl.«
pod »Tovorni avto« 1048.

Kupimo
6 cilindrski, 6 sedežni —
malo rabljeni avtomobil
temne barve, moderne
oblike z minimalno pora-
bo bencina. Ponudbe na
upravo »Slovenca« pod
»Dober avto« 1152. (f)

Razno
Lesna obrt, industrija!
Sprejemam avtomatično
brušenje žag. Izdelujem
avtomatično brušenje
za brušenje gaterskih in
krožnih žag, kakor tudi
razna vretena za krožne
žage vsakovrstnih mode-
lov (Zirkular, Spindel).
Se priporoča Fr. Lončar,
Celovška 48, Ljubljana.

Kupujte pri naših
inserentih!

Slava Grill
Knjige o kozmetiki. Puhar-
jeva št. 5, prišilje, desno. -
(Dukičev blok) (r)

Važno za prašičerejo!
Vsakemu, ki reši praši-
če, pošiljam brezplačno
zavitek in navodilo »Ma-
stelin«. Pišite na naslov:
Ivan Magdalene, Rače. r

Zivali

Dve kobili
osem let stari, napr. Poizve.
Zrkovska c. 76, Pobrežje
pri Mariboru. (j)

Kanarčki
čistokrvni, arški vrvičel,
samci in samice, zelo po-
ceni napr. Poizve. — M. Do-
brave, Celje, Glavni trg
št. 15. (j)

Jahalnega konjčka
lepega, poceni prodam. -
Istotam je napr. Poizve tudi
lepo 9 mesecev staro žre-
be. Naslov v podružnici
»Slovenca« v Trbovljah.

Pohištvo

Mreže za postelje
izdeluje in sprejema rab-
ljene v popravilo najce-
neje Alojz Andrić, Gre-
goričeva ulica št. 5 (pri
Gračašču).

Vsakovrstno
pohištvo
dobavlja se vedno po sta-
rih cenah v moderni in
solidni izdelavi trdika

»OPRAVA«
Celovška cesta 50.
Sprejemajo se naročila.

Modroce

patentne postelne mreže,
moderne kauče in fotelje
nudi solidno in po nizki
ceni

Rudolf Radovan
tapetnik
Ljubljana, Mestni trg 13
Otomane od Din 820—

Zahvala

Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja in pismenih izrazov, ki smo jih prejeli ob prebrski izgubi naše nad vse ljubljene mame, stare mame, tate, sestre in tete,

Julije Krušič roj. Kanc

mesarice in posestnice

se tem potem najtopleje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni preč. duhovščini, posebno g. župniku Jenkoti, gg. zdravnikom dr. Spornu, dr. Minafu in dr. Osolniku, g. m. Zamanu za vso požrtovalnost, vsem darovalcem vencev in krasnega cvetja, nadalje gasilski čet. Moste za častno spremstvo, pevskim društvom, vsem prijateljem, znanem in stanovskim tovarišem ter sploh vsem, ki so nepozabno pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti k večnemu počitku. Maša zadušnica se bo brala v sredo, 31. januarja ob 7 v cerkvi sv. Jakoba. Ljubljana, dne 27. januarja 1940.

Globoko žalujoči ostali.

ZAHVALA. Za vse dokaze iskrenega sočutja in sožalja, ki smo jih prejeli ob smrti našega ljubega očeta, dedka, brata in tasta, gospoda

FERDA ŠAFEC

polic. nadstražnika v pokoju

kakor tudi za poklonjene vence, se tem potem najiskreneje zahvaljujemo. Posebna zahvala velja tudi deputaciji polic. straže, njegovim stanovskim tovarišem, gg. pevcem, železn. godbi, univerzitetnemu uradniku in polic. zadrugi; prav posebno pa še grajskim stanovalcem za izkazano pomoč. Nadalje se zahvaljujemo vsem onim, ki so ljubega pokojnika spremili k večnemu počitku. Maša zadušnica se bo brala v sredo, 31. januarja ob 7 v cerkvi sv. Jakoba. Zalujoči ostali.

V globoki boli naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem žalostno vest, da nas je dne 27. januarja, previden s tolažili svete vere, za vedno zapustil naš predobri soprog, oče, stari oče, stric in tast, gospod

Ivan Koščak

posestnik

Blagega pokojnika spremimo na njegovi zadnji poti v ponedeljek, dne 29. januarja ob pol 15 iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče. Rakek, dne 27. januarja 1940.

Zalujoči ostali

Umrli je naš srčno ljubljani, najboljši soprog, očka, brat, zet, svak in stric, gospod

dr. Pavel Grošelj

profesor Mestne ženske realne gimnazije in honorarni profesor medicinske fakultete univerze Kralja Aleksandra I.

Nepozabnega pokojnika bomo spremili k večnemu počitku v ponedeljek, dne 29. januarja ob 15 izpred mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidov-
danska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 27. januarja 1940.

Davorina roj. Karlinova, soproga

Vid, stud. med., sin

Rudolf in Marija, brat in sestra

ter ostalo sorodstvo.

Rektor univerze kralja Aleksandra I.
In dekan medicinske fakultete v Ljubljani
sporočata pretresljivo vest, da je v petek, 26. januarja, umrl gospod

dr. Pavel Grošelj

honor. univ. profesor

Uglednemu znanstveniku in pedagogu ter iskrenemu zagovorniku slovenske univerze bodi ohranjen časten in svetel spomin!

V Ljubljani, dne 27. januarja 1940.

Učiteljski zbor mestne ženske realne gimnazije

sporoča žalostno vest, da je umrl njegov ugledni senjor, gospod

dr. Pavle Grošelj

profesor mestne ženske realne gimnazije,
docent na medicinski fakulteti in urednik »Proteusa«

Dragega tovariša, zaslužnega vzgojitelja in priznanega znanstve-
nika ohranimo v blagem spominu.

V Ljubljani, dne 27. januarja 1940.

Naročite »Slovenca«!

»Slovenec« je vodilni, najbolj razširjeni, največji in najboljši slovenski dnevnik!

Zavaruje svoje naročnike za

10.000 din

za primer smrtni nezgode!

Oglašujte v »Slovincu«!

Javna zahvala

Čutim dolžnost, da se tem potom javno zahvalim dr. Finkovi in dr. Kramaricu, ki sta s težko, a nad vse dobro izpadlo operacijo rešila življenje moji ljubljani ženi in stem ohranila tudi mojemu sinu drago mamico. Se enkrat iskrena hvala.

Ljubljana, 28. januarja 1940.

Čeč Viktor in Maks

Odda se služba **oskrbnika odn. oskrbnice**

Koče pod Kopo na Pungartu (zapadno Pohorje) z 13. marcem 1940. — Informacije pri S. P. D. v Slovenjem Gradu.

Na prodaj

Jedilnica, kredenca bogato rezljana, velika miza, 8 oblazinjenih stolov. Ljubljana, Kongresni trg 16, II. nadst.

Natečaj

Zadruga »LASTNI DOM«, r. z. z. o. z., v Ljubljani, Miklošičeva cesta 7/I.

razpisuje natečaj za izdelavo idejnih skic za »Slovenski dom« v Ljubljani. Natečaj je splošen v smislu čl. 5 Pravilnika o opravljanju natečajev.

Razsodišče je naslednje:

Clani razsodišča:

1. inž. Cernivec Josip, viš. teh. svet;
2. inž. Mušič Vladimir, viš. teh. svet;
3. inž. Osana Marij, univ. prof.;
4. inž. Sever Milan, uradnik;
5. inž. Umek Janez, uradnik.

Namestniki:

1. inž. Porenta Josip, viš. teh. svet.;
2. dr. Stanislav Žitko, odvetnik;
3. prof. Remec Bogomil, ravnatelj v pok.;
4. inž. Fatur Dragotin;
5. prof. Dobovšek Marjan.

Poročevalec: inž. Josip Platner.

Nagrade so določene s skupno vsoto 60.000 din. Sledijo:

- I. 20.000 dinarjev,
- II. 13.000 dinarjev,
- III. 7.000 dinarjev.

Nadaljne nagrade znašajo skupno 20.000 din.

Kraj izročitve projektov: — Zadruga »Lastni dom«, Prosvetna zveza v Ljubljani, Miklošičeva 7/I.

Datum izročitve projektov: 22. marca ob 12.

Razpisni podatki s priloženo se dobijo od 12./II. naprej med uradnimi urami v pisarni Prosветne zveze proti plačilu 50 din.

Ljubljana, dne 28. januarja 1940.

Za: »LASTNI DOM«, r. z. z. o. z., Ljubljana. — Dr. Franc Kulovec, l. r. Dr. Žitko Stanislav, l. r. minister, odvetnik.

Ogleite si

obnovljeno zalogo manufakture pri TRPINU, Maribor, Vetrinjska 15

Kmetovalci pozor!

Kupujem staro železo, kovine, rabljene stroje, cunje, papir po zelo visokih cenah, kar se blagovito prepričati.

Justin Gustlinčič, Maribor

Ulica Kneza Kocija in podružnica: Tezno, vogal Ptujake in Tržaške ceste.

Kamne žolčne, ledvične, v mehurju zastajajo in zdravi njihove bolezni **DUBRAVKA ČAJ** Mnogo jih je že ozdravelo, poskusite tudi Vi! Zavitek Din 30-1. Izdeluje: Kem. farm. laboratorij lekarnarja Mr. Ivana Andrijič Mostar R. S. br. 14471 25/IV. 1938.

VEČJA ŽELEZARSKA INDUSRIJA sprejme

inženjerja strojne in kemične stroke, strojne tehnika in industrijskega knjigovodjo v starosti od 25 do 33 let. — Ponudbe z življenjepisom in osebnimi slikami je poslati na upravo lista pod značko »ŽELEZARSKA INDUSTRIJA« 1014

FRANC PIRC Dravlje - Ljubljana strojno sodarstvo

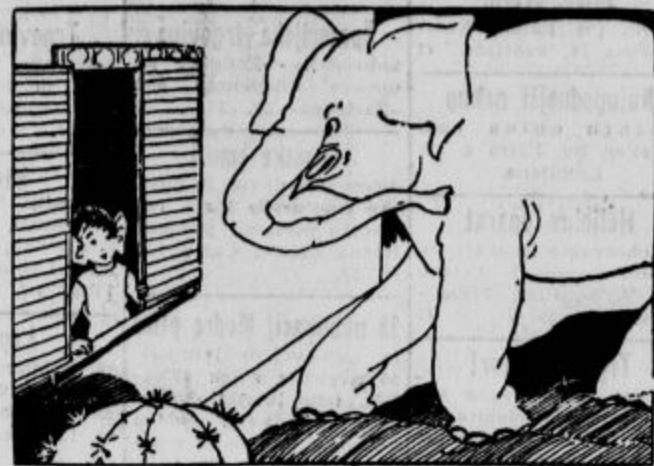
Kletni sodi, Bukovi sodi za eksport sadnih sokov, barve in olja. Kadi za namakanje, specialne kadi za mlekarne in kemično industrijo. IMPREGNIRANJE sodov. Strojna popravila. Nizke cene. — Točna in solidna posredstva.

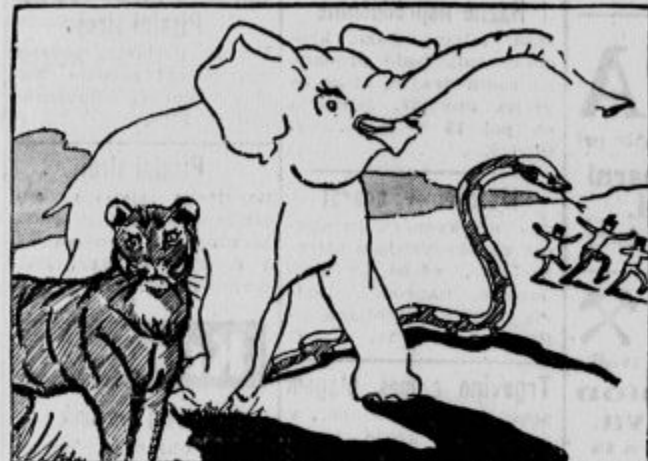
HIŠA ИМОБИЛИЈА

Otroški kotiček

SLON SAMBO

(257) Katera pa je bila tista pot? Sambo je tekkel iz gozda čez velike ravnine in naravnost k sultanovi palači. Povohaval je pri raznih oknih, slednjič je potkal. »Kdo je?« se je odzvalo od znotraj. »Jaz, Sambo, odprite!« — »Ali si nas prišel ozdravit?« je vprašal Filip. — »Kaj še! Prišel sem v imenu vseh gozdnih živali, da bi prosil vode zanje.« — »Se na mar mi ne pride,« je dejal Filip in je okno spet zaprl.

(258) Najprej je Sambo nekaj časa začuden strmел v okno, potem pa se je jezno obrnil in je zatrobental: »Pojdem še po druge živali in bomo stopili pred samega sultana!« Filip in Jan sta sultanu brž povedala, kaj se je pripetilo. Ko je Jan drugo jutro pogledal skozi okno, je videl, kako so vsi ljudje bežali v hiše, ko so zagledali mogočnega tigra, velikansko kačo in slona Sambo na cesti.

Razno

Premog koka, drva nudi

I. Pogačnik Ljubljana, Bohoričeva 5 telefon 20-59

Postrežba brezhibna Gumbice, gumbice, plise, monogrami, entel, ažur fino in hitro izvrši

Matek & Mikeš Ljubljana, Frančiškanska ulica

Vezenje perila, krasna predtiskana žen. roč. dela

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zad. z neom. jam. Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 v lastni palači

obrestuje hranilne vloge najugodnejše.

Nove in stare vloge ki so

v celoti vsak čas izplačljive obrestuje po 4%, proti odpovedi pa po 5%

Kupujte svoje potrebščine pri naših inserentih!

Zahtevajte za Vaše šimice in tapetirane pohištvo **ZIMO** samo z zaščitno ploombo **STERILIZIRANO**

Naša šima je higiensko očiščena in sterilizirana na pari 115° C, ne diši, je brez maščobe in fermentov, ker je naša tovarna opremljena v to svrbo s najmodernejšimi stroji in aparati. Odklanjajte žimo iz prepovedanih kušmarov obratov, ker je slabo in nehygiensko izdelana, ni dezinficirana, vsebuje fermente in ima neprijeten duh. V njej se zaredijo moči in mrčes.

Prepričajte se pred nakupom! Naše cene so najsolidnejše! Zato zahtevajte samo žimo z zaščitno znamko **STERILIZIRANO**

Lov z letalom

Domov sta prišla šele okoli treh in pred vrati zagledala lep avto.

Brž ko sta stopila v hišo, je prišla po stopnicah dol tako lepa in častiljiva gospa, da lepše še nista videla. Lase je imela snežno bele, postavbo pa kakor iz slonovine izrezljano, bila je kakor lepa slika. Obraz ji je kar zasijal, ko ju je zagledala.

»Jock in Tim, vaju že dobro poznam. Moj ljubi sin mi je o vama pripovedoval.«

»Le kaj ji je pravil?« si misli Jock, a Tim je bil vladnejši in ji zato povedal, da jima je prav žal, ker je nista mogla pozdraviti ob njenem prihodu.

»Kako pa se počuti R — hočem reči Vaš sin, gospa?« vpraša Jock.

»Neverjetno se mu je zboljšalo. Jock, rad bi z vami govoril. Ali bi hoteli k njemu?«

»Seveda, gospa, z veseljem.« Res je bil vesel, da se je mogel izmuzniti. Reda je dobil seveda v postelji.

»Jock, kdo pa je poslal ponjo?« je bila njegova prva beseda.

»Randall. Misli je namreč, da boste umrli.«

Red se je ugriznil v ustnice. »Rad bi dal svojo desnico za to, da ne bi prišla semkaj.«

Tako je bil blede, da se je zdelo: zdaj zdaj bo po njem.

52. Jock pograbi priliko.

»Saj zame samega mi ni,« reče Red čez hip, za mater mi je. Živi namreč v veri, da se pečem s prodajo letal. Če bo izvedela, da sem tat, jo bo umorilo. Pa drugače izhoda žal ni.«

»Mora se najiti,« vzkligne Jock obupno.

Red je zmajal z glavo. Tedaj pa nekdo potrka in Tim pomoli glavo v sobo.

»Jock, pojdi ven!«

Jock stopi ven. »Kaj pa je?«

»Merepit. Sam lord Merepit se je pravkar pripeljal. Neke nujne zadeve ga namreč kličejo v Afriko in mora jutri že odriniti.«

Jock je bil ves prepaden.

»S teboj hoče govoriti. Dobiš ga v knjižnici in Finch je pri njem.«

Jock sam ni vedel, kako je prišel v knjižnico. Finch je kar nekam izginil in tako je Jock ostal sam z visokim, zarjavim možem petdesetih let.

»Torej vi ste Freeland,« reče Jocku in mu krepko stisne roko.

»Da, Jock Freeland, gospod — mylord.«

»Pustite naslovi! Torej ste vi tisti fant, ki se mu imam zahvaliti, da je moja žena dobila smaragde nazaj?«

»Ne, gospod,« odvrne Jock z vso resnobo.

»Tim in Finch nista naredila nič manj.«

»Finch in Tim pa vse vam pripisujeta,« se nasmeje visoki mož. »No, povejte mi kar vso zgodbo!«

»Jaz ne — ne —« je ječal Jock in se ustavil. Lord Merepit ga začuden pogleda. Odkrite, blede modre oči so ga kar prodirale.

»Usedite se! Vidim, da vas nekaj hujo skrbi,« mu reče lord brez ovinka.

Jock mu pogleda naravnost v oči, nato pa se bliskoma odloči.

»Gospod, v strašnih škripcih sem,« mu pove kar odkrito. »Ako vam povem resnico, kakršna je, spravim svojega prijatelja v veliko nesrečo.«

Lord Merepit je malo pomislil, potem pa modro vpraša: »Ali bi ga jaz mogel pred njo obvarovati?«

»Mogli bi ga že, gospod, samo ne vem, če ga boste hoteli.«

»Kar bo v moji moči, bom storil. Vam to zadostuje?«

»Popolnoma. Povem vam torej vso zgodbo od začetka.«

Skoraj eno uro je Jock pripovedoval in

lord Merepit ga je poslušal, ne da bi ga prekinil. Ko je Jock končal, je pa tudi samo prikinil.

»Ta Red mora biti res zanimiv značaj,« je rekel.

»Boljšega človeka doslej nisem srečal, gospod,« odvrne Jock.

»A rojen v napačnem stoletju, kakor ste povedali. Rad bi z njim govoril.«

Jock je bil ves vesel. »Če le želite, gospod. V prvem nadstropju leži.«

»Peljite me k njemu!«

»Samo hudo bolan je, gospod.«

»Vem. Pa ne bojte se, Jock, zaradi mene se mu ne bo poslabšalo.«

Jocku se je odvalil kamen od srca. Brž je stopil po stopnicah, lord Merepit pa za njim.

»Tu notri, gospod,« pravi Jock in odpre vrata.

»Red, ta gospod je lord Merepit. In — in upam, da vam bo všeč.« Smuknil je ven, rahlo zaprl vrata za seboj in odšel v svojo sobo. Šele čez pol ure so se Redova vrata zopet odprla.

Jock je srečal lorda Merepita vrh stopnic.

»Jock, prav ste imeli,« mu je rekel. »Ta mož je vreden boljše usode. Tak človek ne sme priti v ječo.«

»Ali ga pa morete pred njo obvarovati?«

»Da. Izjavim, naj se preiskava ustavi. To zlahka dosežem. Jock.« Nasmeje se, potem pa nadaljuje:

»Še več: delo sem mu dobil v Afriki. Potrebuje človeka, ki se na letala dobro razume, in on se. Sva se že dogovorila.«

»O, gospod — gospod, kako ste dobri! Ne veste, kako strašno sem vesel!«

»Saj prav to ste zaslužili, fantič moj! Pojdiva zdaj dol, da še drugi izvedo.«

V sprejemnici je bila majhna družbica, ki so jo tvorili Finch, Tim in Redova mati.

»Predstavite me!« pravi lord Jocku in ta opravi stvar po vseh pravilih uljudnosti.

»Govoril sem z vašim sinom, gospa Spain,« reče lord. »Pregovoril sem ga, da odide z menoj v Afriko, kjer ga bom nujno potreboval. Saj nimate nič zoper to, kajne da ne?«

»Nasprotno. Zanj bo to velika čast,« odgovori gospa.

Tim pa je komaj čakal, da se je ušutil: »Jock, gospa Spain pravi, da tvoj stari lonec ni iz svinca, ampak iz zlata, pomisli!«

»Iz zlata?« zazija Jock.

»Da, pa krožniki in vse drugo tudi. Pravi, da ima veliko vrednost.«

Merepit vzame skodelo v roke.

»Gospa ima prav. To je umetnina iz petnajstega stoletja. Kje sta pa vendar vse to iztaknili?«

Jock ji pove.

»Vi, srečni človek! Ta zlatnina je vredna toliko kakor moji smaragdi! Seveda jo bo zahteval Britski muzej, saj vam bo kot najdite-ljema plačal, kolikor je vredna.«

Jocka je tako prevzelo, da ni mogel govoriti, samo čutil se je. Lord Merepit pa je nadaljeval: »Ko bosta prejela to odškodnino in pa vsak svoj delež nagrade, se bosta s Timom lahko štela med bogate ljudi.«

Tedaj lord Merepit vzame klobuk.

»Zdaj moram iti. Nocoj imam v Londonu še opravke. Zbogom, gospa Spain! Prav veseli me, da sem se seznanil z vami in vašim sinom. Zbogom, Jock in Tim! Nasvidenje, gospod Hanley!«

Tim je komaj čakal, da je odšel in že je potegnil Jocka v stran.

»Kaj se je zgodilo? Kako se ti je vendar moglo posrečiti? Brž povej, sicer me raznese!«

Jock mu pove in Tim ga pohvali: »Krasno! Priliko si dobro izrabil.«

»Vse se je lepo izteklo, hvala Bogu!«

Da Red je rešen in njegovi materi nikoli ne bo treba izvedeti, kako strašna je resnica,«

KONEC.